

HANDELINGE
VAN DIE
DERTIGSTE
VERGADERING
VAN DIE SINODE

VAN DIE
Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika,
GEHOU TE KAAPSTAD,
OP
Donderdag, 18 Oktober 1945
en volgende dae

Volgens die Presensielys word die gemeentes as volg op die vergadering verteenwoordig:

1. *Kaapstad*: Dr. A. J. van der Merwe en Di. J. D. Conradie en J. G. J. van Vuuren, en oud. Ds. P. du Toit en H. J. Otto.
2. *Stellenbosch*: Dr. D. R. Snyman en Di. A. F. Louw en T. N. Hanekom, en oud. Ds. A. D. Luckhoff.
3. *Paarl*: Ds. J. F. Mentz en oud. P. J. Hugo.
4. *Tulbagh*: Ds. W. F. de Vos en oud. D. A. Viljoen.
5. *Swartland*: Ds. W. A. Landman en Dr. K. W. Heese, en oud. W. A. van Schoor.
6. *Graaff-Reinet*: Ds. J. F. Naudé en oud. J. P. Steynberg.
7. *Swellendam*: Di. P. G. Wiid en J. S. Gericke, en oud. J. P. W. Joubert.
8. *Caledon*: Di. G. P. van den Berg en E. H. Botha en oud. J. J. E. Muller.
9. *George*: Di. G. J. Lötter, J. S. Klopper en D. F. du Toit en oud. M. C. Stander.
10. *Uitenhage*: Di. W. J. Lubbe en O. A. Cloete en oud. H. G. Smit.
11. *Cradock*: Di. J. H. Malherbe en D. P. M. Beukes en oud. S. W. Opperman.
12. *Beaufort-Wes*: Di. J. C. du Plessis en L. P. Spies, en oud. P. W. Esterhuizen.
13. *Somerset-Wes*: Ds. A. G. E. van Velden en oud. J. A. L. Steyn.
14. *Worcester*: Ds. A. S. Cronjé en oud. J. P. J. Stofberg.
15. *Somerset-Oos*: Di. I. J. Viljoen en J. H. Frier en oud. Ds. D. du P. Steyn.
16. *Colesberg*: Ds. L. J. Heyns en oud. F. M. Schimper
17. *Durbanville*: Ds. S. S. Weyers en oud. J. G. Louw.
18. *Clanwilliam*: Ds. C. du Toit en oud. H. C. Visser.
19. *Glen Lynden*: Ds. J. G. F. van Rooyen en oud. H. K. Lombard.
20. *Wynberg*: Ds. F. S. Malan en oud. B. N. Volsteedt.
21. *Albanie*: Ds. P. G. Rossouw en oud. F. H. Wessels.
22. *Stockenström*: Oud. J. B. McDonald.
23. *Piketberg*: Di. J. C. van Niekerk en A. D. Schutte, en oud. A. J. Stals.
24. *Riversdal*: Di. G. W. Koornhof en A. J. Stals en oud. H. M. J. v. Rensburg.
25. *Bredasdorp*: Ds. C. H. Latsky en oud. D. P. du Toit.
26. *Wellington*: Di. E. J. du Toit en D. W. de Villiers en oud. J. M. F. Malan.
27. *Prins Albert*: Ds. U. Joubert en oud. P. v. L. de Wit.
28. *Richmond*: Oud. M. J. J. de Beer.
29. *Victoria-Wes*: Ds. J. F. Myburgh en oud. J. P. Bosman.
30. *Franschhoek*: Ds. Z. B. Loots en oud. F. C. Carstens.
31. *Mosselbaai*: Ds. P. de V. Grobbelaar en oud. J. J. Scholtz.
32. *Burgersdorp*: Ds. W. C. O. du Toit en oud. L. J. S. van Jaarsveld.
33. *Calvinia*: Di. C. Muller en J. Claassen en oud. D. G. Burger.
34. *Napier*: Dr. C. C. Nepgen en oud. D. C. L. Fourie.
35. *Humansdorp*: Ds. C. H. Stulting, snr., en oud. H. B. Meyer.
36. *Namakwaland*: Ds. W. L. Steenkamp en oud. J. A. Botha.
37. *Ladismith*: Ds. F. J. B. Malan en oud. L. P. la Grange.
38. *Fraserburg*: Ds. C. H. Kruger en oud. J. J. Sieberhagen.
39. *Knysna*: Ds. P. B. van Schalkwyk en oud. J. D. Terblanche.
40. *Hopefield*: Ds. J. la F. Fourie en oud. J. S. Smit.
41. *Middelburg*: Di. G. C. le Roux en I. E. Heyns en oud. H. Minnaar.
42. *Aliwal-Noord*: Ds. J. S. Theron en oud. N. J. J. van Rensburg.
43. *Robertson*: Dr. F. J. M. Potgieter en Ds. S. J. L. Marais en oud. G. v. Z. Wolfaard.
44. *Oudtshoorn*: Di. J. W. W. du Preez en J. J. Sieberhagen en oud. S. D. le Roux.
45. *Darling*: Ds. D. J. Malan en oud. N. G. Pienaar.
46. *Alexandria*: Ds. G. P. le Roux en oud. E. B. van Niekerk.
47. *Hopetown*: Ds. C. C. Kritzinger en oud. A. J. Brits.
48. *Queenstown*: Dr. L. V. Rex en oud. W. J. Erasmus.
49. *Montagu*: Dr. D. J. Louw en Ds. W. J. du Toit en oud. D. J. Burger.
50. *Ceres*: Ds. J. H. van Loggerenberg en oud. Ds. J. A. Pienaar.
51. *Jansenville*: Ds. J. A. van Z. le Roux en oud. A. H. Ferreira.
52. *Sutherland*: Ds. M. B. Brink en oud. J. W. A. Hough.
53. *Aberdeen*: Ds. G. J. Barnardt en oud. J. H. Conradie.
54. *Heidelberg*: Ds. W. N. van der Merwe en oud. J. A. Kunz.
55. *Simonstad—Kalkbaai*: Ds. N. J. S. van der Merwe en oud.-oud. Dr. P. F. Greyling.
56. *Murraysburg*: Ds. J. L. Nel.

57. *Dordrecht*: Ds. C. A. Beyers en oud. M. M. J. Scholtz.
58. *Hanover*: Ds. R. J. N. van Tonder en oud. P. J. J. Viljoen.
59. *St. Stephens*: Ds. P. S. Latsky en oud. A. Conradie.
60. *Riebeek-Wes*: Ds. P. W. J. van Jaarsveld en oud. D. S. du Toit.
61. *Villiersdorp*: Dr. Jac. J. Müller en oud. S. P. Roux.
62. *Pearston*: Ds. J. T. Martens en oud. C. Botha.
63. *Komgha*: Di. D. J. Erasmus en J. P. du Plessis.
64. *Lady Grey*: Ds. J. J. K. van der Merwe en oud. W. S. C. van der Merwe.
65. *Greykirk*: Ds. P. A. de Wet en oud. F. P. Potgieter.
66. *Alice*: Ds. S. J. Botha en oud. D. M. van Niekerk.
67. *Tarkastad*: Ds. P. A. Verhoef en oud. S. Olivier.
68. *Philadelphia*: Ds. J. J. Wasserfall en oud. M. M. Slabber.
69. *Riebeek-Kasteel*: Ds. M. J. de Kock en oud. C. J. Grobbelaar.
70. *Willowmore*: Di. N. E. Nel en L. J. Loots en oud. H. J. Senekal.
71. *Uniondale*: Oud. H. van der Spuy.
72. *Dutoitspan*: Ds. J. Visser en oud. S. W. Fourie.
73. *Kimberley*: Di. J. R. Luckhoff en S. B. Buys en oud. P. W. J. van Jaarsveld.
74. *Calitzdorp*: Dr. S. F. Weich en Ds. J. N. W. de Jager en oud. O. S. Lategan.
75. *Philipstown*: Ds. H. A. de Wet en oud. J. A. van den Heever.
76. *Barkly-Oos*: Oud. J. Fourie.
77. *Carnarvon*: Oud. J. F. van Wyk.
78. *Noorder-Paarl*: Ds. P. J. Loots en oud. D. J. W. Wium.
79. *Steynsburg*: Oud. J. B. F. Botha.
80. *Maraisburg*: Ds. B. F. van der Merwe en oud. B. J. du Rand.
81. *Steyterville*: Ds. Jac. J. S. Botha en oud. P. J. Kilian.
82. *Vanrhynsdorp*: Ds. D. P. van Z. Laurie en oud. P. J. Booysen.
83. *Bristown*: Ds. S. E. Terblanche en oud. P. W. Schutte.
84. *Prieska*: Ds. P. L. Rossouw en oud. H. P. van der Westhuizen.
85. *Amandelboom*: Ds. M. G. Uys en oud. L. J. Louw.
86. *Nu-Bethesda*: Ds. T. I. van Wyk en oud. H. S. van der Merwe.
87. *Porterville*: Ds. P. A. M. Brink en oud. P. S. du Plessis.
88. *Goudini*: Ds. H. E. du Toit en oud. W. Viljoen.
89. *Moorreesburg*: Di. T. C. B. Stofberg en J. G. S. van Jaarsveld en oud. J. G. Louw.
90. *Drieankerbaai*: Ds. G. de C. Murray en oud-oud. D. T. L. Scholtz.
91. *Barrydale*: Dr. G. T. T. Kikillus en oud. P. J. Bruwer.
92. *Molteno*: Oud. J. W. Jansen.
93. *Griekwastad*: Ds. A. M. Botha en oud. D. H. Rossouw.
94. *Petrusville*: Ds. L. P. J. Lochner en oud. P. J. Venter.
95. *Warrenton*: Ds. W. P. Roux en oud. W. J. Vorster.
96. *Vensterstad*: Ds. P. G. R. de Villiers en oud. T. J. du Rand.
97. *Laingsburg*: Ds. W. A. Alheit en oud. P. F. Theron.
98. *Reivilo*: Ds. D. de Jager en oud. D. J. Terblanche.
99. *Vryburg*: Ds. F. W. Liebenberg en oud. F. H. Badenhorst.
100. *Cedarville*:
101. *Kenhardt*: Oud. C. J. Conradie.
102. *Elliot*: Ds. G. C. van Schalkwyk en oud. P. J. W. Engelbrecht.
103. *Adelaide*: Ds. H. L. Pepler en oud-oud. A. C. Klopper.
104. *Umtata*: Ds. J. D. de B. Joubert.
105. *Nieuwe Kerk, Kaapstad*: Ds. J. A. Kriel en oud. L. F. Weich.
106. *Sterkstroom*: Ds. I. F. Retief en oud. H. B. Geyer.
107. *Rondebosch*: Ds. W. S. Conradie en oud. S. S. Roos.
108. *Jamestown*: Ds. G. H. P. Badenhorst en oud. S. A. Redelinghuis.
109. *Mafeking*: Ds. J. A. Theron en oud. S. G. van Niekerk.
110. *Rossville*: Ds. H. C. Hopkins en oud. J. A. Barnard.
111. *Strydenburg*: Ds. J. G. Lochner en oud. A. J. van der Merwe.
112. *Upington*: Di. P. A. C. Weidemann en L. M. Steenkamp en oud. C. J. Zaaiman.
113. *Vosburg*: Ds. J. D. Stulting en oud. J. G. Borman.
114. *Nieuwoudtville*: Oud. S. M. Cerff.
115. *Douglas*: Ds. G. A. Weich en oud. P. J. Maré.
116. *Brandklei*: Ds. W. J. de Wet en oud. I. S. P. van der Merwe.
117. *Loxton*: Ds. P. F. de V. Muller en oud. D. P. Rossouw.
118. *De Rust*: Dr. W. L. D. M. Venter en oud. J. J. Schoeman.

119. *Vredenburg*: Ds. H. S. Pretorius en oud. F. D. Strumpher.
 120. *Gibeon*: Ds. J. T. Potgieter en oud. Z. B. van den Berg.
 121. *Otjiwarongo*: Ds. Ign. C. Schutte en oud. J. N. Steyl.
 122. *McGregor*: Ds. J. J. van N. Fourie en oud. R. D. Combrinck.
 123. *Kuilsrivier*: Ds. J. H. Lange en oud. J. A. Neethling.
 124. *Ugie*: Ds. M. Visser.
 125. *Vanwyk'sdorp*: Ds. D. J. Gildenhuys en oud. J. C. Jonker.
 126. *Niekerkshoop*: Ds. W. T. Badenhorst en oud. M. J. Combrinck.
 127. *Albertinia*: Ds. F. R. Grobbelaar en oud. D. J. van Tonder.
 128. *Garies*: Ds. A. E. van Niekerk en oud. G. A. J. Schreuder.
 129. *Merweville*: Oud. J. B. Marais.
 130. *Leipoldtville*: Ds. P. H. Coetzee en oud. J. A. L. van Zyl.
 131. *Oos-Londen*: Ds. J. W. Snyman en oud. W. P. van Rooyen.
 132. *Murray*: Ds. Jac. J. Blomerus en oud. C. P. Viljoen.
 133. *Karreedouw*: Ds. J. C. Steyl en oud. J. J. du Toit.
 134. *Paterson*: Ds. S. Murray en oud. C. F. Scheepers.
 135. *Indwe*: Ds. N. F. P. Burger en oud. P. J. van der Walt.
 136. *Aurora*: Ds. J. C. Smit en oud. W. B. Brink.
 137. *Redelinghuis*: Ds. I. J. Minnaar en oud. J. J. Adriaanse.
 138. *Cathcart*: Ds. C. Stulting en oud. H. J. Viljoen.
 139. *Port Elizabeth*: Ds. B. Leuvennink en oud. B. P. Potgieter.
 140. *Joubertina*: Ds. P. L. Cilliers en oud. S. C. Ferreira.
 141. *Deben*: Oud. D. W. Schoeman.
 142. *Herold*: Ds. O. A. O. Naudé en oud. A. M. Heyns.
 143. *De Hoop*: Oud. M. J. Lourens.
 144. *Kakamas*: Ds. P. J. B. Shaw en oud. P. G. J. van Rensburg.
 145. *Pofadder*: Ds. P. de W. Eksteen en oud. H. D. Viljoen.
 146. *Die Strand*: Ds. M. S. Joubert en oud. S. Hugo.
 147. *Maitland*: Dr. S. H. Rossouw en oud. J. M. O'Kennedy.
 148. *Observatory*: Di. E. G. du Toit, H. F. M. Louw en E. A. Venter en oud. J. C. C. van der Vyver.
 149. *Kingwilliamstown*: Ds. D. J. Malan en oud. A. M. Stander.
 150. *Rietbron*: Oud. J. R. J. van Vuuren.
 151. *De Aar*: Ds. Ph. J. du Plessis en oud. B. J. Potgieter.
 152. *Stanford*: Ds. W. A. Marais en oud. W. J. van Dyk.
 153. *Danielskuil*: Ds. D. van N. Theron en oud. P. J. Kilian.
 154. *Herbertsdale*: Ds. H. A. Albertyn en oud. G. F. Muller.
 155. *Citrusdal*: Ds. J. A. J. McDonald en oud. A. J. van der Merwe.
 156. *Kuruman*: Ds. J. Roos en oud. N. J. Bosman.
 157. *Grahamstad*: Ds. A. J. van Wyk en oud. C. M. Heunis.
 158. *Keimoes*: Ds. J. G. C. Burger en oud. J. E. de Waal.
 159. *Marydale*: Ds. P. J. du Toit en oud. W. J. v. R. Viljoen.
 160. *Maclear*: Ds. D. J. Retief en oud. P. J. Klopper.
 161. *Olifantshoek*: Ds. L. W. Lehmkuhl en oud. J. W. J. van der Merwe.
 162. *Vanwyksvlei*: Ds. B. H. Visser en oud. S. W. Burger.
 163. *Parow*: Ds. J. C. N. Mentz en oud. J. G. Theron.
 164. *Barkly-Wes*: Ds. A. L. Roux en oud. G. J. de Vos.
 165. *Greyton*: Ds. C. J. du Raan en oud. P. G. Langenhoven.
 166. *Sondagsrivier*: Ds. J. W. Coetzee en oud. C. J. Potgieter.
 167. *Stella*: Ds. J. F. Conradie en oud. A. B. M. Terblanche.
 168. *Du Plessis*: Ds. J. A. Brink en oud. J. M. Klopper.
 169. *Waterford*: Oud. C. J. Nell.
 170. *Duplooyzburg*: Ds. D. W. Krynauw en oud. B. J. du Plessis.
 171. *Nuwerus*: Ds. J. D. P. Burger en oud. A. W. S. Coetzee.
 172. *Volmoed*: Ds. W. Fullard en oud. G. J. C. Laubscher.
 173. *Vandermerwe*: Oud. F. J. van Eeden.
 174. *Riviersonderend*: Oud. J. R. Kriel.
 175. *Kokstad*: Ds. D. M. C. Smit en oud. N. J. Olivier.
 176. *Peddie*: Oud. N. J. Odendaal.
 177. *Koringberg*: Oud. F. C. Rust.
 178. *Woodstock*: Ds. M. N. J. van Rensburg en oud. F. N. Jooste.
 179. *Keetmanshoop*: Ds. J. R. Holzapfel en oud. F. G. Bekker.
 180. *Goodwood*: Di. H. J. C. Snyders en J. P. N. Prinsloo en oud. D. A. J. Krige.
 181. *Marchand*: Ds. G. de Vos en oud. J. J. L. van Zyl.

182. *Nuwekerk, Graaff-Reinet*: Ds. P. Grobbelaar en oud. A. M. de Villiers.
 183. *Velddrift*: Dr. A. J. Wagener en oud. J. J. A. Boonzaaier.
 184. *Warmbad, S.W.A.*: Ds. H. W. de Jager en oud. J. C. D. Augustyn.
 185. *Port Elizabeth Sentraal*: Ds. D. L. Steyl en oud. G. Joubert.
 186. *Windhoek*: Di. K. W. le Roux en A. P. Morgenthal en oud. H. P. Steyn.
 187. *Port Elizabeth-Suid*: Ds. G. I. Moolman en oud. P. W. Nel.
 188. *Postmasburg*: Ds. M. C. Hattingh en oud. C. F. Viljoen.
 189. *McLachlan*: Ds. J. D. Strydom en oud. J. J. Terblanche.
 190. *Grootrivier*: Ds. C. M. Oosthuizen en oud. D. R. Ludick.
 191. *Vredendal*: Ds. S. G. Basson en oud. C. Louw.
 192. *Port Elizabeth-Noord*: Ds. J. J. Jordaan en oud. H. J. Botha.
 193. *Grabouw*: Dr. A. van Schalkwyk en oud. J. S. Beukes.
 194. *Hermanus*: Ds. D. v. d. S. du Toit.
 195. *Bellville*: Ds. J. H. Steenkamp en oud. C. J. W. Joubert.
 196. *Boegoeberg*: Ds. A. L. Badenhorst en oud. A. J. Liebenberg.
 197. *Groot-Brakrivier*: Ds. P. A. van der Merwe en oud. G. C. van Rensburg.
 198. *Loeriesfontein*: Ds. C. J. du Raan (C.-sn.) en oud. P. S. Wiese.
 199. *Touwsrivier*: Ds. M. S. Louw en oud. A. A. Hugo.
 200. *Lutzville*: Ds. J. P. H. Gertenbach en oud. J. Lutz.
 201. *Kamieskroon*: Ds. C. J. van Lill en oud. G. J. Agenbag.
 202. *Tierplei*: Ds. F. P. du Toit en oud. F. R. Bresler.
 203. *Bethanie*: Ds. P. H. J. Swart en oud. H. J. Brits.
 204. *Sondagsrivier-Suid*: Ds. P. W. Jordaan en oud. F. B. Serfontein.
 205. *Wolseley*: Ds. J. S. Loots en oud. P. J. Viljoen.
 206. *Loerie*: Ds. C. L. Greyvensteyn en oud. I. S. F. Ferreira.
 207. *Die Vlakte*: Ds. B. J. B. Roux en oud. C. J. Prinsloo.
 208. *Elsiesrivier*: Ds. D. P. Hamman en oud-oud. A. D. F. van Wyk.
 209. *Gobabis*: Oud. W. P. Michau.
 210. *Port Elizabeth-Wes*: Ds. G. J. J. Boshof en oud. S. J. Kleu.
 211. *Eppingtuin*: Ds. H. J. Strauss en oud. J. P. Theron.
 212. *Ysterplaat*: Ds. J. J. E. Koornhof en oud-oud. D. J. van Zyl.
 213. *Oos-Londen-Wes*: Ds. S. de Villiers en oud. H. T. Wasserman.
 214. *Omaruru*: Ds. G. P. du Toit en oud. S. A. Prins.
 215. *Tierberg*: Ds. H. R. Cilliers en oud. D. J. Conradie.
 216. *Paarl-Vallei*: Ds. D. F. van der Merwe en oud. H. J. Albertyn.
 217. *Vaal-Hart*: Ds. C. J. Odendaal en oud. A. J. Bosman.
 218. *Grootdrink*: Ds. F. P. Papenfus en oud. B. F. Burger.
 219. *Bothasrus*: Ds. L. M. Cilliers.
 220. *Stilbaai*: Ds. F. J. Hay en oud. T. Koen.
 221. *Kanoneiland*: Ds. A. Z. A. van Jaarsveld en oud. J. P. S. Steenkamp.
 222. *Kameelboom*: Oud. C. J. Naudé.
 223. *Retreat*: Ds. P. J. van der Westhuyzen en oud. J. L. Badenhorst.
 224. *Outjo*: Ds. S. H. van der Spuy en oud. J. H. Venter.
 225. *Pinelands*: Ds. P. M. van Heerden en oud. Ds. H. P. M. Steyn.
 226. *Protektoraat*: Ds. J. G. Grové en oud. J. J. M. Keulder.
 227. *Gamtoosvallei*: Ds. C. J. Bester en oud. S. G. Ferreira.
 228. *Kruispad*: Ds. S. P. Malan en oud. J. A. Wiehahn.
 229. *Grootfontein*:
 230. *Klipplaat*: Ds. G. R. van Rooyen en oud. J. J. Swart.
 231. *Tafelberg*: Ds. J. D. Vorster en oud-oud. N. Olivier.
 232. *Tzitzikamma*: Ds. J. J. D. Malan en oud. G. I. van Rooyen.
 233. *Leonard*: Ds. C. van der Merwe en oud. C. J. Potgieter.
 234. *Naauwpoort*: Oud. W. M. Kleingeld.
 235. *Gansbaai*: Ds. P. A. M. Brink (M.-sn.) en oud. J. J. Germishuys.
 236. *Vergelegen*: Ds. W. H. Oosthuizen en oud. S. P. Nel.
 237. *Delportshoop*: Oud. W. J. Liebenberg.
 238. *Kensington*: Ds. P. J. J. Els en oud. M. W. Lyons.

Sittingsure

Die sittingsure word as volg bepaal: 9.30—12.30; 2.30—5; 8—9.30.

Telegramme.

Telegramme van gelukwensing en seënwense word voorgelees komende van die Oud-Moderator, Ds. A. J. van Wyk; Ouderling Loots, Fransenhoef; Eerw. Nienaber; Viljoens van Thomasrivier, Elliot; Eerw. Burger; N. Greyvenstein;

Eerw. P. le Roux; Kerkraad van: Namakwaland; Citrusdal; Elliot; Alice; Kimberley; Otjiwarongo; Aliwal-Noord; Indwe; Steytlerville; Clanwilliam.

Om 11.30 vind die plegtige opening van die Sinode plaas in die Groot Kerk, Adderleystraat, waar die openingsrede deur die H.E. Assessor gehou word. Hy laat sing Ps. 118 : 13, 14, lees Psalm 138 en doen 'n gebed. Hy spreek 'n treffende woord na aanleiding van Rigters 9 : 29: „Ag, was die volk maar in my hand, dan sou ek Abimeleg verjaag,” en pas hierdie woorde toe as die uitdrukking van die wens van Christus ten opsigte van sy Kerk op aarde. Hy wys op verskillende groot maatskaplike euwels wat verwyder moet word, toon die oorsake daarvan aan, en wys op die gesindheid wat ons pas by die aanvang van die taak ons in hierdie weke opgelê. Ons word geroep om in nuwe toewyding te sê; na die woord van 1 Sam. 14: „Doen alles wat in u hart is; hier is ons by U volgens die wens van u hart.”

Na 'n dankgebed word Ges. 58 : 5—7 uit volle bors gesing en die seën uitgespreek.

In die namiddag om 2.30 vergader die Sinode weer in die Sinodale Saal.

Die Ouderling van Murraysburg, br. L. P. Pienaar en die ouderling van Bothasrus, br. F. J. Naudé, verskyn ter vergadering, en hulle aankoms word aangemeld.

Die vergadering gaan oor tot die kiesing van die Moderatuur, nadat die Reglement as gelese beskou is.

Terwyl die stemme getel word, word aan Ds. M. W. Odendaal, oud-moderator van die Natalse N.G. Kerk, 'n ereplek in die vergadering aangewys.

Aan die kranke evangeliedienaars wat nie die vergadering kan bywoon nie, t.w. di. J. G. Müller, G. J. Barnard en D. J. Hugo sal telegramme van deelneming gestuur word namens die Sinode.

Telegramme van seënwense aan die Sinode word gelees, afkomstig van die ex-scriba, Ds. James Murray, Worcester; Di. F. B. Odendaal; D. J. Hugo; Mev. Thirion; Strewerstak Middelburg; Ouderling Van Rooyen van Knysna; en die kerkrade van Alexandria; Kaapstad; Worcester; Vredenburg; Colesberg; Port Elizabeth-Noord; Cradock; Prieska; Middelburg; Somerset-Oos; Graaff-Reinet; Hanover; Murraysburg; McGregor; Rossville; Niekerkshoop; Vergelegen; Ugie; Venterstad; Aberdeen; De Aar; Riversdal; De Doorns; Uniondale; Herbertsdale; Richmond; Windhoek; Mosselbaai; George; Hopetown; Albertinia; Moorreesburg; Ds. Botha (Clocolan); Ouderling Vorster (Lady Grey); Ds. Blom (Douglas); koster Philipstown; Van Blerk (Aberdeen); Potgieter (Alexandria); Dowes en Blindes Instituut (Worcester); Ds. Malherbe (Somerset-Wes); Du Toit (Humansdorp); Ds. Strumpher (Bethulie); De Villiers (De Doorns); Van Zyl (Keetmanshoop); gemeente Buchuberg; Nel (Kokstad); Neser (Colesberg); La Grange (Steinkopf) en die kerkrade van Swellendam, Britstown en Upington.

By die keuse van 'n moderator vorm Dr. A. J. van der Merwe en Ds. J. F. Mentz 'n tweetal, uit wie Dr. A. J. v. d. Merwe by 'n verdere stemming deur die vergadering gekies word.

By die kiesing van 'n Assessor word 'n tweetal gevorm uit die name van Ds. W. F. de Vos en J. F. Mentz. Ds. J. F. Mentz verklaar egter dat hy hom nie verkiesbaar stel vir die assessorskapskap nie en 'n benoeming nie sal aanvaar nie. Die vergadering aksepteer sy kennisgewing, en as tweetal word nou genoem Ds. W. F. de Vos en Ds. A. F. Louw (op wie die derde hoogste getal stemme verenig was). Ds. W. F. de Vos word gekies.

By die verkiesing van 'n Scriba word Dr. Jac. J. Müller met volstrekte meerderheid gekies by die eerste stemming.

By die keuse van 'n assistent-scriba word na die eerste stemming 'n viertal verklaar bestaande uit die name van Dr. D. R. Snyman, Ds. W. A. Landman, Ds. F. S. Malan en Ds. J. W. Snyman.

Opening in die Groot Kerk.

Ouderlinge van Murraysburg en Bothasrus.

Kiesing van Moderatuur.

Ereplek aan Ds. M. W. Odendaal.

Telegramme aan kranke leraars.

Telegramme.

Moderator.

Assessor.

Scriba.

Assistent-Scriba.

By die herstemming kom die name van Ds. W. A. Landman en Ds. J. W. Snyman op die tweetal. Die uitslag sal die volgende oggend bekendgemaak word, weens die late uur van die dag.

Telegramme.

Telegramme van seënwense word gelees afkomstig van die kerkrade van Keimoes, Warrenton, Fraserburg, Rietbron, die Scriba Synodi van die Vrystaatse N.G. Kerk, die Professore en Studente van die Kweekskool, Swiegers (Keimoes), kerkrade van Nuwerus en Barrydale, Ds. Ochse (Newton Park), en kassier van Lady Grey.

Die vergadering besluit voorts dat daar geen sitting op die eerste aand sal plaasvind nie.

Dank van
Moderatuurslede.

Die gekose moderatuurslede rig elk 'n woord van dank aan die vergadering vir die vertroue in hulle gestel, en lê hulle op die altaar vir diens aan die N.G. Kerk in Suid-Afrika, wie se ampsdraers hulle is.

Ds. A. F. Louw,
Waardering.

Die Moderator bring in die besonder aan die aftredende Assessor, Ds. A. F. Louw, waardering oor vir sy dienste aan die Kerk, asook vir die openingsrede in ons die oggend gehou, en bring hulde aan hom wat na 50-jarige bediening nog in ons midde kan wees as oudste diensoende predikant van ons Kerk.

Die vergadering verdaag na 'n dankgebed deur Ds. J. F. Naude.

Geresumeer en geteken op Vrydag, 19 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuaris.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

TWEEDE SITTING.

Vrydag, 19 Oktober 1945.

Na die sing van twee verse van Gesang 89, en die voorlees van 'n paar verse uit Efese 3, spreek die Moderator enkele gepaste woorde oor die toerusting van die Kerkdienars met die krag van die Heilige Gees. Daarna word enige kragtige gebede opgestuur.

Die notule van die vorige vergadering word geresumeer, en nadat enige klein verbeterings aangebring is, deur die hele vergadering onderteken.

Assistent-Scriba.

Die uitslag van die stemming vir 'n assistent-scriba word aangekondig. Ds. W. A. Landman word gekose verklaar, en neem sy plek in.

Geloofsbriefe,
Ouderlinge,
Kanoneiland,
De Rust,
Hopetown.

Die geloofsbriefe van die ouerlinge van Kanoneiland, De Rust en Hopetown word ingehandig en in orde bevind.

Tydelike
Kommissies.

Die volgende tydelike kommissies word nou aan die vergadering voorgelê soos deur die Moderatuur voorlopig saamgestel, en word, na enige wysigings, goedgekeur.

TYDELIKE KOMMISSIES.

(a) *Regskommissie*: Di. J. S. Theron, J. W. Snyman, Dr. D. R. Snyman, Ds. M. S. Joubert en Oudd. Ds. J. A. Pienaar, J. J. Scholtz, A. J. Stals, G. v. Z. Wolfaard.

(b) *Fondse-kommissie*: Di. G. J. Barnardt, E. G. du Toit, J. H. van Loggerenberg, W. N. van der Merwe, J. H. Malherbe, C. H. Kruger, Oud. H. van der Spuy, Di. G. H. P. Badenhorst, D. F. van der Merwe, Oud. F. M. Schimper, Di. W. P. Roux, J. C. Smit, D. J. Erasmus, Oud. J. J. E. Muller, Ds. J. Roos, Oud. N. J. Olivier, Ds. C. Muller, Oud. L. P. la Grange, Di. P. J. du Toit, J. J. Wasserfall, J. J. D. Malan, S. H. van der Spuy.

(c) *Kommissie oor Verkleinde Sinode*: Ds. J. F. Naudé, Oud. Ds. D. du P. Steyn, Dr. W. L. Venter, Di. P. A. C. Weidemann, G. P. van den Berg, A. P. Morgenthal, Oud. S. W. Burger en Ds. B. F. van der Merwe.

(d) *Kommissie oor die Beroepstsel*: Di. C. H. Stulting (snr.), F. P. du Toit, J. J. Blomerus, Oud. H. G. Smit, Ds. W. L. Steenkamp, Dr. D. J. Louw, Ds. J. T. Martens.

(e) *Kommissie oor Bybelskole*: Di. A. G. E. van Velden, H. J. C. Snyders, W. A. Alheit.

(f) *Kommissie oor die Roomse Kerk*: Di. P. Eksteen, J. A. Kriel, Dr. L. V. Rex, Ds. J. S. Loots en Dr. G. Kikillus.

(g) *Leerkommissie*: Dr. S. H. Rossouw, Dr. F. J. M. Potgieter, Di. T. N. Hanekom, W. S. Conradie, Dr. C. C. Nepgen.

(h) *Kommissie oor die verhouding tussen die verskillende Kerke*: Di. P. A. M. Brink, P. A. Verhoef, L. P. Spies, D. L. Steyl, W. C. O. du Toit.

(i) *Kommissie oor Volkseenheid*: Ds. Ph. J. du Plessis, Oud. P. J. Hugo, Oud. J. P. J. Stofberg, Di. F. R. Grobbelaar, G. J. Lötter.

(j) *Kommissie oor Radiodienste*: Di. Jac. Conradie, C. Beyers, H. F. M. Louw, H. R. Cilliers.

(k) *Kommissie oor Ringsvorms*: Di. J. C. N. Mentz, A. E. van Niekerk, L. P. J. Lochner, P. J. van der Westhuizen.

(l) *Kommissie vir Herindeling van Ringe*: Di. K. W. le Roux, J. H. Steenkamp, P. L. Rossouw, I. J. Viljoen, P. J. J. Els en Oud. M. C. Stander.

(m) *Kommissie oor die Aanbevelings van die Raad van die Kerke*: Di. A. F. Louw, J. D. Burger, A. S. Cronjé, P. Shaw en Oud. Ds. H. P. M. Steyn.

(n) *Kommissie oor die Tugoefering*: Ds. M. B. Brink, Dr. A. van Schalkwyk, Di. J. C. van Niekerk, N. F. Burger en Oud. B. N. Volsteedt.

(o) *Kommissie oor die Vrymesselary*: Dr. S. F. Weich, Di. O. A. Cloete, F. J. Hay, Oud. D. J. Wium, Ds. P. H. Coetzee.

(p) *Kommissie oor die Broederbond*: Di. W. J. Lubbe, J. S. Gericke, F. J. Berning Malan, J. R. Luckhoff, Oud. W. A. van Schoor en Oud. S. S. Roos.

(q) *Kommissie oor Registrasie*: Di. J. A. van Zyl le Roux, C. C. Kritzinger, F. W. Liebenberg, Oud. A. M. Heyns.

(r) *Kommissie oor die Christen-Studentevereniging*: Di. E. J. du Toit, E. A. Venter, T. C. B. Stofberg, S. J. L. Marais, A. J. van Wyk.

(s) *Kommissie oor die Oppoeding*: Di. P. de V. Grobbelaar, J. D. Vorster, J. C. du Plessis, J. G. S. van Jaarsveld, Dr. K. W. Heese.

(t) *Kommissie oor die Dagblad*: Di. F. S. Malan, J. H. Lange, Oud. H. J. Otto, Oud. Dr. P. F. Greyling, Ds. P. W. J. van Jaarsveld.

(u) *Kommissie oor Besoldiging van Predikante*: Ds. H. A. de Wet, Oud. H. Minnaar, Oud. D. A. Viljoen, Oud. M. M. J. Scholtz, Di. M. G. Uys, N. J. S. van der Merwe.

(v) *Kommissie oor Kerkgesang en Musiek*: Di. M. J. de Kock, P. J. Loots, D. P. Hamman, J. R. Holzapfel.

(w) *Kommissie oor Volkspele*: Di. A. J. Stals, Z. B. Loots, D. W. de Villiers, Oud. D. S. du Toit.

(x) *Kommissie oor Vakbonde*: Di. P. du Toit, J. A. J. McDonald, G. W. Koornhof en Oud. S. D. le Roux.

(y) *Kommissie oor Huwelik en Egskeiding*: Dr. A. J. Wagener, Di. D. W. Krynauw, J. Z. Eloff, J. F. Myburgh en Oud. L. F. Weich.

(z) *Kommissie oor Rasneverhoudings*: Di. G. de C. Murray, D. J. Malan, G. de Vos, D. P. Laurie, P. M. van Heerden.

(zz) *Kommissie oor Staatkundige Strominge*: Oud. Ds. A. D. Luckhoff, Di. J. W. W. du Preez, P. Grobbelaar, D. P. M. Beukes, G. P. le Roux, N. E. Nel.

(zzz) *Kommissie vir Reiskoste*: Di. L. J. Heyns, I. E. Heyns, D. v. N. Theron, L. W. Lehmkuhl, Ign. Schutte.

Sendingwerk in
Suid-Rhodesië,
Versoek van
O.V.S.

Kommissie van
Orde,
Aanbevelings.

Arbeidskolonie,
Tydl. Kommissie
te benoem.

Sake vir
Oppvoedings-
kommissie.

Stukke oor
Aktuele
Vraagstukke.
Oppvoedings-
kommissie.
Sondagskool-
kommissie.
Tugoefering.

Die vergadering gee toestemming, op 'n versoek van die N.G. Kerk in O.V.S., dat 'n afvaardiging van genoemde Kerk deur 'n Kommissie van ons Sincde te woord gestaan kan word in verband met die sendingwerk in Suid-Rhodesië.

Die Aanbevelings van die Kommissie van Orde word nou puntsgewyse behandel deur die vergadering.

Punte 1—15 word goedgekeur.

Onder Punt 16 word die volgende toevoegings tot die opdragte gedoen:

Op grond van Aanbeveling 2 van die Arbeidskoloniekommissie (op pag. 161) sal nog 'n tydelike kommissie benoem word.

Op bladsy 82 (punt 6) in die Verslag van die Oppvoedingskommissie word 'n kommissie gevra oor die saak, asook op bladsy 226 in die Verslag oor die Arbeid van die Jeug, en op bladsy 230, par. xiv, 6 in die Verslag oor Sosiale Euwels. Hierdie sake word opgedra aan die tydelike Oppvoedingskommissie.

Na die Kommissie oor die Aanbevelings van die Raad van die Kerke word ook verwys die stukke oor Aktuele Vraagstukke wat voor die Raad gedien het.

Na die Oppvoedingskommissie word ook Bpp. 232 en 233 verwys.

Add. Bp. 65 word verwys na die Sondagskoolkommissie.

Aanbeveling 1 van die Kommissie oor Sosiale Euwels (p. 230) word na die tydelike Kommissie oor Tugoefering verwys.

Punte 17, 18, 19 en 20 word goedgekeur.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Die *Verslag van die Moderatuur* word vervolgens behandel.

Onder *Punt 3* stel di. P. H. Coetzee en F. S. Malan voor en die vergadering aanvaar dit:

Aangesien volgens die Jaarboek, p. 105, onder Permanente Kommissies Eksamens Kandidate vir Kleurlingleraars — vyf broeders as Primarii-lede van die N.G. Kerk (Kaapland), twee broeders van die Sendingkerk genoem word (p. 272) en die broeders hul voorberei het vir die afneem van die eksamen en die mondelinge deel van die eksamen feitlik sonder ekstra koste vir die Kerk sal afgeneem word, so keur die Sinode goed dat die vyf genoemde primarii-broeders hierdie keer die eksamen sal afneem.

Punte 2—36 word aangeneem, dog punt 19 (sowel as 41) word verwys na die Kommissie oor Verhouding tussen die Kerke.

Onder *Punt 37 (b)* word besluit dat 'n beredeneerde mosie van dank aan die Moderatuur, veldpredikers en owerheid vir arbeid in belang van die troepe, later aan die vergadering voorgelê sal word deur 'n kommissie bestaande uit Dr. L. V. Rex, Di. J. H. van Loggerenberg, F. R. Grobbelaar.

Punte 38—83 word goedgekeur.

Onder *Punt 84* word besluit om die opgestelde antwoord oor Vrymesselary te verwys vir behandeling en rapport na die tydelike *Kommissie oor Vrymesselary*.

Punte 85—120 word aangeneem.

Onder *Punt 121 (d)* aanvaar die vergadering die volgende voorstel van Oud. H. J. Otto en Ds. P. du Toit:

Die HoogEerw. Vergadering neem met dankbaarheid kennis van die aanvaarding van die Psalm- en Gesangbundel in Afrikaans deur ons Kerk en dra dit op aan die Kerkekantoorkommissie om 'n brons gedenkplaat in die Sinodale Saal aan te bring soortgelyk aan dié van die Afrikaanse Bybel.

Hiermee word die *Verslag van die Moderatuur* aangeneem.

Die *Addisionele Verslag* van die Moderatuur word nou behandel.

Punte 122—137 word goedgekeur.

Onder *Punt 138* word besluit dat 'n tydelike kommissie benoem word insake noodleniging aan Holland, Duitsland en ander Wes-Europese lande, op stoflike en geestelike gebied, en dat 'n praktiese voorstel voor die vergadering gelê sal word.

By *Punt 139* word dank betuig aan Ds. W. N. van der Merwe vir sy bemiddeling by die Hoofkantoor van die Spoorweë insake die konsessies vir afgevaardigdes.

Onder *Punt 140* word dank betuig aan die Predikante-Broederkring van die Kaapse Skiereiland vir die hulp in verband met die losiesvoorsiening in Kaapstad.

Punt 141 word vir kennisgewing aangeneem.

Teruggaande na *Punt 129* aanvaar die vergadering die volgende voorstel van Ds. J. H. Lange en Ds. D. P. Laurie:

Die Sinode neem met dankbaarheid kennis van die antwoord van die Minister van Vervoer dat die gebruik van kelnerinne op die Spoorweë so spoedig moontlik afgeskaf sal word.

Hierop word die hele Verslag met dank aanvaar.

Moderatuurs-verslag.

Eksamens
Kandidate vir
Kleurlingleraars.

Presbiteriaanse
Alliansie.

Dank vir arbeid
onder Soldate.

Vrymesselary.

Gesangbundel in
Afrikaans.
Gedenkplaat.

Moderatuur,
Addisionele
Verslag.

Noodleniging,
Europese lande.

Ds. W. N. van der
Merwe, Dank.

Predikante-
Broederkring,
Dank.

Biddag vir
Europa.

Kelnerinne op
Spoorweë.

Actuaris, Verslag.

Ter tafel is vervolgens die *Rapport van die Actuarius Synodi* (p. 42), wat met dank aangeneem word.

Scriba. Synodi,
Verslag.

Die *Rapport van die Scriba Synodi* kom aan die orde en word saam met die *Addisionele Rapport* met dank aanvaar.

Sinodale
Kommissie,
Verslag.

Die *Verslag van die Scriba van die Algemene Sinodale Kommissie* dien nou.

Punte 1—8 word aangeneem.

Volgorde Aan-
neming en Doop
van Volwassenes.

Punt 9 (b) word verwys na die tydelike *Leerkommissie*.

Punte 10—43 word aangeneem.

Punt 44, eerste reël, moet lees: „Van die Sekretaris van die Federale Armsorgraad”.

Punte 45—65 word aanvaar.

Studente-
bearbeider,
Lewenskoste-
toelaag.

By *Punt 66* word aan die end bygevoeg: *jaarliks*.

Punte 67—78 word aangeneem.

Onder *Punt 79* dien die volgende voorstel van Ds. J. F. Mentz en Oud. Ds. J. A. Pienaar:

Teologiese
Fakulteit van
Pretoria.

Die saak in verband met die Teologiese Fakulteit van Pretoria word terugverwys na die Sinodale Kommissie vir rapport by die volgende Sinode, soos deur die Sinode van 1940 besluit.

’n Paar amendemente daarop word terugverwys na die voorstellers daarvan met die oog op ’n gesamentlike teëvoorstel later in die dag.

’n Paar veranderinge op die personeel van die Tydelike Kommissies word aangebring op versoek.

Glen Lynden,
Geloofsbrief.

Die Geloofsbrief van Oud. H. K. Lombard van Glen Lynden word ingehandig en as wettig aanyaar.

Natalse Kerk,
Groete.

Aan Ds. M. W. Odendaal, oud-moderator van die Natalse N.G. Kerk, word nou die geleentheid gebied om die groete van die Natalse Kerk aan die Sinode oor te bring. Ds. W. A. Landman neem dit namens die vergadering met ’n gepaste antwoord in ontvangst, waarop die vergadering hom toesing Psalm 134 : 3.

Verslag van
Sinodale
Kommissie.

Punt 79 van die *Verslag van die Sinodale Kommissie* is weer aan die orde.

Die gesamentlike teëvoorstel, onderteken deur Ds. J. du Preez en Dr. D. R. Snyman, word ter tafel gelê en lui as volg:

Teologiese
Fakulteit,
Pretoria.

Aangesien die Sinode die bevoegdheid het om die saak van die erkenning al dan nie van die Teologiese Fakulteit van die Transvaalse Kerk finaal af te handel, besluit hy om die rapporte wat in hierdie verband ingestuur is deur die kommissie wat deur die Sinodale Kommissie benoem is, dadelik te bespreek.

Blyk dit by die bespreking dat die Sinode dit wenslik ag om verdere informasie in te win, sal gebruik gemaak word van die aanbod van die Transvaalse Kerk om ’n deputasie hierheen te stuur om verdere inligting te gee.

Nog drie ander amendemente word ingedien, en heelwat bespreking vind plaas.

Die Voorsitter stel op hierdie stadium eers aan die vergadering of die saak terugverwys sal word na die Sinodale Kommissie of deur die Sinode self behandel sal word. Die vergadering besluit om self die saak van die Teologiese Fakulteit af te handel.

Met hierdie besluit verval die ander voorstelle oor die onderhawige saak, en word vervolgens eenparig die volgende voorstel van Di. L. P. Spies en J. C. du Plessis deur die vergadering aanvaar:

Die saak re die Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk te Pretoria word verwys na 'n kommissie om die Sinode met rapport en aanbevelings te dien na samespreking met 'n afvaardiging van die Transvaalse Kerk asook met die drie opstellers van die Rapportes van die Kommissie insake Erkenning van die Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk te Pretoria soos opgeneem in die Skema van Werksaamhede vir 1945.

Punte 80—87 word goedgekeur.

Punt 88 word verwys na die Kommissie vir Kerkwet-revisie.

Beroeping van Evangeliedienaar wat sekulêre amp beklee.

Punte 89—96 word goedgekeur.

Vergroting Sinodale Saal.

Punt 97 word verwys na die Kommissie oor die Fondse.

Punte 98—102 word goedgekeur.

By *Punt 103* is die Ringe se name verkeerdelik teenoor hul afgevaardigdes se name geplaas.

Punte 104—116 word goedgekeur.*

Hiermee word die hele Verslag met dank aanvaar, met daarby 'n woord van waardering vir die werk van die afgetrede Scriba, Ds. J. S. Murray.

Die Verslae van die Afgevaardigdes na die Vrystaatse, Transvaalse en Natalse N.G. Kerk kom ter tafel en word met dank aangeneem (sien pp. 72—74).

Afgevaardigdes, Vrystaat, Transvaal, Natal, Verslae.

Die Verslag van die Kommissie vir „Die Kerkbode” (p. 185) word vervolgens behandel.

Kerkbode-kommissie, Verslag.

Punte 1—7 word vir kennisgewing aanvaar.

Nasionale Pers, Waardering.

By *Punt 8* spreek die vergadering sy waardering uit vir die welwillendheid en skenkings van die kant van die Nasionale Pers.

Punte 9—11 word aangeneem.

Redakteur.

Die Redakteur van *Die Kerkbode* kry op hierdie stadium die geleentheid om die vergadering toe te spreek. Daarna spreek etlike broeders nog oor die waarde en vermeerderde doeltreffendheid van die blad. Oud. Ds. P. du Toit en Ds. A. F. Louw stel voor:

Aanstelling van ekstra hulp.

Aangesien *Die Kerkbode*-gelde volgens besluit van die Raad van die Kerke voortaan alleen tot uitbreiding van die blad sal gebruik word, so beveel hierdie vergadering by die Raad van die Kerke aan, met die oog op die uitbreiding van die blad en die aanstelling van ekstra hulp vir die Redaksie dat iemand op die personeel aangestel sal word met 'n deeglike opleiding in die joernalistiek.

Die vergadering laat egter die saak by die bespreking.

Di. J. F. Mentz en W. F. de Vos stel voor:

Redaksie, Waardering.

Die HoogEerw. Vergadering spreek sy dank en waardering uit vir die wyse waarop die Redakteur van *Die Kerkbode* in die moeilike jare wat verby is, *Die Kerkbode* gerедigeer het. Hy het sy takt en versigtigheid bewonder, en bid hom en die subredakteur toe die leiding en seën van die Heer in die toekoms.

Die vergadering neem dit aan sonder teëstem.

Kinderdeel,
Waardering.

Waardering word ook uitgespreek vir die gehalte van die *Kinderdeel* van *Die Kerkbode*.

Administrateur,
Tuinparty.

'n Uitnodiging van die Administrateur tot 'n tuinparty op 2 November word met dank aangeneem.

Telegramme.

Die volgende telegramme van seënwense is ontvang: Ouderling Steyn, Deben; Hoërskool Citrusdal; V.S.B. Velddrift; kerkraad van: Olifantshoek; Goudini; Mn. en Mev. Swart, Knysna; kerkraad Knysna; die Ring van Ermelo; kerkraad Philipstown; M. P. van Huyssteen, Wittedrift; Ds. van der Spuy, Reitz; kerkraad Loxton; Christelike Strewersvereniging Velddrift; kerkraad Calitzdorp; Van Wyk-gesin, Albertinia; kerkraad van: Deben; Karreedouw.

Hopefield,
Ouderling
afwesig.

Afwesig is vandag weens ongesteldheid die ouerling van Hopefield.
Na 'n dankgebed deur Oud. Ds. A. D. Luckhoff verdaag die vergadering.
Geresumeer en geteken op Maandag, 22 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

DERDE SITTING.

Maandag, 22 Oktober 1945.

Die H.E. Assessor lei die godsdiensoefening aan die begin van die verrigtings. Hy laat sing Ps. 105 verse 3 en 5, lees 'n paar verse uit Nehemia 2, en spreek oor die woorde „Kom, laat ons ons opmaak en die mure van Jerusalem opbou”. Daarna volg enige gebede.

Die notule word geresumeer, en na enige wysigings, goedgekeur en deur die Moderator onderteken.

Roubeklag.

'n Mosie van roubeklag met Ds. A. S. Cronjé by die afsterwe van sy seuntjie, word staande aangeneem. 'n Telegram van deelneming word aan hom gestuur.

Ds. A. D.
Luckhoff,
Gelukwensing.

Gelukwensing word deur die Moderator uitgespreek aan Oud. Ds. A. D. Luckhoff, waar die Universiteit van Stellenbosch besluit het om hom 'n eredoktorsgraad toe te ken.

Die vergadering besluit om sy aandsittings (uitgesonderd Maandagaand, 22 Oktober) om 7.30 te laat begin in plaas van om 8-uur.

Ouderlinge,
Cedarville en
Ugie.

Die ouerlinge van Cedarville (T. A. van Straten) en Ugie (T. M. Corbett) meld dat hulle Vrydagnamiddag aangekom het, en neem hul plek in in die vergadering. Ds. A. B. Wessels en Ds. J. Z. Eloff verskyn ook vandag ter vergadering.

Koringberg,
Geloofsbrief.

Die geloofsbrief van die ouerling van Koringberg word ingehandig en in orde bevind.

Openingsrede.

Die vergadering besluit dat die openingsrede van die Sinode, gehou deur die ex-Assessor, opgeneem word in die *Acta* van die Sinode.

Bp. 45 word verwys na die Kommissie oor die *Aanbevelings van die Raad van die Kerke*, in plaas van na die *Leerkommissie*, soos vroeër besluit.

Die *Rapport van die Kommissie oor „Die Kerkbode”* kom weer aan die orde, en word met dank aanvaar in sy geheel.

Bp. 69 word in hierdie verband bespreek. Die ouderlinge van Deben en Loerie stel voor die aanname van die Bp. As amendement stel Ds. E. J. du Toit en Dr. K. W. Heese voor:

„Die Sinode vra die Raad van die Kerke om 'n alternatiewe skema vir verspreiding te ontwikkel waardeur dit vir kerkrade moontlik sal gemaak word om desverkiesende *Die Kerkbode* in elke huisgesin van sy gemeente te besorg.”

Die amendement word besluit van die vergadering.

Addisionele Bp. 42 word vervolgens behandel, en by die bespreking gelaat.

Add. Bpp. 49 en 51. Ds. P. J. Loots en Oud. D. J. W. Wium stel voor:

„Addisionele beskrywingspunte 49 en 51 (re *Kerkbode*) word ook verwys na die Spesiale Kommissie oor 'n Christelike Dagblad.”

Die voorstel word aanvaar.

Dr. S. H. Pellissier, Direkteur van Onderwys in O.V.S., word verwelkom as besoeker in die vergadering.

Die Rapport van die *In Memoriam-kommissie* kry nou voorrang by die behandeling van Sinodale Verslae, en word ter tafel gelê.

Staande hoor die vergadering aan die name van die 35 evangeliedienaars wat sedert die laaste Sinodale vergadering die ewige rus ingegaan het. Die Rapport word met waardering aangeneem, nadat die vergadering Gesang 22:1 op plektige wyse aangehef het.

Beskrywingspunte onder die hoof *Sinode* wat nie na tydelike kommissies verwys is nie, kom nou onder bespreking.

Bp. 14. Die saak word by die bespreking gelaat.

Mag aan Moderator.

Bp. 23. Dr. S. H. Rossouw en Oud. Ds. P. du Toit stel die aanname van die Bp. voor.

Kerklike Voorrang.

Die vergadering neem dit aan, met die byvoeging dat die besluit ook aan die Owerheid gestuur sal word.

Bp. 25. Dit word verwys na die Kommissie oor die Aanbevelings van die Raad van die Kerke.

Mediese Vereniging.

Bp. 26. Dr. S. H. Rossouw en Oud. H. J. Otto stel die aanname van die Bp. voor met byvoeging in die derde reël van: „sowel as buite die Huis”. Di. W. L. Steenkamp en F. J. B. Malan amendeer as volg:

Parlementslede, Dank.

„Die HoogEerw. Sinode dank die lede van die Parlement wat sowel in die Huis as buite die Huis deur woord en wandel die eer van die Kerk hooggehou het.”

As tweede amendement stel Ds. P. A. M. Brink (jnr.) en Oud. D. J. Burger voor dat die saak by die bespreking gelaat word. Die eerste amendement word besluit van die vergadering.

Bp. 31. Di. G. W. Koornhof en A. J. Stals stel die aanname voor. Die vergadering aanvaar dit sonder teëstem.

Benaming: Eerste en Tweede Predikant.

Formulier,
Diakens.

Kerkbode-
Kommissie,
Verslag.

Kerkbode,
Intekengeld.

Kerkbode,
Advertensies.

Kerkbode,
Uitbreidung.

Dr. S. H.
Pellissier,
Verwelkom.

„In Memoriam”-
kommissie,
Verslag.

Bp. 32. Na bespreking stel die Actuarius met Ds. A. F. Louw voor:

Kleredrag,
Kerkraadslede.

„Die HoogEerw. Vergadering besluit om te bly by sy besluit van 1883: „Die Sinode ag dit wenslik dat ouderlinge en diakens by die openbare eredienste in swart geklee moet wees,” met byvoeging van „en Kerkraadsvergaderings’ na „eredienste.”“

Dr. D. R. Snyman en Ds. L. P. Spies stel voor as amendement:

„Die Sinode beskou die saak wat in Bp. 32 aangeroer is as ‘n huishoudelike saak vir elke Kerkraad.”

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Brosjure,
Presbiteriale
Kerkregering.

Bp. 37. Ds. C. H. Kruger en Ds. W. L. Steenkamp stel voor dat Bpp. 37 en 68 aanvaar word.

Kiesing van
Kerkraadslede.
Karakter van
Kerk se Optrede.
Calvinistiese
Standpunt van
die Kerk.

Die H.E. Assessor spreek die wenk uit dat ook Bpp. 67 en 72 aanvaar word, en al drie genoemde sake in die hande van dieselfde kommissie geplaas word.

Tydelike
Kommissies,

Die vergadering neem beide die voorstel en die wenk van die Assessor aan.

Herderlike Brief.

Die volgende *tydelike kommissies* word aangekondig:

(a) *Vir die Herderlike Brief*: Di. L. J. P. Lochner, B. F. van der Merwe, G. W. Koornhof en Oud. Ds. D. du P. Steyn.

Kakamas,
Finansiële Beleid.

(b) Oor die *Finansiële Beleid van Kakamas* (Aanbeveling 2, pag. 161): Di. F. S. Malan, P. J. du Plessis, Oud. P. J. Hugo, Di. J. W. du Preez, P. J. Loots, W. J. Lubbe, H. J. C. Snyders.

Noodleniging in
Holland.

(c) *Kommissie vir Stoflike en Geestelike Noodleniging in Holland en stamverwante lande*: Oud. Ds. A. D. Luckhoff, Di. J. D. Vorster, L. Heyns, J. A. Kriel, P. G. Wlid.

Theologiese
Fakulteit,
Pretoria.

(d) *Kommissie insake Teologiese Fakulteit te Pretoria*: Dr. C. C. Nepgen, Di. J. D. Conradie, T. Hanekom, Dr. F. J. M. Potgieter, Ds. F. R. Grobbelaar, Ouderling van Ceres, Ds. J. A. Pienaar.

Ring van
Dutoitspan,
Buitengewone
Vergadering.

Laatingekome stukke no. 4 word nou voor die vergadering gelê, op versoek van die Scriba van die Ring van Dutoitspan.

Sendingwerk in
Suid-Rhodesië.

Di. G. P. van den Berg en J. J. Wasserfall stel voor dat die versoek van die Ring nie toegestaan word nie. Die vergadering steun die voorstel met meerderheid van stemme.

Moderatuur
Vrystaatse
Sinode.

‘n Telegram van die Moderatuur van die Vrystaatse N.G. Kerk is ontvang, meldende dat hy nie bereid is met ‘n tydelike kommissie te onderhandel nie, maar die Sinode self wil spreek oor die Sendingarbeid in Suid-Rhodesië. Op voordrag van die Moderatuur besluit die vergadering sonder teëstem dat die Vrystaatse afvaardiging ‘n breë kommissie alhier sal spreek, bestaande uit die Algemene Sendingkommissie met ‘n spesiale tydelike kommissie daarby. Tot sy spyt kan die geleentheid nie aan hulle gebied word om die Sinode self toe te spreek nie.

Curatorium van
die Kweekskool,
Verslag.

Die *Verslag van die Curatorium van die Teologiese Kweekskool* is nou ter tafel. Punte 1—3 word aangeneem.

Punt 5. Th.Dr.-graad. In verband hiermee stel Ds. J. F. Mentz en Dr. D. R. Snyman voor, en die vergadering besluit sonder teëstem die volgende:

„Die Sinode keur die instelling van B.D.- en Th.Dr.-grade in beginsel goed in terme van afdeling 5 van die Verslag van die Curatorium en die Bylae tot die Verslag.

Toekenning van Grade.

„Hy gee opdrag aan die Curatorium om:

- „(a) enige klein verandering in die rangskikking van vakke in die vyf groepe (soos bv. die plasing van Godsdienstwetenskap ook in groep E naas Sendwetenskap), wat nodig mag blyk, aan te bring in oorleg met die Professore van die Kweekskool;
- „(b) reëlings met die Universiteit van Stellenbosch te tref i.v.m. die toekenning van bogenoemde grade en toekenning van vergoeding aan die Professore van die Kweekskool.

Rangskikking van Vakke.

„Die Curatorium sal 'n verslag van hierdie opdrag aan die eersvolgende vergadering van die Algemene Sinodale Kommissie voorlê, wat, nadat hy hom verseker het van die behoorlike uitvoering van die opdrag, dit sal goedkeur.”

Toekenning van Grade.

Punt 4, en ook Bp. 175. Vermeerdering van Professore: Die volgende voorstel van Dr. D. R. Snyman en Ds. J. F. Mentz word voorgelê:

Vyfde Professor.

„Die Sinode keur die benoeming van 'n vyfde hoogleraar aan die Teologiese Seminarium, met *Nuwe Testament* as sy hoofvak, goed, en dra die indeling of herindeling van bykomende vakke op aan die Curatorium in oorleg met die Professore.”

As amendement stel Di. J. H. Lange en L. P. Spies voor:

„Die Sinode besluit dat 'n vyfde professor vir die Kweekskool beroep sal word om die *praktiese vakke* te doseer en dat by die beroep van hierdie professor 'n predikant van ons Kerk beroep sal word wat in een of ander rigting van die praktiese Teologie gespesialiseer het.”

Na grondige oorweging word die voorstel besluit van die vergadering, met overweldigende meerderheid, en die amendement verwerp.

Hiermee is Bp. 175 ook afgehandel.

Vrystaatse Kerk versoek ekstra Professor.

Punt 6, M.Th.-Diploma: In hierdie verband stel Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman voor, en die vergadering aksepteer dit:

M.Th.-Skripsies.

„Die H.E. Sinode wil die skripsies wat ingelewer is vir verkryging van die M.Th.-graad onder die aandag van die S.A.B.V. bring, teneinde die moontlikheid te oorweeg van die publikasie van sulke stukke wat handel oor aktuele kwessies vir ons kerklike lewe en teologiese wetenskap.”

Origens word die punt goedgekeur.

Punt 7 (i), (ii) en (iii) word goedgekeur.

Attestaat vir Proponents-eksamen.

Punt 7 (iv) sal behandel word saam met die rapport van die Kommissie van Kerkwet-revisie.

Punt 7 (v) word vir kennisgewing aangeneem.

Betreffende *Punt 7 (vi) en (vii)* word die volgende besluit geneem, op voorstel van Oud. Ds. P. du Toit en Ds. G. J. Barnardt:

Boekhoukursus.
Elokusieklassie.

„Die Sinode dank die Curatorium van die Teologiese Seminarium vir die geleentheid geskep dat die studente 'n boekhoukursus en elokusieklassie kan bywoon, en besluit verder om dit aan die Curatorium op te dra om sodanige verdere stappe te doen as wat nodig mag wees, sodat al die studente in staat sal wees om hierdie twee kursusse te volg.”

Vierdejaar-studente,
Pinkster.

Theologiese
Studente,
Huisvesting.

Lesings oor
Praktiese
Onderwerpe.
Biblioteek.
Geskenke.
Heldedag.

Theologiese
Studente,
Klasgelde.

Professore,
Salarisse.

Professore,
Huistoelae.

Korrespondensiekursus.

Vierdejaar
Studente,
Praktiese
ondervinding.

Punt 7 (viii) word goedgekeur.

Punt 8. Geboue: Di. J. F. Mentz en G. J. Barnardt stel die volgende voor, wat deur die vergadering aangeneem word:

„Aangesien die N.G. Kerk geen huisvesting aan sy studente in die teologie tans aanbied nie, en aangesien die behoefte aan 'n tehuis vir bogenoemde doel steeds dieper gevoel word, dra die Sinode dit op aan die Curatorium om ondersoek in te stel na die uitvoerbaarheid van 'n plan vir die daarstelling van losiesgeriewe vir sy studente wat begeer om daarvan gebruik te maak, desnoods deur die aanbou van 'n gesikte losieshuis sodra omstandighede dit toelaat.”

„Aan die Sinodale Kommissie word volmag verleen om enige plan wat die Curatorium mag voorlê aan hom, en wat hy geskik en uitvoerbaar ag, goed te keur.”

Punte 9—11 word goedgekeur.

Punt 12. Die reëling van die Curatorium word deur die Sinode goedgekeur.

Ds. G. J. Barnardt gee kennis dat hy die volgende voorstel later sal indien:

„Die HoogEerw. Vergadering dra dit aan die Moderatuur op om die owerheid baie dringend te versoek om 10 Oktober tot 'n openbare vakansiedag te verklaar.”

Onder *Punt 13* stel Di. P. S. Latsky en W. S. Conradie voor:

„Aangesien dit baie nadelig is vir 'n predikant om met 'n groot skuld klaar te kom, word dit aan die Curatorium opgedra om planne te beraam om dit moontlik te maak vir studente om sonder klasgelde te betaal, sy kursus te voltooi. Die Curatorium sal dan 'n voorstel aan die volgende Sinodale Vergadering voorlê.”

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Ten opsigte van die salaris van hoogleraars stel Di. W. A. Landman en W. L. Steenkamp voor:

„Die H.E. Sinode dra dit op aan die Curatorium om die honorarium van die hoogleraars in hersiening te neem en, indien enigsins moontlik, die honorarium te verhoog of die vergoeding op die basis van 'n stygende salarisskaal te plaas.”

As amendement stel Di. F. S. Malan en J. G. F. van Rooyen voor:

„Die huistoelae van die professore word verhoog van £120 tot £150 per jaar.”

Die amendement word besluit van die vergadering.

Punte 14—16 word vir kennisgewing aangeneem, waarop die hele *Verslag van die Curatorium* met dank aanvaar word.

Bp. 178 kom nou aan die orde. Ds. P. H. Coetzee en Oud. J. A. L. van Zyl stel die aanname voor.

Die vergadering staan dit nie toe nie.

Bp. 218. Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman stel voor:

„Die Sinode ag dit wenslik dat Kweekskool-studente tydens hul vierde jaar vir minstens een maand lank praktiese ondervindingveral die aspekte van gemeentelike werk sal opdoen in gemeentes van ons Kerk tydens hul vakansietyd en onder leiding van die plaaslike predikante, en soos gereël deur die hoogleraar in Praktiese Teologie.”

Die vergadering neem die voorstel aan.

Die H.E. Actuarius en die Assessor stel verder voor, en die vergadering aksepteer dit:

„Die HoogEerw. Sinode beskou dit baie wenslik dat proponente, waar moontlik, ten minste ses maande in een of ander gemeente sal optree as hulpleraars onder beskerming van die plaaslike leraar.”

Bp. 219. Dr. D. R. Snyman en Ds. F. R. Grobbelaar stel voor:

„Die Sinode bring die inhoud van Bp. 219 onder die aandag van die hoogleraar in die Praktiese Teologie.”

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Die *Verslag van die Curatorium van die Sending-Instituut* kom nou ter tafel.

Punte 1—7 word goedgekeur.

Telegramme van seënwense word gelees van die kerkraad van Philipstown; Vroue Christelike Matigheidsunie; W. Brits, Hanover-Weg; kerkraad Pearston; Sendingwerkkring Philipstown; kerkraad van: Durbanville; McClaglan; Albanie; Moderatuur Sendingkerk; Ds. H. Pienaar, Malmesbury; kerkraad van: Joubertina; Lady Grey; Dr. Minnaar, Salisbury; B. Loubser, Loeriesfontein; kerkraad van: Postmasburg en Calvinia; Ds. Bruwer, Jeppestown; koster Britstown; Van der Merwe, Rasfontein, Hanover; Michell, Touwsrivier; Strewersvereniging, Elliot; kerkraad van: Gibeon en Lutzville; Ring van Potchefstroom.

By die aandsitting vind daar 'n *Broederlike Onderhoud* plaas oor die onderwerp: *Geestelike Rekonstruksie*. Die sprekers is Prof. Dr. B. B. Keet en Prof. Dr. E. E. van Rooyen.

Na gesang, Skriflesing en gebed, neem Prof. Dr. Keet die woord oor geestelike herlewing. Hy maak gewag van die ontsettende nood van ons tyd, en wys op die besondere geleentheid vir die Christelike getuienis wat hierdie krisis bied aan die Kerk van Christus. Om sy boodskap effekief te bring, moet die Kerk egter self lewe. Twee groot voorwaardes moet vervul word: dat ons ons sondes voor God bely, én dat ons ons opmaak met onverdeelde toewyding en ons aan ons taak wy wat Christus aan ons opgedra het, nl. om die evangeli te verkondig.

Vervolgens het Prof. Dr. van Rooyen daarop gewys dat die diepste nood van die wêreld vandag nie 'n ekonomiese is nie, maar 'n geestelike. Hy wys op die Skriftuurlike rigsnoere wat in die verlede gegeld het — en hoe in die loop van die laaste eeu die gesag van Gods Woord ondermy is deur allerlei humanistiese strominge, hoe die geloof aan God aangeval is, hoe die wondervolle geboorte en die versoeningskrag en die opstanding van Christus geloë is, en hoe ook die Christelike moraal aangeveg is. Hierdie proses is buitengewoon versnel deur die twee wêreldoorloë. Kerkbesoek het gekwyn, die huislike en sedelike lewe het gely, alkoholisme, prostitutie en mammondiens het welig getier. Rekonstruksie is nodig in die harte van die massas. Die middels is 'n kragtige gebedslewe, die suiwere prediking van die Woord, liefdevolle tugoefening in die Kerk, en 'n godsalige lewenswandel.

Die H.E. Assessor rig 'n woord van dank aan die sprekers vir hul kragtige redevoeringe.

Na gesang en gebed verdaag die vergadering.

Geresumeer en geteken op Dinsdag, 23 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

Proponente,
Hulpleraars.

Leerplan,
Reorganisasie.

Sending-
Instituut,
Curatorium,
Verslag.

Telegramme.

Broederlike
onderhoud oor
Geestelike
Rekonstruksie.

Dr. B. B. Keet.

Dr. E. E. van
Rooyen.

VIERDE SITTING.

Dinsdag, 23 Oktober 1945.

Die H.E. Actuarius gaan voor in die godsdiensoefening. Na die sing van Gesang 12 vers 5 en die lees van 'n gedeelte van 1 Petrus 5, word enige gedagtes uitgespreek oor die 10e vers, waarna daar geleentheid is vir gebed.

Die notule word geresumeer, aanvaar en deur die Moderatuur onderteken.

Portret.

Die vergadering besluit dat daar weer 'n portret van die Sinode-lede geneem sal word, en dra dit aan die volgende kommissie op om met Mn. E. Peters en ander afnemers oor die saak te onderhandel, nl. Di. P. A. M. Brink (jnr.), J. G. van Vuuren en E. H. Botha.

Sending-Instituut,
Curatorium,
Verslag.

Die *Verslag van die Curatorium van die Sending-Instituut* is weer aan die orde.

Kursus.

Punt 8 A (1) en (2) bly oorstaan tot by die behandeling van die Rapport van die Algemene Sendingkommissie, en sy Aanbeveling oor hierdie saak (p. 116).

Punt 8 B, en Bp. 166 — Oefenaarskursus: Die volgende voorstel van Di. M. J. de Kock en J. H. Lange dien in hierdie verband, en word sonder teëstem aanvaar:

Oefenaarskursus.

„Die HoogEerw. Sinode is van gevole dat die amp van Oefenaar nie meer in 'n wesenlike behoefté voorsien nie, en besluit dus om die opleiding van oefenaars te staak. Artt. 327, 238 word dus gerooier.”

Punt 8 C: Di. E. J. du Toit en W. N. van der Merwe stel voor:

Sendelinge,
Verdere studie.

„Die H.E. Sinode dra dit op aan die twee Curatoria en die professore en dosente (van die Kweekskool en Sending-Instituut respektiewelik), om te oorweeg op welke wyse verdere studie deur broeders Sendelinge aangemoedig en erken kan word.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

Hiermee word die Verslag as geheel met dank aangeneem.

Die vergadering aanvaar nou ook die volgende voorstel van Ds. F. S. Malan en die Ouderling van Wynberg:

Aandsitting.

„Die Sinode besluit om vanaand geen sitting te hou nie ten einde die Kommissies 'n behoorlike kans te gee om hul werk te doen.”

Opleiding van
Kleurlingleraars,
Curatorium,
Verslag.

Die *Verslag van die Curatorium van die Inrigting vir Opleiding van Kleurlingleraars* dien nou (p. 140).

Punte 1 en 2 word vir kennisgewing aangeneem, en in verband met 2 (d) stel Di. D. P. Laurie en J. H. Lange voor dat die handelwyse van die Sinodale Kommissie ten opsigte van die aangegane koste goedgekeur word.

Die vergadering stem toe, na vry breedvoerige bespreking.

Punte 3—6 word aanvaar.

Kleurlingleraars,
Reglement vir
Opleiding.

Punt 7 word verwys vir advies na die Kommissie van Kerkwet-revisie, op voorstel van Di. G. P. van den Berg en F. J. B. Malan.

Hiermee word die Verslag met dank aanvaar deur die vergadering.

Die *Verslag van die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging* word nou ter tafel S.A.B.V., Verslag. gelê (p. 203).

Punte A en B, 1 (a) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt B 1 (b) (i), (ii) en (iii) word goedgekeur.

Onder *Punt B 1 (b) (iv)* stel Di. J. A. v. Z. le Roux en J. H. van Loggerenberg voor:

„Die H.E. Vergadering spreek sy innige dank en waardering uit (a) aan die Nasionale Pers Beperk oor die wyse waarop die drukwerk van die Afrikaanse Psalm- en Gesangboek uitgevoer is deur genoemde Pers, en voorts, oor die skenking van £2000 om die uitgée van die kleinere uitgawe goedkoper in sirkulasie te bring.

„(b) Aan die S.A.B.V. vir die groot en moeilike onderneming van die verspreiding van die Psalm- en Gesangboek.”

Die vergadering aanvaar dit.

Punt B 1 (c) word vir kennisgewing aangeneem, en daarmee samehangende word die volgende voorstel van Di. G. P. van den Berg en W. L. Steenkamp ook aangeneem:

„Die H.E. Sinode spreek sy innige dank uit teenoor die skrywers van die reeds verskene Bybelverklarings (t.w. Ds. J. F. Mentz, Dr. G. B. A. Gerdener e.a.) en versoek tewens die Kerkrade om die verspreiding daarvan in ons gemeentes te bevorder.”

Punt B, 1 (d) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt B, 1 (e) word verwys na die *Tydelike Kommissie oor Bybelskole*.

Punt C — Kolportasie: Di. H. J. C. Snyders en J. W. du Preez stel voor:

„Die H.E. Sinode is oortuig daarvan dat 'n doeltreffende kolportasieskema daartoe sal bydra om groter afset van lektuur te bewerk, asook om ons gemeentelede beter en gesonder leesstof in die hande te stel, en dra dit op aan die S.A.B.V. om ernstige pogings in die werk te stel om 'n netwerk van kolportasiewerk te onderneem, miskien in oorleg met die A.A.K.”

Die vergadering neem dit aan.

Bp. 173 is hiermee afgehandel.

Die volgende voorstel van Di. P. S. Latsky en G. de C. Murray word ook besluit van die vergadering:

„Die Sinode beveel by die Bestuur van die S.A.B.V. aan om in oorleg met die Moderatuur van die Sending-Sinode en die Binnelandse Sub-komitee iemand aan te stel om verantwoordelik te wees vir Christelike letterkunde wat geskik is vir die Sendingkerk. Hierdie persoon kan desnoods 'n deeltydse werker wees.”

Punte D (Drukpers) en E (Spaarfonds) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt F — Finansieel word na bespreking goedgekeur.

Punt G — Handelskorting: Vir kennisgewing aangeneem.

Punt H — Bestuurslede: Di. J. D. Vorster en S. J. L. Marais stel voor:

Nasionale Pers,
Waardering
insake Gesang-
boek in Afrikaans.

S.A.B.V.,
Waardering.

Bybelverklarings.

Ds. J. F. Mentz
en Dr. G. B. A.
Gerdener, Dank.

Koraalboek.

Korrespondensie-
kursus.

Kolportasiewerk.

Korporteur vir
elke Ring.

Sendingkerk,
Christelike
letterkunde.

Drukpers.

Spaarfonds.

S.A.B.V.,
Bestuurslede.

„Die H.E. Sinode besluit dat die lede van die S.A.B.V.-kommissie voortaan deur die Sinode self, op presies dieselfde wyse as al die ander Kommissies van die Kerk, gekies sal word, en dat voorts die regadvise betreffende die lede wat reeds in 1903 op die Bestuur gedien het, aanvaar word.”

Die vergadering aanvaar dit.

S.A.B.V.,
Konstitusie.

Punt I — Konstitusie: Die aanbeveling van die Kommissie vir Kerkwet-revisie hieroor (soos uitgebring op *Bp. 172*) word deur die vergadering aanvaar, en die Konstitusie goedgekeur, soos geformuleer.

Bp. 174 word nou ook behandel, en Di. F. R. Grobbelaar en Oud. D. J. van Tonder stel voor:

Kopiereg op
Sangbundels.

„Alleen wanneer 'n Psalm- of Gesangvers en 'n Halleluja-lied in 'n kompetenterende Sangbundel aangehaal word, is dit nodig dat die uitgewer verlof van die S.A.B.V. sal verkry.”

Die vergadering verwys die voorstel na die Regskommissie vir advies.

Ds. C. C. Kritzinger en Dr. L. V. Rex stel voor, en die vergadering aanvaar dit:

Nuwe Halleluja,
Korrekte bewoording
van Psalms
en Gesange.

„Die H.E. Sinode dra dit op aan die Bestuur van die S.A.B.V. om, by die eersvolgende herdruk van die Nuwe Halleluja, die korrekte bewoording van die Psalms en Gesange, soos dit in die Afrikaanse Psalm- en Gesangboek voorkom, daarin op te neem.”

Ds. A. F. Louw en Dr. D. R. Snyman stel hierop die aanname van die Verslag van die S.A.B.V. voor, en die vergadering neem dit aan met dank.

Argivaris, Verslag.

Die *Verslag van die Argivaris Synodi* (p. 82), word vervolgens aan die orde gestel.

Punte 1—4 word goedgekeur.

Rektifikasies in
registers.

Die aanbeveling in *Punt 5* vervat, word verwys na die *Tydelike Kommissie vir Registrasie van Doop, ens.*

Punte 6—9 word vir kennisgewing aangeneem. Die wenk word uitgespreek dat daar 'n studiekamer vir navorsers by of naby die Argief sal wees.

Punt 10 (ook *Bp. 111*): Oud. L. F. Weich en Ds. P. de V. Grobbelaar stel die aanname van die *Aanbeveling* en *Bp. 111* voor. As amendement dien die volgende van Di. W. P. Roux en L. Lochner:

Afskrifte, Doop-
en Lidmaat-
registrasies.

„Dit word opgedra aan die Kerkraad om toe te sien dat die doopregistrasie onmiddellik in duplikaat sal opgestuur word aan die Argivaris net soos tans gedoen word aan die registrateur van huwelike by 'n huweliksbevestiging.”

Beide die voorstel en die amendement word deur die vergadering afgestem.

Punt 11 word vir kennisgewing aangeneem.

As addisionele voorstel dien die volgende van Oud. Ds. P. du Toit en Oud. Ds. A. D. Luckhoff:

Predikante-
naamlys.

„Die Sinode dra dit aan die Argivaris Synodi op om 'n Predikante-naamlys op te stel wat 'n voortsetting en uitbreiding sal wees van die lys wat in die Gedenkboek van die 75-jarige bestaan van die Kweekskool gevind word.”

Die vergadering stem toe.

Hierop word die Verslag van die Argivaris met dank aangeneem.

Die Verslag van die Argiefkommissie (p. 186) word nou bespreek.

Argiefkommissie,
Verslag.

Punte 1—7 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 8: Die vergadering besluit om die voortsetting van die werk te gelas, solank dit nodig mag wees, teen die genoemde salaris.

Hulp in Argief,
Voortsetting.

Punt 9 word na die Kommissie vir Fondse verwys vir advies.

Uitgaaf in Argief.

Punt 10 — Bp. 171: Die advies van die Kommissie vir Revisie word hierby behandel. Di. F. J. B. Malan en I. J. Viljoen stel die aanname voor, met die byvoeging soos voorgestel deur die Kommissie vir Kerkwet-revisie, met dié verstandhouding dat die Argiefkommissie koste op sy eie kan aangaan, solank dit nie £50 te boeue gaan nie. Die vergadering aanvaar dit.

Punt 11 en Bpp. 169 en 170: Die advies van die Kommissie van Revisie word hierby behandel. Die vergadering neem die Punt en Bpp. aan met die wysiging soos deur die Kommissie vir Kerkwet-revisie voorgestel.

Reglement vir
Argivaris.

Punt 12 is reeds vroeër deur die vergadering afgehandel.

Bp. 112 word ook nou behandel. Die vergadering aanvaar dit as 'n aanbeveling aan die Kerkrade, soos deur die Kommissie vir Kerkwet-revisie aan die hand gegee.

Bewaring van
Argiewe.

Die Rapport word nou met dank aangeneem.

Die Verslag van die Kommissie vir die Eksamens van Kandidate tot die Heilige Dien (p. 183) kom nou ter tafel en word met dank aangeneem.

Proponents-
eksamen,
Kommissieverslag.

Die Verslag van die Kommissie vir die Admissie-eksamen word vervolgens voorgelê.

Admissie-
eksamen,
Kommissieverslag.

Punte 1—4 word aangeneem.

Punt 5 — Bp. 201: Die vergadering aanvaar die aanbeveling hierin behels, met verwering van die advies van die Kommissie vir Kerkwet-revisie.

Maatskaplike
werk as vak.

Punt 6 — Bp. 202 — Bp. 220: Die vergadering neem die advies van die Kommissie vir Kerkwet-revisie oor Bp. 202 aan, en besluit dat Art. 134 nie geskrap word nie.

Admissie.

Punt 7: Op voorstel van Di. J. H. Lange en D. P. Laurie word die aanbeveling vervat in Punt 7, toegestaan.

J. J. Fourie,
Versoek.

Hiermee word die Verslag met dank aangeneem. Die H.E. Moderator maak hierby melding van die groot getal studente wat hul vanjaar weer vir die Admissie-eksamen aangemeld het.

Die Rapport van die Kommissie vir die Sendelinge-Eindeksamens (p. 139) word voorgelê.

Sendelinge-
Eindeksamens,
Kommissieverslag.

Punte 1—3 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 4 (a): Die aanbeveling betreffende Sendingwetenskap word aanvaar.

Sendingweten-
skap.

Punt 4 (b) en Bp. 217: Die aanbeveling van die Kommissie oor die vermeerdering van die aantal eksaminatore, word aangeneem.

Eksaminateure.

Hiermee word die Rapport met dank aanvaar.

Die Verslag van die Kommissie vir die Toelatingseksamen tot die Sending-Instituut (p. 137) kom ter tafel.

Sending-Instituut,
Toelatings-
eksamen,
Kommissieverslag.

Punte 1, 2 (a) en (b) word vir kennisgewing aangeneem.

Vrystelling van vakke.

T. Ferreira.
F. J. Calitz.
J. R. Müller.
C. Olivier.
F. J. Bessinger.

Punt 2 (c) (i): Die vergadering keur die aanbeveling aangaande student T. Ferreira goed.

Punt II (c) (ii) en (iii): Di. C. H. Latsky en W. A. Landman stel voor dat die aanbevole vergunning verleen word aan studente F. J. Calitz, J. R. Müller en C. Olivier en F. J. Bessinger, nl. vrystelling van die vak Hollands II in hul toelatingskursus.

Die vergadering verleen die vrystelling.

Punte III en IV word vir kennisgewing aangeneem.

Toelatings-eksamen,
Goedkeuring.

Hopefield,
Ouderling afwesig.

Punt V: Di. P. de V. Grobbelaar en J. H. van Loggerenberg stel voor dat die goedkeuring van die handelwyse van die Kommissie. Die vergadering verenig hom daarmee.

Punt VI: Die vergadering verleen die gevraagde goedkeuring.

Gister en vandag was afwesig weens krankheid die Ouderling van Hopefield.

Ds. W. N. van der Merwe sluit die vergadering met gebed.

Geresumeer en geteken op Woensdag, 24 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

VYFDE SITTING.

Woensdag, 24 Oktober 1945.

Die H.E. Scriba laat sing Ges. 189 vers 4, lees 'n gedeelte uit Markus 9 vanaf vers 17, en spreek 'n paar gedagtes uit oor die mag van die Satan, die onmag van die mens en die almag van God. Daarna volg 'n paar gebede.

Die notule word geresumeer, en na 'n paar verbeteringe, aanvaar en onderteken.

Soedan,
Sendingwerkers.

Sending-Instituut,
Toelatings-eksamen,
Kommissieverslag.

Toelatings-vereistes.

Revisie, Kennis-gewing.

Die vergadering besluit om 'n telegram van seënwense te stuur aan die Konferensie van Sendingwerkers tans in die Soedan byeen.

Die Verslag van die Kommissie vir die Toelatingseksamen tot die Sending-Instituut is weer aan die orde.

Punt 7 — Bp. 216 — Toelatingsvereistes: Di. Jac. Conradie en J. G. J. van Vuuren stel voor dat Bp. 216 aanvaar word, met tersydestelling van die Aanbeveling van die Kommissie vir Kerkwet-revisie hieroor.

Onder die bespreking gee Di. L. P. Spies en J. F. Myburgh kennis dat hy revisie sal vra van die besluit wat oor *Punt VI* gevall het.

Di. E. J. du Toit en A. G. E. van Velden stel as amendement op die voorstel dat in *Bp. 216* (insake art. 315) alleen Punte (a), (b), (c) en (d) besluit word van die vergadering, met die wysiging dat enige Baccalaureusgraad en nie net B.A., soos in (d) genoem nie, geldig sal wees.

Toelatings-vereistes.

Die amendement word deur die vergadering verwerp, en die voorstel aanvaar.

Punt 8 — Bp. 215 (insake art. 314): Di. Jac. Conradie en J. G. J. van Vuuren stel voor die aanname van *Bp. 215*. Die vergadering verenig hom daarmee.

Punt 9 — Honorarium Scribae: Dr. C. C. Nepgen en Oud. D. C. Fourie stel voor:

Honorarium vir die Scriba,
Toelatings-eksamen-kommissie.

„Die Sinode besluit om met die oog op die groot hoeveelheid werk deur die Scriba van die Toelatingseksamenkommissie tot die Sending-Instituut verrig, hy 'n honorarium van £10 p.a. sal ontvang, gereken vanaf Januarie 1941.”

As amendement stel Ds. W. N. van der Merwe en Oud. B. N. Volsteedt voor:

„Dat 'n honorarium van £10 10s. aan die Scriba van die Toelatings-eksamen gegee sal word.”

Die amendement word besluit van die vergadering.

Hierop word die Verslag aangeneem.

Die *Verslag van die Kommissie vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut* (p. 192) dien vervolgens voor die vergadering. Ds. J. S. Murray (oud-Scriba Syncodi) en die hoofde van die twee Inrigtings is teenwoordig by die bespreking.

Doofstomme- en Blinde-Instituut,
Kommissieverslag.

Inleiding: Vir kennisgewing aanvaar.

Dank: Die vergadering besluit die volgende, op voorstel van Di. D. F. van der Merwe en C. J. Odendaal:

Stadsraad van Worcester, Dank.

„Die H.E. Vergadering betuig sy innige dank en waardering teenoor die Stadsraad van Worcester vir die skenking van die ruim stuk grond aan die Instituut vir gebruik van die skole vir Dowes en Blindes.

Onderwys-departement,
waardering.

„Ook betuig hy sy opregte waardering van die ruime ondersteuning van die Unie-Onderwysdepartement aan ons skole vir Dowes en Blindes op Worcester.”

Dr. B. J. G.
de la Bat,
„In Memoriam”.

Wyle Dr. B. J. G. de la Bat: 'n Wenk word aan die hand gegee dat die Kommissie vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut 'n „In Memoriam” met 'n portret van Dr. B. J. G. de la Bat sal plaas in die Jaarboek.

Dr. P. E.
Biesenbach,
Proefskrif.

Die vergadering neem staande 'n mosie van deelneming aan.

In verband met die *proefskrif van Dr. P. E. Biesenbach*, stel die predikant van Velddrift voor dat die woord „brosjure” vervang word met „dissertasie”.

Onder *Gesondheid* word die tweede sin gewysig, om as volg te lui:
„Die gevolge van ondervoeding, ens.”

Die paragrawe oor Getalle, Jubileum, Kollektes, Graad van Skool, Klein-kinderskool, Skool vir Blindes, Braille-drukkery, Werkswinkels word vir kennisgewing aangeneem.

Eiendomme,
Transportaktes.

Algemeen: In verband met *transportaktes van eiendomme*, verduidelik Ds. J. S. Murray dat allerlei moeilikhede ontstaan het in hierdie verband.

Bp. 168 en Bp. 294 (3) word hierby behandel. Die vergadering aanvaar beide.

Staatsubsidie,
Voorwaardes.

Voorwaardes van Staatsubsidie en Bp. 167 word saam bespreek.

Oud. Ds. P. du Toit en Ds. J. H. Lange stel hierby voor, en die vergadering gaan akkoord:

„Die Sinode besluit dat insake die benoeming van verteenwoordigers van die Staat op besture van kerklike inrigtings, aan twee vereistes voldoen sal word, nl. (a) dat die benoemde lede ook lede van ons Kerk moet wees, en (b) dat die benoemde lede gekies sal word uit 'n dubbeltaal wat deur die Kerk gestel word.”

Die behoorlike bewoording van die nuwe Wetsartikel 350, wat hierdie besluit moet behels, word opgedra aan Oud. Ds. P. du Toit en die H.E. Actuarius.

Ds. D. F. van der Merwe en Oud. H. J. Albertyn stel hierby ook voor:

Ooreenkoms,
Kerk en Staat.

„Die H.E. Vergadering gee aan die Bestuur van die Doofstomme- en Blinde-Instituut verlof om die ooreenkoms wat tussen Kerk en Staat, in 1928 omtrent die Instituut gemaak is, in hersiening te neem en aan die Sinodale Kommissie vir goedkeuring voor te lê.”

Die vergadering neem dit aan.

Di. I. E. Heyns en G. C. le Roux dien ook nog die volgende voorstel in:

Doofstomme- en
Blinde-Instituut,
Kommissie
maandeliks te
vergader.

„Die Sinode ag dit wenslik en beveel aan dat die Kommissie vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut sover moontlik, gedurende die skooljaar, maandeliks sal vergader en dat die kommissie naasteby so saamgestel sal wees dat dit prakties uitvoerbaar is.”

Die vergadering is dit eens daarmee.

Onderwys,
Volwasse dowes.

Ds. G. de la Bat verduidelik, op 'n vraag van die vergadering, dat daar nog nie geleentheid in die Inrigting vir Dowes is vir onderwys aan volwassenes wat op late leeftyd doof of hardhorend word nie.

Nasorg vir Dowes.

Aan geestelike nasorg vir dowes wat die inrigting verlaat het, word van Kerkweë nog niks gedoen nie. Iets moet in hierdie verband gedoen word.

Ds. J. H. Lange en Oud. Ds. P. du Toit stel hierop voor:

„Die geestelike bearbeiding van oud-leerlinge van die Skool vir Dowes word aan die Algemene Armesorgkommissie opgedra.”

Die vergadering stem toe.

Dr. P. Biesenbach.

Dr. P. Biesenbach, hoof van die Skool vir Blindes, spreek die vergadering ook kortlik toe oor die arbeid in sy inrigting.

Die volgende voorstel van Dr. D. R. Snyman en Ds. T. N. Hanekom word deur die vergadering aanvaar:

Straatkollektes
vir dowes en
blindes.

„Die Sinode verlang dat 'n memorandum sal opgestel word (vir publikasie in *Die Kerkbode*) deur die betrokke kommissie of kommissies in verband met straatkollektes vir dowes en blindes, wat (a) die saak sal verduidelik, en (b) advies sal gee aan ons Kerklidmate hoe hy moet optree teneinde te verseker dat hul bydraes na die betrokke inrigtings te Worcester sal gaan.”

By die hervatting van die sitting in die namiddag, word Ds. J. P. van der Spuy, Moderator van die Vrystaatse N.G. Kerk, in die vergadering verwelkom, en kry hy die geleentheid om die groete en heilwense van sy Kerk oor te bring. Hy noem o.a. verskillende punte van kontak tussen die Kaapse en Vrystaatse Kerke, spreek waardering uit vir die groot arbeid van die Kaapse Kerk, en noem ook die moontlikhede en moeilikhede van die Vrystaatse Kerk, waaronder veral ook die sendingwerk in Suid-Rhodesië. Dr. D. R. Snyman neem namens die Sinode die groete in ontvangs met 'n gepaste en waarderende antwoord.

Vrystaatse Kerk,
Groete.

Die *Verslag van die Kommissie vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut* is weer aan die orde, waarby ook die finansiële state bespreek word. Di. J. C. du Plessis en L. P. Spies stel voor:

Doofstomme- en
Blinde-Instituut,
Kommissieverslag.

„Die Sinode besluit dat Kerkrade gevra sal word om, waar moontlik, met munisipaliteite te reël dat jaarliks 'n straatkollekte onder toesig van die Kerkraad opgeneem sal word vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut te Worcester.”

Straatkollekte
deur Kerkrade.

Die voorstel word aangeneem.

Di. L. P. Spies en J. H. Lange stel verder voor:

„Die Sinode rig vertoe tot die Transvaalse Kerk om, indien enigsins moontlik, 'n kollekte vir die Doofstomme- en Blinde-Instituut daar te stel en om sodanige kollekte te plaas op die punteskaal soos in gebruik is by genoemde Kerk met betrekking tot al haar ander Sinodale Kollektes, waardeur elke gemeente in staat gestel sal word om na vermoë by te dra vir hierdie seënryke inrigting.”

Transvaalse Kerk,
Kollekte vir
Doofstomme- en
Blinde-Instituut.

Die vergadering verenig hom daarmee.

Die Rapport word nou aangeneem met dank aan die Kommissie vir sy toewyding.

Die vergadering spreek staande sy meegevoel uit met die Voorsitter van die Kommissie, Ds. A. S. Cronjé, by die heengaan van sy seuntjie.

Ds. A. S. Cronjé,
Meegevoel.

Die H.E. Moderator bring tot kennis van die vergadering 'n kennisgewing van die Curatorium van die Kweekskool dat Prof. D. Lategan weens swak gesondheid bedank as Professor aan die Kweekskool, en sy dienste staak by die aanvang van die kolleges in 1946. 'n Gepaste besluit van waardering van sy dienste sal later geboekstaaf word.

Prof. D. Lategan,
Emeritus.

Die *Rapport van die Toelatingseksamen-kommissie vir Kleurlingleraars* (p. 143) word aan die orde gestel.

Kleurlingleraars,
Toelatings-
eksamen-
kommissie,
Verslag.

Punte 1—9 van die gegewens omtrent die vergadering van 27 Januarie 1943 word vir kennisgewing aangeneem.

Sakebeginsels en
Boekhou,
Eksamining.

Vergadering 2 Februarie 1944:

Punte 1—10 word vir kennisgewing aangeneem en die wenk aan die endparagraaf word aanvaar.

Sakebeginsels en
Boekhou,
Eksamining.

Die Verslag word hierop met dank aangeneem, en waardering uitgespreek aan die Kommissie vir sy toewyding in die moeilike beginstadium van die werk.

Arbeid onder
Studente,
Kommissieverslag.

Die *Verslag van die Kommissie vir Arbeid onder Kollege en Universiteits-studente 1940—1945* (p. 198) kom nou aan die orde.

Punte A—C word vir kennisgewing aangeneem.

Subsidie,
Stellenbosch.

Punt D, 1: Is reeds in hande van die Fondse-kommissie gestel.

Punt D, 2 (b), (c) en (d) word na die Fondse-kommissie verwys.

Punt D, 2 (e) word verwys na die Tydelike Regskommissie.

Dankbetuigings: Die vergadering aanvaar dit met die volgende byvoeging:

Ds. T. C. B.
Stofberg, Dank.

„(a) Ds. T. C. B. Stofberg vir sy jare van getroue arbeid wat met soveel seën geskied het, onder die studente van die Kaapse Skiereiland.”

Hiermee is die Verslag afgehandel.

C.S.V., Provinsiale
Bestuur, Verslag
van Verteenwoor-
diger.

Die Verslag van die Verteenwoordiger van die Sinode op die Provinsiale Bestuur van die C.S.V. (p. 154) dien nou.

Dit word deur die vergadering aangeneem.

C.S.V., Verteen-
woordiger
Universiteits-
komitee, Verslag.

Die Verslag van die Sinodale Verteenwoordiger op die Universiteitskomitee van die C.S.V. (p. 154) word nou voorgelê.

Punte I—VII word vir kennisgewing aangeneem en die Verslag met dank aanvaar.

C.S.V., Verteen-
woordiger
Adviserende Raad,
Verslag.

Die Verslag van die Sinodale Verteenwoordiger op die Adviserende Raad van die C.S.V. word nou ook behandel, met toestemming van die vergadering (cf. *Laatingekome Stukke*, 15).

Punt 1 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 2—Omvang van die Werk: Kennis word geneem daarvan deur die vergadering, met dank aan die veteenwoordiger.

C.S.V., Kommissie
vir Onderhande-
ling, Verslag.

Die Rapport van die Kommissie vir Onderhandeling met die C.S.V. (p. 152) kom vervolgens aan die orde.

Punt I—Bespreking: (a) tot (i) word almal vir kennisgewing aangeneem.

Punt II—Nouer verband met die Kerk: (a) en (b) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt III—Aanbevelings — word verwys na die Kommissie belas met advies oor *Add. Bp. No. 44*, vir latere behandeling deur die vergadering.

Pinkster-
onderwerpe,
Kommissieverslag.

Die Rapport van die Kommissie vir Pinksteronderwerpe (p. 188) kom nou ter tafel.

Punte 1—5 word vir kennisgewing aangeneem.

Gebeds-
onderwerpe,
Opstel daarvan.

Punt 6: Die vergadering keur dit goed.

Punt 7: Hierby word *Bp. 252* bespreek. Ds. P. H. Coetzee en die Ouderling van Leipoldsville stel voor annname van *Bp. 252*.

Die vergadering stem toe.

Naam van
Kommissie.

Punt 8—Aanbevelings: Dr. J. J. Müller en Ds. W. A. Landman stel voor aannname van *Aanbeveling (a)*.

Die saak is nog onder bespreking as die tyd vir verdaging aanbreek.

Die predikant van Grootrivier ontvang verlof om reeds op Maandagaand, 12 November te vertrek. So ook die predikant van Kokstad. Die ouderling van Kenhardt ontvang verlof om op 12 November huiswaarts te keer.

Afwesigheid,
Verlof tot.

Ds. J. G. Lochner ontvang verlof om die 14de November afwesig te wees, weens vertrek na huis op die aand van die 13de November. Oud. G. I. van Rooyen ontvang verlof om op 8 November reeds te vertrek.

Ds. F. W. Liebenberg vra dieselfde vergunning, nl. te vertrek op die aand van 13 November, maar die vergadering staan dit nie toe nie.

Telegramme van seënwense is ontvang van die volgende: M.S.A. en Kinderkrans van Windhoek; Kerkrade Tiervlei en Heidelberg; die Protestantse Vereniging; Christelike Strewers van Skanskop en Keimoes; Kerkrade van Jamestown; Du Plessis; Parow; Ouderling Smit, Oudtshoorn; Kerkrade van Oudtshoorn; Christelike Strewers, Riebeek-Wes; Kerkrade van Riebeek-Wes; Hoof van Ons Sending in Soedan; Konferensie van Soedan-Werkers by Makurdi; Kerkrade van Vredendal.

Telegramme.

Ds. C. H. Stulting, snr., sluit die vergadering met gebed.

Geresumeer en geteken op Donderdag, 25 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

SESDE SITTING.

Donderdag, 25 Oktober 1945.

Die H.E. Assistent-Scriba lei die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Ges. 62 vers 2, lees 'n paar verse uit Matthëüs 6, en spreek 'n paar gedagtes uit oor die woorde: „Laat U wil geskied”. Verskillende broeders gaan voor in gebed, veral met die oog op die nood van die droogtegeteisterde streke.

Die Notule word geresumeer, en na enige toevoegings, geteken deur die Moderatuur.

Oud. Ds. P. du Toit gee kennis dat hy revisie sal aanvra ten opsigte van sy voorstel wat gister aanvaar is in verband met Bp. 167.

Revisie,
Kennisgegee. Oud.
Ds. P. du Toit.

As 'n saak van besonder dringende aard versoek die Saakgelastigde dat die Sinode sal besluit om staande die vergadering regadvies in te win aangaande die Wet op Maatskappye van 1926 met die amendasies van 1939 en die vraag in hoever dit die kerkrade raak van gemeentes wat na 1939 gestig is.

Wet op
Maatskappye,
Regadvies.

Dr. D. R. Snyman en Ds. Jac. Conradie stel voor dat die Saakgelastigde opdrag ontvang om regadvies in te win met betrekking tot die saak wat hy geopper het, en om later die ingewonne informasie voor die Sinode te lê.

Die vergadering besluit dat die Laat Ingekome Stukke ontvanklik is deur die Sinode, en verwys gevolglik Punt 2 van die Laat Stukke na die Kommissie oor die Besoldiging van Predikante.

Laat Ingekome
Stukke.

Kimberley, Kerkraad. Dispensasie.

Pinksteronderwerpe,
Kommissieverslag.
Naam. Secundi
Lede.

Spesiale
Evangelie-
prediking,
Kommissieverslag.

Ds. G. D. du Toit.

Verspreiding van
Lektuur.

Dank aan
Ds. G. D. du Toit.

Huistoelae.

Bybelskool.

Vakansieoorde.

Punt 3 van die Laat Stukke word verwys na die Regskommissie.

Die *Rapport van die Kommissie vir Pinksteronderwerpe* is weer op tafel. Die voorstel dat *Aanbeveling (a)* aanvaar word, word afgestem.

Aanbeveling (b) word aangeneem.

Hierop word die Verslag met dank aanvaar.

Vervolgens dien die *Verslag van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking* (p. 189).

Punte 1—3 word vir goedkeuring aangeneem.

Onder *Punt IV* wys Ds. G. D. du Toit (Spesiale Evangelieprediker) die vergadering op sy metode van boekverspreiding tydens sy besoeke aan gemeentes, en getuig van die groot behoefte aan geestelike lektuur in ons gemeentes, en die seën wat op die verspreiding van geestelike boeke rus. 'n Flinke bespreking volg. Voortvloeiende uit die bespreking, stel Ds. L. P. Spies en Oud. W. A. van Schoor voor:

„Die Sinode keur die verspreiding van godsdienstige lektuur deur die Spesiale Evangeliepredikers goed, maar bepaal dat die predikers alleen boeke sal versprei goedgekeur deur die Spesiale Evangelieprediking-Kommissie in oorleg met die predikers.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

As verdere voorstel dien Di. C. C. Kritzinger en D. J. Erasmus die volgende in:

„Met die oog op die nuttige geestelike lektuurverspreiding, die wesentlike behoefte van siele en die seën wat op die werk so kennelik rus, spreek die H.E. Sinode sy hartlike dank uit teenoor ons spesiale prediker, Ds. G. D. du Toit, vir sy onvermoeide ywer in dié verband.”

Die vergadering is dit eens daarmee.

Punt V: Onder hierdie punt stel Di. L. P. Spies en J. C. du Plessis voor dat die huistoelaag van die Spesiale Evangeliepredikers verhoog word van £120 tot £150 per jaar.

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Punt VI — Aanbevelings:

Aanbeveling A word verwys na die Kommissie vir Bybelskole.

Di. J. H. Lange en M. S. Joubert stel in verband met arbeid op vakansieoorde voor:

„Die Sinode dra dit aan die Spesiale Evangelieprediking-Kommissie op om ernstige aandag te wy aan die bearbeiding van ons mense by die vakansieoorde gedurende die lang vakansies.”

Die vergadering neem die voorstel aan.

Aanbeveling B en *Bpp. 239, 240 en 247* word saam behandel, asook die aanbevelings van die Kommissie van Revisie daaroor.

Di. G. P. van den Berg en G. H. P. Badenhorst stel voor:

„Bp. 239, met weglatting van alinea (d) word besluit van die HoogEerw. Vergadering.

„Die HoogEerw. Vergadering dra dit verder aan die nuwe Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking op om in oorleg met die Spesiale Evangeliepredikers deeglike ondersoek in te stel na die beste metode in hierdie belangrike werk vir ons Kerk en ons tyd; voorts 'n skema te ontwerp wat die werk van Evangelisasie — as werk van die Kerk as geheel en die gemeentes afsonderlik — sal reorganiseer; en dat hierdie nuwe skema aan die Algemene Sinodale Kommissie sal voorgelê word vir goedkeuring.”

Dr. F. J. M. Potgieter en Ds. W. C. O. du Toit stel as amendement:

Spesiale
Evangelie-
prediking, Metode
van Arbeid.

Amendement.

„Dat Art. 353 van 'Wette en Bepalings' geskrap word;

„dat, ooreenkomsdig die aanbeveling van die Raad van die Kerke (vgl. „Handelinge van die Negentiende Vergadering”, pp. 7, 59 v.) by Kerkrade deur middel van *Die Kerkbode*, Ringsbesluite as andersins, terwille van die welwese van die Kerk, opnuut aangedring word dat geen leraar vir die bearbeiding van meer as 800 lidmate verantwoordelik gestel word nie;

„dat die H.E. Sinode besluit dat die dienende broeders ‚spesiale evangeliepredikers’ desverkiesend kan voortgaan met hul arbeid tot met die aanvaarding van hul emeritaat;

„dat in dié geval 'n kommissie wat aan die Sinode verslag sal doen, benoem word om toesig te hou oor die arbeid van die broeders en oor die reëlings soos getref tussen hulle en Kerkrade wat om bearbeiding vra, by voorkeur sodanige Kerkrade wat binne 'n bepaalde Ring ressorteer;

„dat die program van werksaamhede in *Die Kerkbode* gepubliseer word;

„dat deelname aan die Predikante-pensioenfonds (in die derdeklas) aan die broeders gewaarborg word.”

'n Deeglike en ernstige bespreking oor die saak ontwikkel, en ruim tyd word daaraan afgestaan.

Op 'n wenk van die H.E. Actuarius inkorporeer die voorsteller (Dr. F. J. M. Potgieter) die volgende *addendum* in sy voorstel:

„Die Sinode stel 'n sterk Kommissie aan, wat in die interim op die hele saak van die evangelisasie sal ingaan en by die volgende Sinode rapporteer.”

Dr. Jac. J. Müller en Ds. J. S. Gericke stel as tweede amendement voor:

„Die H.E. Sinode neem kennis van die besware wat tydens die bespreking geopper is teen die Spesiale Evangelieprediking soos dit tans deur ons Kerk behartig word — en besluit om die voorstelle omtrent die saak te verwys na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke van die Raad van die Kerke, vir gelykluidende advies aan al die Gefed. Kerke betreffende die prinsipiële en praktiese aspekte van die saak.

Amendement.

„Intussen gaan die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking voort met sy werk soos in die verlede, met dié verstande egter dat, ingeval van vaktures wat mag ontstaan in die betrekkings van Spesiale Evangeliepredikers, geen nuwe aanstellings gedoen sal word voordat die Sinode by sy volgende sitting die hele kwessie weer grondig oorweeg het nie met die oog op groter doeltreffendheid in die behartiging van evangelisasie, as roeping van die Kerk.”

Aan die bespreking neem deel Ds. G. P. van den Berg, Dr. F. J. M. Potgieter, Di. G. J. Barnardt, L. P. Spies, Dr. D. R. Snyman, Di. C. H. Latsky, J. D. Vorster, Dr. A. van Schalkwyk, Di. A. P. Morgenthal, J. F. Mentz, Dr. Jac. J. Müller, Di. G. J. J. Boshoff, M. S. Joubert, die Ouderling van Herold, Di. L. J. Heyns, T. N. Hanekom, P. J. Loots en P. de V. Grobbelaar.

Die voorsteller (Ds. G. P. van den Berg) trek ná repliek sy voorstel terug ten gunste van die tweede amendement. Die eerste amendement word nou voorstel en Dr. F. J. Potgieter kry dus ook geleentheid vir repliek.

Tot stemming gebring, word die voorstel verwerp, en die amendement van die Scriba word besluit van die vergadering.

Hierop word die Verslag van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking aangeneem.

Die volgende beredeneerde mosie van waardering aangaande die dienste van die aftredende Prof. D. Lategan word nou deur die vergadering aangeneem, op voorstel van Ds. J. F. Mentz en Dr. D. R. Snyman:

Prof. D. Lategan,
Waardering.

„Die H.E. Sinode neem met leedwese kennis dat Prof. D. Lategan, wat gedurende ongeveer vyftien jaar Hoogleraar in Kerkgeschiedenis aan die Teologiese Seminarium, Stellenbosch, was, sy werk tans neerlê as gevolg van swakke gesondheid.

„Graag stel die Sinode te boek sy hoë waardering van die dienste van die aftredende Hoogleraar.

„Die Sinode weet dat die genoemde Hoogleraar sy werk soms onder besonder moeilike omstandighede moes doen as gevolg van liggaamlike swakheid, maar hy is hom daarvan bewus dat hy steeds taaie volharding, wat gepaard gegaan het met bewonderenswaardige uithouvermoë en groot geloofsvoogd aan die dag gelê het, en dat hy sy pligte met groot nougesetheid en na die beste van sy vermoë nagekom het.

„Die Sinode bid die aftredende Hoogleraar Gods rykste seën toe en vertrou dat die welyverdiende rus vir hom aangenaam en geseënd sal wees.”

Aanknopende by die Moderatuursverslag (Punt 85) dien nou ook die volgende beredeneerde mosie van dank, wat vir formulering opgedra was aan 'n Kommissie bestaande uit Dr. L. V. Rex, Di. F. R. Grobbelaar en J. H. van Loggerenberg:

Arbeid onder
Soldate, Dank.

„Gedagtig aan die oorlogsomstandighede van die afgelope ses jaar, waardeur vele lede van ons Kerk in militêre diens in die leér, in die lugmag en in die marine, hulle ver buite die grense van hul vaderland bevind het, wil hierdie HoogEerw. Vergadering sy betuiging van dank en waardering te boek stel teenoor alle persone en liggeme wat, in watter oopsig ook al, meegedoen het om die band tussen ons lede, wat vir korter of langer tyd onder die wapens gestaan het, en hul Kerk en vaderland te bestendig.

„Allereers kom dank aan die HoogEerw. Moderatuur toe, wat, blykens sy rapport, onvermoeide pogings in die werk gestel het ten einde voorsiening te maak vir die behoorlike geestelike sorg van die manskappe.

„Verder kom die dank van die Sinode en van die hele Kerk die groot getal Veldpredikers toe, wat dikwels met persoonlike opoffering hulle buitelandse begeef het om hulle by ons lidmate aan te sluit en wat hulle sodoende bereid getoon het om die bemoeidiging, die vertroosting en die saligmakende boodskap van die Evangelie aan die lede van ons Kerk te bring in die tyd van hul verwydering van die vaderland. Dat die owerheid dit onlangs ook moontlik gemaak het dat 'n afvaardiging bestaande uit Ds. Wm. Nicol, die Transvaalse Moderator, en Dr. A. J. van der Merwe, huidige Moderator van die Kaapse Sinode, die manskappe in die Noorde per vliegtuig kon besoek, verdien die innige dank en waardering van die Kerk. Ook aan hierdie beideraars word langs hierdie weg erkentlikheid betuig vir die waardevolle dienste wat hulle verrig het om die band wat die manskappe aan Kerk en vaderland bind, nouer toe te haal en te bestendig.

„Aan die leraars huis kom ons dank toe vir volgehoue voorbidding vir ons lede in die vreemde en vir hul dierbares huis, en in sonderheid aan die leraars wat in die nabijheid van militêre kampe deur besoeke, met katkisasie en aanneming en soms ook by die teraardebestelling van die dode, getrou gedoen het wat hul hand gevind het om te doen.

„Saam met vele ouers en dierbares wil ons ons dankbaarheid aan die Here betuig vir die behoue tuiskoms van hul eggenote en seuns, in vele gevalle uit doodsgevaar en na groot ontbering.

„Die Sinode wil ook sy dankbaarheid betuig vir die standvastige trou en liefde wat ons manskappe deur die oorlogsjare teenoor hul geloof en Kerk behou en dikwels ook daadwerklik bewys het, en wil die bede uitspreek dat hulle hul gespaarde lewe meer as ooit tevore sal wy aan die diens van die Here.

„Daar is egter ook die vele huisgesinne in ons gemeentes waar een of meer dierbares deur 'n wrede dood weggeruk is. Aan die treurendes in die Kerk wil die Sinode die tere vertroostinge van die Heilige Gees toebid in die bittere droefheid van hul onherstelbare verlies.”

Die vergadering verenig hom eenparig hiermee.

Die *Rapport van die Permanente Regskommissie* (p. 208) word vervolgens voorgelê.

Onder Punt 1 word deur die Moderator aan die hand gedoen dat Di. J. A. v. Z. le Roux en J. Conradie 'n mosie van huldebetuiging ten opsigte van wyle Sen. F. S. Malan sal opstel. Die vergadering stem daarmee saam.

Punte 2—46 word vir kennisgewing aangeneem.

Die Verslag word daarop met dank aangeneem.

Die *Rapport van die Kommissie vir die Bestryding van Kommunisme* (p. 184) is vervolgens aan die orde.

Punte 1—7 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 8: Hierby word ook behandel Bp. 9. Die vergadering besluit om dié Punt en Bp. 9 en alle voorstelle daaroor, te laat oorstaan totdat die Verslag oor die Christelike Vakbonde voor die vergadering sal dien.

Die *Rapport van die Verteenwoordiger op die Afrikaanse Nasionale Kultuurraad* (p. 186) word nou voorgelê.

Punte 1—8 word almal vir kennisgewing aangeneem, sonder verdere bespreking.

Hierop stel Dr. S. H. Rossouw en Ds. C. A. Beyers voor:

„Die H.E. Sinode benoem weer 'n verteenwoordiger van die Kaapse Kerk op die Afrikaanse Nasionale Kultuurraad, en verseker die Federasie van hul voorbidding om die onmisbare seën van God op hul werkzaamhede in belang van ons volk om te handhaaf en te bou en voort te trek na die Godbepaalde bestemming van die Afrikanervolk.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

Dit word voorts onder die kennis gebring dat die besluit van 1940 om 'n jaarlikse donasie aan die F.A.K. te gee, totnogtoe nog nie uitgevoer is nie.

Regskommissie,
Verslag.

Sen. F. S. Malan,
Huldebetuiging.

Kommunisme,
Kommissieverslag.

Kultuurraad,
Verslag van
Verteenwoordiger.

Verteenwoordiger
op Kultuurraad.

Donasie aan
F.A.K.

Kultuurraad,
reiskoste ver-
teenwoordigers op.

Die vraag wie die reiskoste van die Sinodale afgevaardigde na die vergaderings van die Afrikaanse Nasionale Kultuurraad betaal, word verwys na die Kommissie vir Fondse.

Die Verslag word nou aangeneem.

Kommissie van
Revisie, Eerste
Verslag.

Die *Verslag van die Kommissie van Revisie oor Beskrywingspunte* (p. 233) kom nou op tafel en die beskrywingspunte word in volgorde aangehandel.

Ord. 1843, § 9.

Bp. 100: Die vergadering neem die *Bp.* aan.

Aanneming,
Woordverklaring.

Bp. 101: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word goedgekeur.

Dispensasie en
Suspensie,
Woordverklaring.

Bp. 102: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aanvaar.

Kerkraad,
Samestelling.

Bp. 103: Di. W. A. Landman en J. H. Malherbe stel voor die aanname van *Bp. 103.* Die voorstel word verwerp.

Bp. 104 bly voorlopig oorstaan, totdat die Verslag van die Regskommissie behandel word.

Aankondiging van
Gekombineerde
vergadering.

Bp. 105: Ds. J. L. Nel en die H.E. Assessor stel voor die aanname van *Bp. 105.*

Die voorstel word afgestem.

Verlof tot
afwesigheid.

'n Paar broeders verkry, ná vermelding van redes, verlof tot afwesigheid by die aandsitting.

Metodisme.

Ds. S. de Villiers gee kennis van 'n mosie insake Metodisme, wat hy later sal voorstel.

Kerkraad, Wie
verkiesbaar is.

By die aandsitting gaan die behandeling van *Bpp.* voort.

Art. 26.

Bp. 106 staan oor tot by die behandeling van *Bp. 149.*

Art. 27.

Bp. 107: Aangeneem.

Bp. 108: Goedgekeur.

Preek in ander
parogie.

Bp. 109: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.

Vorm A.

Bp. 110: Goedgekeur.

Huweliksdae:
vasstelling.

Bp. 113: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.

Art. 48.

Bp. 114: Goedgekeur.

Aannemelinge uit
ander gemeentes.

Bp. 115: Di. J. F. Mentz en J. R. Luckhoff stel voor dat *Bp. 115* nie aangeneem word nie, maar dat die besluit van 1873 desbetreffende herroep word.

As amendement stel Di. P. W. Jordaan en P. H. J. Swart voor dat *Bp. 115* aangeneem word, met die invoeging van die woord „onafgebroke” vóór „verblyf van minstens een jaar, ens.”

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Bp. 116: Die H.E. Actuarius en Dr. D. R. Snyman stel voor:

Verlof vir
Aanneming.

„Art. 60 bly onveranderd, omdat wat hier gevra word usansie is in die Kerk sedert sy ontstaan; omdat die regte van 'n Kerkraad beperk is binne die grense van sy gemeente; omdat elke afsonderlike geval wat hom voordoen nie vasgelê kan word in die wet nie, maar geoordeel moet word volgens Kerkregtelike beginsels.”

Die voorstel word aanvaar.

Bp. 117: Ds. A. F. Louw en Oud. Ds. P. du Toit stel voor die aanname van *Bp. 117.* Dr. C. C. Nepgen en Ds. W. L. Steenkamp amendeer as volg: „Art. 82 bly onveranderd, maar by Art. 87 word gevoeg: „Hy doen ook by elke Ringsvergadering verslag insake die uitvoering van besluite geneem op die vorige gewone vergadering van die Ring.””

Die voorstel word teruggetrek ten gunste van die amendement, en die vergadering neem daarop die oorblywende voorstel aan.

Bp. 118: Verval.

Ring, Uitvoering van Besluite.

Bp. 119: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.

Vorms D en Z.

Bp. 120: Di. Ph. J. du Plessis en J. G. Lochner stel in hierdie verband voor:

Grense, Bepaling van.

„Art. 89 (5) moet lees: Bewoners van grense behoort tot die gemeente waaraan hulle deur die Ring of Ringskommissie toegewys is. Grensbewoners sal wel ook later, en wel na twaalf maande vanaf die stigting die reg hê om te kies aan watter gemeente hulle wil behoort, hoewel die grense onveranderd bly tensy hulle langs wettiese weg verander word.”

Grensbewoners.

Die vergadering stem die voorstel af.

Die *Kommissie wat Permanente Kommissies moet benoem* voor die einde van die sitting, word nou aangestel. Dit bestaan uit die Voorsitters van die ou permanente kommissies saam met een verteenwoordiger uit elke Ring.

Kommissie om Permanente Kommissies te benoem.

Die Kommissie bestaan uit die volgende:

Di. J. F. Mentz, M. J. de Kock, A. J. Stals, P. du Toit, F. S. Malan, A. S. Cronjé, A. D. Luckhoff, Dr. Jac. J. Müller, Ds. J. F. Naudé, Dr. C. C. Nepgen, Di. D. J. Malan, Jl. C. N. Mentz, A. B. Wessels, G. J. van den Berg, J. H. Malherbe, M. N. van Rensburg, G. J. Barnardt, E. G. du Toit, P. J. J. S. Els, Dr. A. J. van der Merwe, Dr. P. F. Greyling, Di. P. M. van Heerden, J. H. van Loggerenberg, W. N. van der Merwe, J. A. v. Z. le Roux, A. J. van Wyk, J. F. Myburgh, D. F. du Toit, G. H. P. Badenhorst, D. F. van der Merwe, R. J. van Tonder, J. R. Luckhoff, J. C. van Niekerk, D. J. Erasmus, D. v. d. S. du Toit, B. H. Visser, D. v. N. Theron, N. F. P. Burger, S. G. Basson, N. Joubert, J. G. C. Burger, H. J. C. Snyders, J. W. Coetzee en S. H. van der Spuy.

Afwezig was vandag weens krankheid Ds. J. J. Wasserfall, Ds. D. L. Steyl, die Ouderling van Aberdeen en die Ouderling van die Strand.

Afwezig.

Ds. W. L. Steenkamp sluit die verrigtings met gebed.

Geresumeer en geteken op Vrydag, 26 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

SEWENDE SITTING.

Vrydag, 26 Oktober 1945.

Ds. J. S. Theron lei die godsdiensoefening. Na die sing van Ges. 145 vers 2, lees sy WelEerw. 'n gedeelte van Handelinge 26, en spreek na aanleiding van vers 19 oor Paulus se gehoorsaamheid aan die goddelike gesig, en maak enige toepassings ten opsigte van die sendingwerk, waarna enige ernstige gebede volg.

Die Notule van die vorige vergadering word geresumeer, en na 'n enkele toevoeging onderteken.

Ds. A. J. van Wyk,
verwelkom.

Sending-
sekretarisse en Dr.
W. v. d. Merwe,
verwelkom.

Die H.E. oud-Moderator, Ds. A. J. van Wyk, word in die vergadering verwelkom, en kry die geleentheid om 'n woord aan die Sinode te rig.

Voorts word verwelkom die drie Sendingsekretarisse, en ook Di. J. Jackson, J. J. Stegmann en Dr. W. van der Merwe, by die besprekings van die dag, wat aan die Sending gewy word.

As onbestrede mosie stel Di. J. A. van Z. le Roux en G. J. Barnardt voor, en die vergadering verenig hom daar mee:

Droogte en ander
teenspoede.

„Die HoogEerw. Sinode verkeer onder die diepe indruk van die teen-
spoede en die groot verliese wat gely was en nog voortdurend gely word deur
huisgesinne behorende tot ons Kerk, as gevolg van die onlangse teistering van
dele van ons land deur watervloede, windstorms, ryp en droogte.

„Die Sinode bid hulle, wat die beproewings moes deurmaak, en insonder-
heid hulle wat nog steeds met die wurggriep van droogte te worstel het, toe
vertroosting en geloofsmoed, hulp en uitredding van Omhoog.”

Sending-
sekretarisse,
Adviserende stem.

Verder besluit die vergadering op voorstel van Ds. F. J. B. Malan en die
ouderling van Ladismith die volgende:

„Die drie Sendingsekretarisse (Di. Van Heerden, Olivier en Malherbe)
word sitting in die Sinode verleen, met adviserende stem, gedurende die dae
wat die „Sending“ behandel word.”

Ds. A. J. van Wyk,
Adviserende
stem.

Ook aan die oud-Moderator word sitting by die besprekings gegee, met
adviserende stem.

A.S.K.-verslag.

Die Verslag van die Algemene Sendingkommissie (p. 101) kom onder
bespreking.

Onder Finansieel (Punt 1), Staat van Fondse, word die volgende voorstel deur
Di. D. P. Laurie en J. H. Lange ingedien en deur die vergadering aangeneem:

Fondse,
Insameling.

„Die H.E. Vergadering benadruk die waarde van ons Kerk-organisasies,
soos Kerkraad en Ring, vir die propagering van die Saak van die Meester
en die insameling van fondse vir die Sending. Hy dra dit aan Kerkrade
op om met erns die aandag hieraan te gee.”

Bydraes deur
Gemeentes.

Punt 2. — Bydraes deur Gemeentes: (a) (b) en (c) word vir kennisgewing
aangeneem.

Sistematiese
bydraes.

In verband met (d) word Beskrywingspunt 5 (p. 119) van die Verslag in
behandeling geneem.

Di. W. N. van der Merwe en J. C. N. Mentz stel die aanname van hierdie
Bp. voor, en dit word besluit van die vergadering.

Bronne van
Inkomste.

Punt 3. — Bronne van Inkomste, ens.: (a) en (b) word vir kennisgewing
aangeneem.

Onder (c) word met dank en waardering kennis geneem van die selfondersteuningskemas in die Sendingvelde.

II. Administrasie en Organisasie (p. 104):

Punte 1 en 2 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 3 (a) is toegestaan.

Punt 3 (b) word met *Aanbeveling 6* van die Verslag verwys na die Kommissie vir Fondse.

Punt 4 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 5. — Rekonstruksie van Sendingkommissie: Di. W. F. de Vos en W. N. van der Merwe stel voor dat *Aanbeveling 7 (a)* van die Verslag (p. 119) aanvaar word, met verwerping van die advies van die Kommissie van Revisie hieroor.

Bp. 183 word ook hierby bespreek, en Di. S. B. Buys en J. R. Luckhoff stel as amendement voor:

„Art. 304 (a) word as volg gewysig:

„Die Algemene Sendingkommissie sal bestaan uit een verteenwoordiger elk van die verskillende Ringe wat deur die Sinode tydens elke gewone vergadering uit sy eie lede benoem word op voordrag van predikante en afgevaardigde ouderlinge uit die respektiewe Ringe, met van drie tot ses addisionele lede deur die Sinode benoem en aangestel. Laasgenoemdes word aangestel vanweë hul kennis van finansiële aangeleenthede of as verteenwoordigers van opleidingsinrigtings of as deskundiges op een of ander gebied wat die Sending tot diens kan wees. Die Algemene, Binnelandse en Organiserende Sekretarisse is *ex Officio* lede van die Kommissie.”

Die voorstel word besluit van die vergadering, en die amendement verwerp.

Aanbeveling 7 (b) van die Verslag word „weneens besluit van die vergadering.

Aanbeveling 7 (c) van die Verslag word aangeneem, met invoeging van die woorde „ten minste” vóór „eenmaal per jaar”.

Aanbeveling 7 (d) (i) en (ii) word goedgekeur.

Aanbeveling 7 (e) (i), (ii), (iii) en (v) word goedgekeur, soos uiteengesit, maar 7 (e) (iv) bly oorstaan tot by die behandeling van die Verslag van die Kommissie vir Fondse.

Aanbeveling 7 (f) word aangeneem, gewysig soos deur die Kommissie van Revisie aan die hand gedoen.

Aanbeveling 8 van die Verslag (p. 120) word deur die vergadering geaksepteer.

II. Punt 6 (a) en (b) — Ordening van kandidate tot die Heilige Diens — word voorgely saam met *Aanbeveling 9* van die Verslag.

Di. A. F. Louw en J. A. van Z. le Roux stel die aanname van *Aanbeveling 9* voor, met die wysiging soos voorgedra deur die Kommissie van Revisie, en dit word besluit van die vergadering.

III. Binnelandse Sending kom aan die orde.

Punt 1. — Vermeerderde Belangstelling: Bp. 181 word ook hierby behandel. (Die woord „gemeenskappe” in die Bp. moet lui: „genootskappe”.)

Administrasie.

Bin. en Org.
Sending-
sekretarisse,

Adviserende stem.

Sending-
sekretarisse,
Salarisse.

Ledetal van
A.S.K.,
Vermeerdering.

Subkommissies.

Vergader
eenmaal per jaar.

Kommissie vir
spoedeisende sake.

Ex Officio lede.

Ordening van
Kandidate tot die
Heilige Diens.

Binnelandse
Sending.

Plaaslike
Sendingwerk.

Di. J. C. N. Mentz en A. F. Louw stel in hierdie verband voor:

„Hierdie Bp. (181) word verwys na die lede van die Binnelandse Sub-Kommissie, wat lede is van hierdie vergadering met die Sendingsekretaris vir oorweging en rapport staande hierdie vergadering.”

Die vergadering neem dit aan en benoem Ds. J. C. N. Mentz ook op die Kommissie.

Sendingwerk in
Suid-Rhodesië,

Die Kommissie wat aangestel is om saam met die lede van die A.S.K. die Vrystaatse afvaardiging te woord te staan insake Sending in Suid-Rhodesië word as volg aangekondig:

Kommissie saam
met A.S.K.

Dr. D. R. Snyman, Di. A. D. Luckhoff, G. J. Barnardt, D. J. Erasmus, Ph. J. du Plessis, J. D. Conradie, J. W. Snyman, E. J. du Toit, F. S. Malan, Oud. Scholtz van Mosselbaai.

N.G. Sendingkerk.

III. *Punt 2 — N.G. Sendingkerk:* Vir kennisgewing aangeneem.

Moeder- en
Sendingkerk.
Sendingkruistog.

III. *Punt 3. — Verband tussen Moeder- en Sendingkerk;*

Punt 4. — Sendingkruistog van Sendingkerk;

Rynse Gemeentes.

Punt 5. — Rynse gemeentes; en

Steinthal.

Punt 6. — Steinthal, word vir kennisgewing aangeneem.

Kleurlingleraars.

III. *Punt 7. — Aanbevelingspunt 10 van die Verslag* word aangeneem.

III. *Punt 8. — Kleurlingleraars Morkel en September:* Die handelswyse van die Sendingkommissie word goedgekeur, en die saak verder verwys na die Regskommissie vir advies wat hul beroepbaarstelling betref.

Colloquium
Doctum.

III. *Punt 9. — Colloquium Doctum:* Word verwys na die Regskommissie vir later behandeling.

Eiendomme,
Sendingkerk.

III. *Punt 10 (Eiendomme) en Aanbeveling 12 van die Verslag:* Di. P. A. M. Brink en Jac. Conradie stel voor aanname van *Aanbeveling 12*. As amendement stel Di. S. J. L. Marais en R. J. N. van Tonder voor:

„Die H.E. Sinode aanvaar t.o.v. sowel die Ned. Geref. Sendingkerk as die Bantoe Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika (as dit gestig mag word) vir sy toekomsbeleid die beginsel dat die vaste goedere van die plaaslike Sendinggemeente in die reël op naam van die Kerkraad van die Moedergemeente getransporteer sal wees.”

Die vergadering neem die voorstel aan en die amendement word verwerp.

Suidwes-Afrika.

III. *Punt 11. (a) (b) (c) (d). — Suid-Wes-Afrika:* Vir kennisgewing aangeneem.

Namakwaland.

III. *Punt 12. — Namakwaland:* Ds. W. L. Steenkamp en Oud. Ds. A. D. Luckhoff stel in hierdie verband voor:

„Aan die Sendingleraars en -gemeentes in Namakwaland word die rykste seën van die Koning van die Kerk deur die Sinode toegebid, en die versekering gegee van sy hoogste belangstelling. Die Sinode is dankbaar vir die aanvoerwerk wat die Sendingraad aldaar verrig en spreek die hoop uit dat al die gemeentes spoedig in Rings- en Sinodaal-verband met die Sendingkerk sal staan. Met die grootste dankbaarheid neem die Sinode kennis van die groei van die Sendingwerk in Namakwaland.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

III. <i>Punt 13.</i> — <i>Mohammedane-sending:</i> Vir kennisgewing aangeneem.	Mohammedane-sending.
III. <i>Punt 14.</i> — <i>Rasseverhoudings:</i> Goedgekeur.	Rasseverhoudings.
III. <i>Punt 15.</i> — <i>Naturelle in Skiereiland:</i> In hierdie verband word aan die Binnelandse Sending-Sub-kommisie op voorstel van Di. J. F. Mentz en S. de Villiers opgedra om ondersoek in te stel na die oorsake van die trek van die naturelle na die stede.	Naturelle in Skiereiland.
III. <i>Punt 16.</i> — <i>Skiereilandse Sendingraad:</i> Di. J. C. N. Mentz en J. Theron stel voor, en die vergadering gaan daar mee akkoord:	Sendingraad, Skiereiland.

„Die H.E. Sinode, onder diepe indruk van die feit dat Kaapstad en die ander grotere kusstede van Kaapland strategiese punte is in ons Binnelandse Sendingaksie, beveel aan dat ons A.S.K. in medewerking met ons Binnelandse Sendingkerk en deur die betrokke Ringe besondere aandag aan die stedelike gebiede sal skenk.”

As verdere voorstel dien ook die volgende van Di. W. S. Conradie en J. C. N. Mentz:

„Diep onder die indruk van die groot belangrikheid van Sendingwerk onder die 70,000 naturelle en 10,000 buitekerklike kleurlinge in die Kaapse Skiereiland, en bewus van die buitengewone vraagstukke wat dit meebring, dra die HoogEerw. Sinode dit aan die Algemene Sendingkommissie op vir oorweging om 'n voltydse organiseerde vir daardie werk in die Skiereiland en aangrensende distrikte voorlopig vir een jaar aan te stel. As dit wenslik geag word om die aanstelling te verleng, kan dit met goedkeuring van die Sinodale Kommissie gedoen word tot by die volgende sitting van die Sinode, wanneer die hele saak weer oorweeg sal word.”

Die vergadering neem dit aan.

III. *Punt 17.* — *Trans- en Ciskei:* (a) en (b) word vir kennisgewing aangeneem.

Trans- en Ciskei.

III. *Punt 17 c).* — *Bantoekerk:* (i) (ii) (iii) word goedgekeur.

Bantoekerk.

III. *Punt 17 (c) (iv).* — *Grondwet van Bantoekerk:* Aanbeveling 13 van die Verslag van die A.S.K. word hierby behandel, met die aanbeveling van die Kommissie van Revisie hieroor.

Grondwet.

Di. G. de C. Murray en I. J. Viljoen stel voor aanname van *Aanbeveling 13* van die Verslag, maar nie die aanbeveling van die Kommissie van Revisie oor die naam nie.

Di. J. F. Mentz en G. J. Barnardt stel voor dat die naam van die Bantoekerk gewysig word soos aan die hand gedoen deur die Kommissie van Revisie.

Die amendement word aangeneem. Die offisiële naam sal dus wees: *Die Nederduitse Gereformeerde Bantoekerk in Suid-Afrika.*

Bantoekerk,
Offisiële naam.

Ds. I. J. Viljoen en die ouderling van Somerset-Oos stel voor dat die *Grondwet* nou goedgekeur word soos uiteengesit in die Bylae tot Aanbeveling 13.

Bantoekerk,
Grondwet.

Dr. F. J. M. Potgieter en Ds. P. de V. Grobbelaar amendeer as volg:

„Insake die Grondwet van die Nederduitse Gereformeerde Bantoekerk in Suid-Afrika, Artikel III, besluit die H.E. Vergadering dat die volgende woorde toegevoeg word: Ná 'Woord van God' word ingevoeg: ,in sy geheel en

in al sy dele'; en ná 'Leerreëls' die sin: ,wat voormalde kerk op *quia-*
standpunt aanvaar'."

Die vergadering neem die voorstel aan en verwerp die amendement.

Fort Hare.

III. *Punt 19. — Fort Hare:* Ds. S. J. Botha en Oud. D. M. van Niekerk stel voor:

,,Die H.E. Sinode dra dit aan die Algemene Sendingkommissie op om ondersoek in te stel na die aanbeveling van die Ring van Queenstown, nl. om die N.G. Kerk te plant te Fort Hare; en om, as die noodsaaklikheid dit eis, en dit uitvoerbaar mag blyk, daartoe oor te gaan om vir die Kerk 'n aandeel in Fort Hare te verkry."

Die vergadering stem toe.

Noord-Kaapland.

III. *Punt 20. — Noord-Kaapland:* Die volgende voorstel van Ds. S. P. Malan en die ouderling van Kuruman dien nou voor die vergadering:

,,Die H.E. Sinode dra dit aan die A.S.K. op om besondere aandag te skenk aan die Sendingwerk onder die Bechuana in Noord-Kaapland, byname dié in die Trustgebiede, nie alleen met die oog op hul sieleheil nie, maar ook met die oog op die groot eksperimente wat daar gedoen word ten opsigte van repatriasie, segregasie en heropbou van stamgevoel by gedeeltelik ontstamde naturelle."

Dit word aangeneem.

Geordende Arbeiders, Tekort.

III. *Punt 21:* Vir kennisgewing aangeneem.

Sendingwerk deur Sinode. (Art. 301.)

III. *Punt 22 en Aanbeveling 14 van Verslag:* Die Aanbeveling word aange- neem.

Stofberg-Gedenkskool, Konstitusie.

III. *Punt 23: Punt 14 van die Laat Stukke* word hierby behandel.

Die *Konstitusie van die Stofberg-Gedenkskool* (soos hier uiteengesit) word deur die vergadering goedgekeur.

Jaarlikse Kollekte.

III. *Punt 23: Aanbeveling 15 van die Verslag* word verwys na die Fondse-Kommissie.

Verlof tot afwesigheid.

Verlof tot afwesigheid op 29 en 30 Oktober word toegestaan aan Oud. S. D. le Roux.

Afwesig.

Afwesig was vandag Ds. G. W. Koornhof, en weens ongesteldheid Ds. D. L. Steyl en die ouderling van Koringberg.

Telegramme.

Telegramme van seënwünsche is ontvang van: Die Sendingring van Wellington; Kerkraad van Kensington; Christelike Strewers, Oos-Londen; Kerkrade van Sondagsrivier-Suid en Bredasdorp; Christelike Strewers, Richmond.

Ds. J. F. Naudé sluit die vergadering met gebed.

Geresumeer en geteken op Maandag, 29 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

AGTSTE SITTING.

Maandag, 29 Oktober 1945.

Dr. D. R. Snyman lei die godsdienstige verrigtinge. Hy laat sing Ges. 153 vers 1, lees die laaste paar verse uit Lukas 24, spreek 'n paar gedagtes uit oor 2 Kor. 2:16, en wys daarop dat ons bekwaamheid uit God is. Daarop volg 'n paar gebede.

Die Notule van die vorige sitting word geresumeer en sonder wysiging goedgekeur en onderteken.

Die Ouderling van Hanover dien 'n mosie oor 'n saak van dringende belang in, wat egter eers na die Moderatuur verwys word vir oorweging en advies aan die vergadering.

Op 'n wens van Oud. Ds. P. du Toit verwys die vergadering *Aanbeveling* 8 (p. 162) sowel as *Punt* 19 van die Verslag van die Arbeidskoloniekommisie na die Tydelike Kommissie oor die Finansiële Beleid van Kakamas.

Die vergadering gaan in komitee om die Sendingwerk in S.W.A. te bespreek.

Vooraf dien Di. H. J. C. Snyders en W. S. Conradie die volgende voorstel oor die Binnelandse Sending in:

„Die H.E. Vergadering wil met die meeste nadruk verklaar dat ons Binnelandse Sending die allerbeste gedien kan word wanneer die Moedergemeentes binne hul eie grense die werk onderneem, en wil daarom ook by die Sendingkerk aandring daarop teneinde die werk doeltreffend te behartig en die belangstelling van die Moedergemeentes te behou in die Kaapse Skiereiland om oor te gaan tot die stigting van Sendinggemeentes binne die grense van die Moedergemeentes sover moontlik.”

Dit bly oorstaan totdat *Bp.* 181, wat na 'n Tydelike Kommissie verwys is, weer behandel word.

Ds. J. G. Olivier spreek vervolgens die vergadering toe oor die toekoms van die Rynse gemeentes in S.W.A. 'n Voorstel is aan die hand gedoen deur Dr. H. Vedder, hoof van die Rynse Sending aldaar, dat by eventuele onttrekking deur die Rynse Kerk, die gemeentes daar aan die N.G. Kerk in Suid-Afrika oorgemaak kan word. Daar woon 283,000 inboorlinge, waarvan 117,000 onder begeleiding is van die Rynse Sending. Daar werk tans 23 Sendelinge. Die Sinode word nou gevra om voorlopige stappe te doen om die werk aldaar oor te neem van die Rynse Kerk.

In verband met die geïnterneerde Duitse Sendelinge besluit die vergadering op 'n wens van Dr. Jac. J. Müller dat 'n telegram aan die HoogEd. Eerste Minister gestuur sal word met die volgende inhoud:

„Die Sinode van die N.G. Kerk ter vergadering in Kaapstad byeenvloek die HoogEd. Eerste Minister beleefd maar baie dringend om die losslating van die geïnterneerde Duitse Sendelinge van S.W.A., sodat die geestelike werk onder die heidene aldaar weer gereeld voortgesit kan word.”

Daarby word besluit op 'n wens van die Ouderling van Hanover dat ook 'n persoonlike afvaardiging die Eerste Minister sal spreek hieroor.

Ds. J. D. Conradie en Oud. H. J. Otto stel voor, en die vergadering is eenstemmig daaroor:

Mosie, Ouderling van Hanover.

Kakamas, Kommissie van Ondersoek.

Sendingwerk in S.W.A.

Plaaslike Sendingwerk.

Rynse Gemeentes, S.W.A.

Duitse Sendelinge.

Dr. Vedder,
Rynse Sending.

„Die HoogEerw. Sinode wens hiermee Dr. Vedder, die Superintendent van die Rynse Sending in Suidwes, te verzeker van sy innigste meegevoel met die Genootskap in hierdie kritieke tyd van sy bestaan en bid hom en sy Genootskap Gods seën en krag toe.”

Sendingwerk,
S.W.A.

Die vergadering verwys op 'n mosie van orde van Ds. J. C. du Plessis, die hele kwessie van oornname van die werk in S.W.A. na die A.S.K. om die vergadering te lei in verband met 'n voorstel in hierdie verband.

Rynse Sending.

Oud. Ds. A. D. Luckhoff bring in 'n treffende toespraak hulde aan die arbeid en opoffering en geseënde vrugte van die Rynse Sending in ons land.

A.S.K.-verslag.

Die vergadering sit nou sy gewone werksaamhede voort, en gaan oor tot die verdere behandeling van die *Verslag van die Algemene Sendingkommissie*.

Nyasaland.

IV. *Nyasaland* (p. 109).

IV. *Punt 1 — Personeel* (a) (b) (c) word vir kennisgewing aangeneem.

Kerk van
Midde-Afrika
(Presbiteriaans).

IV. *Punt 2 — Kerklik* (a) (b) (c): 'n Ernstige bespreking ontspin ten opsigte van die vereniging van ons Sendingkerk in Nyasaland met die Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans). Ds. J. J. Stegmann (hoof van die Nyasa-sending) gee verduideliking op enige gestelde vrae.

In hierdie verband stel Di. J. F. Mentz en F. S. Malan voor:

„Die HoogEerw. Vergadering dra dit aan die Algemene Sendingkommissie op om toe te sien dat die *quia*-standpunt duidelik in die belydenis van die Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans) opgeneem sal word. Blyk dit onmoontlik te wees, dan word stappe gedoen om die band met daardie Kerk te verbreek.”

As amendement dien die volgende van Di. W. N. van der Merwe en G. P. van den Berg:

„Die H.E. Sinode dra dit aan sy A.S.K. op om toe te sien dat die *Quia*-standpunt van ons Kerk in die Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans) getrou gehandhaaf sal word.”

Die amendement word afgestem, en die voorstel word met meerderheid van, stemme besluit van die vergadering.

Nyasaland.

IV. *Punt 2 (d) (e) (f)*: Word vir kennisgewing aangeneem.

Opvoeding.

IV. *Punt 3. — Opvoeding*,

Medies.

Punt 4. — Medies,

Drukpers.

Punt 5. — Drukpers, ens., en

Werk van Susters.

Punt 6. — Werk van Susters, word goedgekeur.

Salisbury.

IV. *Punt 7. — Salisbury*, bly oorstaan vir latere behandeling saam met die verslag van die Tydelike Kommissie daaroor.

Mashonaland.

V. (A) — *Mashonaland* kom daarop aan die orde.

Personnel.

Punt 1. — Personeel,

Kerklike Sake.

Punt 2. — Kerklike Sake,

<i>Punt 3.—Opvoeding, en</i>	Opvoeding.
<i>Punt 4.—Mediese Werksaamhede, word goedgekeur.</i>	Medies.
Meer propaganda ten opsigte van ons mediese Sendingwerk, by wyse van brosjures, ens. word aan die hand gedoen.	
V. (A)— <i>Punt 5</i> word vir kennisgewing aangeneem.	Skool vir Blindes.
V. (B)— <i>Mochudi</i> (p. 113) word vervolgens behandel.	Mochudi.
<i>Punt 1.—Werkkragte,</i>	Werkkragte.
<i>Punt 2.—Veranderde Omstandighede,</i>	
<i>Punt 3.—Hospitaal,</i>	Hospitaal.
<i>Punt 4.—Uiterlike Sake,</i>	Koshuis vir meidjies.
<i>Punt 5.—Regeringsamptenare, en</i>	Regerings-amptenare.
<i>Punt 6.—Geestelike Lewe, word almal vir kennisgewing aangeneem.</i>	
VI. <i>Soedan</i> (p. 114) kom onder bespreking.	Soedan.
<i>Punt 1.—Wêreldoorlog,</i>	
<i>Punt 2.—Personeel,</i>	
<i>Punt 3.—Vooruitgang,</i>	
<i>Punt 4.—Mediese Werksaamhede, en</i>	Medies.
<i>Punt 5.—Melaatses, word vir kennisgewing aangeneem.</i>	
VII. <i>Die Sendingraad van N.G. Kerk in S.A.</i> (p. 115):	Sendingraad N.G. Kerk.
VII. <i>Punt 1.—Ontstaan, word vir kennisgewing aangeneem.</i>	
VII. <i>Punt 2.—Grondwet:</i> Die vergadering keur die Konstitusie goed met die advies van die Kommissie van Revisie daarby. (Sien ook <i>Aanbeveling 16 A.</i>)	Grondwet.
VII. <i>Punt 3.—Vir kennisgewing aangeneem.</i>	Werksaamhede.
VII. <i>Punt 4 (a).—Status.</i> (Sien ook <i>Aanbeveling 16 B</i>): In verband met (a) (i) word die Aanbeveling van die Kommissie van Revisie aangeneem.	Status van Sendelinge.
VII. <i>Punt 4 (a) (ii).—Dit word aangeneem soos deur die Sendingkommissie geformuleer, met verwerving van die advies van die Kommissie van Revisie.</i>	
VII. <i>Punt 4 (a) (iii).—Die advies van die Kommissie van Revisie word aangeneem, en hierdie onderafdeling (iii) geskrap.</i>	
VII. <i>Punt 4 (a) (iv).—Die advies van die Kommissie van Revisie hieroor word aangeneem. (Sien Aanbeveling 16 B (a) (iv) van Verslag van A.S.K.)</i>	
VII. <i>Punt 4 (b) (i), Vorming van Sendelinge, word aangeneem.</i>	Opleiding van Sendelinge.

Kursus.

VII. *Punt 4 (b) (ii)*, ook *Bp. 165 — Vierjarige Kursus*: Di. E. J. du Toit en J. H. Lange stel in hierdie verband voor:

„Die H.E. Sinode aanvaar Beskrywingspunt 165. Hy keur die daarstelling van 'n vierjarige Teologiese kursus en die beroeping van 'n vierde dosent aan die Sending-Instituut goed. Hy dra dit aan die Curatorium van genoemde inrigting op om:

- (a) Indien die fondse dit toelaat, so spoedig moontlik uitvoering aan hierdie besluit te gee;
- (b) die nodige byvoeging en herindeling van vakke te maak in oorleg met die Dosente en die Eindeksamenkommissie.”

As amendement stel Di. A. F. Louw en T. N. Hanekom voor:

„Die vergadering besluit dat die reëling in verband met die kursus en getal Dosente aan die Sending-Instituut bly soos dit is.”

Die voorstel word verwerp, en die amendement met groot meerderheid van stemme aangeneem.

Professore,
Sending-Instituut.

VII. *Punt 4 (g)* en *Aanbeveling 16 B (b) (ii)* van die Verslag van die A.S.K. (p. 121) word aanvaar. Die Dosente sal voortaan heet „Professore” van die Sending-Instituut.

Keuring van
Kandidate vir
Admissie.

Aanbeveling 16 B (b) (iii): Di. P. J. B. Shaw en G. de C. Murray stel voor die aanname hiervan, terwyl Di. G. W. Koornhof en A. J. Stals die aanname voorstel, met wysiging soos deur die Kommissie van Revisie aan die hand gedoen.

Die formulering van die saak word verwys na die voorstellers om later met 'n gesamentlike voorstel voor die vergadering te kom.

Sendingwerk
Kwekelinge.

Aanbeveling 16 B (b) (v) word deur die vergadering afgestem.

Kwytskelding van
studie,
Kweekskool.

Aanbeveling 16 B (b) (vi): Di. P. A. M. Brink, jnr. en P. H. Coetzee stel voor:

„Gelegitimeerde Sending-Instituut-studente kry twee jaar kwytskelding van studie op die Kweekskool.”

As amendement stel Ds. T. N. Hanekom en Dr. D. R. Snyman voor dat die saak onveranderd bly.

Di. J. H. Lange en P. S. Latsky stel voor, as mosie van orde, dat die aangeleentheid verwys word na 'n spesiale kommissie vir ondersoek en rapport aan die vergadering.

Die vergadering aanvaar hierdie voorstel, en Di. W. S. Conradie en J. H. Lange word benoem tot 'n Kommissie van Ondersoek oor hierdie saak.

Sendelinge,
Salaris.

Aanbeveling 16 B (c). — Besoldiging van Sendelinge: Di. J. F. Mentz en G. P. van der Berg stel voor aanname van die Aanbeveling, met wysiging van die bedrag £350 tot £400.

Di. J. A. v. Z. le Roux en G. J. Barnardt stel as amendement voor die aanname van die Aanbeveling van die Sendingraad.

Laat Ingekome Stuk No. 13 word ook hierby bespreek.

Na 'n drukke bespreking verkry die voorstel die meerderheid van stemme.

Die versoek van die Ring van Victoria-Wes (Sendingkerk), *Punt 13* van *Laat Ingekome Stukke* word verwys na die Algemene Sendingkommissie.

Aanbeveling 16 B (d) (i) word verwys na die Kommissie van Fondse.

Sendelinge,
Pensioen.

Aanbeveling 16 B (d) (ii) bly oorstaan totdat die Memorandum insake stigting van Nuwe Sendelingeklas onder die Predikante- en Sendelinge-pensioenskema (pag. 142) behandel word.

Insake *Aanbeveling 16 B (b) (iii)* stel Di. G. W. Koornhof en P. J. B. Shaw nou voor:

„Geen kandidaat vir die Admissie-kursus sal tot die Instituut toegelaat word nie alvorens hy aan die Admissie-eksamenkommissie bevrediging gegee het van sy geskiktheid vir opleiding as Sendeling'. Hierdie sinsnede word ingvoeg in Art. 313 (a) (ii) na die woorde ,amp van sendeling'. Die laaste gedeelte van hierdie artikel bly onveranderd."

Dit word besluit van die vergadering.

Aanbeveling 16 B (b) (vi): Di. W. S. Conradie en J. H. Lange stel voor dat:

- „(i) Die Admissie vereistes tot die Kweekskool in elk geval onveranderd sal bly;
- „(ii) aan studente wat met goeie gevolg die Sendingkursus op Wellington deurloop het, outomaties een jaar afslag van die Kweekskoolkursus sal gegee word as hulle tot die Kweekskool toegelaat word;
- „(iii) in verband met moontlike verdere afslag, die hele kwessie vir noukeurige ondersoek in die interim opgedra sal word aan 'n kommissie bestaande uit die Professore en Curatore van die twee Inrigtings om verslag aan die volgende Sinode te doen."

Hierdie voorstel word aangeneem.

Aanbeveling 16 C: Di. J. A. van Zyl le Roux en G. W. Koornhof stel voor:

„Dat die Sinode sy goedkeuring heg aan die versoek van die A.S.K. om 'n voltydse Deskundige Sekretaris te mag aanstel in samewerking met die Sendingkommissies van die ander N.G. Kerke, met 'n kantoor op 'n plek deur die Sendingraad bepaal te word, en dat die *pro rata* deel van die koste aan sodanige onderneming sal gevind word deur die verskillende Sinodes."

Die voorstel word nie aangeneem nie.

Aanbevelings 1—4 (pag. 118): Op voorstel van Oud. H. J. Otto en Ds. J. G. J. van Vuuren word hierdie aanbevelings besluit van die vergadering.

Di. F. J. B. Malan en J. H. van Loggerenberg stel voor:

„Die H.E. Sinode wil graag gebruik maak van die geleentheid om sy hartlike gelukwense oor te bring aan SyEdele die Administrateur van Kaapland met sy aanstelling as Goewerneur-Generaal van die Unie van S.A. Die Sinode verkeer onder die diep indruk van die eer wat SyEdele te beurt gevall het, waar hy die eerste seun van ons Vaderland is wat hierdie hoë onderskeiding ontvang."

Dit word aangeneem.

Die aandverrigtings word gewy aan 'n Broederlike Onderhoud oor die Sending. Ges. 156 : 6 word gesing, en 'n paar verse van Psalm 72 voorgelees.

Eerw. C. de W. la Grange is die eerste spreker, en behandel die Sendingwerk in Namakwaland, sy verlede, sy omvang en sy moontlikhede.

Toelating tot die Instituut.

Kwytskelding van studie,
Kweekskool.

Sendingraad,
Voltydse
Sekretaris.

Dank en waardering.

Administrateur,
Gelukwense.

Sending, Broederlike Onderhoud.

Eerw. C. de W.
la Grange.

Ds. J. C.
Oosthuizen.

Vervolgens voer Ds J. C. Oosthuizen die woord oor die Transkei-sending. Hy maak melding van die besondere seën wat op die werk aldaar rus, veral op Rietvlei-stasie, en vertel op interessante wyse ook van die Sendingwerk op Cala, Isilimela en Decoligny. Hy wys op die noodsaaklikheid van beter behuising en lewenstoestande vir die naturelle, as teenwig vir vreemde strominge onder hulle. Uit die een-en-'n-kwart miljoen naturelle in die Transkei is daar maar ongeveer veertig persent wat onder Christelike bearbeiding kom.

Dr. W. van der
Merwe.

Daarna spreek Dr. W. van der Merwe oor die werk in Mashonaland, en wel oor die kans wat ons Kerk het in Moshonoland, die krisis waarin die werk verkeer, en die koers waarheen gestuur moet word. 200,000 siele is daar onder bearbeiding van ons Kerk. Hy wys op die groot tekort aan arbeiders, en op die Roómske indringing. Daar moet studie wees by die Moederkerk van Sending-aangeleenthede, werwing van meer arbeiders en getrouwer gebedsywer.

Die H.E. Actuarius spreek die dank van die vergadering uit aan die drie sprekers van die aand.

Ds. J. G.
Bezuidenhout
aangekom.

Afwesig.

Dit blyk dat Ds. J. G. Bezuidenhout vandag ter vergadering verskyn het.

Ouderling Rust (Koringberg) sal tien tot veertien dae afwesig wees weens krankheid.

Ds. H. J. Strauss en Ds. J. W. Snyman is afwesig weens ongesteldheid.

Die verrigtings word afgesluit deur die sing van Ges. 158 vers 5, en 'n dankgebed deur Prof. Dr. G. B. A. Gerdener.

Geresumeer en geteken op Dinsdag, 30 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

NEGENDE SITTING.

Dinsdag, 30 Oktober 1945.

Ds. A. F. Louw lei die godsdiensoefening. Na die sing van Psalm 138 : 1, 4, en die lees van 'n paar verse uit Joh. 17, spreek Sy WelEerw. 'n paar treffende gedagtes oor diewoordjie „sodat” wat telkens in die hoofstuk voorkom. Ná 'n paar gebede, is hartlik saamgesing Ges. 118 vers 4.

Die Notule van die vorige sitting word geresumeer en geteken.

Sending-
sekretaris,
Dank.

Ds. C. H. Kruger stel die volgende onbestredre mosie van waardering voor vir die dienste van die Sendingsekretaris, en die vergadering aanvaar dit:

„Die H.E. Sinode is die Here innig dankbaar dat Hy vir ons geleen het drie Broers Sendingsekretaris, wat Hy so besonderlik toegerus het met skone talente wat so heelhartig op die Sendingaltaar gelê word, en bid dat Hy hulle nog lank ryklik met wysheid en genade sal vervul om trou te ywer vir die koms van sy Koninkryk.”

Ook die volgende mosie van Di. J. C. N. MENTZ en G. de Vos word besluit van die vergadering:

Binnelandse
Sending, Kritieke
tydstip.

„Die H.E. Sinode verkeer onder 'n diepe indruk van die kritieke oomblik in die ontwikkeling van die Binnelandse Sending as gevolg van

„(a) die groot behoefté aan meer intensiewe arbeid in ons grotere stede, en

„(b) die roepstemme uit Suidwes, Noordwes-Kaapland en Suidelike Bechuanaland, en gepaard daarmee 'n skrikwekkende tekort aan arbeiders vir die werk.

„Die H.E. Vergadering wil daarom die A.S.K. verseker van sy hartlike ondersteuning vir 'n kruistog vir meer arbeiders, en beveel aan om in samewerking met die Binnelandse Sendingkerk 'n voorwaartse stap te doen in verband met die opleiding van Kleurling-leraars en Evangeliste.”

Die volgende word eweneens as 'n onbestrede mosie aangeneem, op voorstel van Di. G. de Vos en H. J. C. Snyders:

Kruistog vir meer arbeiders.

„Hierdie HoogEerw. Sinode spreek sy hartlike waardering en innige dankbaarheid uit teenoor al die Broeders Sendelinge van ons N.G. Kerk met die oog op die onbaatsugtige diens wat hulle bewys het en steeds nog bewys, dikwels te midde van uiters moeilike omstandighede.”

Sendelinge, Dank en waardering.

Ds. A. M. Botha gee kennis dat hy later revisie sal aanvra van die besluit wat gister geval het oor die besoldiging van Sendelinge.

Revisie,
Kennisgewing.

Ds. J. H. van Loggerenberg gee kennis dat hy revisie sal aanvra van die gevalle besluit oor die vierde professoraat aan die Sending-Instituut.

Revisie,
Kennisgewing.

Oud. P. J. J. Viljoen (Hanover) kry die geleentheid om sy voorstel in te dien, waarvan hy gister kennis gegee het, en wat deur die Ouderling van Robertson gesekondeer is.

Administrateur,
Mosie van Afkeuring.

Dit lui as volg:

„Hierdie H.E. Sinode het kennis geneem van die pas verskene aankondiging van die Administrateur van Kaapland — waaruit blyk dat hy en sy Uitvoerende Komitee 'n groot aantal predikante van die Ned. Geref. Kerk nie weer tot Skoolraadslede benoem het nie. Waar dit duidelik is dat hier teen ons as Kerk en teen ons predikante as predikante gediskrimineer word, wil die H.E. Vergadering oor hierdie handelwyse sy diepste teleurstelling en sterkste afkeuring uitspreek. Hierdie krenkende optrede van die Administrateur en sy Administrasie kan die saak van die onderwys deur ons Provincies net nadelig tref, op die verhouding tussen die Kerk en die Administrasie net belemmerend inwerk en vir die toekoms net onheil spel.

„Die H.E. Vergadering dra dit aan sy Moderatuur op om hierdie hele aangeleentheid met die Administrateur en sy Uitvoerende Komitee te bespreek. Aan hulle wat die slagoffers van hierdie onverstandige beleid geword het, wil die H.E. Sinode die versekering gee van sy meegevoel met hulle in hul vernedering.”

Ds. F. J. B. Malan en die Ouderling van Ladismith stel as amendement voor dat die saak by die bespreking gelaat word.

Die amendement word afgestem, en die voorstel met groot meerderheid van stemme aangeneem.

Manne-Sending-
bond, Verslag.

Die *Verslag van die Manne-Sendingbond* (p. 133) is ter tafel.

Dit word vir kennisgewing aangeneem, en die volgende voorstel van Di. J. S. Theron en J. A. van Z. le Roux, daaruit voortvloeiende, word sonder teëstem besluit van die vergadering:

Waardering.

„Die H.E. Sinode neem met dankbaarheid kennis van die vermeerdering van die aantal takke van die Manne-Sendingbond en die groei in die ledetal, en wil sy waardering aan die M.S.B. betuig vir die belangrike bydrae wat die beweging lewer om vooroordeel weg te ruim, belangstelling op te wek, voorbidding te verseker en ook fondse in te samel en arbeiders en werkkringe te ondersteun. Die Sinode neem met waardering kennis van die stap van die M.S.B. om die Sending-Instituut te Wellington en die Opleidingskool vir Kleurling-leraars te Worcester daadwerklik te ondersteun, en wil graag 'n beroep doen op die gemeentes van ons Kerk, waar nog nie takke van die M.S.B. bestaan nie, om dié organisasie onder ons manlike lidmate in hul grootse ondernemings in belang van die uitbreiding van Gods Koninkryk te steun, en bid die M.S.B. Gods seën toe.”

Vrouue-Sending-
bond, Verslag.

Vervolgens dien die *Rapport van die Vrouue-Sendingbond* (p. 134).

Punte I en II word vir kennisgewing aangeneem.

Punte III (a)—(j) en IV (a)—(d) word vir kennisgewing aangeneem.

Deelneming.

By *IV (e)* verenig die vergadering hom staande met die deelneming wat daarin uitgespreek word.

Waardering.

Di. W. F. de Vos en J. F. Mentz stel voor as onbestrede mosie, en die vergadering verenig hom daarmee:

„Die vergadering spreek sy oopregte waardering uit van die groot werk wat die Vrouue-Sendingbond met die M.S.A. en Kinderkrans doen, en bid hulle toe krag en sterkte in die Here om voort te gaan en so die bevel van die Koning uit te voer.”

Mevv. Pauw en
Olivier,
Meegevoel.

Ook die volgende voorstel van deelneming, afkomstig van Ds. Jac. Conradie en Oud. H. J. Otto word aangeneem:

„Die H.E. Sinode spreek sy innige deelneming uit met Mevv. Pauw en Olivier, lede van die Hoofbestuur van die V.S.B., en bid hulle Gods rykste seën op herstel toe.”

Daarmee is die rapport afgehandel.

Addisionele Bp. 54 word nou ook behandel.

Di. G. de C. Murray en M. Visser stel voor:

Kleurlinge en
Naturelle,
Behuising.

„Die H.E. Sinode rig 'n vriendelike versoek aan alle werkgewers op die platteland en aan munisipaliteite in dorpe en stede, om, waar dit nog nie gedoen is nie, goeie behuising te voorsien vir kleurlinge en naturellewerkers met die oog op die verbetering van hul gesondheids- en sedelike peil.”

Dit word aangeneem.

Addisionele Bp. 55: Die volgende voorstel wat hierby aanknoop, word ingedien deur Di. G. de C. Murray en die Ouderling van Drieankerbaai:

Sending,
plaasskole.

„Die H.E. Sinode neem met dank kennis daarvan dat geld beskikbaar gestel is om daarmee 100 skole vir naturellekinders op boereplase op te rig

en doen 'n beroep op goedgesinde lede van ons Kerk op plase om aansoek te doen vir sulke skole om op gesikte middelpunte also voorsiening te maak in die kinders se verstandelike en geestelike opleiding en daarby die arbeiders op hul plase te behou."

Die vergadering is dit eens daarmee.

Die *Rapport van die Kommissie vir Sending onder Israel* word vervolgens behandel, en vir kennisgewing aangeneem.

Die *Aanbeveling* van die Kommissie word verwys na die Tydelike Regskommissie.

Die volgende voorstel van Di. L. P. Spies en J. H. Malherbe word aangeneem deur die vergadering:

„Die H.E. Sinode spreek sy dank en waardering uit teenoor die arbeiders onder die Jode vir wat hulle doen, en bid hulle toe die bemoediginge van die Allerhoogste in hul moeilike werk.”

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Die *Rapport van die Kommissie vir Arbeid onder die Spoerwegpersoneel* (p. 231) kom ter tafel.

Bp. 250 word ook hierby behandel.

Aanhef: Di. L. P. Spies en J. H. Lange stel in hierdie verband voor:

„Aangesien die Spoerwegarbeider so 'n groot gebied moet dek, dra die Sinode dit aan hom op om hoofsaaklik sy aandag te bepaal by mense, lidmate van ons Kerk, wat moeilik kerke en eredienste kan besoek.”

As amendement stel Di. C. C. Kritzinger en J. P. du Plessis voor:

„Hierdie vergadering van die H.E. Sinode spreek sy innige dank en waardering uit teenoor Ds. B. J. Pienaar vir die moeilike dog tewens heerlike werk wat hy verrig onder ons spoerwegmense. Maar hy doen 'n beroep op ons Kerkrade om waar moontlik, en veral met die oog op die gedurige verskuiwing van ons mense, besondere aandag te wy aan hul bearbeiding.”

Die vergadering verenig hom met die amendement.

Vergaderings, Arbeider, Jaarkalender: Word vir kennisgewing aangeneem.

Aanstelling van Kommissie: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar op hierdie punt.

Addisionele Spoerwegleraar en Bp. 250:

Die Ouderling van Richmond en Ds. P. J. J. Els stel voor:

„Dat die HoogEerwaarde Sinode so spoedig moontlik voorsiening vir beter geestelike bearbeiding van lede van die N.G. Kerk in spoerwegdiens, sal maak.”

Di. H. J. C. Snyders en W. J. Lubbe stel as amendement voor:

„Die H.E. Vergadering dra dit aan die Kommissie vir Arbeid onder die Spoerwegpersoneel op om in die interim deeglik onderzoek te doen na die noodsaaklikheid van die voortbestaan van die betrekking van Spoerwegarbeider, en indien daar 'n vakature mag ontstaan, om dan met die aanstelling te wag totdat die H.E. Sinode die verslag ontvang het.”

Sending onder Israel, Verslag.

Dr. Salzberg,
Status van Sendeling.

Waardering.

Arbeid onder Spoerwegpersoneel, Verslag.

Beperking van Werksaamheid.

Ds. B. J. Pienaar,
Waardering.

Aanstelling van Kommissie.

Addisionele Spoerwegleraar.

Dr. D. R. Snyman en Ds. T. N. Hanekom stel as tweede amendement voor:

„Die Sinode gaan nie oor tot die aanstelling van 'n addisionele Spoorwegleraar nie.”

Die eerste amendement word besluit van die vergadering.

Sektewese.

Ander Kerke en Sektewese: Word vir kennisgewing aangeneem.

Hostels.

Hostels:

In hierdie verband dien die volgende voorstel van Ds. S. de Villiers en die Ouderling van Oos-Londen-Wes:

„Hierdie vergadering spreek sy hartlike dank en waardering uit vir die oprigting deur die Spoorwegadministrasie van seunshostels waardeur laagbesoldigde seuns teen geringe losieskoste gehuisves word. Die vergadering spreek die hoop uit dat daar nog meer uitbreiding op hierdie gebied sal plaasvind.”

Die vergadering stem saam daarmee.

Kindertehuise, Spoorweginstitute, Welsynsdogters, Kelnerinne en Administrasie: Word vir kennisgewing aangeneem.

Aftrekordergelde.

Subsidie- en Aftrekordergelde:

Di. W. J. Lubbe en O. A. Cloete stel voor, en die vergadering keur dit goed:

„Insake die Aftrekordergelde dring die H.E. Sinode daarop aan dat die personeel die keuse sal hê om te sê aan watter Kerke of bewegings hulle hul donasies wil gee.”

Minister van
Spoorweë,
Dankbetuiging.

Dankbetuiging:

Die volgende mosie van Di. L. J. Heyns en J. H. Malherbe word algemeen aangeneem:

„Die H.E. Sinode betuig sy dank aan Sy Edele, mnr. Sturrock, Minister van Spoorweë, en aan die afgetrede Hoofbestuurder, Brigadier C. M. Hoffe en die Spoorwegpersoneel vir welwillende hulp en fasiliteite verleen in verband met die geestelike werk van ons Kerk langs die spoor, en dat hierdie personeel hiervan in kennis gestel word.”

Hierop word die Rapport in sy geheel aangeneem.

Ds. B. J. Pienaar.

Ds. B. J. Pienaar (Spoorwegarbeider) spreek hierop kortliks die vergadering toe oor die belangrikheid, verskeidenheid en moeilikheid van die spoorwegpersoneelbearbeiding.

Permanente
Kommissies,
Verteenwoordiging
van Ringe.

Add. Bp. 18 word hierop deur die H.E. Moderator aan die orde gestel as 'n saak van dringende belang, voordat die Permanente Kommissies benoem kan word.

Ds. W. J. Lubbe stel met Ds. P. de V. Grobbelaar die aanname voor van *Add. Bp. 18*. Die vergadering keur dit goed.

Kerkwetrevisie,
Verslag.
Sinode, Tyd en
Plek.
Kennisgewing
van Vergadering.

Die *Verslag van die Kommissie van Kerkwetrevisie* geniet nou verdere aandag.

Bp. 121 word goedgekeur.

Bp. 122 word aangeneem.

Bp. 123 word aanvaar soos gestel.	Publikasie van Verslae.
Bp. 124: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie daaromtrent word aangeneem.	Verlies van Status.
Bpp. 125 en 126 word, met die advies van die Kommissie van Revisie, verwys na die Tydelike Kommissie oor die Beroepstsel.	Predikant, Sekulêre amp.
Bp. 127 word goedgekeur.	Art. 173.
Bp. 128 word goedgekeur.	Beroeping van Predikante.
Bp. 129 word aangeneem.	
Bp. 130: Die advies van die Kommissie van Revisie word aangeneem.	Afkondiging van Beroep.
Ds. J. L. Nel gee kennis dat hy later revisie sal vra van die besluit wat gevall het oor Bp. 105.	Revisie, Kennis gegee.
Bp. 131:	
Di. I. J. Viljoen en W. S. Conradie stel voor:	
„By Art. 184 word 'n nuwe paragraaf bygevoeg wat as volg lui: „Indien hy nogtans binne vier jaar mag vertrek, gereken van die dag van sy bevestiging tot die dag van sy afskeid, sal die teruggaaf van die koste gedeeltelik kan gevorder word van die beroepende gemeente, en wel so, dat vir elke jaar of gedeelte van 'n jaar, van die dag van sy afskeid, tot aan die einde van genoemde vier jaar gereken, een-vierde deel van die koste bereken sal word.”	Vervoerkoste as predikant binne vier jaar vertrek.
Die vergadering neem die voorstel aan met meerderheid van stemme, en die advies van die Kommissie van Revisie word verwerp.	
Bp. 132 bly oorstaan tot by die behandeling van die Rapport van die Kommissie oor die Beroepstsel.	Beroeping van Predikante.
Bp. 133 en Add. Bp. 5 word saam behandel. Di. W. L. Steenkamp en D. J. Malan, snr., stel voor dat Add. Bp. 5 se bewoording aanvaar word.	Verklaring tot lid van die Ring.
Die H.E. Actuarius en Ds. J. A. van Z. le Roux stel aanname van Bp. 133 voor, soos deur die Kommissie van Revisie goedgekeur.	
Die amendement word besluit van die vergadering.	
Bp. 134: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word goedgekeur.	„Vrywillige Afstand”, Verduideliking.
Bp. 135 verval, met die oog op Bp. 133.	
Bp. 136 word goedgekeur.	Art. 177.
Bp. 137 word verwys na die Kommissie oor die Beroepstsel.	Beroeping van Predikante.
Bp. 138: Ds. W. A. Landman en Dr. C. C. Nepgen stel voor dat Bp. 138 aangeneem word, met verbygaan van die advies van die Kommissie van Revisie. Die vergadering stem daarmee saam.	Konsulent, Geen stemreg.
Bp. 139 is hiermee ook afgehandel.	
Bp. 140:	Honorarium vir Konsulent.
Dr. S. H. Rossouw en Ds. D. Smit stel voor, en die vergadering neem dit aan:	

„Die H.E. Sinode beskou 'n 'behoorlike honorarium' as minstens £4 per maand.”

Reg om Klagtes in te dien.

Bp. 141: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.

Kerklike Voorregte.

Bp. 142: Ds. W. A. Landman en die Ouderling van Swartland stel voor aanneming van *Bp.* 142 (a). Die vergadering stem saam.

Bp. 142 (b) verval.

Bestraffingsmiddels.

Bp. 143: Die *Bp.* word aanvaar, gewysig soos aan die hand gedoen deur die Kommissie van Revisie.

Sekulêre Amp.

Bp. 144 word verwys na die Kommissie oor die Beroepstelsel.

Verbeterings in Artikels.

Bp. 145: Die verbeterings word goedgekeur.

Bp. 146: Die hele reeks verbeterings word goedgekeur, asook die addisionele aanbevelings van die Kommissie van Revisie.

Reglement van Orde.

Bp. 147: Di. C. H. Kruger en S. H. van der Spuy stel die aanneming van *Bp.* 147 voor.

Verkiesing van Kerkraadslede.

Die Ouderling van Rondebosch en die Ouderling van De Nieuwe Kerk stel as amendement voor die aanneming van die Aanbeveling van die Kommissie van Revisie. Die amendement word aangeneem.

Bp. 148: Di. L. P. Spies en C. H. Kruger stel die aanneming van *Bp.* 148 voor, en die vergadering neem die voorstel aan met meerderheid van stemme.

Wie verkiesbaar is.

Bp. 149: Di. L. P. Spies en J. C. N. Mentz stel die aanneming van *Bp.* 149 voor, met skrapping van die woorde „tenminste een jaar in die gemeente gevestig is”.

As amendement dien die volgende van Di. O. A. O. Naudé en G. de Vos:

„Die H.E. Vergadering besluit, met inagneming van die advies van die Kommissie van Revisie, dat Art. 20 van ons Wette en Bepalinge onveranderd bly.”

Na 'n breedvoerige bespreking word die amendement besluit van die vergadering.

Alfabetiese Registers.

Ds. C. van der Merwe gee kennis van 'n voorstel wat hy later sal indien insake alfabetiese gemeenteregisters.

Reglement van Orde.

Bp. 150 word aangeneem.

Bp. 151 word goedgekeur.

Kommissie insake Duitse Sendelinge.

As Kommissie wat die HoogEd. Eerste Minister moet spreek oor die geïnterneerde Duitse Sendelinge, word benoem Ds. A. F. Louw en Oud. Ds. A. D. Luckhoff.

Verlof tot afwesigheid.

Verlof word toegestaan aan die Predikant en Ouderling van Nu-Bethesda om huiswaarts te keer reeds op die aand van die 8e November; aan die Predikant van Kokstad om reeds op die aand van die 9e November te vertrek; en aan die Predikant van Marydale om te vertrek op die aand van die 13e November.

Ds. W. N. van der Merwe word benoem om die groete van die Sinode oor te bring Donderdag aan die Konferensie van die Vroue-Sendingbond.

Di. B. J. B. Roux en J. W. Snyman en die Ouderling van Calvinia was vandaag afwesig weens ongesteldheid, terwyl die Ouderling van Port Elizabeth-Wes sonder verlof afwesig was.

Dr. S. F. Weich sluit die verrigtings met gebed.

Geresumeer en geteken op Woensdag, 31 Oktober 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

TIENDE SITTING.

Woensdag, 31 Oktober 1945.

Dr. C. C. Nepgen lei die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Psalm 46 vers 1, lees 'n paar verse uit Matthéüs 8, en spreek oor die woorde: „Waarom is julle bang, kleingelowiges?” Daarna volg enige gebede.

Die Notule van die vorige sitting word geresumeer en geteken.

Ds. H. J. C. Snyders gee kennis dat hy revisie sal aanvra van die besluit wat gevall het oor Spoorwegbearbeiding met die oog op die wysiging van die woorde „aanstelling daarmee” tot „permanente aanvulling daarvan”.

Ds. J. H. Malherbe gee kennis dat hy revisie sal aanvra van die besluit wat gevall het ten opsigte van Spoorwegbearbeiding.

Ds. C. van der Merwe gee kennis dat hy later die volgende voorstel sal indien:

„Die Sinode dra dit op aan Kerkrade om toe te sien dat daar in hul gemeentes so spoedig moontlik 'n volledige alfabetiese register van lidmate is.”

Di. I. J. Viljoen en E. J. du Toit stel voor en die vergadering aanvaar dit:

„Met die oog op wat in die H.E. Sinode geopenbaar is in verband met die kiesing van Kerkraadslede wie se name met die kiesing nie op die lidmaatregister geregistreerd staan nie, so verwys die H.E. Vergadering die saak na die Regskommissie vir advies wat in dié geval gedoen moet word.”

Ds. L. P. Spies vra verlof van die H.E. Sinode vir geleenthed tot revisie van die besluit van die Sinode 1940 op sy 20e sitting geneem re 'n Kerklike drukpers (pag. 329, Acta 1940) en versoek dat die mosie bespreek word tydens die bespreking van die rapport re Kerklike Dagblad.”

Die vergadering verenig hom staande met die volgende huldebetuiging aan die nagedagtenis van wyle Sen. F. S. Malan, wat voorgestel word deur Di. J. A. van Z. le Roux en Jac. Conradie:

Ds. W. N. van der Merwe, Groete aan V.S. Bond.

Afwesig.

Revisie,
Kennisgewing.

Revisie,
Kennisgewing.

Lidmateregister,
Alfabeties.

Kiesing van
Kerkraadslede.

Revisie,
Kennisgewing,
Kerklike
Drukpers.

Sen. F. S. Malan,
Huldebetuiging.

„Die HoogEerw. Sinode wens hiermee aan te teken sy hoë waardering oor die lewe en werksaamhede van wyle Sen. Francois Stefanus Malan, wat lid was van die HoogEerw. Sinode by geleentheid van meer as een vergadering.

„Sy voorbeeldige en nougesette lewenswandel, sy christelike welwillendheid en bereidwillige diensvaardigheid in die kerklike lewe en bedrywigheid waarin hy hom so kon verlustig, was altyd kenmerkend. Menigmaal kon die Sinode dan ook met vrug gebruik maak van sy wye regskennis en heldere raadgewing. Op kommissies, selfs op die Raad van die Kerke, het hy dienste verrig waarvoor die Kerk aan hom altyd met dankbaarheid sal gedink.

„Waar hy sy ingenome standpunt in kerklike aangeleenthede soms met gloed kon stel en verdedig, was hy sy teenstanders nooit vyandiggesind nie, en het hy altyd die eer van die Here en sy Kerk voorop gestel.

„Op grond van wat hier aangeteken staan, bring die Sinode dank en hulde aan sy nagedagtenis.”

Verkleinde of
Streeksinodes,
Kommissieverslag.

Die Kommissie oor Verkleinde of Streeksinodes se verslag kom ter tafel, en word behandel. (Dit handel oor Bpp. 1—4, Add. Bpp. 34 en 37, en stukke van die Raad van die Kerke desbetreffende.)

KOMMISSIE OOR VERKLEINDE OF STREEKSINODES.

Rapport van die Kommissie aangestel insake Bpp. 1—4; 7 en Add. Bpp. 34, 37 en die Stukke van die Raad van die Kerke.

Hoogeerw. Heer, Weleerw. en Eerw. Here en Broeders,

U Kommissie wens as volg te rapporteer oor die saak aan ons opgedra:—

I. Na grondige ondersoek en breedvoerige bespreking, het ons eenparig tot die oortuiging gekom dat die getalsterkte van die Sinode verminder moet word. Dit wens ons aan te beveel.

As beweegredes dien die volgende:—

- (a) Die gebrek aan ruimte in die Sinodale Saal.
- (b) Die groot ledetal (nou 510) wat nog met elke Sinodale vergadering vergroot word.
- (c) Die lang diskussies wat noodwendig uit so 'n groot ledetal gebore word.
- (d) Die hoë koste aan so 'n groot vergadering verbonde.
- (e) Die steeds toenemende moeilikheid om so 'n groot vergadering op die mees doeltreffende wyse te lei, ens., ens.

II. Derhalwe lê ons beskeidelik die volgende twee skemas voor die Hoogeerw. Vergadering vir u oorweging en besluit:

SKEMA A — 'N VERKLEINDE SINODE.

(a) Die Sinode of Algemene Vergadering sal bestaan uit 'n gelyke getal Predikante en Ouderlinge of Oud-ouderlinge, afgevaardig deur die verskillende Ringe.

(b) Elke Ring sal geregtig wees om 'n getal afgevaardigdes te stuur, gelykstaande met die helfte van sy ledetal, of, waar die getal 'n ongelyke is, die helfte van een meer as die ledetal.

(c) Die afgevaardigde Predikante sal direk deur die Ring met geslotte stembriefies gekies word, Primarii- en Secundi-lede. Die ouderlinge, Primarii en Secundi, sal op las van die Ring, deur die Kerkrade gekies word van die gemeentes, waarvan die Predikante nie gekies is nie.

(d) By die afvaardiging sal dié Brs. Predikante in ag geneem word wat nog nie op die Sinode sitting gehad het nie, behalwe in gevalle waar die herkiesing van een of ander

broeder hoogs noodsaaklik mag blyk, en dit slegs by wyse van uitsondering. Die Actuaris en Scriba van die Sinode word as *ex officio*-lede hieronder nie begrepe nie.

(e) Indien die lede van een of ander permanente kommissie, wat op die vorige Sinode aangestel is, nie by die sittings van die volgende vergadering sou mag verskyn nie, sal die Voorsitter van sodanige kommissie of 'n piaasvervanger deur die kommissie benoem, die Sinode bywoon teneinde die Rapport van die kommissie toe te lig.

(f) Die personeel van die Sinode, soos deur die Ringe gekies, bly in funksie tot die volgende vergadering.

(g) Die Sinode vergader om die drie jaar en wel te Kaapstad in die maand November, op 'n dag deur die Moderatuur vasgestel; maar die Moderatuur sal die reg hé om, wanneer sulks nodig geag word, binne dié tyd 'n vergadering van die Sinode op te roep.

(h) Ringsvergaderings sal gehou word soos gewoonlik, selfs in die jaar waarin die Sinode vergader.

(i) Die openingsrede by die Sinode sal deur die Voorsitter van die vorige vergadering gehou word, ook al is hy nie weer afgevaardig nie.

(j) Met die oog op bestaande voorstelle word die betrokke Kerklike Bepalinge dienooreenkomsdig verander.

SKEMA B — STREEKSINODES.

Daar sal vier Streeksinodes wees, t.w.:—

A. Die *Westelike*, wat sal bestaan uit die *Ringe* van Kaapstad, Stellenbosch, Paarl, Tulbagh, Clanwilliam, Caledon en Swellendam — altesaam plus-minus 80 gemeentes.

B. Die *Suidelike*, wat sal bestaan uit die *Ringe* van Prins Albert, Beaufort, Uitenhage, Graaff-Reinet, Queenstown, George en Albanie — altesaam plus-minus 68 gemeentes.

C. Die *Oostelike*, wat sal bestaan uit die *Ringe* van Burgersdorp, Dutoitspan, Hopetown, Grikwastad, Dordrecht en Colesberg — altesaam plus-minus 43 gemeentes.

D. Die *Noordelike*, wat sal bestaan uit die *Ringe* van Calvinia, Kenhardt en Gibeon — altesaam plus-minus 40 gemeentes.

Verleenwoordiging: Elke Sinode is saamgestel uit al die diensdoende Predikante van die Kerk in daardie ressort en een Ouderling of Oud-ouderling uit elke gemeente, wat deur elke Kerkraad gekies word. Die Kerkraad van Kaapstad kan twee Ouderlinge afvaardig.

Vergaderinge: Hy vergader om die tweede jaar. Die datum en plek van die vergadering word deur die Streeksinode self bepaal. Ingeval omstandighede dit verhinder, het die Moderatuur van die Streeksinode die mag om na gelang van omstandighede hierin te handel.

Bestuur: Die bestuur bestaan uit 'n Moderator, Assessor, Scriba en Quaestor, wat gekies word uit lede van die vergadering, volgens die bestaande Reglemente van die Algemene Sinode, wat daarop betrekking het.

Werksaamhede: In die algemeen die werksaamhede wat tot herto toe deur die Algemene Sinodale Kommissie verrig is; asook wat deur die Algemene Sinode aan die Streeksinodes mag opgedra word om also die werk van die Algemene Sinode te verminder en tyd en koste te bespaar.

Algemene Sinode: Die hoogste bestuur van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika omrent Kerklike sake, berus by die Algemene Sinode (Art. 94).

Samestelling: Die Algemene Sinode is saamgestel uit verteenwoordigers van die Streeksinodes — een Predikant en een Ouderling of Oud-ouderling vir elke vyf gemeentes wat tot die Streeksinode behoort. Die Kerkraad van Kaapstad kan twee Ouderlinge afvaardig. „ . . . in ag neem.”

Werksaamhede soos in die algemeen vervat in Artt. 96—144.

OORSIG.

STREEKSINODES.

Gemeentes.	Verteenwoordigers.	Plek van Vergadering.
Westelike	80	160
Suidelike	68	136
Oostelike	43	86
Noordelike	40	80

Kaapstad
P.E. of Oos-Londen.

ALGEMENE SINODE.

Verteenwoordigers: Twee uit elke vyf gemeentes.

Westelike	32
Oostelike	27
Suidelike	17
Noordelike	16
	—
	92

Volgorde van vergaderinge:

- 1946: Ringe
- 1947: Streeksinodes
- 1948: Ringe
- 1949: Algemene Sinode.

Die Algemene Sinodale Kommissie: Die teenswoordige Algemene Sinodale Kommissie, soos dit tot hertoe bestaan het, gaan op in die Streeksinodes, en 'n nuwe Verkleinde Algemene Sinodale Kommissie met minder werkzaamhede en verpligtings word in die lewe geroep deur die Algemene Sinode.

Met hoogagting, die uwe,

J. F. NAUDÉ (Voors.).
D. DU P. STEYN.
P. A. C. WEIDEMANN.
W. VENTER.
B. F. VAN DER MERWE.
A. P. MORGENTHAL.
S. W. BURGER.
G. P. VAN DEN BERG (Scriba).

Verkleinde
Sinode.

Punt 1: Die volgende voorstel van Di. J. F. Naudé en G. P. van den Berg word ingedien:

„In verband met Punt 1 van die rapport besluit die H.E. Vergadering — met die oog op (a) die gebrek aan ruimte in die Sinodale Saal, (b) die steeds aanwassende ledetal, danksy die groei van die Kerk, (c) die hoë koste om die saal te vergroot, (d) deeglicher werk — om die Sinode se ledetal te verminder.”

As amendement word deur Ds. S. de Villiers en die Ouderling van Oos-Londen-Wes die volgende voorgestel:

„Hierdie vergadering is tenvolle bewus van die feit dat die hou van die Sinode in sy teenswoordige vorm in die toekoms nie sonder moeilikhede gepaard sal gaan nie. Met die oog egter op die groter moeilikhede en selfs gevare wat 'n Verkleinde Sinode of Streeksinode sal meebring, besluit die vergadering om die Sinode in sy teenswoordige vorm te behou.”

Verwys na 'n
Kommissie.

As tweede amendement stel Dr. D. R. Snyman en Ds. G. H. P. Badenhorst voor:

„Aangesien die kwessie van die voorgestelde verandering in die samestellende van die personeel van die Hoogste Bestuur van ons Kerk (die Sinode) (a) 'n swaarwigtige en verreikende gevolge kan hé, en (b) 'n oorhaastige besluit gevolglik uiterlik onwenslik is, gesien die feit dat die Sinode geen voldoende tyd gehad het om die besonderhede van die voorgestelde verandering kalm en biddend te oorweeg en op al die moontlike gevolge van die voorgestelde veranderinge in te gaan nie, so besluit die Sinode:

„Om die verslag in sake die voorgestelde Verkleinde Sinode of Streeksinodes te verwys na 'n kommissie van tien wat in die interim deeglik op die onderhawige saak sal ingaan, teneinde 'n volledige tentatiewe skema uit te werk wat syens insiens deur die Sinode kan aanvaar word, ingeval die volgende Sinode besluit dat 'n verandering in sy personeel wenslik is.

„Teneinde die allerbeste advies tot sy beskikking te hê, sal die voorgestelde kommissie van tien die reg hê om sy getal te vergroot tot vyftien lede deur koöptering.

„Hierdie kommissie sal sy verslag binne twee jaar aan die Sinodale Kommissie voorlê, wat die verslag *met sy advies daaromtrent* in brosjure-vorm beskikbaar sal stel *minstens* een jaar voor die eersvolgende Sinode.”

Ds. S. de Villiers trek, nadat die saak druk bespreek is, sy amendement terug ten gunste van dié van Dr. D. R. Snyman.

Daar is dus net een voorstel en een amendement voor die vergadering as tot stemming oorgegaan word. Die amendement (Snyman—Badenhorst) word besluit van die vergadering met 277 teenoor 179 stemme.

Aan die bespreking het deelgeneem Di. J. F. Naudé, G. J. Barnardt, S. de Villiers, Oud. Ds. P. du Toit, die Ouderling van Rietbron, Di. C. H. Kruger, D. J. Malan (jnr.), J. H. Lange, O. A. Cloete, Oud. Ds. A. D. Luckhoff, Di. F. S. Malan, P. L. Rossouw, A. F. Louw, G. W. Koornhof, I. J. Viljoen, W. A. Landman, Dr. D. R. Snyman, Di. G. P. van den Berg, W. F. de Vos, J. F. Mentz, N. F. P. Burger, J. S. Theron.

Deur die gevalle besluit oor *Punt I* word *Punt II* van die Verslag van die Tydelike Kommissie oor Streeksinodes nie deur die vergadering in behandeling geneem nie.

Die *Rapport van die Spesiale Kommissie oor Volkseenheid* word vervolgens behandel. Dit handel oor Bp. 71.

Volkseenheid,
Kommissieverslag.

RAPPORT VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR VOLKSEENHEID.

In verband met Beskrywingspunt 71 beveel u Kommissie beskeidenlik aan:

I. Dat die H.E. Vergadering besluit om onderstaande oproep op ons volksgenote te doen:—

„Oortuig daarvan dat daar by vele van ons volksgenote, veral gedurende die laaste jare, om verskillende redes, verwydering gekom het, so wil hierdie H.E. Vergadering 'n *dringende* beroep op almal doen om tog die gees van verdraagsaamheid te beoefen.

Ons kan nie altyd almal eners dink nie. Dit is die reg van elke persoon om sy eie beskouinge oor maatskaplike en Staatkundige aangeleenthede daarop na te hou. Om eerlik met mekaar te verskil is nie sondig nie. Om onverdraagsaam te wees en te twis is sondig en werk verbrokkeling en ondergang in die hand. Die Meester het gesê: 'n Huis wat teen homself verdeeld is, kan nie bly staan nie (Mark. 3 : 25).

Daarom doen ons 'n ernstige beroep op ons volksgenote om nie vir mekaar op die pad kwaad te word nie, (Gen. 45: 24) maar in liefde die een die ander in die goeie voor te gaan.

Met erns wil ons nadruklik beklemtoon dat daar vele en hegte bande is wat ons aan mekaar verbind, en dat ons nie van mekaar geskei mag word nie.

Ons herinner u aan:—

1. Die band van die bodem wat ons bind. Ons het nie 'n ander Vaderland nie, en moet met mekaar saamleef en werk. Ons moet mekaar vind.

2. Die hegte band van bloed wat ons verbind. Gespruit uit die lende van Geus en Hugenoot is ons been van mekaar se been en bloed van mekaar se bloed.

Ons is broers.

3. Daarby kom nog die bande van dieselfde taal en kultuur wat ons verbind. Dieselfde kultuursskatte is ons gemeenskaplike besit, terwyl dieselfde soetklinkende moedertaal die draer van ons gedagtes en gebede is. Met moedersmelk het ons die liefde daarvoor ingedrink. Dit bind ons.

4. Die geestelik-godsdienstige band. Ons glo in dieselfde God; ons bely dieselfde geloofswaarhede gegrond op die onfeilbare Woord van God; ons is lidmate van dieselfde Kerk; ons glo in dieselfde eindbestemming.

Ons is huisgenote van die geloof.

Die bande wat ons aan mekaar bind is sterk.

Ons behoort aan mekaar.

Ons hoort by mekaar.

Daarom dring ons, in alle liefde maar tewens met die grootste erns daarop aan dat ons baie meer klem moet lê op ons punte van ooreenkoms en minder op ons punte van verskil wat meestal tydelik en verbygaande van aard is. Ons wil tog waarsku om nie van ons verskille geskille te maak nie.

Met des te meer nadruk wil ons hierdie beroep doen omdat ons deur dieselfde gevare bedreig word. As 'n klein handjievol christene staan ons omring deur 'n see van ongeloof en heidendom. 'n Handjievol blankes, omring deur 'n oormag van nie-blankes. Dit is gebiedend noodsaklik dat ons mekaar se hand sal vat, en eendragtig, saam die toekoms tegemoet sal gaan.

Dit is vir ons 'n saak van lewe en dood. Dit moet!

Waar hierdie verwyderinge bestaan is dit 'n aanklag teen ons dat die Gees van Christus nie sy regmatige plek in ons harte het nie. Daarom wil ons ons voor God beskou, en die woord van die psalmis ook op ons van toepassing mag wees: Hoe lieflik oorvoedige mate wil instort, sodat ons die een die ander uitnemender as homself sal is dit as broers saamwoon; en sodoende die hoëpriesterlike gebed van ons Heiland ook in ons volkslewe vervul mag word: „dat almal een mag wees net soos U, Vader in My en Ek in U, dat hulle ook in ons een mag wees, sodat die wêrelde kan glo dat U My gestuur het.” (Joh. 17 : 21).”

II U kommissie beveel aan dat hierdie oproep sal geskied

1. deur die Kerkbode
2. deur die openbare pers
3. dat die Herderlike brief ook die gedagte sal beliggaam
4. enige ander middel waartoe die H.E. Vergadering mag besluit.

U Gods seën toebiddende,

Ph. J. DU PLESISIS, (Voorsitter),

G. J. LÖTTER,

J. P. J. STOFBERG,

P. J. HUGO,

F. R. GROBBELAAR (Scriba).

Oproep aan
Volksgenote.

Punt I: Di. J. C. van Niekerk en J. H. van Loggerenberg stel die aanname voor van *Punt I* met dank aan die opstellers daarvan. Dit word eenparig aangeneem.

Punt II: Op voorstel van Di. J. H. van Loggerenberg en Oud. Ds. J. A. Pienaar word *Punt II* ook besluit van die vergadering.

Kommissie van
Revisie,
Addisionele
verslag.

Die *Addisionele Verslag van die Kommissie van Revisie*, handelende oor Punt 7 van die Verslag van die Curatorium van die Inrigting vir Opleiding van Kleurling-leraars, word voorgelê.

ADDITIONELE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN REVISIE.

Na hierdie Kommissie is verwys Punt 7 van die Verslag van die Curatorium van die Inrigting vir die Opleiding van Kleurlingleraars (p. 140, Skema van Werksaamhede; vergelyk notule van die vierde sitting van die H.E. Sinode).

1. Waarskynlik deur 'n oorsig is die inhoud van die genoemde Punt in die genoemde verslag nie voor die Kommissie van Revisie gelê ooreenkomstig Art. 107 nie.

2. Die Kommissie van Revisie neem egter kennis van die feit dat die bogenoemde verslag, so ver sy kennis strek, wel vroeg genoeg opgestuur is aan die ag. Scriba Synodi om te voldoen aan die tydbepaling, soos vereis deur Art. 107, hierbo genoem.

3. Die Kommissie van Revisie oordeel dus dat hy binne die perke van die Kerkwet handel as hy in terme van die reeds genoemde Art. 107 advies oor die inhoud van punt 7 van die genoemde verslag uitbring met die oog op wetsverandering.

4. Die Kommissie beveel die voorgestelde veranderinge aan.

Met hoogagting,

U dienswillige dienaars in Christus,

J. F. MENTZ,

J. F. NAUDÉ,

D. R. SNYMAN (Scriba).

Sinodale Saal,
Kaapstad,
24 Oktober 1945.

Die Verslag word gelees en in sy geheel aanvaar, op voorstel van Di. A. F. Louw en G. J. Barnardt.

Die Eerste en Tweede Rapport van die Tydelike Regskommissie word vervolgens behandel.

Reglement vir
Opleiding
Kleurlingleraars.

Tydelike Regs-
kommissie, Eerste
en Tweede
Raporte.

RAPPORT VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

Eerste Rapport.

Op pagina 3 van die Skema van Werksaamhede verskyn die beskrywingspunte wat aan u Kommissie opgedra is vir rapport, en hy het die eer om as volg verslag te doen:

Bp. 12:

Beskrywingspunte 125 en 126 en ander waaroor die Kommissie van Revisie in sy verslag rapport doen, hang baie nou saam met Bp. 12. U Kommissie meen dus dat dit beter is om met sy advies te wag i.v.m. die onderhawige punt totdat die verslag van die Kommissie van Revisie gedien het.

Bp. 13:

- (a) Die teenswoordige Kerkwet maak geen voorsiening vir die omruiling van predikante op 'n permanente grondslag nie.
- (b) Tydelike omruiling vir 'n korte tyd het wel soms in die praktyk voorgekom; iets waartoe die twee betrokke Kerkrade seker die reg het.
- (c) Die onderhawige Bp. beoog waarskynlik kerklike sanksie vir permanente omruiling van predikante, as gevolg van besondere omstandighede.

U Kommissie kan dit nie aanbeveel nie.

- (1) Deur sodanige omruiling sou die beroepstelsel in sy hartaar aangetas word.
- (2) Verder, dit is baie onwenslik om gevalle wat meer die uitsondering as die reël is deur wetgewing te dek.
- (3) In die praktyk sou die verlangde wetgewing waarskynlik meer praktiese moeilikhede skep as wat hy oplos, want as 'n deur van hierdie aard eenmaal oopgemaak is, is dit moeilik om te voorsien waarnatoe dit eindelik kan lei. Dit sou tot onbestendigheid in gemeentelike arbeid kan lei.

Bp. 16:

Hierdie Bp. word nie aanbeveel nie.

- (1) Dit is seker onwenslik om vir stedelike areas een bepaling te hê en vir ander areas 'n ander.

(2) Verder, dit sou moeilik wees om vas te lê wat 'n stedelike area is en wat dit nie is nie. As wat gevra word, toegestaan word, sou dit stellig willekeur in die hand werk.

Bp. 17:

Deur diensdoende predikante moet stellig verstaan word predikante wat as *leraars in gemeentes* diens doen.

- (a) Art. 7 van Ord. 1843 bepaal duidelik dat afgevaardigdes na die Algemene Vergadering of Sinode deur die *Kerkraad* benoem word.
- (b) Op pag. xii van die Kerkwet word tereg gesê: „Onder die term *diensoende predikant* word verstaan 'n predikant wat in 'n gemeente, na wettige beroeping, bevestig geword is, en wat dus lid is van 'n Kerkraad, Ring, en van die Sinode” (Woordverklaring).
- (c) Die term „diensoende predikant” kom dikwels voor in die Kerkwet. Waar dit die geval is, toon die verband waarin die term gebruik word aan dat 'n diensdoende predikant 'n leraar van 'n gemeente is. Bv. Art. 98 bepaal dat die Actuarius Synodi „uit die diensdoende predikante” moet gekies word.
- (d) Diensdoende kerkraadslede is eweneens *dienende* kerkraadslede (Artt. 30 en 262).

Bp. 18:

Hierdie Bp. vra dat die Sinode die wenslikheid oorweeg „van volle stemhebbende lidmaatskap . . . van alle diensdoende geordende amptenare van die Kerk soos . . . die Sending- en Armsorgsekretarisse, Kweekskoolprofessore, Dosente van die Sending-Instituut, Redakteur van *Die Kerkbode*, Saakgelastigte, Argivaris, ens.”

U Kommissie kan, wat hier gevra word, nie aanbeveel nie, en wel om die volgende redes:

- (1) Die tot hiertoe homogene karakter van die Sinode sou daarom verval. Tot dusver is elke afgevaardigde 'n verteenwoordiger van 'n *gemeente* en deur die Kerkraad van die betrokke gemeente benoem — iets wat nie kan geskied in die geval van Sinodale amptenare en professore nie, tensy hulle lede van 'n Kerkraad is.
- (2) Die verhouding van predikante tot ouderlinge (wat *verteenvoording* betref) sou dadelik in die gedrang kom. Tot hiertoe geskied gelyke verteenvoording: elke gemeente stuur saam met sy leraar 'n ouderling. (Soos bekend, Kaapstad alleen stuur twee ouderlinge, volgens die bepaling van die Ordonnansie.) Uit die aard van die saak sal 'n Sinodale amptenaar of 'n professor nie deur 'n ouderling vergesel word nie, omdat hulle geen Kerkrade het nie.
- (3) Verder 'n Sinode lê van tyd tot tyd sekere verpligtings op 'n gemeente — dikwels geldelike verpligtings. Gestel dat aan Sinodale amptenare, ens., „volle stemhebbende lidmaatskap van die Sinode” gegee word, dan word aan persone die reg verleen om op die gemeentes verpligtinge te help lê wat hulle self uit die aard van die saak nie kan uitvoer nie, aangesien hulle geen gemeente verteenwoordig nie — iets wat tog seker 'n ongesonde beginsel is.
- (4) Feit bly dat dié persone vir wie sitting op die Sinode gesoek word, amptenare van die *Sinode* is: die Sinode stel hul pligte en besoldiging vas. Is dit 'n gesonde beginsel om aan persone wat also betrokke is, medeseggenskap te gee? Verder, sommige van die genoemde persone moet ook verslag aan die Sinode doen. Kan aan iemand wat verslag moet doen van sy werksaamhede aan 'n liggaam wat hom benoem, die reg gegee word om self oor sy verslag te oordeel?
- (5) As „lidmaatskap” vir die Sinode (ons hoogste kerkbestuur) bepleit word, dan sou met ewevel reg lidmaatskap van Ring en Kerkraad kan bepleit word — iets wat prakties onuitvoerbaar is, en ook in stryd met die Kerkwet.
- (6) Die Ord. van 1843 sê dat „tug en regering” uitgeoefen word deur Kerkrade, Ringe en 'n Algemene Vergadering (Sinode). Ons neem aan dat erken word dat alleen diensdoende leraars en diensdoende kerkraadslede wat wettig gekies is, in 'n Kerkraad reg van sitting het; in die geval van 'n Ring het diensdoende predikante benewens 'n ouderling of oud-ouderling sitting — wat wettiglike *getek* is. Hier is dus geen sprake van byvoeging of koöptering van lede nie. Dit is te betwyfel of die Sinode, die hoogste kerkbestuur wat die uitoefening van tug betrek, die reg het om lede by te voeg en aan daardie lede die reg te gee om in tugsake te stem.
- (7) Die voorgestelde „volle stemhebbende lidmaatskap” van die genoemde persone word ook nog deur allerlei besware van praktiese aard gedruk: (a) Dink bv. aan die ontwrighting van die werksaamhede van die Kweekskool gestel dat die professore lede van die Sinode is; (b) ook word daarop gewys dat jong leraars wat pas uit die Kweekskool is, wellig onvrymoedig sal wees om ronduit hul gevoelens uit te

spreek oor 'n saak ingeval 'n Hoogleraar 'n ander standpunt toegedaan is; (c) die algemene klagte dat daar 'n gebrek aan ruimte is in die Sinodale Saal, sal natuurlik vererger word as lede tot die Sinode bygevoeg word, soos die Bp. beoog; (d) al die gemeentes dra by tot die Sinodale Fonds waaruit die onkoste van sy wettige afgewaardigdes betaal word, iets wat nie kan geskied in die geval van Sinodale amptenare, ens., nie, omdat hulle geen gemeente verteenwoordig nie.

Bp. 19:

Die vraag hier gestel moet bevestigend geantwoord word. Art. 30 van die Kerkwet bepaal duidelik dat „dienende kerkradslede” in diens bly „totdat die nuutgekosenes as hul plaasvervangers bevestig is”.

Bp. 20:

Art. 43 bepaal duidelik wat 'n kworum is vir 'n kerkrad en ook vir 'n gekombineerde kerkrad.

Een meer as die helfte van 'n kerkrad is 'n kworum vir gewone werksaamhede. Art. 43, laaste alinea, sê duidelik: „Die kworum van die *dienende* lede van die Kerkrad wat teenwoordig is, is ook die kworum van die Gekombineerde Kerkrad”, m.a.w., as 'n gekombineerde kerkradsvergadering opgeroep word, en een meer as die helfte van die *dienende* kerkradslede teenwoordig is, dan is dit 'n „kworum van die Gekombineerde Kerkrad”.

Bp. 21:

Wat hier gevra word, kan u Kommissie nie aanbeveel nie.

- (1) Die belê van 'n gekombineerde kerkradsvergadering voordat antwoord van 'n beroepene ontvang is, sal voorwaar geen aangename indruk op die beroepene maak nie.
- (2) Dit sou ook 'n gees van onrustigheid verraai by die Kerkrad wat beroep, wat in stryd is met die voorbidding wat die beroeping voorafgegaan het.
- (3) 'n Gees van oorhaastigheid pas nie goed by die ernstige saak van die beroeping van 'n leraar nie.
- (4) Die gevraagde is in stryd met die Kerkwet (Arts. 17 en 45).

Bp. 22:

Wat hier gevra word, word nie aanbeveel nie.

- (1) Oud-Kerkradslede wat 'n tyd lank afwesig was uit 'n gemeente is uit die aard van die saak nie in behoorlike voeling met die gemeente nie.
- (2) In stedelike areas, waar verskuiwing baie maklik kan gebeur, kan (as wat gevra word toegestaan word) 'n moeilike situasie geskep word as 'n hele aantal broeders skielik opdaag en sonder meer stemgeregtig is op 'n gekombineerde kerkradsvergadering.

Bp. 29:

Hierdie Bp. bring te berde die kwessie van herregistrasie van blanke kinders wat in die Sendingkerk gedoop is.

- (1) Ons bestaande Kerkwet maak geen voorsiening vir herregistrasie van gedoopte kinders in blanke gemeentes nie, en ook nie in Sendinggemeentes nie.
- (2) Die beleid van die N.G. Kerk is ook dat daar geen oor-en-weer dopery van kinders in die Moederkerk vir blankes en die Sendingkerk vir kleurlinge en naturelle sal wees nie (Art. 298).
Die kwessie wat deur die Bp. geopper is, behoort dus nie in die praktyk moeilikhede op te lewer nie.
- (3) Dit mag gebeur dat 'n blanke Br. Sendeling, uit agting vir sy gemeente, sy kind in die Sendingkerk waar hy arbei, doop. In sodanige geval behoort die registrasie in die boeke van die *blanke* gemeente te geskied, hoewel die bediening van die doop in die Sendingkerk geskied het.
- (4) Dit mag ook gebeur dat broeders Leraars in die verre buitelandse Sendingveld hul kinders daar doop of laat doop. Aan u Kommissie is gevalle bekend dat broeders Leraars in sodanige geval die registrasie van die doopbediening laat geskied het in die Moedergemeente waartoe hulle hier behoort het, met verlof van die betrokke Kerkrad.

- (5) Dit staan die H.E. Sinode vry om te bepaal onder watter omstandighede herregistrasie van 'n blanke kind wat om een of ander rede in 'n Sendingkerk gedoop is, mag geskied.

U Kommissie gee aan die hand dat sodanige herregistrasie alleen deur die betrokke Ring kan toegestaan word, maar alleen nadat die Ring diep oortuig is dat die betrokke kind uit ouers gebore is, wie se *blanke afkoms* bokant alle twyfel verhewe is. Sodanige vergunning moet tot die hoë uitsonderinge behoort, en met die grootste versigtigheid sal moet te werk gegaan word teneinde misbruik te voorkom, wat maklik aanleiding kan gee tot bloedvermenging van blank en gekleurde.

Bp. 30:

Wat hier gevra word, word nie aanbeveel nie.

- (1) As toegestaan word wat hier gevra word, sou dit die lede van 'n gekombineerde kerkraadsvergadering onthef van die dure verantwoordelikheid om te sorg dat hulle hul gemeentes behoorlik ken.
- (2) Die gebruik kan maklik aanleiding gee tot allerlei misbruik, soos bv. partydigheid en opsetlike uitlating van name.
- (3) Gestel dat 'n nominasielys soos hier gevra word, wel voorgelê word, sal die verkiesing tog grotendeels meganiese werk wees as die persone wie se name op die nominasielys verskyn, nie goed bekend is aan die stemgeregtiges nie.

Bp. 33:

Die vraag word gestel wie onder die benaming „Sinodale amptenare” verstaan word.

- (1) In Reglement 5 (q), pagina 115, word gespreek van Sinodale amptenare, en daar word gesê dat die aanstelling van Sinodale amptenare by die Sinode of Sinodale Kommissie berus.
- (2) Die Sinodale amptenare wat in Regl. 5 (q) genoem word, is die volgende: die Saakgelastigde, die Sekretaris van die Algemene Sendingkommissie, die Sekretaris van die Algemene Armsorg, die Spesiale Evangelieprediker, die Argivaris, die Arbeider onder die Studente.
- (3) Die vraag ontstaan waarom nie ook die *Binnelandse Sendingsekretaris* saam met die Sekretaris van die Algemene Sendingkommissie genoem is as 'n Sinodale amptenaar in Regl. 5 (q) nie. Die Sinode van 1940 het besluit tot die aanstelling van 'n Binnelandse Sendingsekretaris (sien Acta Synodi 1940, pp. 146, 253, 254).

Dat die Binnelandse Sendingsekretaris nie ook genoem is onder Regl. 5 (q) as 'n Sinodale amptenaar en as iemand wat deur die Sinode of Sinodale Kommissie behoort aangestel te word nie, moet toegeskryf word aan die versuum van die Sinode om by sy aanstelling spesifiek te noem dat dit so verstaan moet word en so behoort te wees.

U Kommissie beveel aan dat die Binnelandse Sendingsekretaris so spoedig moontlik ingeveog word in Regl. 5 (q). Dit spreek vanself dat as die Sekretaris van die Algemene Sendingkommissie 'n Sinodale amptenaar is, ewesó sy kollega, die Binnelandse Sendingsekretaris!

- (4) Verder word die vraag met reg gedoen waarom die *Organiserende Sekretaris* van die Algemene Armsorg (sien Art. 346) nie ook ingesluit is onder die Sinodale amptenaar in Regl. 5 (q) wat deur die Sinode of Sinodale Kommissie behoort benoem te word nie.

Dat ook *hy* 'n Sinodale amptenaar is, is vanselfsprekend, want waarom moet die Sekretaris van die Algemene Armsorg as 'n Sinodale amptenaar beskou of bestempel word, en nie sy kollega die Organiserende Sekretaris van die Algemene Armsorg nie!

Ook hierdie leemte dien nou aangevul te word, en ook in hierdie geval beveel u Kommissie aan dat die Organiserende Sekretaris van die Algemene Armsorg sal ingeveog word in Regl. 5 (q), as 'n Sinodale amptenaar wat deur die Sinode of Sinodale Kommissie behoort benoem te word.

- (5) Die woorde „die Spesiale Evangelieprediker” dien in die *meervoud* gestel te word in Regl. 5 (q), aangesien daar tans *twoe* persone is wat hierdie werk doen.

Met hoogagting,

U dienswillige dienaars in Christus Jesus.

J. S. THERON (Voors.)
M. S. JOUBERT
A. J. STALS
J. W. SNYMAN
J. J. SCHOLTZ
G. VAN ZYL WOLFAARDT
J. A. PIENAAR
D. R. SNYMAN (Scriba).

Sinodale Saal, Kaapstad,
Dinsdag, 23 Oktober 1945.

RAPPORT VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE

Tweede Rapport.

Bp. 34:

- (1) Volgens Art. 38 (g) mag 'n dienende diaken van die Kerkraad besoldiging ontvang vir sy dienswerk as kassier.
- (2) Volgens Reglement 13 (2) mag 'n dienende kerkraadslid wat die Kerkraad as Scriba dien *nie* beloning ontvang nie.
- (3) As 'n Saakgelastigde 'n Kerkraad as kassier dien, dan mag hy wel tot diaken gekies word; maar as hy ook as Scriba diens doen, mag hy nie as kerkraadslid dien nie, tensy hy die scribaat gratis waarneem.

Bp. 35:

Hierdie Bp. beoog net soos Bp. 21 'n gekombineerde kerkraadsvergadering wat voorwaardelik belé word voordat berig ontvang is dat 'n leraar op wie 'n beroep uitgebring is dié beroep bedank het.

U Kommissie kan hierdie Bp. dus nie aanbeveel nie, en verwys na sy advies i.v.m. Bp. 21, en sluit hom ook aan by die advies wat die Tydelike Regskommissie van 1940 uitgebring het, nl.: „as die afkondiging voorwaardelik geskied voordat die beroepene bedank, dan is dit voor daar sekerheid is, dan verloop daar nie drie Sondae voor die vergadering gehou word nie” — wat natuurlik instryd is met die Kerkwet (Art. 17).

Bp. 36:

- (1) Art. 257 bepaal duidelik dat die Voorsitter van die Ring self die afskrif moet maak en in die hande van die Kerkraad moet stel. (Vergelyk Art. 256.) Alleen as die Voorsitter van die Ring afwesig is, word die redes van die appèl by die Scriba ingedien. Vergelyk verder Art. 258 wat die voorgaande bevestig.
- (2) Art. 263 bepaal duidelik dat die Praeses van die Ringskommissie, in hierdie geval, die „afskrif” maak en „aan die beklaagde” stuur.

Bp. 38:

- (1) Art. 4 van die Kerkwet bepaal baie duidelik wanneer 'n persoon se lidmaatskap van die Kerk verval.
- (2) Lidmate van 'n gemeente (uitgesonderd predikante, kandidate tot die Heilige Diens, Sendelinge, diensdoende ouerlinge en diaakens) is voorwerpe van kerklike opsig en tug (Artt. 214 en 236) *by die Kerkraad*.
- (3) Ingeval 'n lidmaat deur sy leer of lewe oortree, dan berus dit by die Kerkraad om op te tree in terme van Artt. 236—248.

Bp. 39:

- (1) Dienstoende kerkraadslede is voorwerpe van kerklike tug by die *Ring* (Art. 262).
- (2) Ingeval 'n klag ingedien word teen o.a. die leer en/of die wandel van 'n diensdoende kerkraadslid, dan moet gehandel word in terme van Artt. 262—272.

Bp. 47:

- (a) Die vraag is of 'n gemeente, waarheen 'n predikant 'n beroep aangeneem het, verantwoordelik is vir sy salaris vanaf die datum van sy demissie?

Op grond van Art. 210 meen u Kommissie dat hierdie vraag bevestigend moet geantwoord word, met inagneming van Art. 186 en Art. 187.

- (b) Die verdere vraag is of 'n gemeente verantwoordelik is vir sy salaris ook in geval van langdurige siekte gedurende die tydperk tussen sy demissie en bevestiging.

As die antwoord op (a) bevestigend is, dan is die antwoord op (b) ook bevestigend, met inagneming van Art. 35, alinea (2), eerste paragraaf en Art. 93.

Bp. 48:

U Kommissie is van gevoele dat die bestaande bepalings van die Kerkwet die boegenoemde gevalle wel dek.

Bp. 56:

Art. 22 bepaal dat sover moontlik gesorg word dat geen vader en seun, skoonvader en skoonseun, broers en swaers, tegelykertyd lede van die Kerkraad is nie. Regl. van Orde, Afdeling (II), sê dat die nominasielyst met inagneming van Artt. 20 en 22 gesuiwer moet word voordat tot stemming oorgegaan word.

Die stuwing van die nominasielyst moet „sover moontlik” wees, en in geval daar verskil van gevoele is of 'n naam of name op 'n nominasielyst sal verwijder word al dan nie, beslis die Gekombineerde Kerkraadsvergadering.

Bp. 57:

Reglement van Orde (24) bepaal dat lede van kerklike vergaderings nie mag deelneem aan die behandeling van sake waarby hulle finansiële belang het nie.

Die betekenis is blykbaar: „waarby hulle persoonlike finansiële belang het nie.”

U Kommissie beveel nie aan dat die Sinode verder as die bestaande Kerkwet sal gaan nie.

Bp. 58:

Met die oog op die feit dat die Ring wat met die omstandighede goed bekend is, inlywing van die Gemeente Protektoraat by die Transvaalse Kerk aanbeveel, en die betrokke Kerkraad sodanige inlywing verlang, is u Kommissie van gevoele dat die H.E. Sinode die gevraagde moet goedkeur.

Bpp. 62, 63, 64:

Hierdie Bpp. is nou verwant aan Bp. 12, en u Kommissie is van gevoele dat ook in hierdie gevalle dit bes is om met sy advies te wag totdat die verslag van die Kommissie van Revisie gedien het. Sien advies oor Bp. 12.

Bpp. 75, 76, 77, 78:

U Kommissie beveel beskeidelik aan dat die H.E. Sinode die gevraagde kondonasié sal verleen.

Bp. 79:

Die onreëlmaturheid word nie genoem nie, sodat u Kommissie nie in staat is om die Bp. te beoordeel nie.

Bpp. 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86:

Beveel kondonasié aan.

Bp. 87:

(1) Die kondonasié onder (a) gevra, word aanbeveel.

(2) Wat onder (b) gevra word, word *nie* aanbeveel nie (Artt. 6 en 7).

Kondonasié is alleen gewettig as 'n wetspealing ter goeder trou en onwetend oortree is.

Aangesien „die bewaring van orde” een van die dure verpligtings van kerk-besture is, vind u Kommissie die onderhawige versoek buite die orde.

Bpp. 88, 89:

Die gevraagde naamsveranderings word aanbeveel.

Bp. 91:

U Kommissie kan hierdie versoek nie aanbeveel nie.

(a) Bevestiging en ordening geskied altyd met die oog op die ampsbediening in 'n werkkring wat tot die Kerk *self* behoort en waartoe die betrokke leraar behoorlik beroep is (Artt. 186—193). Sien ook die Formulier om die Bedienaars van die Woord te Bevestig in ons Formulierboek.

(b) Aangesien die broeder vir wie ordening gevra word, *nie* aan die bogenoemde vereistes voldoen nie, kan u Kommissie nie die aanbeveling steun nie.

Die ordening van losstaande persone is in stryd met die beginsels van die Gereformeerde Kerkreg.

(c) As hulppredikers wat in die boesem van die Kerk *self* werk, *nie* georden mag word nie, soos Art. 213 (2) duidelik bepaal, hoe veel minder behoort dit te geskied in die geval van persone wat in werkkringe staan wat *nie* aan die Kerk assulks behoort nie en waaroor die Kerk geen jurisdiksie het nie.

Bp. 92:

U Kommissie het die uiters droewige taak om wat hier voorgestel word, aan te beveel.

*Addisionele Beskrywingspunte:**Add. Bpp. 16 en 17:*

Die gevraagde kondonasié word aanbeveel.

Bp. 25 :

- (1) Alle ongesensureerde lidmate en ampsdraers het die reg om klagtes by die bevoegde kerkbesture of kerklike amptenare in te dien (Art. 220).
- (2) Sodanige klagtes moet dan ondersoek word in terme van die Kerkwet.
- (3) Die onderhawige Bp. verwys na beweerde pligsversuim van 'n kerkaad as kerkbestuur.

'Art. 6 van die Kerkwet bepaal duidelik wat steeds „die hoofdoel” ook van 'n kerkaad as kerkbestuur is.

- (4) 'n Kerkaad is voorwerp van kerklike tug by die Ring. 'n Klag of klagtes teen 'n kerkaad moet derhalwe aanhangig gemaak word in terme van Art. 262 en die daarop volgende Artt.

Bp. 35 :

- (a) Die Reglement van Orde (II) b bepaal dat die nominasielys by die kiesing van kerkaadslede moet gesuiwer word. Vergelyk Artt. 20 en 22.
- (b) Art. 7 bepaal duidelik dat die besture en lede van die Kerk hulle moet gedra „ooreenkomsdig die wette en verordeninge, sowel algemene as besondere, wat reeds vasgestel is”, ens.
- (c) As met opset die wette en verordeninge oortree word, dan — dit spreek vanself — is die handelwyse *ultra vires*.

As 'n gekombineerde kerkaadsvergadering met opset en doelbewus 'n wet of verordening oortree, dan is die „kiesing van kerkaadslede” onder sulke omstandighede onwettig.

As egter die „suiwering” van die nominasielys nie met opset geskied het nie, en alleen die gevolg is van 'n oorsig, en ter goeder trou gehandel is, dan kan met goeie reg aansoek by die Sinode gedoen word om kondonasie.

Bp. 36 :

Die vraag word hier gedoen of 'n kerkaad die reg het om in elke geval waar 'n voorstelling op buitengewone tyd plaasyind, dit gratis te laat geskied, en so die buitenewone bydraes bepaal in Regl. 11 (5) (b) vry te spring?

Die antwoord op hierdie vraag is natuurlik 'n volmondige *nee*.

Art. 48 bepaal tog duidelik dat registrasiegelde van doop alleen in die geval van *armes* gratis mag geskied.

J. S. THERON (Praeses)
 M. S. JOUBERT
 A. J. STALS
 J. W. SNYMAN
 J. J. SCHOLTZ
 G. VAN ZYL WOLFAARD
 J. A. PIENAAR
 D. R. SNYMAN (Scriba).

Sinodale Saal, Kaapstad,
 25 Oktober 1945.

Bp. 12: Die aanbeveling van die Regskommissie word aangeneem.

Bedanking van
 Predikant.

Bp. 13: In verband hiermee stel Di. W. F. de Vos en J. J. Blomerus voor:

Ruiling van
 Standplassae.

„Die Sinode besluit dat wanneer dit vir 'n predikant om sy eie gesondheidstoestand of dié van 'n lid van sy huisgesin gebiedend noodsaklik word om na 'n ander deel van die land te verhuis en hy met 'n medeleraar 'n ruiling van standplaas kan tref, sodanige omruiling kerklik goedgekeur sal word mits die betrokke Kerkrade en Ringskommissies hul goedkeuring daaraan verleen en twee geneeshere dit aanbeveel.”

Die behandeling van hierdie voorstel bly oorstaan tot by die behandeling van die Rapport oor die Beroepstelsel.

Ouderdomsbeperking by Ouderlinge.

Bp. 16: Die insenders van die Bp. is gewillig dat die Bp. teruggetrek word, maar die vergadering besluit om dit in behandeling te neem.

Di. P. S. Latsky en P. A. de Wet stel in hierdie verband voor:

„Die woord ‚veertig’ word in Art. 20 verander tot ‚vyf-en-dertig’.”

Die voorstel word afgestem.

„Diensdoende Predikante”, Verklaring.

Bp. 17: Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman stel voor dat die advies van die Regskommissie hieroor vir kennisgewing aangeneem word.

Di. J. S. Theron en P. A. M. Brink stel as amendement voor die aanname van die advies van die Regskommissie.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Sinodale amptenare, Sitting op Sinode.

Bp. 18: Die advies van die Regskommissie word deur die vergadering aangeneem.

Kerkraadslid in diens tot bevestiging van plaasvervanger.

Bp. 19: Die advies van die Regskommissie word aanvaar.

Kworum Gekombineerde Kerkraad.

Bp. 20: Die vergadering is dit eens met die advies van die Regskommissie.

Gekombineerde vergadering, Voorwaardelik belê.

Bp. 21: Bp. 35 word hierby ook behandel. In hierdie verband stel Di. O. A. Cloete en F. R. Grobbelaar voor:

„Aangesien dit nie in stryd is met Arts. 17, 45 en 177 (2) nie, oordeel die H.E. Sinode dat 'n Kerkraad 'n Gekombineerde Kerkraadsvergadering vir die beroeping van 'n predikant voorwaardelik mag belê indien hy so verkies.”

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Stemgeregtig op Gekombineerde Kerkraad.

Bp. 22: Die H.E. Actuarius en Ds. C. van der Merwe stel die aanname voor van Bp. 22.

As amendement, ingedien deur Ds. J. C. N. Mentz en die Ouderling van Parow, word voorgestel dat die advies van die Regskommissie aangeneem word.

Die voorstel word besluit van die vergadering, en die amendement verworp.

Herregistrasie van Blanke Kinders in Sendingkerk gedoop.

Bp. 29: Oud. Ds. D. du P. Steyn en Ds. F. S. Malan stel voor:

„Hierdie H.E. Vergadering keur die her-registrasie van dopelinge beslis af.”

Ds. F. R. Grobbelaar en Dr. Jac. J. Müller stel as amendement voor die aanname van die advies van die Regskommissie in sy geheel.

Die amendement word verworp, en die voorstel aangeneem.

Bp. 30: Die vergadering neem die advies van die Regskommissie aan.

Adviserende kommissie. Benaming „Sinodale Amptenaar”.

Bp. 33 bly oorstaan tot latere behandeling.

Amptenare van 'n Kerkraad kan op Kerkraad dien.

Bp. 34. In hierdie verband stel Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman voor:

„Die Vergadering besluit, met die oog op eenstemmigheid van wetgewing en usansie in ons gemeentes, om Reglement 13 (3) te rojejer, en te bepaal

dat 'n Kassier of Scriba of Koster of Saakgelastigde van 'n gemeente wat vir sy dienste besoldig word, ook verkiesbaar is tot lid van die Kerkraad."

Die vergadering verenig hom daarmee.

Bp. 36: Die advies van die Regskommissie word aangeneem.

Afskrif van redes van appèl.

Bp. 38: Di. J. F. Mentz en I. J. Viljoen stel voor die aanname van die advies van die Regskommissie. Die vergadering stem saam daarmee.

Verval van Lidmaatskap.

Bp. 39: Die advies van die Regskommissie word aanvaar.

Kerkraadslede en Buitekerklike bewegings.

Bp. 47: Die advies van die Regskommissie word deur die vergadering aangeneem.

Salaris tussen demissie en bevestiging.

Bp. 48: Die vergadering verenig hom met die sienswyse van die Regskommissie.

do.

Bp. 56: Die advies van die Regskommissie word aangeneem.

Familieskap in Kerkraad.

Bp. 57: Di. P. de V. Grobbelaar en J. S. Klopper stel voor dat die advies van die Regskommissie aangeneem word.

Dien op Kommissie en geldelike steun.

Ds. D. F. van der Merwe en die Ouderling van Paarlvallei stel as amendement voor die aanname van *Bp. 57*. Die amendement word verworp en die voorstel word besluit van die vergadering.

Ds. F. B. Odendaal (Knysna) maak vandag sy eerste verskyning op die vergadering

Ds. F. B. Odendaal kom ter vergadering.

Afwesig was vandag die Predikante van Oos-Londen, Die Vlakte en Upington (Ds. P. A. C. Weidemann), en die Ouderlinge van Oos-Londen en Rossville.

Afwesig.

Verlof van afwesigheid word toegestaan aan die Ouderling van Aurora vanaf Vrydagdag, 2 November, en aan die Ouderling van Delportshoop vanaf 12 November.

Verlof van afwesigheid.

Ouderling H. J. Otto sluit die vergadering met gebed.

Geresumeer en geteken op Donderdag, 1 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

ELFDE SITTING.

Donderdag, 1 November 1945.

Ds. G. P. van den Berg lei die godsdiensoefening. Hy laat sing Gesang 7 verse 1, 2 en 4, lees 'n paar verse uit Psalm 31, en spreek 'n paar gedagtes uit oor die woorde: „U is my God; my tye is in U hand”. Daarna volg 'n paar gebede.

Die Notule van die Tiende Sitting word geresumeer en geteken.

Ds. J. S. Murray,
Deelneming.

'n Telegram van deelneming en seënwense word aan Ds. J. S. Murray (oud-Scriba) gestuur waar hy vandag op Worcester onder operasie moet gaan.

Regskommissie,
Tweede Rapport.

Die Tweede Rapport van die Tydelike Regskommissie is weer onder bespreking.

Gemeente
Protektoraat.

Bp. 58: Die Bp. word na die Regskommissie terugverwys om die Sinode met advies te dien insake die Sending-, Pensioen- en Eiendomsaangeleenthede en verder alles wat in verband staan met die onderhawige versoek.

Bedanking en
Beroepbaar-
stelling.

Bpp. 62, 63 en 64 bly, op advies van die Regskommissie, oorstaan totdat die Kommissie van Revisie se verslag gedien het.

Kondonasie.

Bp. 79: Die gevalle word gekondoneer, nadat meer gegevens verstrek is.

ditto.

Bpp. 80, 81, 82, 83, 84, 85 en 86: Die gevraagde kondonasie word verleen.

ditto.

Bp. 87: Die vergadering verleen die kondonasie wat onder (a) gevra is.

M. S. Pickard,
Ouderling
Rondebosch,
Dispensasie.

Wat (b) betref, stel Ds. W. S. Conradie en die Ouderling van Rondebosch voor:

„Na aanleiding van Bp. 87 besluit die HoogEerw. Sinode dat aan Br. M. S. Pickard, tans woonagtig in die gemeente Wynberg, volle lidmaatsregte verleen sal word in die gemeente Rondebosch.”

As amendement stel Ds. J. J. Wasserfall en die Ouderling van Wynberg voor die aanname van die advies van die Regskommissie.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Komgha, Naams-
verandering.

Bp. 88: Die gevraagde naamsverandering word nie toegestaan nie.

Namakwaland,
Naams-
verandering.

Bp. 89: Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Ds. L. M. Steenkamp stel voor dat die gevraagde naamsverandering nie toegestaan word nie. Die vergadering neem die voorstel aan met meerderheid van stemme.

Prop. F. J.
Liebenberg,
Ordening.

Bp. 91: Di. J. F. Mentz en P. de V. Grobbelaar stel aanname voor van die advies van die Regskommissie.

Ds. A. F. Louw en Oud. Ds. A. D. Luckhoff stel as amendement voor dat die versoek, vervat in Bp. 91, toegestaan word.

Die amendement word verwerp en die voorstel aangeneem.

Ds. P. H. G.
Jordaan,
Afsitting.

Bp. 92: Die aanbeveling van die Ring van Dutoitspan dat Art. 279 (1), (e) en (f) toegepas word op Ds. P. H. G. Jordaan, vroeër leraar van Kimberley, word op

voorstel van Dr. L. V. Rex en Ds. F. W. Liebenberg, sonder teëstem deur die vergadering aangeneem.

Kondonasie.

Addisionele Bpp. 16 en 17: Die kondonasie word verleen.

Kerkraad,
Pligsversuim.

Add. Bp. 25: Die vergadering aanvaar die advies van die Regskommissie.

Nominasielys.

Add. Bp. 35: Die advies van die Regskommissie word goedgekeur.

Buitengewone
Voorstelling.

Add. Bp. 36: Die vergadering neem die advies van die Regskommissie aan.

Hiermee is die eerste twee rapporte van die Tydelike Regskommissie aangehandel.

Die *Rapport van die (Permanente) Sinodale Opvoedingskommissie* (p. 80) word nou behandel.

Dr. W. de V. Malan, Superintendent-Generaal van Onderwys, word hartlik in die boesem van die vergadering verwelkom, en volg belangstellend die besprekings.

Punt 1.—Godsdiensonderrig, A en B: Di. J. W. W. du Preez en A. J. Stals stel voor:

„Die H.E. Sinode dra dit aan die S.A.B.V. op om in oorleg met die Sinodale Opvoedingskommissie, en na raadpleging met die Onderwysdepartement, 'n handboek op te stel vir Godsdiensonderwys volgens die leerplan van die Onderwysordonnansie, soos tans aangeneem.”

Die voorstel word aangeneem.

Dr. K. W. Heese en Ds. J. D. Vorster stel hierby nog voor, en die vergadering aanvaar dit:

„Die nuwe Godsdiensonderwys-Leerplan word na die Tydelike Opvoedingskommissie verwys om op die saak in te gaan en staande die vergadering daaroor te rapporteer.”

Die volgende voorstel, afkomstig van Di. J. H. Lange en D. P. Laurie, word eweneens aangeneem:

„Aan die te word aangestelde Opvoedingskommissie word opgedra om 'n wakende oog te hou oor die gehalte boeke wat as lees- en voorgeskrewe boeke in ons skole gebruik word.”

Op voorstel van Di. P. J. Els en J. D. Conradie aanvaar die vergadering ook die volgende voorstel eenparig:

„Die H.E. Sinode betuig sy innige waardering vir die simpatieke houding en daadwerklike steun van die Departement van Onderwys in verband met godsdiensonderrig op skole soos geopenbaar in die nuwe leerplan vir godsdiensonderrig op ons dagskole.”

Punt 2 A, B en C: By die bespreking hiervan dien die volgende voorstel van Di. P. S. Latsky en J. H. van Loggerenberg:

„Aan die Sinodale Opvoedingskommissie word opgedra om met die Onderwysdepartement te onderhandel ten einde die Kerk te help om 'n aftrekskema in te stel vir terugbetaling van lenings deur die Kerk gegee.” Die voorstel word afgestem.

Bp. 235 word nou ook behandel, asook die aanbeveling van die Kommissie van Revisie.

Di. J. F. Naudé en J. H. Malherbe stel voor aanname van Bp. 235, soos deur die Kommissie van Revisie gewysig.

Die vergadering neem die voorstel aan.

Punt 3 bly oorstaan totdat die rapport van die Tydelike Opvoedingskommissie ter tafel is.

Opvoedings-kommissie,
Verslag.

S.G.O.,
verwelkom.

Godsdiensonder-rig, Handboek.

Godsdiensonder-wys, Leerplan.

Voorgeskrewe boeke.

Departement van
Onderwys,
Waardering.

Aftrekskema,
Lenings.

Toelaes aan
Opleidings-inrigtings.

Onderwysbeleid.

Vry onderwys tot
Std. VIII.

Punt 4 word vir kennisgewing aangeneem.

Namies-plaas.

Punt 5. — Namies-plaas: Die volgende voorstel van Di. J. du Preez en A. J. Stals word ingedien:

„Die H.E. Sinode besluit dat die plaas Namies wat vir Opvoedkundige doeleinades aan die Kerk gegee is, in die toekoms deur die A.A.K. bestuur sal word in belang van die opvoeding van behoeftige studente uit die gebied van Namakwaland en Boesmanland, en dat die S.O.K. dan onthef sal word van sy verantwoordelikheid om die £1000 van die Boukoste vir die koshuis op Namies aan die A.A.K. oor te betaal.”

Die vergadering besluit na enige bespreking om die saak eers te verwys na 'n Spesiale Kommissie vir advies.

Admissie-studente,
Ondersteuning.

Punt 6. — Aanbeveling 1 is afgehandel onder *Punt 2.*

Aanbeveling 2 kom voor in die Rapport van die Tydelike Opvoedingskommissie.

Tydelike
Opvoedings-
kommissie,
Verslag.

Die Rapport van die Tydelike Opvoedingskommissie word nou behandel.

RAPPORT VAN DIE TYDELIKE OPVOEDINGSKOMMISSIE.

HoogEerw. Heer,

In opdrag van die HoogEerw. Sinode wens u Kommissie soos volg te rapporteer:

A. Die volgende beskrywingspunte en sake is na u Kommissie verwys:

1. *Bp. 224:* Insake minder gewenste uitinge in die Afrikaanse letterkunde.
2. *Bpp. 225 en 226:* Insake moedertaalonderwys.
3. *Bpp. 229, 230 en Add. Bp. 43:* Insake kerklike koshuis vir studente aan U.K.
4. *Add. Bp. 21:* Insake die propagering van die evolusie-gedagte in die pers en skole.
5. *Aanbeveling op pag. 226 van die Skema van Werksaamhede van die Verslag van die Kommissie vir die Arbeid aan die jeug.*
6. *Aanbeveling 2 (c) van die Kommissie vir Opvoeding se rapport (Skema, pag. 82).*
7. *Bp. 232:* Tweetalige Onderwysers.
8. *Bp. 233:* Benoeming van skoolraadslede.
9. *Aanbeveling 6* onder verdere aanbevelings (par. XIV) van die Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Euwels (Skema, pag. 230).

B. (1) Insake *Bp. 224* beveel u Kommissie aan:

(a) Die HoogEerw. Sinode wil sy opregte dank en waardering uitspreek teenoor skrywers wat in hul werke rekening hou met die christelike lewensbeskouing, sedes en tradisies van ons volk, en teenoor resensente wat daarna streef om ons Afrikaanse letterkunde op 'n hoë geestelik-sedelike en letterkundige peil te hou.

(b) Die HoogEerw. Sinode spreek hom ten sterkste uit teen

- (i) die verspreiding van pornografiese lektuur wat in die afgelope jare so geweldig toegeneem het;
- (ii) die onrusbarende toename van werke van letterkundige aard, veral romans wat (a) 'n onchristelike lewensbeskouing propageer, (b) 'n strekking tot onwelvoeglike realisme openbaar, en (c) losheid van sedes bevorder.

Die HoogEerw. Sinode dra dit aan die Kommissie van Onderwys en Opvoeding op om hierdie besluit aan alle Afrikaanse Uitgewersmaatskappye en Boekwinkels asook die S.A.S. te stuur met die vriendelike versoek dat hulle die Kerk in hierdie saak sal steun.

(2) *Bpp. 225 en 226:* U Kommissie beveel aan dat die Beskrywingspunte in die volgende besluit van die HoogEerw. Sinode saamgevat sal word:

- „1. Die Sinode herhaal sy reeds verklaarde standpunt met betrekking tot die medium van onderwys.

- ,2. Hy aanvaar die besluite geneem deur die Raad der Kerke daaromtrent in sy sitting van 31 Maart 1943.
- ,3. Hy beklemtoon egter nogmaals dat die dubbelmedium as metode van onderwys, weens die onselkundige en onpraktiese daarvan, nie as 'n opvoedkundige metode aanvaar kan word nie.
- ,4. Hy verklaar dat hy bereid is — soos altyd — om van sy kant te doen wat moontlik is om tweetaligheid te bevorder, maar nie die dubbelmedium as metode daar toe kan aanvaar nie; veral ook met die oog daarop dat selfs voorstanders van hierdie metode dit as 'n proefneming bestempel.
- ,5. Verder verklaar hy dat hy nie bereid is om die godsdienstige en kulturele belang, wat in die opvoeding behartig moet word, vir 'n proefneming op te offer nie.
- ,6. Hy sal volhard om die moedertaalmedium- en enkelmedium-inrigtings te bevorder as die enigste gesonde pedagogiese beleid wat reg kan laat geskied aan die godsdienstige en kulturele belang van Kerk en volk en wat ook in ooreenstemming is met die roeping wat ouers opgelê word deur die Doopformulier.
- ,7. Hy dra dit gevolelik andermaal aan die Sinodale Kommissie van Opvoeding op om waar moontlik op te tree ter bevordering van die sienswyse van die Sinode in hierdie opsig."

(3) *Bpp. 229, 230 en Add. Bp. 43: U Kommissie beveel by die HoogEerw. Sinode as volg aan:*

1. Die HoogEerw. Sinode keur die oprigting van 'n Kerkhostel in die nabijheid van die Universiteit van Kaapstad in beginsel goed.
2. Dit word aan die Studente-bearbeidingskommissie opgedra om daadwerklike pogings in die werk te stel om die nodige fondse vir dié doel te versamel, o.a. deur die studente-arbeider verlof te gee om gedurende vakansies gemeentes met die oog daarop te besoek.
3. Sodra die nodige fondse verkry is, sal die Studente-bearbeidingskommissie die saak om finale goedkeuring aan die Sinode of Sinodale Kommissie voorlê.

(4) *Add. Bp. 21: U Kommissie beveel aan:*

1. Die HoogEerw. Sinode spreek hom ten sterkste uit teen die ontstellende ondermyning van die gesag van Gods Woord, en die leer van die Heilige Skrif, byname die leer van die Skepping en sondeval sowel as die verlossingswerk van Christus deur die aanvaarding en popularisering van die evolusiegedagte — die hipotese dat die heelal, en die mens in besonder nie 'n skepping van die Almagtige is nie, maar die produk van 'n natuurlike ontwikkeling, in die geval van die mens uit 'n laer diersoort — deur die Kinderensiklopedie in die besonder en die pers in die algemeen deur sy persberigte van s.g. vermisté skakels.
2. Die HoogEerw. Sinode teken protes aan teen die popularisering en verbreiding van die evolusie-gedagte soos dit o.a. uitkom in die voorgestelde leerplan vir geskiedenis vir Stds. I—VIII in Transvaal en ook meer of minder pertinent in ons neutrale skole geleer word.
3. Die HoogEerw. Sinode dra dit aan sy Kommissie vir Onderwys en Opvoeding op om
 - (a) hierdie besluit van die Sinode onder die aandag van die Onderwysdepartement te bring met die vriendelike versoek om toe te sien dat die evolusie-gedagte nie deur en in ons skole gepropageer sal word nie, maar dat die beginsels van Gods Woord eerbiedig sal word.
 - (b) Die HoogEerw. Sinode herhaal sy besluit van 1940 (Acta, p. 297) om daadwerklik mee te help tot die daarstelling van 'n suiwer christelik-nasionale onderwysstelsel, en dra dit aan sy Opvoedingskommissie op om hom sterk hiervoor te beywer en oor sy vordering by die volgende vergadering te rapporteer.
 - (c) Die HoogEerw. Sinode dring in die Herderlike skrywe by alle lede van die Kerk daarop aan om te waak teen hierdie ondermyning van die geloof van hulle en hul kinders.
 - (d) Die HoogEerw. Sinode doen 'n beroep op die goedgesinde pers en christenonderwysers om die Kerk te steun in sy stryd om die erwe van die vaders vir die kinders te behou, en in sy ywer om christelik-nasionale onderwys te bewerkstellig.

(5) Insake die *Aanbeveling* van die Kommissie vir Arbeid aan die Jeug (Skema, pag. 226) wens u Kommissie aan te beveel dat die skema met die aanbeveling vervat in Punt 8 (pag. 225) aanvaar word.

U Kommissie is egter verder van oordeel dat die uitvoering van die hele skema, byname die aanstelling van 'n organiseerder vir die jeugbearbeiding in ons Kerk, tans nie moontlik sal wees nie.

Die Kommissie oordeel dat die werk nog nie so ver ontwikkel het dat die aanstelling van 'n sekretaris geregtig is nie.

(6) Die voortbestaan van die Sinodale Kommissie vir Opvoeding: Met betrekking tot aanbeveling 2 (c) van die Kommissie vir Opvoeding se rapport beveel u Kommissie aan:

1. Dat die Sinodale Kommissie vir Opvoeding (vir die eerste maal in 1847 in die lewe geroep) sal voortbestaan as 'n aparte Sinodale Kommissie met die oog op
 - (a) die noodsaaklikheid van gespesialiseerde bestudering van tyd tot tyd van gesigs-punte, probleme en rigtings in alle afdelings van die onderwys, ten einde leiding en voorligting te gee met betrekking tot ons Kerk se standpunt daaromtrent;
 - (b) voortdurende kontak met onderwysersverenigings, ander onderwysliggame, die Opvoedingskommissies van die Gefedereerde en ander Afrikaanse Kerke;
 - (c) onderhandelings met Uniale en Proviniale Onderwysowerhede, verteenwoordiging van die Kerk by die Regering in die voorle van getuenis voor ondersoek-kommissies wanneer nodig;
 - (d) die versekering van 'n gegronde opleiding van die onderwysende personeel in die Christelike sedeleer en Godsdiensonderwys-metodiek;
 - (e) die bevordering van die onderwysbeleid van ons Kerk soos in die besluite van die Sinodes van tyd tot tyd neergelé;
 - (f) voorligting aan Ringe en die Sinode aangaande belangrike aspekte van opvoeding en onderwys.
2. Dat alle koshuise onder die A.A.K. geplaas word, met dien verstande egter dat wat die opvoedkundige aspek van die koshuiswese betref, die A.A.K. en die Opvoedingskommissie ten nouste met mekaar sal saamwerk.
3. Dat weë en middels beraam sal word om meer fondse tot beschikking van die Kommissie ten uitvoering van sy werksaamhede te plaas.

(7) *Bp. 232*: Die Kommissie beveel aan:

Die HoogEerw. Sinode spreek sy teleurstelling uit dat die Proviniale Administrasie die drie-jaar-verblyf-kwalifikasie vir onderwysers opgehef het, en waar dit kan beteken dat van ons kinders aan eentalige vreemdelinge toevertrou sal word, so word ten sterkste teen die beleid protes aangeteken.

U Kommissie beveel aan dat hierdie besluit onder die aandag van die betrokke onderwysautoriteite gebring sal word.

(8) *Bp. 233*: U Kommissie beveel aan dat die Sinode as volg besluit:

„Die HoogEerw. Sinode, gedagdig aan die vrugbare samewerking van die N.G. Kerk en die Staat op die gebied van die opvoeding in die verlede, het onlangs egter met spyt en verontrustig kennis geneem dat by die benoeming van skoolraadslede die Uitvoerende Komitee blykbaar bewus 'n groot aantal leraars van die Kerk by gemelde rade uitgeskakel het.”

U Kommissie beveel aan dat hierdie besluit onder die aandag van die betrokke onderwysautoriteite gebring sal word.

(9) *Aanbeveling 6* onder verdere aanbevelings (par. XIV) van die Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Euwels (Skema, pag. 230).

U Kommissie kan wat hier gevra word op hierdie stadium nie aanbeveel nie.

Met verskuldigde hoogagtig,

P. DE V. GROBBELAAR
J. C. DU PLESSIS
J. G. S. VAN JAARSVELD
J. D. VORSTER
K. W. HEESE.

Punt A word vir kennisgewing aangeneem.

Punt B (1), Bp. 224: Ds. N. J. S. van der Merwe en Oud. Dr. P. F. Greyling stel die aanname van die aanbeveling van die Kommissie voor, met die volgende byvoeging:

„Voorts word aan die Kommissie opgedra om 'n wakende oog te hou oor hierdie minder gewenste tipe van leesstof en hom te beywer vir die doeltreffende wering daarvan uit ons volkslewe.”

Ook die volgende voorstel van Di. G. de C. Murray en D. J. Malan, snr., word besluit van die vergadering sonder teëstem:

„Dat die H.E. Vergadering beleefdelik die S.G.O. versoek om opdrag aan sy Departement te gee dat by die keuring van leesboeke vir die skole daarop gelet sal word dat uitdrukkings uit sulke boeke geweer sal word of sulke boeke afgekeur sal word, waar daar op minagtende wyse verwys word na die Kleurling- of Naturellegemeenskap, omdat die verhouding van die rasste teenoor mekaar daardeur gesonder sal ontwikkel.”

Punt B (2), Bpp. 225 en 226: Di. P. de V. Grobbelaar en J. C. du Plessis stel voor dat die aanbeveling van die Opvoedingskommissie besluit word van die vergadering.

Aan die bespreking neem deel Di. D. J. Malan, snr., J. F. Naudé, P. de Vos Grobbelaar, P. S. Latsky, Ouderling van Carnarvon, Ds. J. C. du Plessis.

Die voorstel word met 'n groot meerderheid aangeneem.

Punt B (3), Bpp. 229, 230 en Add. Bp. 43: Die H.E. Actuarius en Ds. J. S. Theron stel voor:

„Die HoogEerw. Vergadering aanvaar die aanbeveling en verwys die kwessie van die insameling van fondse na die Fondsekommissie om hom met advies te dien.”

Hierdie voorstel word besluit van die vergadering.

Punt B (4), Add. Bp. 21: Dr. F. J. M. Potgieter en Dr. K. W. Heese stel voor dat die aanbeveling van die Tydelike Opvoedingskommissie aanvaar word. Dit word aangeneem.

Punt B (5): Hierdie Punt bly oorstaan totdat die Verslag van die Kommissie vir Arbeid aan die Jeug (pag. 225) behandel word.

Punt B (6): Di. J. W. W. du Preez en A. J. Stals stel voor:

„Die H.E. Sinode besluit dat die aanbeveling van die Tydelike Opvoedingskommissie Punt 6 (1), (2) en (3) aanvaar word, en tewens dat die versoek van die A.A.K. in Aanbevelings 6 en 9 van die Verslag van die A.A.K. toegestaan word.”

Op 'n wenk van Oud. Ds. P. du Toit word die volgende wysiging in die voorstel aanvaar deur die voorstellers:

Punt 6 (2) sal lees:

„Die belang van alle koshuise sal, wanneer nodig, deur die A.A.K. behartig word, met dien verstande” ens.

Letterkunde,
Strekking.

Medium van
Onderwys.

Kerkhostel,
Univ. Kaapstad.

Gesag van Gods
Woord,
Ondermyning.

Sekretaris,
Jeugbearbeiding.

Opvoedings-
kommissie,
Voortbestaan.

Koshuise onder
die A.A.K.

Die voorstel word nou aangeneem, soos gewysig.

Kollegekommisie.

Di. I. E. Heyns en G. C. le Roux stel verder voor:

„Die Sinode benoem uit Predikante van gemeentes waar daar Opleidingskolleges is 'n Kommissie van vyf lede om die Godsdiensonderrig aan die Opleidingskolleges te koördineer en op elke moontlike wyse te bevorder; en alles rakende die Godsdiensonderrig aan Opleidingskolleges sal staan onder die beheer van die Kollegekommisie. Die Kommissie sal jaarliks afsonderlik vergader en ook saam met die Sinodale Opvoedingskommissie.”

Dit word egter deur die vergadering verworp.

Lenings in te vorder.

Die volgende voorstel van Di. G. W. Koornhof en J. A. v. Z. le Roux word ingediend en aangeneem:

„Die H.E. Sinode besluit om dit aan die Sinodale Opvoedingskommissie op te dra om die uitstaande lenings in te vorder en dit te gebruik vir noodsaaklike uitgawe. Ingeval hierdie gelde ontoereikend blyk te wees, sal die Kommissie die Algemene Sinodale Kommissie nader in verband met die nodige gelde.”

Revisie kennisgegee.

Ds. J. C. du Plessis gee kennis dat hy later revisie sal aanvra van die besluit wat gevall het oor *Bp. 235*.

Drie-jaar-verblyfkwalifikasie, Protes.

Punt B (7), *Bp. 232*: Di. J. G. S. van Jaarsveld en T. C. B. Stofberg stel voor die aanname van die advies van die Opvoedingskommissie hieroor. Die voorstel word aangeneem.

Uitskakeling van Predikante op Skoolrade.

Punt B (8) is reeds afgehandel deur 'n besluit oor die saak wat reeds vroeër in die verrigtings geneem is.

Sekretaris Openbare Sedelikheid.

Punt B (9) bly oorstaan vir behandeling saam met die Verslag van die Kommissie vir die Bestryding van Sosiale Euwels.

Godsdiensonderwys.

Die volgende voorstel van Di. A. J. Stals en G. W. Koornhof word voorgelê en aangeneem:

Rolprent- en Radiolesse met Bybelse agtergrond.

„Die H.E. Sinode rig 'n dringende versoek aan die Onderwysdepartement om toe te sien dat die tyd wat aan Godsdiensonderwys toegesê is in die nuwe Godsdiensonderwys-ordonnansie wel daarvoor gebruik sal word.”

Ook word die volgende voorstel van Di. J. H. Lange en Jac. J. S. Botha besluit van die vergadering:

„Die Sinode dra dit aan die Opvoedingskommissie op om in oorleg met die Departement van Onderwys in te gaan op die moontlikheid van rolprent- en radiolesse met 'n Bybelse agtergrond en 'n Godsdienstige strekking in ons skole.”

Kommissie oor Bybelskole, Verslag.

Vervolgens dien voor die vergadering die *Verslag van die Spesiale Kommissie oor Bybelskole*.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR BYBELSKOLE.

HoogEerw. Heer en Brs.,

U Kommissie het opdrag ontvang om in behandeling te neem:

- (a) Beskrywingspunte 6 en 10.
- (b) Die aanbeveling van die Raad van die Kerke.

- (c) Punt 1 (iv) (e) van die S.A.B.V.-verslag, p. 204.
- (d) 'Aanbeveling „A" van die Verslag van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking, p. 189.

Nadat u Kommissie die onderhawige sake noukeurig oorweeg het, wil hy beskeidenlik aanbeveel:

1. Dat daar geen Bybelskool in die vorm van 'n sentrale inrigting vir die opleiding van lede van ons Kerk opgerig sal word nie.
2. Dat 'n korrespondensiekursus deur die S.A.B.V. in samewerking met *Die Kerkbode*-kommissie ingestel sal word; dat sowel die opstel as die uitgee en verspreiding van die kursus deur genoemde kommissies behartig sal word; en dat sodanige stappe gedoen sal word om ten spoedigste hieraan uitvoering te gee, met dien verstande dat geen sertifikate of diplomas uitgereik sal word nie.

Hier dien net vermeld te word dat daar reeds onderhandelings plaasgevind het tussen die Transvaalse Kerk en die S.A.B.V. i.v.m. hierdie saak.

3. Dat *Vakansiekursusse* deur die Spesiale Evangeliepredikingskommissie gereël sal word op verskillende centra, sover moontlik, gelyktydig.
4. Dat daar veral gestuur sal word in die rigting van *Gemeentelike Bybelskole* waar
 - (a) dit staan onder toesig van die plaaslike kerkraad;
 - (b) alle lede van die gemeente daaraan behoort, sodat dit nie 'n seksionele vereniging sal wees nie;
 - (c) daar veral gebruik sal gemaak word van die lessereekse soos deur die S.A.B.V.- en *Kerkbode*-kommissies uitgegee;
 - (d) dit in verband met die gemeentelike biduur gehou kan word.

5. Dat die oprigting van 'n opleidingsinstituut, waar jongedogters deur die Kerk geoefen en gevorm kan word vir christelike sosiale werk, opgedra word aan die Algemene Armesorgkommissie vir behartiging.

6. Dat jongmanne, wat die begeerte en roeping tot geestelike arbeid gevoel, die gewone weg wat daar is vir die normale vorming tot die diens van die Woord aan een van die theologiese inrigtings van die Kerk sal opgaan.

Alleen wanneer ons langs hierdie aangewese weg gaan, meen ons dat dit moontlik sal wees om

- (a) meer intensieve en sover moontlik gereelde bestudering van die Bybel onder goed toegeruste en betroubare leermeesters aan te moedig;
- (b) die gevare verbonde aan so 'n onderneming te vermy en om tog prinsipieel te voorsien in 'n gevoelde behoeftie by die kerklike publiek.

Hiermee hoop ons om aan ons opdrag voldoen te hé.

Met verskuldigde hoogagtig,

A. G. E. VAN VELDEN (Kon.)

W. A. MALHEIT

H. J. C. SNIJDERS (Scriba).

Dr. L. V. Rex en Dr. D. J. Louw stel voor, en die vergadering neem dit aan:

„Dat die Verslag van die Spesiale Kommissie oor Bybelskole in sy geheel aangeneem word met uitsondering van Punt 5, en dat die inhoud daarvan verwys word na die betrokke Kommissies en liggame vir oorweging.”

Punt 5 sal behandel word saam met die Aanbevelings van die A.A.K.

Die Verslag van die Spesiale Kommissie oor Nuwe Ringsvorms, handelende oor Bpp. 41—43, word nou behandel.

Bybelskole,
Besluit.

Kommissie oor
Nuwe Ringsvorms,
Verslag.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR NUWE RINGSVORMS (Bpp. 41—43).

HoogEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie het Bpp. 41—43 in behandeling geneem, en waar nodig ook raadpleging gehou met die Argivaris Synodi, en het die eer om as volg te rapporteer:

Bp. 41. — (a) *Vorms B en C* en Kerkargief-papier beantwoord reeds aan die vereiste van die Beskrywingspunt. Wat die argiefpapier betref, word egter aanbeveel dat op die kantlyn, bedoel vir inbind, daar voortaan op weerskante die woorde sal gedruk word: „Slegs vir inbind.”

(b) *Vorm A en Heffingsvorm*: Vir beide word aanbeveel (i) dat beter papier gebruik sal word, (ii) dat genoegsaam kantlyn vir inbind sal gelaat word en (iii) dat vir ondertekening deur die Kerkraad, lyne en aanwysings voor en agterop sal gedruk word. Origens, volgens advies, beantwoord die formaat soos dit nou is aan argiefdoeleindes.

(c) Aangesien *Geloofsbriefe* saam met handelinge van Rings- of Sinodale Vergaderings (afgeneem op argiefpapier van foliogrootte) ingebind word, so word aanbeveel dat ook die geloofsbrief foliogrootte sal wees.

Bp. 42. — Hersiening en wysiging van Regl. 2 sal beteken die verandering van 'n Wetsartikel (Art. 83), en behoort derhalwe deur die Kommissie van Revisie vir aanbeveling behandel te word.

Bp. 43. — Aanbeveel dat vir Ringsgebruik die vrae van Art. 83 (Regl. 2) sal gedruk word op papier van foliogrootte, en dat na elke vraag ruimte sal gelaat word vir die beantwoording van die vraag.

Met Verskuldigde Hoogagting,

J. C. N. MENTZ.
P. J. VAN DER WESTHUYZEN.
L. LOCHNER.
A. E. VAN NIEKERK.

Vorms B. en C.

Bp. 41: Die advies van die Kommissie oor *Bp. 41* word aangeneem deur die vergadering.

Ander Kerklike vorms.

As addisionele voorstel dien die volgende van Di. J. A. J. McDonald en G. H. P. Badenhorst:

„Die Sinode dra dit op aan die Argiekommissie om die vorm van lidmaatsertifikate, doopseels, geboobrieve, kwitansies en ander stukke wat Kerkrade mag nodig kry, vas te stel, en dra dit dan op aan die S.A.B.V. om dit in boeke te laat druk, sodat elke Kerkraad dit by die S.A.B.V. kan bestel.”

Die vergadering neem dit aan.

Vorms D. en Z.

Bp. 42: Di. J. F. Mentz en W. A. Landman stel voor dat die H.E. Sinode besluit dat Vorms D en Z in ooreenstemming met Art. 83 gebring word.

Dit word aangeneem.

Kerkvisitasievorm.

Bp. 43: Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

Vervolgens dien die *Verslag van die Spesiale Kommissie oor die Registrasie van Doop en Lidmate* (behandel).

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR DIE REGISTRASIE VAN DOOP EN LIDMATE.

Aan die H.E. Sinode van die N.G. Kerk in Suid-Afrika op sy dertigste vergadering te Kaapstad op 18 Oktober 1945 en volgende dae.

HoogEerw. Heer en Broeders,

Aan ons is opgedra die behandeling van Beskrywingspunte 51—54, asook die besluit van die Algemene Sinodale Kommissie geneem in 1943 oor rektifikasies in registers, soos ook

aanbeveel word deur die Argivaris Synodi in sy verslag op bladsy 83 van die Skema van Werksaamhede.

Graag rapporteer u Kommissie soos volg:

1. Ons beveel aan dat Beskrywingspunt 51 verwys sal word na die Raad van die Kerke met die oog op onderhandeling met die betrokke ouoriteite, sodat uniformiteit deur gesamentlike optrede i.v.m. die onderhawige saak verkry kan word.

2. Die aanname van Beskrywingspunt 52 word aanbeveel.

3. Dit word aanbeveel dat Beskrywingspunte 53 en 54 aangeneem word en die Sinode as volg sal besluit:

Die H.E. Sinode versoek die Staat om korreksies, wat geen naamsveranderinge is nie, in die ampelike geboorteregisters, net soos deur die N.G. Kerk in sy doopregisters gedoen word, gratis aan te bring as Kerkrade daarom aansoek doen, en dat 'n duplikaat by alle geboorteregistrasies aan die regstreerder gegee sal word om by die doop in te dien.

Met Hoogagtig, die Uwe,

J. A. VAN ZYL LE ROUX.

C. C. KRITZINGER.

F. W. LIEBENBERG.

A. M. HEYNS.

Punt 1, Bp. 51: Die aanbeveling van die Kommissie hieroor word aangeneem.

Punt 2, Bp. 52: Di. J. F. Naudé en T. N. Hanekom stel die volgende voor in hierdie verband:

„Aangesien baie persone om een of ander rede nie hul lidmaatsertifikate indien waar hulle hul metterwoon bevind nie, en aangesien dit in stryd is met Art. 65, en aangesien die Kerkraad bewys moet hê van lidmaatskap vir die gebruik van die sakramente en die kiesing van Kerkraadslede, en aangesien onreëlmataighede en onwettige handelinge op dié wyse kan plaasvind, so doen die Sinode 'n dringende beroep op alle Kerkrade om toe te sien dat Art. 67, alinea 2, nagekom word, en by elke Ringsvergadering rapport te doen by die behandeling van die kerklike ondersoek.

„Voorts sal by Reglement 2 (8) die woord ‚aangekome’ ingevoeg word na ‚aangename’.”

Die vergadering stem saam.

‘n Verdere voorstel, afkomstig van Di. C. van der Merwe en E. J. du Toit, word aangeneem. Dit lui as volg:

„Die Sinode dra dit op aan Kerkrade om toe te sien dat daar in hul gemeentes so spoedig moontlik 'n volledige alfabetiese register van lidmate is.”

Punt 3. — Bpp. 53—54: Di. C. C. Kritzinger en W. J. Lubbe stel die aanname van die aanbeveling van die Kommissie voor.

Die vergadering neem die voorstel aan met meerderheid van stemme.

Vandag was afwesig: Di L. J. Heyns, J. W. Snyman en B. J. B. Roux, almal weens ongesteldheid.

Verlof tot afwesigheid word as volg toegestaan: Aan die Ouderlinge van Bredasdorp en De Hoop om op 10 November te vertrek; aan die Ouderling van Vaal-Hartz om op 12 November te vertrek, en aan Ds. J. D. de B. Joubert om op 13 November te vertrek.

Spelling van name.

Lidmaat-sertifikate, Indien van.

Alfabetiese Registers.

Korreksies by Geboorte-registrasie.

Duplikaat aan regstreerde.

Afwesig.

Verlof tot afwesigheid.

Revisie
kennisgegee.

Ds. I. J. Viljoen gee kennis dat hy revisie sal aanvra van die gevalle besluit oor die Verkleinde Sinode.

Ds. C. H. Kruger sluit die verrigtings met gebed.

Geresumeer en geteken op Vrydag, 2 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

TWAALFDE SITTING.

Vrydag, 2 November 1945.

Oud. Ds. A. D. Luckhoff gaan voor in die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Gesang 49 vers 4, lees 'n paar verse uit Habakuk 3 en uit Filippense 4, en spreek oor die geloofsvertroue van Habakuk temidde van beproewinge. 'n Aantal gebede word opgestuur — en in die besonder word gedink aan dié dele wat deur droogte geteister is. Aan die slot word Gesang 49 vers 5 gesing.

Die Notule van die Elfde Sitting word geresumeer en sonder enige wysiging goedgekeur en onderteken.

Ds. D. P. van
Huyssteen,
Adviserende stem.

Die dag se besprekings word gewy aan die Armsorg. Aan Ds. D. P. van Huyssteen (Organiserende Armsorgsekretaris) word sitting met adviserende stem verleen tydens hierdie besprekings.

A.A.K.-verslag.

Die *Verslag van die Algemene Armsorgkommissie* (p. 169) kom die eerste op tafel.

Punt I. — Inleiding: (a) en (b) word met dank aangeneem.

(c), (d), (e) en (f) word vir kennisgewing aangeneem.

Hulpbehoewende
gemeentes.

Punt II. — Hulpbehoewende Gemeentes: (a), (b), (c) en (d) word vir kennisgewing aangeneem.

Algemene Fonds.

Punt III. — Ondersteuning uit Algemene Fonds: (a), (b), (c), (d) en (e) word vir kennisgewing aangeneem.

Alexanderbaai.

Onder III (f) stel Di. W. L. Steenkamp en L. M. Steenkamp voor:

„Met dankbaarheid neem die HoogEerw. Sinode kennis van die feit dat 'n Hulpleraar ten volle deur die Departement van Mynwese besoldig word op die Staats Alluwiale Delwery te Alexanderbaai in Namakwaland en wel deur die vriendelike bemiddeling van die Christen-Superintendent C. J. Grobler.”

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Punt III (g) word vir kennisgewing aangeneem.

Spoorweg-konstruksie-dorpies.
Ghanzi.

Punt III (h): Die vraag oor waar die inwoners van Ghanzi kerklik ressorteer, word verwys na die Regskommissie vir advies.

Punt III (i) word vir kennisgewing aangeneem.

Hulp toegeken.

Punt IV. — Eise van die Stad, (a): Aanbeveling 1 (p. 180) van die Verslag word hierby behandel.

Kleiner gemeentes.

Dr. C. C. Nepgen en Ds. C. H. Stulting stel aanname voor van *Aanbeveling 1*, met vervanging van die woord „werkragte” deur „arbeiders”. Die vergadering verenig hom daarmee.

Addisionele Bp. 38 word nou ook behandel, maar na bespreking teruggetrek.

Punt IV (b) — Christelik-maatshaplike Rade: Aanbeveling 2, re die Verslag, word hierby behandel.

Christelik-maatshaplike Rade.

Di. D. L. Steyl en J. C. van Niekerk stel voor die aanname van *Aanbeveling 2*. Dit word besluit van die vergadering.

Punt IV (c) word vir kennisgewing aangeneem.

C.M.R., Kaapse Skiereiland.

Punt IV (d) (i) en (ii) — Maatskaplike Dienste van C.M.R.: Na drukke bespreking word die volgende voorstel van Di. D. F. van der Merwe en Oud. H. J. Albertyn voor die vergadering gelê:

Maatskaplike Dienste.

„Die H.E. Sinode dra dit aan die A.A.K. op om andermaal ernstige vertoe tot die betrokke Departement te rig om meer staatssubsidies vir die maatskaplike werk toe te staan.”

Staatssubsidies.

As tweede voorstel dien die volgende van Di. J. F. Mentz en W. F. de Vos:

Werksters onder Kerkrade, Staatssubsidie.

„Die HoogEerw. Vergadering dring daarop aan dat aan die Algemene Armsorgkommissie reg sal verleen word om werksters wat onder die Kerkrade werk vir subsidie aan te beveel. Hy dring verder daarop aan dat gesinsorgwerk nie uit die hand van plaaslike Kerkrade geneem sal word nie.”

Die eerste voorstel (Van der Merwe—Albertyn) word teruggetrek ten gunste van die tweede, wat daarop deur die vergadering aangeneem word.

A.C.V.V., Waardering.

Hierby neem die vergadering ook die volgende voorstel van Di. Lod. P. Spies en J. H. Malherbe aan:

A.C.V.V.,

Waardering.

„Hierdie Sinode spreek sy waardering en dank uit vir die groot werk van die A.C.V.V. en bid hulle Gods rykste seën toe en moed om te volhard in die moeilike werk.”

A.C.V.V. en C.M.R.,

Koördineer.

Di. J. H. Steenkamp en Ouderling C. W. Joubert dien ook nog die volgende voorstel in:

A.C.V.V. en

C.M.R.,

Koördineer.

„Hierdie HoogEerw. Vergadering dra dit aan die A.A.K. op om in oorleg met die Hoofbestuur van die A.C.V.V. die werk van die C.M.R. en A.C.V.V. nouer te koördineer.”

Die vergadering is dit eens hiermee.

Jeugsentrum.

Punt IV (d) (iii), (iv) en (v) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt IV (d) (vi) — Jeugsentrum in die Midde-stad: In hierdie verband stel Di. W. A. Landman en H. J. C. Snyders voor, en die vergadering gaan daarmee akkoord:

„Die H.E. Sinode neem met dankbaarheid en waardering kennis van die onderneming van die Christelik-maatskaplike Raad om in die Midde-stad van Kaapstad 'n jeugsentrum op te rig. Met die oog op die noodsaklikheid en belangrikheid van so 'n sentrum vir ons jongmense, in besonder diegene wat vanaf plattelandse gemeentes na die stad verhuis, sê die H.E. Sinode sy volle en heelhartige steun aan hierdie onderneming toe.”

C.M.R.,
Port Elizabeth.

Christelike
Tehuise.

Ds. A. D.
Luckhoff, Dank
en waardering.

Transkei.

Opleiding van
Maatskaplike
Werksters.

Punt IV (e) en (g) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt IV (h) en (i): In verband hiermee stel Ds. D. L. Steyl en Dr. C. C. Nepgen voor dat *Aanbeveling 23* van die Verslag van die A.A.K. besluit word van die vergadering.

Die vergadering verenig hom daarmee.

Op hierdie tydstip neem die vergadering eers die volgende onbestrede mosie met hartlike instemming aan (*Sien Punt I, Inleiding (a)*):

„Die Sinode verenig hom met wat onder Punt I van die verslag van die A.A.K. aangaande Ds. A. D. Luckhoff gesê word, en wens te boek te stel sy innige dankbaarheid aan die Here wat sy dienskneg in staat gestel het om die groot selfopofferende en onbaatsugtige dienste aan sy Kerk en volk te bewys. Ons dank God vir die gawe van sy persoon, en van sy talente van hoof en hart aan Kerk en volk gegee. Ons bid die Heer dat hy nog lank mag gespaar bly om nog van die vrugte te pluk van sy groot werk waarvan hy die begin was.”

Punt V. — Transkei: Word vir kennisgewing aangeneem.

Punt VI. — Opleiding van Maatskaplike Werksters, (a), (b), (c), (d), (e) en (f) word gelees, en *Aanbevelings 3, 4 en 5* van die Verslag word daarby behandel.

Die vergadering neem *Aanbevelings 3 en 4* van die Verslag van die A.A.K. eenparig aan.

In verband met *Aanbeveling 5* dien die volgende voorstel van Di. O. A. Cloete en W. J. Lubbe:

„Die H.E. Sinode dra dit aan sy A.A.K. op om die samewerking van die Federale Armsorgraad en die Kerke van die Noordelike Provinsies te verseker in die oprigting van 'n Kerklike Skool vir die opleiding van maatskaplike werksters, en om 'n volledige skema aan die eersvolgende Sinodale Kommissie voor te lê. Die Sinode gee volmag aan die Sinodale Kommissie om oor die hele aangeleentheid finaal te besluit.”

As amendement stel Di. Ph. J. du Plessis en J. H. Lange voor:

„Die Sinode dra die oprigting van 'n skool van maatskaplike werk aan die A.A.K. in oorleg met die Sinodale Kommissie, en, indien moontlik, in samewerking met die Noordelike Kerke op.”

Die vergadering spreek hom uit ten gunste van die amendement.

Tehuise.

Punt VII. — Tehuise: In verband met (a) stel Di. J. C. du Plessis en die Ouderling van Beaufort-Wes voor:

„Die Sinode besluit:

„(a) dat Kerkrade gevra sal word om 'n wakende oog te hou dat kinders, wat uit die gemeente na 'n gesertifiseerde inrigting gekommiteer word, na inrigtinge sal gaan wat in nou verband met ons Kerk staan;

„(b) dat Kerkrade alle gevalle wat na ander inrigtings gestuur mag word,
aan die A.A.K. sal rapporteer; en voorts

„(c) die A.A.K. te vra om van tyd tot tyd Kerkrade met voorligting te dien
oor die werking en toepassing van die Kinderwet van 1937.”

Die vergadering neem die voorstel aan.

Ook dien die volgende voorstel van die H.E. Actuarius en Ds. H. E. du Toit
voor die vergadering, en dit word geaksepteer:

„Die HoogEerw. Vergadering dra dit andermaal op aan die A.A. Kommissie
om oor te gaan tot die oprigting van 'n Tehuis vir Moeilike Meisies.”

Punt VII (b), (c), (d) en (e) word vir kennisgewing aangeneem.

Tehuis, Moeilike
Meisies.

Goesie Hoop-
Tehuise.

Punt VII (f) bly oorstaan totdat die Verslag van die Koshuiskommissie
behandel word.

Punt VII (g) word vir kennisgewing aangeneem.

Moffat-Instituut.

Punt VII (h): Die „Namies-Kommissie” word benoem, as bestaande uit die
lede van die Tydelike Opvoedingskommissie, tesaam met die Ouderling van
Kenhardt. Die getuenis van Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Ds. P. Eksteen sal
daarby ook ingewin word.

Namies-Koshuis.

Punt VIII. — Onderwys: (a), (b), (c) en (d) word vir kennisgewing aangeneem.

Onderwys.

Aanbeveling 8 van die Verslag word aangeneem.

Opvoedingsfonds,
Kerkrade.

Aanbeveling 9 is reeds afgehandel.

Behoeftige
Studente.

Punt IX. — Federale Armesorgraad: (a), (b), (c), (d), (e), (g) en (h) word vir
kennisgewing aangeneem.

Federale
Armesorgraad.

In verband met (f) stel Di. G. J. Barnardt en A. F. Louw aanname voor van
Aanbeveling 11 van die Verslag. Die vergadering stem toe.

Kerklike Onder-
soek, Koste.

In verband met (i) stel Di. F. S. Malan en A. F. Louw voor, en die vergadering
verenig hom daarmee, dat *Aanbeveling 10* aanvaar word, met skrapping van die
woorde: „tweede of”. Die sensus sal dus elke derde jaar opgeneem word.

Sensus,
Opneem van.

Verlof word verleen aan die Ouderling van Vryburg om vanaand huiswaarts
te vertrek, en aan die Ouderling van Oudtshoorn om op 10 November te vertrek.

Verlof tot
afwesigheid.

Die Predikant en Ouderling van Die Vlakte, die Ouderling van Barkly-Wes
en die Predikant van Oos-Londen is vandag afwesig weens ongesteldheid.

Afwesig.

Ds. A. G. E. van Velden sluit die verrigtings met gebed.

Geresumeer en geteken op Maandag, 5 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

DERTIENDE SITTING.

Maandag, 5 November 1945.

Ds. Jac. Conradie lei die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Gesang 70 vers 4, lees enige verse uit Nehemia 3, en wys op die herstelwerk in Jerusalem wat deur Nehemia en sy volk onderneem is. Die werk is vrywillig gedoen, elkeen het sy.deel bygedra, dit was 'n ordelike samewerking en organisasie, en die werk is met 'n biddende hart verrig. In hierdie gees moet ook ons kerklike armsorgwerk onderneem word. Enkele broeders gaan nou voor in die gebed.

Die Notule van die Twaalfde Sitting word geresumeer, en na 'n enkele byvoeging, onderteken.

A.A.K.-verslag.

Die Verslag van die Algemene Armsorgkommissie is weer op tafel.

Wysigings in Kerkwet.

Punt IX (g): Aanbeveling 12 van die Verslag, met Bylaes A en B, word verwys na die Tydelike Regskommissie.

A.A.K.-lede.

Aanbeveling 13 en Bp. 197: Di. J. W. Snyman en J. W. du Preez stel aanname van Aanbeveling 13 van die Verslag voor.

As amendement stel Di. S. B. Buys en G. I. Moolman voor dat Bp. 197 aangeneem word.

Die vergadering verenig hom met die voorstel, en verworp die amendement.

Noodleniging.

Punt X, Noodleniging, word goedgekeur, en Aanbeveling 14 van die Verslag word aangeneem. Veral Die Burger-fonds en hulp ontvang van takke van die A.C.V.V. het spesiale vermelding ontvang in hierdie verband.

Armesorgdag.

Punt XI. — Armsorg in die Gemeentes: Di. J. C. van Niekerk en A. J. Stals stel in verband met Aanbeveling 15 die volgende voor:

„Die Sinode dring andermaal daarop aan dat in elke gemeente 'n jaarlikse Armsorgdag gehou sal word, en dat op dié dag 'n kollekte gehou sal word vir die kas van die A.A.K. Die Sinode beveel ook die stigting van 'n gemeentelike Armsorgvereniging sterk aan.”

As amendement stel Di. G. de C. Murray en F. S. Malan voor dat Aanbeveling 15 sonder meer aangeneem word.

Die voorstel word hierop teruggetrek, en die vergadering keur Aanbeveling 15 goed.

George-nedersettings.

Punt XII. — Die George-nedersettings: Aanbeveling 16 word in dié verband voorgelê. Ds. G. J. Lötter en Dr. C. C. Nepgen stel die aanname van Aanbeveling 16 voor. 'n Memorandum oor die Arbeidskolonies te George is deur die Algemene Armsorgkommissie op tafel gelê, waarin besonderhede oor die nedersettings verskaf word.

Na 'n flinke en deeglike bespreking van die verskillende aspekte van die saak, stel Dr. D. R. Snyman en die Ouderling van Ladismith die volgende amendement voor:

„Die Sinode laat die aanbeveling in Punt 16 vervat, oorstaan tot die volgende Sinode, en gee intussen die jaarlikse bydrae wat hy vroeër gestem het aan die gemeente George uit die Armsorgfondse.”

Met oorweldigende meerderheid word die voorstel besluit van die vergadering.
Die amendement word afgestem.

Punt XIII. — Repatriasie: Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Ds. J. J. Wasserfall stel in hierdie verband die volgende voor:

Repatriasie.

„Aan die A.A.-Kommissie word opgedra om so gou moontlik — nog in Januarie of Februarie as dit kan geskied — 'n predikant na Argentinië te stuur om die lede van ons Kerk wat agtergeble het te besoek en rapport te doen met die oog op voorsiening vir hul verdere geestelike bearbeiding, en sodoende die Repatriasie-skema af te rond.”

Die vergadering is dit eens daarmee.

In verband met kerklike gedenkwaardighede uit Argentinië afkomstig, word die volgende voorstel van Oud. Ds. P. du Toit en Oud. H. J. Otto deur die vergadering aangeneem:

Kerklike museum.

„Met die oog op die behoud van ons interessante kerklike oudhede, besluit die Sinode dat 'n kerklike museum in die lewe geroep word en dra die uitvoering daarvan op aan die Sinodale Kommissie.”

Punt XIV. — Organiserende Sekretaris: Op voordrag van Di. J. du Preez en J. H. Lange, word die volgende mosie van waardering en dank eenparig deur die vergadering aangeneem:

Org. Sekretaris,
Ds. D. P. van
Huyssteen,
Waardering.

„Die H.E. Sinode het kennis geneem van die groot en opofferende werk gedoen deur die Organiserende Armsorgsekretaris (Ds. D. P. van Huyssteen), waardeur hy nie alleen al die gemeentes van die Kaapse Kerk in die afgelope agt jaar-besoek het en kosbare informasie in verband met die opheffingswerk van ons minderbevorregtes versprei het nie, maar ook die gemeentes besiel het met belangstelling en ywer vir die groot werk van ons Kerk. Deur sy onbaatsugtige dienste en intelligente organisasie het hy ook groot somme geld versamel vir die uitgebreide werksaamhede van die A.A.K. ten bate van die opheffingswerk van ons eie volk en die sieleheil van ons minderbevorregtes. Die Sinode wil hom verseker van sy opregte dank en waardering, o.a. ook daar hy besluit het om langer in die diens van sy Kerk te bly, en wil hom toebid dat God hom nog lank mag spaar vir hierdie diens en vir sy volk; en dat hy daar toe steeds die gesondheid en innerlike geluk mag geniet wat sy veeleisende werk van hom verg.”

Punt XV. — Hospitaalbearbeiding: (a), (b), (c) en (d) word vir kennisgewing aangeneem. Met dankbaarheid word kennis geneem van die inhoud van (e).

Hospitaal-
bearbeiding.

Parr. (g) en (h) word vir kennisgewing aangeneem.

By *Par. (i)* dien ook *Aanbeveling 17*.

Robbeneland-
Fonds.

Op voorstel van Di. D. L. Steyl en F. S. Malan word *Aanbeveling 17* aangeneem.

Punt XVI. — Jan Kriel-Tehuis: *Parr. (a), (b), (c) en (d)* word gelees, en *Aanbeveling 18* van die Verslag word daarop deur die vergadering aanvaar.

Jan Kriel-Tehuis.

Par. (e) word vir kennisgewing aangeneem.

Bouplanne.

Aanbevelings 20 en 21, betreffende *Par. (f)*, word verwys na die Kommissie vir Fondse vir rapport.

Parr. (g) en (h) word vir kennisgewing aangeneem.

By *Par. (i)* word *Aanbeveling 19* behandel. Die vergadering keur die genoemde Aanbeveling goed.

Jan Kriel-Tehuis,
Benoeming van
Bestuur.

- A.A.K.-Fondse. *Punt XVII, Fondse*, word vir kennisgewing aangeneem.
- Punte-stelsel. *Aanbeveling 22* van die Verslag word hierby in behandeling geneem.
- Di. Ph. J. du Plessis en F. S. Malan stel aanname van *Aanbeveling 22* voor. Die voorstel word terugverwys vir latere bespreking, saam met *Add. Bp. 59*, wat handel oor die Punte-stelsel.
- Durban, Hulp. Onder *Punt XVII (c)* word die volgende voorstel van Oud. Ds. P. du Toit en die Ass.-Scriba ingedien en aangeneem:
- „Die Sinode dra dit aan die A.A.K. op om in samewerking met die A.A.-Kommissies van ons Gefed. Kerke in die O.V.S. en Transvaal geldelike steun te verleen aan die jong stadsgemeentes van ons dogter-Kerk in Durban met die oog op die spoedige oprigting van die allernodigste kerklike geboue, en verder doen die Sinode 'n vriendelike beroep op die Helpmekaar en ander goedgesinde volksorganisasies om die helpende hand uit te steek en met hierdie dringende saak te help ten behoeve van ons geloofs- en volksgenote.”
- Punt XVIII. — Algemeen:* (a) word vir kennisgewing aangeneem. *Aanbeveling 23* is reeds by 'n vroeër sitting afgehandel.
- Teringbestryding. (b) *Teringbestryding*: Die volgende voorstel van Di. J. H. Lange en P. de V. Grobbelaar word ingedien en eenparig aangeneem:
- „Die Sinode het met belangstelling en waardering kennisgeneem van wat reeds deur die Departement van Volkswelsyn insake voorkoming en bestryding van tering gedaan word, en terwyl die Sinode alle morele steun aan die Staat in sy poging toesé, doen hy tog terselfdertyd 'n ernstige beroep op die Staat om verbeterde wetgewing, meer hospitaalkommodasie en beter fasiliteite vir die opleiding van verpleegsters.”
- So ook aanvaar die vergadering die volgende voorstel van Di. L. P. Spies en J. H. Lange:
- „Die Sinode het kennisgeneem van die feit dat daar in die huidige wyse van teringbestryding 'n groot leemte bestaan, nl., dat geen georganiseerde nasorgwerk van enige aard gedoen word onder ex-tering pasiënte, met die gevolg dat hulle byna sonder uitsondering binne 'n paar jaar ná hulle ontslag óf weer terug is in een of ander hospitaal óf sterwe aan die krankheid waarvan hulle so pas herstel of byna herstel was.
- „Derhalwe rig die Sinode sterk vertoe tot die owerheid vir die stigting van nasorg-inrigtings vir herstellende en herstelde pasiënte, soos dit die geval is in die buiteland.
- Hy dra dit verder aan die A.A.K. op om hierdie saak sterk te propageer en om ondersoek in te stel in hoever ons Kerk in die behoefté kan voorsien.”
- Vrugteskemas. (c), *Vrugteskemas*, word vir kennisgewing aangeneem.
- Natal, Moedertaal-Strydfonds. (d) *Moedertaal-Strydfonds, Natal*: Die motivering van die skenking van die A.A.K. in hierdie verband word voorgelees.
- Vorm Z. (e) *Vorm Z: Aanbeveling 24* word deur die vergadering aanvaar.
- Hiermee is die Verslag van die Algemene Armsorgkommissie afgehandel, en word dit met dank aangeneem.
- A.A.K., Administrasie van Finansies. *Add. Bp. 50* word nou behandel. Oud. Ds. H. P. M. Steyn en Ds. Jac. Conradie stel voor:

„Die Sinode bespreek die wenslikheid dat die A.A.K. sy eie fondse sal administreeer, of indien dit op die huidige tydstip onwenslik geag mag word, hy dan sy beleid sodanig sal wysig dat in plaas van die gebruiklike skenkings aan gemeentes van die N.G. Kerk wat finansiële hulp nodig mag hé, hy lenings aan hulle sal toestaan, óf geheel sonder rente óf teen 'n nominale rentekoers van half persent of een persent, dog twee persent nie te bowegaande nie. Die kapitale bedrae sal egter in alle gevalle terugbetaalbaar wees. By al sulke aansoeke sal hy hom deur die betrokke Ringsarmsorg-kommissies laat adviseer.”

Die vergadering verwys die *Bp.* en die voorstel na die Kommissie oor die Fondse vir rapport.

Ook *Bp.* 254 word in behandeling geneem. Op voorstel van Di. Ph. J. du Plessis en Oud. Ds. P. du Toit aanvaar die vergadering *Bp.* 254.

Vervolgens word die *Rapport van die Tydelike Kommissie vir Herindeling van Ringe* aan die orde gestel.

Bpp. 44 en 46 word hierin behandel.

RAPPORT VAN KOMMISSIE VIR HERINDELING VAN RINGE.

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

U Kommissie het die eer soos volg te rapporteer:

1. *Bp.* 44: U Kommissie wens aan te beveel dat die volgende veranderinge in die Ringe aangebring word:

- (a) Dat die Ring van Stellenbosch verdeel word sodat die Ring sal bestaan uit die volgende gemeentes: Stellenbosch, Somerset-Wes, Die Strand, Kuilsrivier, Durbanville, Philadelphia en Kruispad.
- (b) Dat 'n nuwe Ring gevorm word wat bekend sal staan as die Ring van Parow Hierdie Ring sal bestaan uit die volgende gemeentes: Parow, Goodwood, Bellville, Elsiesrivier, Tiervlei, Tierberg en Eppingtuin.
- (c) Dat die Ring van Uitenhage voortaan sal bestaan uit die gemeentes Uitenhage, Humansdorp, Karreedorp, Gamtoosvallei, Loerie, Sondagsrivier, Sondagsrivier-Suid, Bothasrus en Zitsikamma.
- (d) Dat 'n nuwe Ring gevorm word, nl. die Ring van Port Elizabeth, waaronder sal sorteer die gemeentes Port Elizabeth, Port Elizabeth-Sentraal, Port Elizabeth-Suid, Port Elizabeth-Wes, Port Elizabeth-Noord en Kensington.
- (e) Dat die Ring van Kaapstad voortaan sal bestaan uit die gemeentes Kaapstad, Nieuwe Kerk—Kaapstad, St. Stephens, Drieankerbaai, Observatory, Woodstock, Ysterplaat, Tafelberg en Maitland.
- (f) Dat 'n nuwe Ring gevorm word wat sal bestaan uit die volgende gemeentes: Wynberg, Simonstad—Kalkbaai, Rondebosch, Retreat, Die Vlakte en Pinelands. Hierdie nuwe Ring sal dan bekendstaan as die Ring van Wynberg.

2. *Bp.* 46: 'n Hergroepering van die gemeentes onder die Ring van Hopetown loop uit op praktiese moeilikhede. U Kommissie wil derhalwe aanbeveel dat hierdie Ring onveranderd sal bly.

Met Verskuldige Hoogagting,

Die Uwe,

K. W. LE ROUX (Voorsitter).
P. J. J. ELS.
D. P. ROSSOUW.
I. J. VILJOEN.
M. C. STANDER.
J. H. STEENKAMP (Scriba).

Aanbeveling 1 (a) en (b): Di. J. C. van Niekerk en P. de V. Grobbelaar stel voor aanname van Aanbeveling 1 (a) en (b). Ring van Parow

As amendement word deur Ds. J. J. Wasserfall voorgestel dat Grabouw ook gevoeg word by die Ring van Stellenbosch; maar dit word afgestem, en die voorstel word besluit van die vergadering.

Roiprentopnames,
Kerklike
werksaamhede.

Herindeling van
Ringe. Verslag.

Ring van
Port Elizabeth.

Aanbeveling 1 (c) en (d): Di. C. H. Stulting en W. L. Steenkamp stel aanname voor, en die vergadering verenig hom daar mee.

Ring van
Wynberg.

Aanbeveling 1(e) en (f): Di. F. S. Malan en W. S. Conradie stel voor dat die Aanbeveling nie aanvaar word nie, en dat die Ring van Kaapstad bly soos dit is.

Die voorstel word afgestem, en die Ring word dus verdeel.

Di. G. de C. Murray en die Ouderling van Drieankerbaai stel voor dat die Aanbeveling van die Kommissie aanvaar word.

Di. G. J. Barnardt en F. S. Malan stel as amendement dat Observatory gevoeg word by die Ring van Wynberg.

Die voorstel word aangeneem en die amendement verworp.

Ring van
Hopetown,
Hergroepering.

Aanbeveling 2. — Bp. 46: Di. J. G. Lochner en C. C. Kritzinger stel voor dat die versoek van die Ring van Hopetown, vervat in *Bp. 46*, toegestaan word.

Die vergadering verworp die voorstel en neem die advies van die Kommissie aan.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Koshuiskom-
missie, Verslag.

Die *Rapport van die Sinodale Koshuiskommissie* (p. 235) kom nou ter tafel.

Punte 1—6 word vir kennisgewing aangeneem.

Punte 7—11 word eweneens vir kennisgewing aangeneem na enige bespreking.

Moffat-Instituut,
Kwarteeu-fees,
Gelukwensing.

In verband met *Punt 12* neem die vergadering die volgende voorstel van Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Dr. C. C. Nepgen aan:

Mnr. S. J. Botha,
Waardering.

„Die Sinode wens die Bestuur, personeel en kinders van die Moffat-Instituut geluk met sy kwarteeu-feesviering, en stel te boek sy hoë waardering van die getroue diens van die Superintendent, die broeder Ouderling S. J. Botha, wat tegelyk ook prinsipaal is van die Kalahari-Hoërskool.”

Vrugteskema,
Goeie Hoop-
losieshuise.
Beleid insake
Goeie Hoop-
losieshuise.

Punt 13 word vir kennisgewing aangeneem.

Punte 14 en 15 word gelees en bespreek.

Di. S. J. L. Marais en J. J. Wasserfall stel voor in hierdie verband:

„Insake Punt 15 (b) van die Rapport van die Sinodale Koshuiskommissie besluit die H.E. Sinode om die wenk by die bespreking te laat. Hy dra dit aan sy nuwe Kommissie op om die beleid van die Kerk ten opsigte hiervan ook in die toekoms op alle moontlike maniere te verseker en te bevorder.”

As amendement stel Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman voor:

„Die Sinode onderskryf die beleid van die Koshuiskommissie, soos uiteengesit in Aanbeveling 15 (b) — en laat individuele Kerkrade die vryheid om te onderhandel met die Administrasie oor die oorname van die koshuise.”

Die vergadering besluit egter, op 'n mosie van orde afkomstig van Oud. Ds. P. du Toit en Oud. Ds. A. D. Luckhoff, om die saak by die bespreking te laat.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Volkshospitaal,
Verslag.

Die *Verslag van die Volkshospitaal* (p. 190) word vervolgens voorgelê.

Punte 1—9 word vir kennisgewing aangeneem.

<i>Punt 10: Die Aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.</i>	Ondersteuning.
Hiermee is die Verslag afgehandel.	
Die <i>Verslag van die Dorkas-Tehuis-Kommissie</i> (p. 221) kom nou ter tafel.	Dorkas-Tehuise, Verslag.
<i>Punte 1—11</i> word vir kennisgewing aangeneem.	
Die Aanbeveling vervat in <i>Punt 12</i> word goedgekeur.	Dorkas onder A.A.K.
Hiermee is die Verslag afgehandel.	
Van die <i>Verslag van die Dames-Huishoudelike Kommissie van Dorkas-Tehuise</i> (p. 222) word ook met dank kennis geneem.	Dorkas-Tehuise, Dames- Kommissie, Verslag. Sendingwerk, Suid-Rhodesië.
Ds. G. de Vos word in die plek van Ds. J. W. Snyman aangestel op die Kommissie vir Onderhandeling met die afvaardiging van die O.V.S. insake Suid-Rhodesië.	
Die aandsitting word gewy aan 'n Broederlike Onderhoud oor die Armsorg.	Broederlike Onderhoud oor Armesorg.
Ps. 146 : 5 word gesing, en 'n paar verse gelees uit Luk. 10 vanaf vers 25.	Mnr. Barnard.
Die eerste spreker is Mnr. Barnard, hoof van die Jan Kriel-Tehuis. Sy onderwerp is: „Die Jan Kriel-skool en -tehuis.” Hy herinner daaraan dat die Inrigting alleen bedoel is vir epileptiese kinders van skoolgaande ouderdom, en nie vir kinders met ander gebreke nie. Hy gee 'n beskrywing van die omvang van die behoeftes, en lê nadruk op die noodsaaklikheid van die daarstelling van 'n kolonie vir die oudleerlinge en ander volwassenes. Daar is 'n groot behoefte aan ruimer ondersteuning.	Ds. P. du Toit.
Die volgende spreker is Oud. Ds. P. du Toit, die Algemene Armsorgsekretaris. Hy spreek die H.E. Vergadering toe oor: „Die Kerk in die Stad.” Hy skilder die trek na die stede gedurende die afgelope kwarteeu, en wys vervolgens op die taak van die Kerk in die stad. Wanneer hy aan die toekoms dink is daar bemoedigende tekens wat hom verbly.	Ds. D. P. van Huyssteen.
Die laaste spreker is Ds. D. P. van Huyssteen, die Organiserende Armsorgsekretaris. Hy lewer 'n besielende toespraak oor: „Ons Geldelike Verantwoordelikheid.” Hy lewer 'n pleidooi vir ruimer bydraes vir die verskillende aspekte van ons armsorgwerk.	Actuarius, ongesteld.
Die H.E. Moderator bedank die drie sprekers vir hul toesprake. Hy maak ook melding dat die H.E. Actuarus ongesteld is en moontlik 'n paar dae afwesig sal wees.	Afwesig.
Afwesig is vandag die Ouderling van Kimberley, sonder verlof; en weens ongesteldheid die Ouderlinge van Hopetown, Die Vlakte, Paterson, Rondebosch en Albertinia, en ook Di. G. A. Weich en I. E. Heyns.	Verlof tot afwesigheid.
Verlof tot vertrek huiswaarts word as volg toegestaan: Aan die Ouderling van Knysna vanaf Vrydagaand, 9 November; aan Ds. P. A. C. Weidemann en die Ouderlinge van Upington en Wynberg vanaf 12 November, en aan die Ouderling van Volmoed vanaf Dinsdagaand, 13 November.	
Die verrigtings word afgesluit met die sing van Gesang 62 vers 3, en 'n slotgebed deur Ds. W. S. Conradie.	
Geresumeer en geteken op Dinsdag, 6 November 1945.	
A. J. VAN DER MERWE, Moderator.	
W. F. DE VOS, Assessor.	
J. F. MENTZ, Actuarius.	
JAC. J. MÜLLER, Scriba.	

VEERTIENDE SITTING.

Dinsdag, 6 November 1945.

Ds. A. G. E. van Velden lei die godsdiensoefering. Hy laat sing Ps. 130 verse 3 en 4, lees enkele verse uit 2 Kor. 4, en spreek 'n paar gedagtes uit oor die „skat in erdekruike”. Enkele gebede volg, waarna Ges. 49 vers 1 aangehef word as slotsang.

Die Notule van die vorige sitting word geresumeer en geteken. Die Rapport van die Kommissie vir Herindeling van Ringe sal by die Notule op die aangewese plek geïnkorporeer word.

Actuarius, Dr.
D. R. Snyman
neem waar.

Beroepstelsel,
Verslag.

Dr. D. R. Snyman neem op voordrag van die Moderatuur en met toestemming van die vergadering tydelik die Actuariaat waar, solank die ongesteldheid van die H.E. Actuarius mag duur.

Die Rapport van die Spesiale Kommissie oor die Beroepstelsel kom die eerste aan die orde.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE OOR DIE BEROEPSTELSEL.

HoogEerw. Heer en Brs.,

U Kommissie het opdrag ontvang om in behandeling te neem: Beskrywingspunte 5, 8 en Addisionele Beskrywingspunte 33, 52 en 62.

U Kommissie het sy taak opgevat met die besef dat die beroepstelsel van ons Kerk die laaste jare besondere aandag geniet en geweldig aangeval word, maar ook dat sekere misbruiken nie uit die stelsel self voorkom nie, maar in die verkeerde toepassing daarvan.

A. I.v.m. Bp. 5, wat as volg lui:

„Die Sinode, lettende op die hinderlike leemtes in ons beroepstelsel, gaan daar toe oor om 'n Plasingskommissie in die lewe te roep, ten einde alle predikante, wat langer as sewe jaar in dieselfde gemeente staan, te verskuwe na 'n ander gemeente.

Hierdie Kommissie sal bestaan uit drie lede, t.w. 'n voltydse amptenaar deur die Sinode of Sinodale Kommissie aangestel, die Actuarius van die Sinode en die Redakteur van *Die Kerkbode*. Hulle sal ook geraadpleeg word in alle sake rakende vakature.

het u Kommissie geen vrymoedigheid om sodanige verandering aan te beveel nie, en wel om die volgende redes:

(a) Dit is in stryd met ons Kerkregering wat sy grondslae het in die Heilige Skrif en in ons Belydenisskrifte.

(b) Dit is in stryd met die karakter van ons kerklike lewe, en sal ons kerklike lewe in heeltemal 'n ander rigting stuur.

B. Daar die hele stelsel van Kerkregering in die Gereformeerde Kerke op die ontsameling van die Kerkraad gegrond is, gaan u Kommissie van die standpunt uit dat die mag en seggenskap van die Kerkraad, veral in so 'n gewigte saak as die uitbring van 'n beroep, nie in die minste aangetas of ingekort mag word nie. Die Kerkraad is die regeerder van sy gemeente, en moet dit bly. Daar kan dus geen sprake wees van 'n „eintlike verandering van ons beroepstelsel” nie.

Tegelyk is u Kommissie oortuig dat daar oor die algemeen behoefté aan voorligting by die uitbring van 'n beroep gevoel word. Op die oomblik word daar dikwels deur lede van die Gekombineerde Vergadering hier en daar om raad gevra, en veral waar die vakature van lange duur is, is soets heel natuurlik. U Kommissie is oortuig dat dit die plig van die Kerk is om raad langs offisiële weg te verskaf, mits dat die vryheid van die Kerkraad daardeur nie in die minste aangetas word nie.

Daar bestaan ongetwyfeld 'n sterk verlange in ons Kerk dat 'n gewettigde weg sal aangewys word deur die Sinode waarlangs predikante in staat gestel sal word om van standplaas te verander deur in aanraking gebring te word met Gekombineerde Kerkrade tydens die uitbring van 'n beroep.

U Kommissie wil daarom 'n Kommissie van Advies aanbeveel onderhewig aan die volgende bepalings:

- (a) Die Ringskommissie sal optree as Kommissie van advies, om Kerkrade wat dit begeer met advies te bedien, vir voorlegging aan die Gekombineerde Kerkraad.
- (b) Hierdie Kommissie sal by die ontstaan van 'n vakature — indien daartoe deur die Kerkraad versoek — 'n aantal name van leraars aan die Konsulent vir die groslyk verstrek met die inagneming van:
 - (i) Die besondere behoeftes van die vakante gemeente en die besondere omstandighede van die leraars.
 - (ii) Dit sal 'n predikant vrystaan sy naam, met opgaaf van redes, by sodanige Kommissie in te dien.

C. Waar u ook *Bpp.* 125, 126, 137 en 144 na ons verwys het, wens u Kommissie aan te beveel dat:

- Bpp.* 125 nie aangeneem word nie, maar wel *Bpp.* 126, omdat:
- (i) Die woorde „watter rede ook” te streng gestel is. Daar kan tog gegrondte wees.
 - (ii) Art. 173 duidelik genoeg is op daardie punt.
 - (iii) Die Ringskommissie is tog die beste in staat om te oordeel of die redes gegrond is of nie.

Hierin moet ons die Ringskommissie vertrou.

Bpp. 137 en 144 word ook, vir dieselfde redes hierbovenoem, nie aanbeveel nie.

Hiermee hoop ons dat ons aan die opdrag voldoen het.

Met Verskuldigde Hoogagting,

C. H. STULTING (Voors.)
JAC. J. BLOMERUS
W. L. STEENKAMP
H. P. DU TOIT
J. T. MARTENS
H. G. SMIT
D. J. LOUW (Scriba).

'n Mosie van orde, afkomstig van die Ouderling van Richmond en Leipoldtville, dat die Sinode, sonder bespreking, van die saak afstap, word deur die H.E. Moderator as onbillik bestempel en uit orde gereël.

Punt A: Die Ouderlinge van Mosselbaai en Colesberg stel voor in verband met *Bpp.* 5, dat die beroepstelsel onveranderd bly.

Mosie van Orde.

Beroepstelsel bly onveranderd.

Die voorstel word feitlik eenparig aangeneem.

Punt B: Dr. D. J. Louw en Ds. C. H. Stulting stel voor dat die Aanbeveling onder Punt B aangeneem word, met die byvoeging onder (b) (ii):

Kommissie van Advies.

„Sulke aansoeke sal streng konfidensieel wees.”

As amendement stel Di. J. C. N. Mentz en C. J. Bester voor:

„Aanbeveling B word aangeneem, met weglatting van onderafdeling (b) (ii).”

As tweede amendement stel Di. F. S. Malan en J. H. Lange voor:

„Die Sinode spreek dit as sy onomwonde opinie uit dat die huidige beroepstelsel die beste is, en besluit om geen verandering daarin aan te bring nie, en dus ook om nie Aanbeveling B van die Rapport aan te neem nie.”

Die H.E. Moderator reël egter dat laasgenoemde geen amendement is nie, en dat die voorstellers net teen die ingediende voorstel(le) kan stem.

Aan die bespreking van Punte A en B van die Rapport neem deel Oud. J. J. Scholtz, Di. W. N. van der Merwe, J. W. Snyman, Dr. D. J. Louw, Ds. S. I. de Villiers, Oud. F. M. Schimper, Di. C. H. Stulting, P. S. Latsky, D. F. van der Merwe, W. L. Steenkamp, A. F. Louw, J. H. Lange, F. S. Malan, J. C. N. Menth, T. N. Hanekom, H. A. de Wet, Dr. A. A. van Schalkwyk en Ds. Jac. Conradie.

Tot stemming gebring, word die amendement met groot meerderheid van stemme verworp, en daarna ook die voorstel afgestem.

Bedanking van Predikant en beroepbaarstelling.

Punt C: Ds. J. T. Martens en die Ouderling van Deben stel voor:

„Insake Punt C van die Rapport van die Kommissie oor die Beroepstelsel besluit die Sinode dat Beskrywingspunt 126 aangeneem sal word met byvoeging ook van die volgende woorde tot Artikel 173: „Dit sal egter enige diensdoende leraar vrystaan om na 'n redelike dienstyd in sy gemeente (minstens drie jaar) met kennisgewing aan sy Kerkraad by die Rings-kommissie aansoek te doen om eervolle ontslag, waarna hy beroepbaar verklaar sal word.””

Di. Lod. P. Spies en Z. B. Loots stel as amendement voor:

„'n Predikant sal die reg hê om te bedank (mits dit nie om gesondheidsredes is nie) eers na vyf jaar van die dag waarop hy in die gemeente bevestig is.””

Di. P. de V. Grobbelaar en W. C. O. du Toit stel as tweede amendement voor:

„Die Sinode keur ten seerste af die praktyk van eiewillige bedanking en self-beroepbaarstelling, en besluit om die aanbeveling onder Punt C te aanvaar.””

As derde amendement dien die volgende van Ds. W. L. Steenkamp en Dr. D. J. Louw:

„*Beskrywingspunt 126 word aangeneem soos deur die Kommissie oor die Beroepstelsel aanbeveel.*””

Die indieners van die eerste voorstel vervang hierop die woord *drie* deur *vyf* in hul voorstel, waarop die eerste amendement teruggetrek word ten gunste van die voorstel.

Na 'n ernstige bespreking word gestem.

Die tweede amendement (Steenkamp—Louw) word afgestem, die eerste amendement (Grobbelaar—Du Toit) met groot meerderheid aangeneem, en die voorstel (Martens—Ouderling van Deben) met oorgrote meerderheid verworp.

Bpp. 5 en 8, Add. Bpp. 33, 52 en 62, asook Bpp. 125, 126, 137 en 144 is hiermee afgehandel.

Jaar van aankoms op Standplaas in Jaarboek aan te gee.

Die volgende voorstel van Di. C. C. Kritzinger en Oud. A. J. Brits word ook nou ingedien, en deur die vergadering aangeneem:

„Die H.E. Sinode dra dit op aan die samesteller van ons Kerklike Jaarboek om in oorleg met die ander Gefedereerde Kerke in die lys van kerklike dienaars agter die naam van elke diensdoende leraar die jaar waarin hy bevestig is in sy huidige standplaas aan te bring.””

Bp. 132 verval, na die vorige besluite oor die Beroepstelsel. Die Ouderling en Predikant van Drieankerbaai dien egter nog die volgende voorstel in:

Beroep binne vier jaar.

„Die H.E. Sinode ag dit onwenslik dat 'n predikant beroep sal word binne vier jaar vanaf die datum van sy bevestiging in 'n gemeente.”

Dit word met oorweldigende meerderheid afgestem.

Bp. 13 word ook nou behandel.

Ruiling van Standpase.

Die volgende voorstel word deur Di. W. F. de Vos en Jac. J. Blomerus ingedien, soos reeds op die Tiende Sitting geformuleer:

„Die Sinode besluit dat wanneer dit vir 'n predikant om sy eie gesondheidstoestand of dié van sy huisgesin gebiedend noodsaklik word om na 'n ander deel van die land te verhuis en hy met 'n medeleraar 'n ruiling van standplaas kan tref, sodanige omruiling kerklik goedgekeur sal word mits die betrokke Kerkrade en Ringskommissies hul goedkeuring daaraan verleen en twee geneeshere dit aanbeveel.”

Die vergadering neem dit aan.

Di. Lod. P. Spies en E. J. du Toit stel verder voor:

Ondersteuningsfonds vir evangeliedienare wat moet bedank.

„Die Sinode dra dit op aan die KerkkantoorKommissie om ondersoek in te stel na en weë aan te wys waarlangs 'n fonds (waartoe Predikante, Sendelinge en Kerkrade ewerediglik sal bydra) in die lewe geroep en beheer kan word, waardeur 'n Predikant of Sendeling van enige gemeente in staat gestel sal word om te bedank sonder dat hy enige geldelike verlies sal ly indien hy daartoe genoodsaak word deur sy eie swakte gesondheid of dié van een van sy familielede. Hierdie aanbevelings word so gou as moontlik verwys na die Sinodale Kommissie vir finale goedkeuring.”

Hierdie voorstel word afgestem.

Die Verslag van die Arbeidskolonie-Kommissie (p. 155) kom nou op tafel.

A.K.K.-verslag.

Punte 1—4 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 5: Ds. A. L. Badenhorst en Ouderling A. J. Liebenberg stel voor:

Oproepstelsel.

„Die HoogEerw. Sinode dra dit aan die A.K.K. op om die Oproepstelsel af te skaf.”

Die voorstel word met 'n groot meerderheid verwerp.

Punte 6—16 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 17: Onder hierdie Punt stel Ds. F. S. Malan en die Ouderling van Wynberg voor:

Mnr. P. E. Beyers, Dank.

„Die HoogEerw. Sinode wens langs hierdie weg sy dank en waardering uit te spreek teenoor Mnr. P. E. Beyers vir sy getroue en bekwame dienste as Superintendent van Kakamas gedurende al die jare wat hy daar opgetree het. Die dienste wat hy in belang van sy Kerk en die Nedersetting gelewer het is onberekenbaar. Met sy vertrek van Kakamas ly ons Kerk 'n verlies wat ons met leedwese vervul. Dit is ons bede dat die Vader van die Ligte Mnr. en Mev. Beyers sal seën en bewaar waar hulle nou hul welverdiende rus geniet.”

Die vergadering aanvaar dit.

Punt 18 word vir kennisgewing aangeneem.

Kommissie van
Ondersoek.

Punt 19 D, tweede paragraaf, moet lui:

„U Kommissie wil sy afkeuring te boek stel.”

Onder Punt 19 stel Ds. J. W. Snyman en Oud. P. J. Hugo voor:

Minister van
Lande, Afkeuring.

„Die Sinode van die N.G. Kerk in Suid-Afrika spreek sy sterkste afkeuring uit oor die betreurenswaardige uilatings en optrede asook die herhaalde wanvoorstellings van die Minister van Lande ten opsigte van die Kerk in sy arbeid op Kakamas; hy wil sy ernstige besorgdheid te kenne gee oor die feit dat sulke onverantwoordelikheid die gevaar inhoud dat die gewenste same-werking tussen Kerk en Staat, wat in belang van ons land en volk noodsaaklik is, bemoeilik word; en verder rig die Sinode 'n ernstige versoek tot SyEdele die Eerste Minister om 'n afvaardiging van die Sinode te ontmoet in verband met hierdie besluit.”

Ds. J. C. du Plessis en die Ouderling van Beaufort-Wes stel voor as amendement:

„Aangesien Minister Conroy onbeteueld voortgaan met sy verregaaende onhoflike optrede, mees onwelvoeglike uitings, onware beskuldigings en bedriegings teen die Kakamas-Kommissie en ons Kerk (soos nog onlangs geskied het met sy besoek op Kakamas, waar hy in 'n opruiende toespraak o.a. volgens 'n Sapa-berig hom as volg uitgedruk het: „die dae van jul slawerny en kneegskap sal binnekort iets van die verlede wees”),

„aangesien hy voortdurend besig is met 'n veldtog van opsweeping teen die Kerk wat duidelik daarop mik om ons Kerk se werk te Kakamas oral in onguns te bring, en

„aangesien hy heengegaan en nuwe wetgewing laat opstel het sonder die Sinode eers die geleentheid te gee om as stigter van Kakamas en as Kontrak-terende party die De Villiers-rapport te oorweeg,

„so besluit die Sinode dat, waar hy nog altoos daarna gestref het om met die Regering saam te werk in rehabilitasie-aangeleenthede, hy egter alleen bereid is om met die Eerste Minister te onderhandel met betrekking tot die aanleiding van wenke wat in die De Villiers-rapport te berde gebring word,

„en besluit verder om aan die Moderatuur opdrag te gee om saam met die Kakamaskommissie 'n ooreenkoms met die Eerste Minister te probeer bereik en aan die Algemene Sinodale Kommissie — aan wie volmag verleen word om na bevinding te handel — daaromtrent te rapporteer.”

Di. J. J. Wasserfall en S. J. L. Marais dien ook die volgende voorstel in:

„1. Die Sinode neem met waardering kennis van die lofwaardige dienste en optrede van die A.K.K., die goeie bestuur en opbouende werk op Kakamas, en die bemoedigende getuigenis vir die Kerk in die Rapport van die Kommissie van Ondersoek.

„2. Die Sinode gee opdrag aan die A.K.K. om sover moontlik trapsgewyse uitvoering te gee aan die konstruktiewe wenke in genoemde rapport.”

Na bespreking word die amendement teruggetrek ten gunste van die eerste voorstel (Snyman—Hugo).

Aan die bespreking van hierdie Punt het deelgeneem Di. J. W. Snyman, J. C. du Plessis, G. J. Barnardt, J. J. Wasserfall en die Ouderlinge van Hanover, Carnarvon en Philadelphia.

Tot stemming gebring, word die eerste voorstel met 'n paar teëstemme aangeneem.

Die tweede voorstel (Wasserfall—Marais) word deur die vergadering afgestem.

Die volgende mosie word deur die vergadering heelhartig aangeneem:

Ds. P. du Toit,
Dank en
waardering.

„Die HoogEerwaarde Sinode betuig met innigheid sy opregte en hartlike dank en waardering teenoor Ds. P. du Toit vir die waardige en bekwame wyse waarop hy as Voorsitter van die A.K.K. met die pen sowel as andersins, die belang van ons Kerk insake die Kakamasstryd behartig het. Die Sinode wil hom baie graag verseker van sy opregte ondersteuning en sy getrouwe voorbidding.”

Punt 20. — Aanbevelings:

Aanbeveling 1 word deur die vergadering aanvaar.

Rhenosterkop.

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie insake Kakamas* word ter tafel gelê.

Kakamas, Verslag
van Tydelike
Kommissie.

RAPPORT VAN TYDELIKE KOMMISSIE INSAKE KAKAMAS.

Die H.E. Moderator Sinodi.

HoogEerw. Heer,

Hiermee het u Kommissie die eer om as volg oor hul bevindings en aanbevelings oor Punte 2 (a) (b) en 8 op bls. 161, en Par. 19, wat na hulle verwys is, aan die HoogEerw. Vergadering te rapporteer:

1. In verband met die Sinodale besluit van 1940, nl. dat die inkomste en uitgawes van die administrasie behoort te klop, wil u Kommissie rapporteer dat volgens die teenswoordige finansiële verslag 1944-'45 dit wel geskied het, behalwe dat daar 'n tekort van £5,040 17s. 9d. aangetoon word, veroorsaak hoofsaaklik deur die uitgawes i.v.m. die Kommissie van Ondersoek wat vir die A.K.K. £4,337 1s. 9d. gekos het.

2. U Kommissie beveel aan dat die skuld van £90,000 geleidelik afbetaal sal word met in agneming van alle noodsaaklike behoeftes van die Arbeidskolonie.

3. Aanbeveel word dat die skuld aan die Regering, t.w. £4,730 2s. 9d. (i.v.m. Rhenosterkop), dadelik afbetaal word.

4. Aanbeveel word dat 'n Leningsfonds van £20,000 uit die winste van die winkels opgebou word. Die beheer van die fonds sal by die A.K.K. berus, wat deur 'n Spesiale Kommissie toekenning teen 3 persent rente sal doen.

5. Aangesien 4 (c) en 5 in die Verslag van die Tydelike Kommissie insake Kakamas in 1940 nie uitgevoer is nie en daar geen verandering in die Konstitusie deur 'n besluit van die Volksraad aangebring is nie, beveel u Kommissie aan dat daar nou nie meer op die uitvoering van gemelde besluit sal aangedring word nie, nl.: 4 (c) en 5, bls. 294, Akta 1940, lees as volg: „Dat na hieraan voldoen is en die Arbeidskolonie alle billike voordele uit die Winkelwinste getrek het, die restant ook ten behoeve van ander kerklike opheffings- en armsorgwerksaamhede in verband met die verwaarloosde deel van ons volk sal aangewend word soos deur die Armsorgkommissie onderneem.

„In verband met 4 (c) moet u Kommissie daarop wys dat die Sinode opdrag sal moet gee dat die nodige wysiging in die Konstitusie, soos vermeld hierbo, aangebring moet word by wyse van 'n besluit van die Volksraad.”

6. Met dankbaarheid word verneem dat die Reserwe Fonds reeds £21,363 13s. 7d. sterk is, en beveel u Kommissie aan dat dit verder met sy eie rente opgebou word en wel vir die volgende doeleindes:

(a) Hulp in tye van nood en onvoorsiene rampe.

(b) Indien die Fonds die £20,000-merk oorskry, sal die balans vir die ontwikkeling en uitbreiding van die Arbeidskolonie gebruik mag word.

7. *Insake meer seggenskap*, beveel u Kommissie aan: „Die Sinode is van oordeel dat die beginsel in die verlede gevolg, nl., om nie eiendomsreg (Kaart en Transport) aan die koloniste toe te ken nie, maar wel besitreg, terwyl al die gronde eiendom van die Kerk

bly, in die beste belang van die Nedersetters en van die Kerk in die algemeen was, en keur dit goed dat die A.K.K. hierdie beginsel steeds gehandhaaf het.

„Maar met die oog daarop dat ook in die toekoms die beste belang van die koloniste behartig sal word, oordeel u Kommissie dat 'n beleid gevolg sal word waardeur aan die koloniste geleidelik seggenskap in die bestuur gegee word, die besonderhede waarvan van tyd tot tyd deur die Sinode bepaal sal word.”

En as eerste stap tot uitvoering van hierdie beleid beveel u Kommissie aan dat een kolonis as lid van die A.K.K. deur die Sinode benoem word en drie lede met adviserende stem, een vir elk van die volgende wyke: Suidvoor, Noordvoor en Renosterkop, en wel deur die koloniste self gekies. Hulle moet koloniste wees, volle erfhouers en nie perseelhouers nie.

8. *Insake Eiendomsreg* dra die Sinode dit aan die A.K.K. op om in te gaan op die wenslikheid van eiendomsreg toe te ken aan die koloniste wat dit verlang en rapport te doen aan die Sinodale Kommissie, wat volmag sal hê om daaroor te besluit. Die volgende voorwaardes, egter, moet by die verleen van Kaart en Transport in ag geneem word:

- (a) Elke kolonis wat eiendomsreg verlang, moet daarom skriftelik aansoek doen en 'n waarborg gee dat hy die geldelike implikasies wat sy aansoek meebring, begryp en sal nakom.
- (b) Die applikant moet, na die oordeel van die A.K.K., as gerehabiliteer beskou word, d.w.s. sy bate moet sy laste bevredigend oortref.
- (c) Alvorens 'n begin gemaak word met die praktiese toekenning van eiendomsreg, moet op 'n vaste datum aansoek gedoen wees deur die koloniste wat eiendomsreg begeer, sodat die opmetingskoste bereken kan word. Voorts moet die applikant onderneem om:
 - (i) sy deel van die koste van opmeting en transport te dra;
 - (ii) sy deel van die skuld wat nog op die kolonie rus, op hom te neem, en
 - (iii) alle belastings op sy erf te betaal.
- (d) Elke transportakte moet die volgende serwitute dra wat as beskerming vir die Nedersetters sal geld:
 - (i) Ten einde die karakter van die Nedersetting te behou en te bestendig, sal geen verkoping, verpanding of vervreemding op enige wyse hoegenaamd toegelaat word nie tensy die vergunning van die A.K.K. verkry is, en derhalwe moet elke nuwe koper deur die A.K.K. goedgekeur word.
 - (ii) Die A.K.K. sal in geval van ernstige oortredings (soos in die nuwe Konstitusie bepaal sal word) die reg van uitsitting besit.
 - (iii) Geen erfhouer sal meer as een erf mag besit en op sy naam getransporteer kry nie.
 - (iv) Die A.K.K. sal die reg hê om hoofsugslote en enige ander serwituit in die algemene belang op die erf aan te bring en vergoeding daarvan toe te ken.
 - (v) Geen handel sal op die erf gedryf mag word nie.
 - (vi) Geen bedwelmende drank mag op die Nedersetting gemaak of verkoop word nie.
 - (vii) Elkeen wat eiendomsreg verkry (nadat meer as 50 persent daarom aansoek gedoen het) sal saam met diegene wat dit nie verlang en besit nie, onder die regulasies van die A.K.K.-administrasie staan.

9. *Insake die Winkels en Industriële Ondernemings*: Aangesien die bevindings van die Kommissie van Onderzoek bewys lewer dat hierdie ondernemings uitstekend bestuur is in belang van die hele gemeenskap, en aangesien die nutsbeginsel soos toegepas in die besighede op Kakamas deur deskundiges as die beste vir die omstandighede beskou word, so besluit die Sinode dat die winkels en ander ondernemings onder die beheer en bestuur van die kerklike administrasie sal bly voortbestaan.

Verder beveel die Sinode aan dat die A.K.K. ondersoek sal instel na die moontlikheid of die handelsbedrywighede tot groter nut van die kolonie aangewend kan word, en indien wel, alles moontlik te doen om dit prakties uitvoerbaar te maak.

Verder word aanbeveel: (1) Dat 'n onderhandeling direk met die Edelagbare Eerste Minister insake hierdie toekomstige beleid van Kakamas baie wenslik is. (2) En ook dat.

aangesien daar geen pensioenskema vir die amptenare is nie, dit aan die A.K.K. opgedra word dat die salaris se verhoog sal word.

Hopende dat ons hiermee uitvoering aan u opdrag gegee het.

F. S. MALAN.
J. DU PREEZ.
W. J. LUBBE.
P. J. LOOTS.
H. J. C. SNIJDERS.
P. J. HUGO (met voorbehoud i.s.)
Eiendomsreg)
PH. J. DU PLESSIS (Scriba).

Minderheidsrapport Insake Eiendomsreg.

Minderheids-
rapport,
Eiendomsreg.

By die H.E. Sinode word baie sterk aanbeveel om die beleid insake Eiendomsreg — soos sedert die ontstaan — nog verder te handhaaf, en wel om die volgende redes:

- (a) Die toestaan van Eiendomsreg met kaart en transport aan die Koloniste sal 'n deeglike en omvattende opmeting van Kakamas onvermydelik maak en 'n koste van nagenoeg £50,000 beloop. Hierdie bedrag sal of deur die Koloniste of deur die Kerk gedra moet word, of deur albei in gelyke bedrae. So 'n belading op die Koloniste of die Kerk is ongeregverdig en onverstandig.
- (b) Die Koloniste geniet onder tans bestaande reëlings volle handelsvryheid met hul besitreg, m.a.w., hulle kan na hartelus hul ewe teen volle waarde van die hand sit — onderworpe alleen aan die keuring deur die A.K.K. van die koper van sodanige erf — sonder belas te word met onnodige swaar koste van opmeting, kaart en transport. Langs die weg van Eiendomsreg kan daar dus geen verbetering vir die Koloniste aangebring word nie.
- (c) Die Koloniste is ongelukkig sterk verdeeld wat Eiendomsreg betref, en kan daar dus geen beter gesindheid en meer eenstemmigheid verkry word nie — deur eenvoudig van een stelsel na 'n ander oor te skakel nie.
- (d) Deur van standpunt te verander — sonder behoorlike en oortuigende redes — sal die Kerk onder geen omstandighede die aangekondigde wetgewing deur die betrokke Minister kan voorkom nie — intendeel sal dit kan vertolk word as 'n erkenning deur die Kerk dat hul alone beleid verkeerd was en tot nadeel van die Koloniste gestrek het. Ingeval egter die Koloniste mettertyd tot eenstemmigheid mag geraak ten gunste van Eiendomsreg — bewus van die koste wat hulle sal moet dra verbonden aan opmeting, kaart en transport — dan word aan die Sinodale Kommissie opgedra om, na raadpleging met die A.K.K., sodanig te handel as wat hulle mag goed dink, en ingeval Eiendomsreg deur die Sinodale Kommissie mag toegestaan word, dit dan sal geskied met begeleidende voorwaardes en serwiture soos aanbeveel deur die A.K.K. op pagg. 160—161 van die Skema van Werksamehede.

P. J. HUGO.

Aanbeveling 2 (a) en (b) en Aanbeveling 8 word in die Rapport van die Tydelike Kommissie behandel. Finansiële beleid.

Punt 1 word vir kennisgewing aangeneem.

Afbetaling van skuld.

Punt 2. — Bp. 192: Die aanbeveling word aangeneem.

Rhenosterkop,
Skuld aan
Regering.

Punt 3 word toegestem.

Leningsfonds.

Punt 4 word aanvaar, met die verandering van „teen 3 persent rente” in „teen 'n lae rentekoers”.

Finansiële beleid.

Punt 5 word goedgekeur.

Reserwe Fonds.

Punt 6 word aangeneem. Die aanbeveling word besluit van die vergadering.

Meer seggenskap,
Erfhouers.

Punt 7. — Meer Seggenskap: Di. J. du Preez en H. J. C. Snyders stel voor:

„Punt 7 van die Rapport word aanvaar, met wysiging na die derde paraaf as volg: „En as eerste stap tot uitvoering van hierdie beleid beveel u Kommissie aan dat vier lede met adviserende stem, een vir elk van die volgende wyke: alle erfhouers onder die Noordvoor, alle erfhouers onder die Suidvoor, en erfhouers op Rhenosterkop, en wel deur die Koloniste self gekies, en 'n vierde gekies deur die perseelhouers.””

As amendement word voorgestel deur Di. W. Fullard en A. L. Badenhorst:

„Art. 351 word geskrap en in plek daarvan word gestel: . . . Daar moet 'n Kerknedersettingskommissie wees, bestaande uit sewe lede, vyf waarvan deur die Sinode benoem, een van laasgenoemde lede moet 'n Predikant wees uit die Ring waarin die Kerknedersetting val; tenminste een 'n praktiese boer, en een 'n sakeman. Die vyf lede deur die Sinode benoem sal aangevul word deur twee verteenwoordigers deur die Koloniste self gekies. Aan hierdie Kommissie is opgedra die behartiging van al die belangte van die Kerknedersetting te Kakamas.””

As tweede amendement dien die volgende van Di. J. H. Lange en T. N. Hanekom:

„Die Sinode beskou die te word aangestelde A.K.K., waarvan die twee leke-lede wettige koloniste gekies deur die wettige koloniste te Kakamas moet wees, as 'n Oorgangskommissie en dra dit aan gemelde Kommissie op om in oorleg met die Algemene Sinodale Kommissie in te gaan op aanneemlike voorwaardes waarop (indien moontlik by die volgende Sinode) die beheer van Kakamas op eervolle en plegtige wyse aan die nedersetters self oorhandig kan word.””

As derde amendement stel Ds. P. A. M. Brink, jnr., en die Ouderling van Tzitzikamma voor dat Bp. 193 aangeneem word.

Die voorstelle word verwys na die voorstellers met die oog op 'n gesamentlike voorstel by die volgende sitting.

Afwesig.

Vandag was afwesig weens krankheid Di. D. P. Laurie, I. E. Heyns, en die Ouderlinge van Albertinia, Upington, Loerie en George.

Verlof tot afwesigheid.

Verlof om huiswaarts te vertrek op 8 November word toegestaan aan die Ouderling van Nuwerus.

Ds. I. J. Viljoen sluit met gebed.

Geresumeer en geteken op Woensdag, 7 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

VYFTIENDE SITTING

Woensdag, 7 November 1945.

Ds. W. N. van der Merwe lei die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Ges. 36 verse 2 en 4, lees 'n paar verse uit Johannes 6 vanaf vers 65, en spreek na 'aanleiding van vers 67 oor (a) die keuse gestel en (b) die keuse bevestig. Enkele gebede volg.

Die Notule van die Veertiende Sitting word geresumeer en sonder wysiging goedgekeur en geteken.

Die biduurtyd word bepaal om voortaan 9.15 v.m. 'n aanvang te neem.

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie insake Kakamas* is weer ter tafel.

Punt 7: Die volgende gesamentlike voorstel dien in die plek van die wat op die vorige sitting na die voorstellers terugverwys is:

„In ooreenstemming met die gesonde beleid van geleidelike ontwikkeling wat die A.K.K. al die jare gevvolg het, en met die oog op die ontwikkeling van die Arbeidskolonie tot 'n selfversorgende en selfbesturende gemeenskap deur die koloniste self onder leiding van die Kerk, so besluit die Sinode om as eerste stap twee koloniste as volle lede op die A.K.K. te benoem en met die oog op die uitgebreidheid van die besighede wat deskundige advies vereis, ook drie adviserende lede vir die A.K.K. aan te stel.”

Die vergadering aanvaar dit sonder verdere bespreking, en neem kennis van 'n wenk van die Predikant van Gansbaai dat die Ring van Kenhardt op die Kommissie behoort verteenwoordig te wees.

Punt 8.— Eiendomsreg: Die Tydelike Kommissie gee aan die hand dat die volgende wysigings onder *Punt 8* aangebring word:

(c) (ii) word geskrap.

(c) (iii) sal lui: „alle belastings op sy erf en sy reg van beweiding van die buiteveld te betaal.”

(d) (v) sal lui: „Geen gelisensieerde besigheid sal, sonder verlof van die A.K.K., op die erf gedryf mag word nie.”

Di. F. S. Malan en Ph. J. du Plessis stel voor aanname van *Punt 8*, met die bovenoemde wysigings.

Di. Wm. Fullard en Lod. P. Spies stel as amendement voor die aanname van *Punt 8* soos gewysig, en daarby ook die volgende bewoording in plaas van die eerste paragraaf van *Punt 8*:

„Die Sinode keur in beginsel goed die toekenning van eiendomsreg aan die nedersetters op Kakamas. Die volgende voorwaardes, egter, moet by die verleen van Kaart en Transport in ag geneem word. . . .”

As tweede amendement word deur Di. C. J. Odendaal en D. M. C. Smit voorgestel dat die Minderheidsrapport insake eiendomsreg te Kakamas besluit word van die vergadering.

By stemming word beide amendemente verworp, en die voorstel met groot meerderheid van stemme aangeneem.

Punt 9.— Winkels en Industriële Ondernemings: Di. W. J. Lubbe en J. du Preez stel aanname voor van *Punt 9*, met die volgende toevoeging aan die end van die eerste paragraaf: „tot tyd en wyl die Sinode anders mag besluit”, en

Biduurtyd.

Kakamas, Verslag van Tydelike Kommissie.

Meer seggenskap, Erfhouers.

Ring van Kenhardt, Verteenwoordiging.

Eiendomsreg.

Winkels en Industriële Ondernemings.

met verandering van die derde paragraaf, onder-afdeling (2) as volg: „(2) En dat weer 'n poging aangewend word om 'n pensioenskema vir die amptenare in die lewe te roep, en vir hierdie doel word volmag aan die A.K.K. verleen.”

Die vergadering aanvaar die voorstel en die gewysigde formulering.

Kakamas,
Onteining.

Die volgende voorstel, afkomstig van Di. J. W. Snyman en Oud. Ds. P. du Toit, word ook deur die vergadering aanvaar:

„Die Sinode het kennis geneem van die voorneme van die Minister van Lande om Kakamas van die Kerk te onteien, asook van die feit dat dit die eerste maal in die geskiedenis van die N. G. Kerk is dat die Staat vir hom, teen die wens en die wil van die Kerk inmeng met die doel van onteining.”

„Die Sinode besluit derhalwe:

„1. Om sy sterks moontlike beswaar teen die skepping van so 'n gevaa-like presedent te boekstaaf; en

„2. Om, indien bevrediging nie verkry word deur die afvaardiging van die Sinode na dié H.Ed. Eerste Minister nie, dit aan die Sinodale Kommissie op te dra om met alle gewettigde middels tot sy beskikking hierdie beginsel te bestry.”

Landboukundige.
Skoolraad,
Verkiesing.

Terugkerende tot die Verslag van die A.K.K. word *Aanbevelings 3 (Landbou-kundige), 6 (Skoolraad)*, aangeneem.

Kakamas,
Beroeping van
Predikante.

Aanbeveling 7 word aangeneem deur die vergadering, gewysig as volg:

„Dat die beroeping van Predikante vir die gemeentes op die Kakamas-nedersettings, met herroeping van vorige Sinodale besluite daaromtrent, sal geskied volgens die Wette en Bepalings van die N. G. Kerk.”

Erfhouers, Lede
van N.G. Kerk.

Bp. 194 word nou ook behandel. Di. P. J. B. Shaw en F. S. Malan stel in verband hiermee voor:

„Na aanleiding van *Bp. 194* besluit die H. E. Sinode as volg:

„Die Arbeidskolonie Kakamas is aangelê met die doel om lede behorende aan die N. G. Kerk te help. Dat dit die doel was en nog is, word duidelik bewys deur die feit dat in die loop van die jare alleen lede van genoemde Kerk daar toegelaat is as erfhouers. Bewys van lidmaatskap van die N. G. Kerk was en is nog altyd 'n deel van die kontrak wat aangegaan is tussen die Arbeidskoloniekommisie en die erfhouer. Dit is dus vanselfsprekend dat 'n erfhouer wat die N. G. Kerk verlaat en oorgaan na 'n ander kerkgenootskap of 'n sekte, sy kontrak verbreek het en dus nie meer erfhouer kan wees nie. Bywoners of plakkars wat nie aan bogenoemde Kerk behoort nie kan ook nie daar toegelaat word nie.”

Die vergadering neem dit aan met algemene stemme.

Arbeidskolonie,
Benaming.

Bp. 187: Aanname van *Bp. 187* word voorgestel deur Di. J. R. Holzapfel en Lod. P. Spies.

Die saak word verwys na die Tydelike Regskommissie vir advies.

Die volgende mosie word onbestrede aangeneem, op voordrag van Ds. W. L. Steenkamp en die Ouderling van Namakwaland:

Wyle P. J. Cillie,
Waardering.

„Die Sinode wil sy hoogste waardering en dankbaarheid uitspreek vir die werk wat deur wyle P. J. Cillie, jarelange Voorsitter van die A.K. Kom-

missie, gedoen is. Hy was 'n bate vir die Kerk en die weldoener van Kakamas en sy nagedagtenis sal lank in die hart van menigte kolonis lewe."

Ook aanvaar die vergadering die volgende voorstel van Di. A. F. Louw en P. Eksteen:

„Die Sinode wil hiermee sy innige dank uitspreek teenoor die Algemene Armsorgkommissie vir die rolprent wat hy oor die Kerk se werk op Kakamas laat vervaardig het. Hy wil ook sy waardering en dank uitspreek aan die A.K.K., en by name sy Voorsitter, vir die vertoning van hierdie pragtige rolprent op Donderdagaand, 1 November in die Sinodale Saal. So diep is die lede van die Sinode getref deur die vertoning dat hy die A.K.K. dringend versoek om op soveel dorpe en stede moontlik lede van ons Kerk die geleentheid te gee om te sien wat deur die Kerk gedoen word op Kakamas.”

Hiermee is die Verslag van die A.K.K. afgehandel met dank aan die Kommissie.

Die *Rapport van die Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Euwels* (p. 226), word vervolgens behandel.

Rolprent oor Kakamas.

Sosiale Euwels, Kommissieverslag.

Punt I word vir kennisgewing aangeneem.

Punt II. — Gemengde Huwelike: Die volgende voorstel, afkomstig van Ds. E. G. du Toit en Dr. S. H. Rossouw, word aangeneem:

Gemengde Huwelike.

„Die H.E. Sinode rig andermaal 'n dringende versoek aan die Regering om wetgewing in te dien wat gemengde huwelike sal verbied.”

Punt III. — Geboortebeperking: Die aanbevelings order hierdie hoof word gelees.

Geboortebeperking.

Aanbevelings 1—6 word almal aangeneem.

Die herdruk en uitgawe van die Rapport oor Sosiale Euwels word aan die S.A.B.V. in bedenkig gegee.

Publikasie van verslag.

Punt IV word vir kennisgewing aangeneem.

Onbehoorlike Publikasies.

Die vergadering betuig sy dank aan die owerheid vir die verbanning van sekere onbehoorlike publikasies wat die land binnekom.

Punte V en VI word aangeneem.

Onbehoorlike Opvoerings.

Punt VII. — Sondagsontheiligung: Di. J. J. Wasserfall en H. J. C. Snyders stel hieroor voor, en die vergadering verenig hom daar mee:

Sondags-ontheiligung.

„Hierdie H.E. Sinode besluit om deur sy Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Euwels ernstige vertoe tot die owerheid te rig om, na die beëindiging van die teenswoordige beheer oor die verkoop van petrol, nie toe te laat dat motorbrandstof ooit weer op Sondae aan die reisende publiek verkoop of verskaf sal word nie.”

Die vergadering spreek hom ook eenparig uit ten gunste van die volgende voorstel van Dr. D. R. Snyman en Dr. Jac. J. Müller:

Kaapstadse Vereniging, Waardering.

„Die Sinode spreek sy waardering uit teenoor die Kaapstadse Vereniging vir die Bestryding van Ontheiligung van die Sondag, en waardeer sy wakkere optrede.”

Heropening van
Skole op 'n
Maandag.

Di. G. P. van den Berg en E. H. Botha stel verder voor en die vergadering aanvaar dit:

„Met die oog op die heropening van skole op 'n Maandag, wat ongetwyfeld Sabbatsonheilige in die hand werk, versoek die H.E. Sinode by wyse van persoonlike vertoë die Departement van Onderwys baie dringend of die skole by die begin van 'n kwartaal nie later in die week, bv. op Woensdag, kan heropen nie.”

Kommunisme.

Staatsloterye.

Punt VIII word vir kennisgewing aangeneem.

Punt IX. — Staatsloterye: Op voorstel van Ds. A. F. Louw en Dr. Jac. J. Müller neem die vergadering die volgende besluit:

„Die owerheid word versoek om te verbied dat Unieburgers mag deelneem aan loterye in Suid-Rhodesië, Portugees-Oos-Afrika en Basotoland, en indien sodanige wetgewing bestaan, dit streng toe te pas.”

Bp. 246 word op voorstel van die Ouderling en Predikant van Philipstown aangeneem.

Drankkessie.

Punt X. — Drankkessie: Die volgende voorstel van Di. J. H. Lange en A. F. Louw word aangeneem:

„Die Sinode doen 'n beroep op die Minister van Justisie om ingeval van verandering van ons drankwetgewing die Kerk daarin te ken.”

Di. P. S. Latsky en J. C. N. Mentz stel verder voor:

„Die Sinode is van oordeel dat die koop van sterk drank alleen deur middel van 'n permit sal geskied. Om hierdie stelsel moontlik te maak, is die Sinode van oordeel dat die tyd aangebreek het dat die Regering die hele drankhandel sal oorneem (Groot- en Kleinhandel). Die Regering betaal die wynboere dan 'n goele prys vir hul produkte en vervaardig industriële alkohol van die surplus.”

„Ingeval staatsoorname van drankhandel onprakties blyk te wees, so word die Regering versoek om kontrole oor die drankhandel uit te oefen by wyse van permit- of koeponstelsel.”

Bp. 244 word hierby ook bespreek. Die Ouderling van Paarl en Swartland stel as amendement voor:

„Die hele kwessie van drankkontrole word opgedra aan die te word aangestelde Kommissie vir Bestryding van Sosiale Euwels, om in oorleg met die K.W.V. in dié rigting te werk ten einde drankmisbruik tot 'n minimum te beperk.”

Di. E. G. du Toit en J. C. van Niekerk stel as tweede amendement voor:

„Die H.E. Sinode heg sy goedkeuring aan die besluite geneem op die Kongres gehou in November 1944 vir die bestryding van dronkenskap, en dra dit op aan die volgende Waaksamheidskommissie om uitvoering daaraan te gee.”

Die eerste amendement word na bespreking teruggetrek ten gunste van die tweede.

Die amendement word besluit van die vergadering, en die voorstel afgestem.

Op hierdie tydstip word die geleentheid gebied aan Ds. W. Nicol om die groete van die N.H. of G. Kerk van Transvaal aan die vergadering oor te bring. Hy wys o.a. op die groei van die dogterkerk in die Transvaal in die afgelope dertig jare — en op hul besondere probleme in hierdie tyd ten opsigte van die stryd om die taalmedium op die skool, en die stryd teen die kommunisme. Hy maak melding van die ondersoek na die moontlikheid van organiese kerkvereniging tussen die Gefed. N.G. Kerke. Hy bied ten slotte sy heilwense aan ons Kerk in sy groot arbeid.

Transvaalse Kerk,
Groete.
Ds. Wm. Nicol.

Ds. Jac. Conradie neem die groete in ontvangs namens die vergadering met 'n gepaste wederwoord.

In aansluiting by die *Rapport van die Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Euwels* word nou die volgende voorstel van Dr. D. R. Snyman en Ds. W. N. van der Merwe ingedien en aanvaar:

Sosiale Euwels,
Kommissieverslag.

„Die Sinode keur nie die aanbeveling van die Gefedereerde Kommissie vir die Bestryding van Sosiale Euwels goed nie, en lê nadruk op die wenslikheid dat geen alkoholiese drank op bruilofte sal bedien word nie (Par. X., Punt 2).”

Drank op
Bruilofte.

Rev. J. D. Yule bring by hierdie geleentheid die groete oor van die Presbiteriaanse Kerk in Suid-Afrika en wel in die Afrikaanse taal. Hy wys op ons gemeenskaplike Gereformeerde belydenis en lewensdoel: „die eer van God bo alles!” as die grondslag vir die groot taak waartoe ons Kerke geroep word in hierdie land.

Presbiteriaanse
Kerk, Groete.
Rev. J. D. Yule.

Hy maak ook melding van die betreурde uitlating van 'n Presbiteriaanse predikant op Johannesburg ten opsigte van soldate en hul houding teenoor die N.G. Kerk. Hy wys daarop dat die uitlating nie 'n weerspieëling was van die gevoel van hul Kerk nie, maar die opmerking van 'n enkeling, wat deur die pers wêreldkundig gemaak is.

Rev. D. A.
Diederich.

Ook Rev. D. A. Diederich spreek in Afrikaans die vergadering toe oor die samewerking tussen die Presbiteriaanse en die N.G. Kerke, en spreek die hoop uit dat die twee Kerke nog eendag één sal wees.

Ds. J. W. Snyman dank die Presbiteriaanse Leraars vir die heilwense wat hul oorgebring het — en wel in Engels, as blyk van waardering vir die bewys van welwillendheid deur hul geopenbaar deur die Sinode in Afrikaans toe te spreek.

Sosiale Euwels,
Kommissieverslag.

Die Rapport oor Sosiale Euwels is hierna weer aan die orde.

Onder *Punt X* aanvaar die vergadering die voorstel van Di. J. H. Lange en H. J. C. Snyders:

Drankkwestie,
Licensierade.

„Die Sinode is van gevoele dat soos die lisensierade tans fungeer, dit hoogs belemmerend en verwarrend is, en derhalwe doen die Sinode 'n beroep op die Minister van Justisie om die aanstelling van een lisensieraad vir elke streek met min of meer soortgelyke belangte ten opsigte van die koop en verkoop van drank te oorweeg.”

Dranklokale,
S.W.A.

Ook die volgende voorstel van Di. J. R. Holzapfel en J. T. Potgieter word besluit van die vergadering:

„Dit het onder die aandag van hierdie HoogEerw. Sinode gekom dat dranklokale in Suidwes gedurende Sondae oop is. Met groot bekommernis neem hierdie vergadering hiervan kennis, en veral van die treurige feit dat dit 'n geweldige versoeking skep vir menige lidmaat.”

„Om hierdie rede dra hierdie HoogEerw. Sinode dit aan sy Kommissie vir die Bestryding van Sosiale Euwels op om te onderhandel met die betrokke outhouers in Suidwes-Afrika en aan te dring om die dranklokale op Sondae gesluit te kry.”

Alkoholisme.

Add. Bp. 28 word hierby behandel, en op voorstel van Di. H. J. C. Snyders en J. du Preez deur die vergadering aangeneem.

Matigheids-
Alliansie,
Verteenwoordiger
op.

Add. Bp. 29: Die volgende voorstel van Di. H. J. C. Snyders en W. A. Landman word eweneens aangeneem:

„Die H.E. Sinode dra dit aan die Kommissie van Waaksamheid op om 'n verteenwoordiger uit die betrokke Kommissie te benoem op die S.A. Matigheidsalliansie.”

Punte XI, XII en XIII word vir kennisgewing aangeneem.

Sosiale Euwels,
Ringskommissies.

Punt XIV. -- Verdere Aanbevelings: Dr. L. V. Rex en Ds. J. C. du Plessis stel voor dat *Punt 6* net vir kennisgewing aangeneem word, en dat *Punt 7* besluit van die vergadering word. Dit word aangeneem.

Tugoefering.

XIV: Punt 1 is reeds verwys na die Kommissie oor Tugoefering.

Huwelik,
Geskeides.

XIV: Punt 2 is reeds verwys na die Kommissie oor Huwelike en Eggskeidings.

Mansklike, Vroue.

XIV: Punt 3: Die aanbeveling word aangeneem.

Bedelaars.

XIV: Punt 4 word goedgekeur.

Ledetal van
Kommissie.

XIV: Punt 5: Dit word goedgekeur dat die Kommissie minstens sewe lede moet tel.

Advertisings,
Dansklubs.

XIV: Punt 8 word aanvaar:

Die volgende voorstel van Di. J. H. Lange en A. F. Louw word nog ingedien:

Volkskongres.

„Die Sinode dra dit aan die Sosiale Euwelskommissie op om 'n volkskongres oor Sosiale Euwels te organiseer.”

Die vergadering keur die voorstel goed.

„Leë Kerkbank”.

Di. H. J. C. Snyders en G. W. Koornhof stel voor die aanname van *Add. Bp. 31*.

Die vergadering verenig hom egter nie daarmee nie.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Fondse-
Kommissie,
Eerste Rapport.

Die *Eerste Rapport van die Fondse-Kommissie* word vervolgens aan die orde gestel.

RAPPORT VAN DIE FONDSEKOMMISSIE. (Eerste Rapport.)

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg oor die volgende sake te rapporteer:

1. Aan Art. 113 is voldoen. Die boeke van die Saakgelastigde is nagesien. Nie alleen is alles in orde nie, maar die boeke is net en aantreklik gehou. Hy en sy staf verdien 'n woord van dank.

I. Die Verskillende Fondse —

- (1) *Voordelige Saldo's*: Dit beloop die pragtige som van £834,509 10s. 10d.
- (2) *Armsorgfonds*: Volgens verslag op bls. 74 blyk dit dat genoemde Fonds £1000 bygedra het tot noodleniging van die Transvaalse Kerk. Verder word met dankbaarheid gelet op die gunstige batige saldo op 30 Junie, nl. £26,351.
- (3) *Arbeidskolonie*: Die nadelige saldo in 1940 het in 1945 verander van £121,376 13s. 4d. tot £108,990 0s. 0d.
- (4) *Binnelandse Sending*: Mohammedaanse Sending se uitgaaf het baie gedaal — van £500 13s. 8d. tot £132 12s. 6d.
- (5) *Buitelandse Sending*: Die Fonds het van 'n nadelige saldo — £1,125 in 1940 — tot 'n voordelige van £10,308 5s. 1d. in 1945 gestyg.
- (6) *Hospitaalbearbeiding*: Sterk daling in Fonds — van £2,486 tot £1,677.
- (7) *Bearbeiding van Spoorwegpersoneel*: Gunstige batige saldo word aangemerkt.
- (8) *Hulpbehoewende Gemeente*: Die heffing van 1½d. per lidmaat word losgelaat.
- (9) *Sending-Instituut*: Die batige saldo het mooi gestyg van £650 tot £3,303.
- (10) *Predikante-Pensioenfonds*: Die voordelige saldo het gedaal van £295,750 tot £281,098 1s. 6d. Dit is te wyte aan uitbetaling aan die Transvaalse Kerk, t.w. £75,000 met skuldbewyse inbegrepe.
- (11) *Sending onder Israel*: Die batige saldo het gestyg van £1,613 19s. 2d. tot £3,674 5s. 1d.
- (12) *Predikante-Wed.-Pensioenfonds*: Fonds het vermeerder van £186,815 7s. tot £212,766.
- (13) *Trustrekening*: Bemoedigende vermeerdering van £200,000.
- (14) *Sinodale Fonds*: Met betrekking tot geweldige daling in Fonds, beveel u Kommissie aan dat deur elke gemeente £10 voor einde van hierdie jaar sal gestort word.
- (15) *Sinodale Opvoedingsfonds*: Ook hier 'n styging in die Fonds.
- (16) *Spesiale Evangelieprediking*: Fonds is nog sterk en gesond in weerwil van afskaffing van Sinodale Kollektes.
- (17) *Theologiese Kweekskool*: Hier is 'n klein vermindering merkbaar, ook wat rente betref.
- (18) *Dooftomme- en Blinde-Instituut*: Styging merkbaar, so ook die gemeentelike kollektes en bydraes.
- (19) *Stofberg-Gedenkskool*: In weerwil van vermeerdering is groter inspanning noodsaaklik.

II. Rapport van Saakgelastigde —

- (1) Ep. 289: Aanbeveel deur Kommissie van Revisie. Aanbeveel soos in par. 3 aangevra.
- (2) *Afgevaardigdes na Konferensies en Kongresse*: Reisgelde na sodanige vergaderings moet deur eie beskikbare fondse gedra word. Waar daardie fondse nie bestaan nie, geskied uitbetaling uit Sinodale Kas (par. 4).
- (3) *Benaming van Saakgelastigde* (par. 5): Aanbeveling dat Kerkrade versoek sal word dat 'n ander naam vir hul amptenaar sal gevind word soos bv. Scriba-Kassier.
- (4) *Tcenemende Werksaamhede op Kerkkantoor*: Die wenke van die Saakgelastigde word aanbeveel (bls. 101, par. 6).
- (5) *Konsessieregistrateur* (par. 7): Aanbeveling dat Saakgelastigde £50 i.p.v. £25 as vergoeding sal ontvang.

III. Salarisse van Sendingsekretarisse —

Aanbeveling dat die salarissoe uit die betrokke fondse gevind sal word (bls. 104 II 3 (b)).

IV. *Sinodale Saal* —

Aangesien die saak na 'n Interim Kommissie verwys is, so word die saak daar gelaat. Die verskaffing van sitplekke vir die volgende vergadering word aan die Kerkkantoor-kommissie opgedra vir tydelike voorsiening.

V. *Rapport van Kommissie van Toesig en Kontrole (bls. 83)* —

- (1) In Kerkkantoor was daar wisseling van personeel. Dr. Pretorius het vertrek en Mn. D. Malherbe het sy plek ingeneem (pag. 3).
- (2) No. 7: Bp. 305 nie aanbeveel nie. Aanbeveling dat pensioen van Predikante £250 p.j. sal bly met £25 kontribusie jaarliks vir elke aandeel en dat inlegselde op £50 per aandeel sal gestel word. Vanweë die swak toestand van die P.P.F. sal elke gemeente gevra word om £60 oor 'n tydperk van vier jaar te stort.

Wat die sendelinge betref sal die pensioen £150 p.j. wees met £15 kontribusie, £25 inlegselde en £30 kontantstorting.

U Kommissie beveel aan dat as 'n leraar sy emeritaat aanvaar weens swak gesondheid, hy alleen op die volle pensioen aanspraak sal kan maak as die geneesheer kan verklaar dat hy totaal ongeskik is in enige werk, anders sal hy slegs 'n *pro rata* deel van die pensioen ontvang volgens sy diensjare as Predikant — 25 jaar word as genoegsaam vir volle pensioen beskou.

- (3) No. 13 word aanbeveel.
- (4) No. 14: Bp. 289 aanbeveel. Goedgekeur deur Kommissie van Revisie.
- (5) No. 15: Goedgekeur.
- (6) No. 16: Goedgekeur.
- (7) No. 17: Aanbeveel — ook Kommissie van Revisie.
- (8) No. 18: Beveel aan dat Kerkkantoor 'n eiendomsrekening sal open en dat die S.A.B.V.-gebou as las sal geplaas word.
- (9) No. 19: Art. 86 en Regl. 13 (c)—Na regskommissie verwys.
- (10) No. 21: Aanbeveel.
- (11) No. 22: Aanbeveel.
- (12) No. 23: Aanbeveel.
- (13) No. 24: Aanbeveel dat die P.W.P. £120 p.j. met £6 kontribusie sal wees. Dat Kerkkantoor 'n nuwe basis met die Transvaalse Kerk sal reël.

VI. *Kerkhostel by Groote Schuur (Tydelike Opv. Kom. bls. 9)* —

Nie aanbeveel nie weens gebrek aan fondse.

VII. *Stofberg-Gedenkskool (bls. 120 (15))* —

Sinodale Kollekte word weer aanbeveel (Acta 1940, bls. 216).

VIII. *Sinodale Argiefkommissie (bls. 186 (9))* —

Aanbeveling dat 1½d. per lidmaat, deur A.A.K. losgelaat, as volg sal verdeel word: 1d. vir hierdie Kommissie en ½d. vir die Jan Kriel-Tehuis.

IX. *Bearbeiding van Studente (bls. 199)* —

- D (1): Aanbeveling dat toelaag totaal gestaak word.
- D (2) (b): Aanbeveel.
- D (2) (c): Nie aanbeveel nie.
- D (2) (d): Nie aanbeveel nie.

XI. *Beskrywingspunte* —

257: U Kommissie kan nie gratis doopregistrasie goedkeur nie. Die woord „doopgeld“ is onwenslik en onjuis.

258: Nie aanbeveel nie. Aanbeveling is egter dat doopregistrasie nie meer as 7s. 6d. en aanneming meer as 10s. sal wees nie.

259: Beginsel aanbeveel. Aan Kerkkantoorkommissie opgedra vir ondersoek en rapport.

260: Aanbeveling dat klassifikasie afgeskaf word en dat die kontribusie jaarliks £25 vir elke aandeel sal wees.

261: Aanbeveel (sien 260).

262: Sien besluit 259.

267: Nie aanbeveel nie.

268: Aanbeveel.

269: Wat is rentebasis vir Sinodale gelde?

270: Na Kerkkantoorkommissie vir ondersoek en rapport by volgende Sinode verwys.

271: Genoeg duidelikheid. Elke afgevaardigde geregtig op reiskoste.

273: Aanbeveel.

274: Nie aanbeveel nie.

275: Beveel aan afskrywing van £50.

276: Saak hoort tuis by verskillende Kerkrade.

277: Aanbeveel.

278: Teruggetrek.

279: Word verwys na verskillende Kerkrade vir gunstige oorweging.

280: Aanbeveling van £25 jaarliks. Wat reiskoste betref word aanbeveel dat reiskoste van afgevaardigde alleen na Kongres sal betaal word.

281: Nie aanbeveel nie.

282: Kennisgewing.

287: Art. 379: Aanbeveel.

298: Regl. 11: Aanbeveling van £120 pensioen met £6 kontribusie.

299: Regl. 11 (3): Nie aanbeveel nie.

307: Nie aanbeveel nie.

308: Nie aanbeveel nie.

309: Aanbeveel.

310: Verval (sien 309).

311: Verval.

312: Aanbeveling met naaste roete, busdiens ingesluit.

Byvoegsel in Skema, bls. 29 —

56: Aanbeveling met byvoeging van „en die administrasie van S.W.A.” ná die woord „Suid-Afrika”.

59: Sien antwoord op Bp. 259.

60: Nie aanbeveel nie.

61: Sien antwoord op Bpp. 307 en 308

Latere (aparte) Byvoegsel —

2: Art. 185: Aanbeveling van £450 minimum-salaris.

U Dienwillige Broeders,

G. J. BARNARDT (Konvenor).
 J. D. ROOS.
 G. H. P. BADENHORST.
 E. R. DU TOIT (met voorbehoud).
 D. F. VAN DER MERWE.
 D. J. ERASMUS.
 J. C. SMIT.
 J. H. MALHERBE.
 H. H. VAN DER SPUY.
 C. H. KRUGER.
 P. J. DU TOIT.
 S. H. VAN DER SPUY (met voorbehoud).
 J. J. D. MALAN.
 F. M. SCHIMPER.
 W. P. ROUX (met voorbehoud).
 J. J. WASSERFALL.
 C. MULLER.
 J. H. VAN LOGGERENBERG.
 N. J. OLIVIER.
 W. N. VAN DER MERE (Scriba).

Die eerste paragraaf word vir kennisgewing en met waardering aangeneem.

Verskillende Fondse.

Sinodale Fonds,
Elke gemeente stort £10.

Punt I. — Verskillende Fondse: (1)—(13) word vir kennisgewing aangeneem.

In verband met I (14) word voorgestel deur Ds. G. W. Koornhof en Dr. D. J. Louw dat die aanbeveling van die Fondse-Kommissie aanvaar word.

Die Ouderling en Predikant van Rondebosch stel as amendement voor dat 'n heffing van twee en 'n halwe pennie per lidmaat van elke gemeente gehef word om die bedrag te vind, en dat dit dadelik gehef sal word, of ten minste voor die end van 1945.

Die amendement word verworp en die voorstel aangeneem.

Verskillende Fondse.

Kommissie van Toesig en Kontrole.

Afgevaardigdes na Kongresse.

Saakgelastigde, Benaming.

Reis- en Daggelde.

Punt I (15—(19) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt II (1) Bp. 289 bly oorstaan weens onduidelikheid vir latere rapport.

Punt II (2), Afgevaardigdes na Kongresse, word goedgekeur.

Punt II (3), Benaming van Saakgelastigde, word goedgekeur soos aanbeveel.

Bp. 309, 310 en 311 word nou eers behandel.

Aanname van Bp. 309 en die advies van die Kommissie oor Fondse word eenparig aanvaar.

Bpp. 310 en 311 verval dus.

Bp. 312 word besluit van die vergadering.

Die aandsitting word gewy aan 'n Broederlike Onderhoud oor Sosiale Eeuwels. Ds. C. H. Stulting, Snr. tree op as voorsitter, omdat die Moderatuur 'n vergadering bywoon waar twee professore vir die Kweekskool gekies moet word. Die voorsitter laat sing van Ges. 4: 1, 4. Enkele gebede volg waarin die leiding van die Here gevra word by die kiesing van professore.

Die eerste spreker is Dr. J. M. le Roux van die Universiteit van Stellenbosch. Sy onderwerp is: „Geboortebeperking”. Met behulp van statistieke en grafiese het hy die onrusbarende en snelle daling van die geboortesyfers aangetoon. Hy toon aan dat tussen die jare 1904 en 1936 daar 'n kinderverlies was van 327,000. Hy pleit vir 'n reddingsdaad ook op hierdie gebied.

Die voorsitter laat sing Ges. 33:1.

Die volgende spreker is Ds. H. J. C. Snyders. Sy onderwerp is: „Die Erns en Omvang van Sosiale Eeuwels in die Algemeen.” Hy wys op die minagtig van die soewereiniteit van God wat op verskillende maniere tot uiting kom. Ten slotte behandel hy die Alkoholvraagstuk en die moderne sedelikheid, en wys op die noodsaklikheid van doelbewuste en gorganiseerde optrede. Die voorsitter rig 'n woord van dank aan die sprekers.

In verband met uitbetaling van daggelde word besluit om te doen soos gebruiklik was in die verlede ten opsigte van persone wie se geloofsbriefe nie in orde was by die aanvang van die Sinode nie.

Afwezig was vandag: Pred. van Van Rhynsdorp (Krank), Oud. van George (Krank), Oud. van Die Vlakte (Krank).

Die H. E. Moderator verskyn in die vergadering en kondig aan dat tot professore gekies is Dr. Jac. J. Müller en Dr. F. J. M. Potgieter.

Die vergadering sluit met die sing van Ges. 33 : 3 en gebed deur die Voorsitter.

Geresumeer en geteken op Donderdag, 8 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

SESTIENDE SITTING.

Donderdag, 8 November 1945.

Ds. N. F. P. Burger lei die godsdiensoefering. Na die sing van Gesang 75 vers 4, word 'n paar verse uit Matteüs 25 gelees, en spreek sy WelEerw. enkele treffende gedagtes uit oor vers 8. Daarop volg enige gebede.

Die Notule van die Vyftiende Sitting word geresumeer, goedgekeur en geteken.

Die *Rapport van die Fondsekommissie* is weer aan die orde.

Punt II (4). — Toenemende Werksaamhede op Kerkkantoor: Di. G. W. Koornhof en Dr. D. J. Louw stel voor aanname van hierdie aanbeveling van die Fondsekommissie, met die byvoeging van die volgende, op voordrag van Dr. D. R. Snyman en Ds. W. F. de Vos:

Sosiale Eeuwels,
Broederlike
Onderhoud.

Dr. J. M. le Roux.

Ds. H. J. C.
Snyders.

Daggelde,
Uitbetaling van.

Afwezig.

Nuwe Professore.

Fondsekommissie,
Eerste Rapport.
Werksaamhede
op Kerkkantoor.

Administrasie,
A.S.K. en A.A.K.

„Die aanname van die voorgaande beteken nie enige inkorting van die regte of voorregte wat die Algemene Sendingkommissie en Algemene Armsorgkommissie tot hiertoe geniet het in verband met die administrasie van sy werkzaamhede nie.”

Die vergadering verenig hom daar mee.

Konsessie-
registerateur.

Punt II (5). — Konsessieregistrateur: Dit word aanvaar soos aanbeveel.

Spoorweg-
administrasie,
Dank.

Bp. 251: Dit word besluit dat hierdie versoek van die Sinode aan die Spoorwegadministrasie oorgebring sal word.

Nuwe Professore,
Gelukwense.

Op hierdie tydstip bring die H.E. Moderator die gelukwense van die vergadering oor aan Dr. Jac. J. Müller en Dr. F. J. M. Potgieter, wat gister tot Hoogleraars van die Kweekskool gekies is.

Theologiese
Fakulteit,
Pretoria,
Kommissieverslag.

Hierna word die *Verslag van die Tydelike Kommissie insake Erkenning van die Teologiese Fakulteit van die N.H. of G. Kerk te Pretoria* aan die orde gestel.

VERSLAG VAN KOMMISSIE INSAKE ERKENNING VAN TEOLOGIESE FAKULTEIT VAN NED. HERV. OF GEREF. KERK TE PRETORIA.

HoogEerw. Heer en Broeders,

Nadat u Kommissie die verskillende stukke en korrespondensie wat betrekking het op die erkenning al dan nie van die Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk te Pretoria deur die H.E. Vergadering nagegaan het, en na breedvoerige besprekings met die Kommissie wat deur die Sinodale Kommissie van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika in dié verband benoem is, tw. Proff. E. E. van Rooyen, D. Lategan en Dr. D. R. Snijman, en met 'n afvaardiging uit die Transvalse Kerk, nl. Di. W. Nicol, P. J. Viljoen, N. E. de Kock en Prof. E. P. Groenewald, gevoer is, wil hy as sy bevinding kortliks die volgende konstateer:

- (1) Dat die voorbereidende sowel as die teologiese studie gelykwaardig is aan dié te Stellenbosch. Wat laasgenoemde betref, het die Transvalse afvaardiging daarop gewys dat die aantal jaarkursusse volgens die gegewens in die *Kerklike Jaarboek* bereken moet word, terwyl die Jaarboek van die Universiteit nie die kerklike kursusse vermeld nie. Ook het die voormalde afvaardiging u Kommissie verseker dat die Transvalse Kerk nie sy goedkeuring aan 'n gedeeltelike of algehele buitemuurse opleiding van Evangeliedienares heg sal heg nie;
- (2) dat die beheer van die kant van die Transvalse Kerk oor die Hoogleraars aan die genoemde Fakulteit verbonde, streng en wettig is. Met name is deur die afvaardiging verduidelik dat die Gewetensklousule nie op kerklike Professore van toepassing is nie; dat vir sover die Hoogleraars Universiteitsprofessore is, hulle kragtens ooreenkoms van alle reg om hulle op die Gewetensklousule te beroep, afstand doen, en dat, blykens regsdadies, die Hooggereghof sodanige afstanddoening („act of specific performance“) kan afdwing; dat die Universiteitsowerheid, kragtens ooreenkoms, verplig is om op versoek van die Transvalse Kerk die dienste van enige Professor of Professore te beëindig, en dat uit hoofde van die Statute van die Universiteit sulks binne drie maande kan geskied; dat bowendien die Professore die legitimasiformulier wat op alle kandidate tot die Heilige Diens van toepassing is, asook 'n besondere formulier vir Hoogleraars moet onderteken;
- (3) dat die Transvalse Kerk hom by monde van sy afvaardiging gewillig verklaar om op dieselfde voorwaardes aan 'n gelyke aantal verteenwoordigers uit die Kaapse Kerk op die Kuratorium, die Kieskollege van Professore en die Proponentseksamenkommissie sittint te verleen as aan genoemde Kerk deur die Kaapse Kerk toegestaan word.

U Kommissie wens derhalwe beskeidenlik die volgende aanbevelings te doen:

1. Dat die opleiding van Leraars deur die Ned. Herv. of Geref. Kerk te Pretoria deur die H.E. Sinode erken word, en dat die aldus opgelaide en gelegitimeerde kandidate tot die Heilige Diens alhier beroepbaar sal wees, met dien verstande egter
 - (a) dat die voorbereidende studies sowel as die teologiese vorming self, wat wetenskaplike gehalte en duur betref, steeds tot bevrediging van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika sal wees;
 - (b) dat van die teologiese kursus geen deel deur private of buitemuurse studie gedek sal word nie, d.i. dat alle studente voltydse *bona fide* studente in die teologie sal wees;

- (c) dat kandidate tot die Heilige Diens by geleentheid van hul legitimasie 'n plegtige eed sal neem t.o.v. die verkryging van 'n standplaas soos dié in Art. 162 van *Wette en Bepalings* vervat, en 'n formulier sal onderteken by toelating tot die Heilige Diens wat gelykluidend is met dié in Art. 163 van *Wette en Bepalings*, soos tans deur die Transvaalse Kerk vereis word;
- (d) dat aan die Kaapse Kerk in alle opsigte gelyke reg van verteenwoordiging op die Kuratorium, die Kieskollege vir Professore en die Admissie- en Proponentseksamen-kommissie verleen sal word as wat die Transvaalse Kerk alhier geniet, soos bepaal in die bestaande wette;
- (e) dat die Kaapse Kerk hom die reg voorbehou om te eniger tyd, met of sonder opgaaf van redes, hierdie coreenkoms met die Transvaalse Kerk i.s. die erkenning van die Teologiese Fakulteit en die beroeping van kandidate tot die Heilige Diens aldaar opgelei, onmiddellik te beëindig, indien hy ooit sulks nodig mag ag.
2. Dat, terwyl hierdie H.E. Sinode begerig is om die bestaande goeie betrekkinge met die Kerk in die Oranje-Vrystaat te handhaaf, hy die Transvaalse Kerk versoek om met genoemde Susterkerk dergelike onderhandelinge voort te sit.

Hiermee meen u Kommissie aan sy opdrag voldoen te hé.

Met Verskuldigde Hoogagting,

U Dienwillige Broeders,

C. C. NEPGEN (Voors.).
 F. R. GROBBELAAR.
 JAC. CONRADIE.
 T. N. HANEKOM.
 J. H. PIENAAR.
 F. J. M. POTGIETER (Scriba).

Dr. C. C. Nepgen en Ds. F. R. Grobbelaar stel voor:

„Die H.E. Sinode aanvaar die verslag en aanbevelings van die Kommissie aangestel insake die erkenning van die Teologiese Fakulteit van die N.H. of Geref. Kerk te Pretoria; bid om Gods rykste seën op die werk in verband met die opleiding van Predikante deur die Transvaalse Kerk, en vertrou dat daar altyd die nouste en vrugbaarste samewerking tussen ons eie Kweekskool en die Teologiese Fakulteit van ons susterkerk te Pretoria sal wees en gehandhaaf word.”

Dr. D. R. Snyman en Ds. W. C. O. du Toit stel as amendement voor dat onder 1 (a) in die Rapport die volgende toevoeging gedoen word:

„Die duur van die teologiese kursus in Transvaal sal egter nie van korter duur wees as dié in die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch nie.”

Die amendement word verwerp en die voorstel met oorweldigende meerderheid aangeneem.

Die volgende mosie van Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman word op hierdie stadium staande deur die vergadering aangeneem:

„Hierdie dag waarop die N.G. Kerk in S.A. na ernstige oorweging volle erkenning verleen aan die Teologiese Fakulteit van die N.H. of G. Kerk van Transvaal as 'n inrigting wat ook vir die Kaapse Kerk in die toekoms Evangeliedienaraars mag legitimeer, net soos ons eie geliefde Teologiese Seminarium te Stellenbosch — is 'n dag waarop die Kaapse Kerk nie alleen die vriendskapshand opnuut reik aan die jongere susterkerk in Transvaal nie, maar ook 'n dag waarop vertroue uitgespreek word in die teologiese inrigting van die Transvaalse Kerk, en die hoop gekoester word, gepaard met 'n innige bede aan God, dat die Transvaalse Teologiese Fakulteit altyd getrou sal bly aan die waarheid en gesag van die onfeilbare Woord van God, en aan die swiwerre grondslae van die Gereformeerde leer soos ons Kerke dit deur die eeue bely het.

Teologiese
Fakulteit,
Pretoria,
Erkenning.

„In die vurige hoop dat dit in hierdie vertroue nooit deur die Transvaalse Teologiese Fakulteit beskaam sal word nie, wil die Kaapse Kerk die jongere inrigting Gods seën toebid op sy verdere ontwikkeling, en sou dit haar graag sien in die Transvaal met sy baie probleme en baie moontlikhede, as 'n pilaar en grondslag van die Waarheid, en 'n geseënde middel tot bevordering van die Koninkryk van God in ons vaderland.”

Na 'n woord van dank vir die besluit deur Ds. W. Nicol, Moderator van die Transvaalse Kerk, hef die vergadering uit volle bors aan Gesang 52 vers 7, wat almal onder die indruk van die erns en plegtigheid van die oomblik laat verkeer het.

Christen-
Studente-
vereniging,
Kommissieverslag.

Hierna word die *Verslag van die Spesiale Kommissie insake die Christelike Studentevereniging* behandel.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE INSAKE DIE CHRISTELIKE STUDENTEVERENIGING.

HoogEerw. Heer en Broeders,

Aan u Kommissie is opgedra die behandeling van *Add. Bp. 44* tesame met die aanbevelings van die Kommissie wat tydens die reses onderhandelings gevoer het met die Uitv. Bestuur en die Uitv. Raad van die C.S.V. (sien *Skema van Werksaamhede*, p. 153). Ons het die eer om tans as volg te rapporteer:

A. VOORLOPIGE OPMERKINGS:

1. U Kommissie voel oortuig daarvan dat dit noodsaaklik is dat finaliteit oor die onderhawige saak verkry word. Die langdurige onderhandelings wat gedurende die afgelope nege jaar reeds gevoer is, plaas nie alleen die C.S.V. in 'n baie moeilike posisie nie, maar mag ook 'n verlammende uitwerking hê op Christelike jeugbearbeiding in die algemeen.

2. U Kommissie wil graag sy hoë waardering uitspreek vir die onbaatsugtige wyse waarop etlike honderde Christenlidmate in ons gemeentes (insluitende groot getalle onderwysers) as plaaslike leiers van die C.S.V. hul deel bydra tot die christelike vorming van ons kinders en jongmense. Waar ons dus sekere aanbevelings maak en versoek rig, moet dit slegs beskou word as 'n ernstige en opregte poging tot bevordering van die waaragtige sieleheil van die jeug wat deur Christus self aan die sorg van sy Kerk opgedra is.

B. BEVINDINGE INSAKE ADD. BP. 44:

1. *Grondslag en Doelstelling*: Blykens sy Konstitusie aanvaar die C.S.V. geen definitiewe leerstellige grondslag nie. Uit die gepubliseerde „Doelstelling” (c.f. *Omnes Unum*) mag ons egter aflei dat die Vereniging rus op die Heilige Skrif en die geloof in God — Vader, Seun en Heilige Gees.

Die *doelstelling* kan as volg saamgevat word:

- (a) Evangelisasie.
- (b) Verdieping van die geestelike lewe.
- (c) Aanmoediging van jongmense om hulle aan die sendingtaak te wy.
- (d) Bevordering van getrouheid aan die Kerk van Christus in die algemeen en die eie Kerk in besonder.

2. *Sy Werkmetode*: Die Vereniging probeer om sy doelstellinge te verwesenlik deur middel van sistematiese Bybelstudie, literatuurverspreiding, kampe, konferensies, Stranddienste, ens. Die Vereniging het tans twaalf reisende sekretarisse benewens die Algemene Sekretaris en die Assistent-sekretaris.

3. *Internasionale Verband*: Die C.S.V. van Suid-Afrika is gaffilieer met die Wêreld-Federasie van Christenstudente. Naas hierdie Federasie het daar ook in 1909 die „*Intervarsity Fellowship*” (I.V.F.) ontstaan as gevolg van beweerde humanistiese en liberalistiese tendense wat by e.g. liggaam aanwesig sou wees (o.a. aanvaarding van die resultate van die Hoër Kritiek, die Kenosisleer en verwerving van die inspirasie van die H. Skrif). Met die I.V.F. onderhou die C.S.V. van Suid-Afrika geen verband nie.

4. *Beheer en Organisasie*: Die Hoofbestuur van die Vereniging bestaan uit 29 lede: (a) 13 lede van die Universiteitskomitee (wat deur die afgevaardigdes van die betrokke verenigings by die Alg. Studentekonferensie gekies word); (b) nege lede vir Vereniginge in Skole (wat deur die Prov. Komitees aangewys word); (c) nog sewe ander lede wat deur die Hoofbestuur benoem word.

5. *Sake-ondernemings en Publikasies*: Oor hierdie aspek van die saak is reeds by die Sinode van 1940 verslag gedoen. Ons verwys slegs na die feit dat die Hoofgebou van die C.S.V. opgerig is teen 'n koste van meer as £30,000 wat feitlik uitsluitlik deur lede van die Ned. Geref. Kerk bygedra is. Ongelukkig twee-derde van hierdie gebou word in beslag geneem deur 'n kafee, boekwinkel, kamers wat aan studente verhuur word, ens. Wanneer melding gemaak word van etlike duisende besoekers wat daagliks aan die Hoofgebou afgelê word, sien dit hoofsaaklik op e.g. twee afdelings van die gebou. Dit verteenwoordig dan ook die belangrikste sake-ondernemings van die C.S.V.

C. AANBEVELINGS:

U Kommissie voel dat die Kerk wel deeglik belang het by die rigting en beleid wat deur die C.S.V. in Suid-Afrika gevolg word, en wel om die volgende redes:

- (i) Die oorgrote meerderheid van die lede van die C.S.V. behoort aan die Ned. Geref. Kerk. (In 1944 is 18,000 Bybelstudies in Afrikaans gedruk en slegs 1,000 in Engels.)
- (ii) Die C.S.V. put sy fondse feitlik geheel en al uit lidmate van die Ned. Geref. Kerk.
- (iii) Die C.S.V. verklaar self dat dit slegs „die dienaar van die Kerk wil wees” (sien *Die Student vir Christus*) en beoog juis om by sy lede getrouwheid aan hul eie Kerk te bevorder. Getrouwheid aan jou Kerk beteken tog allereers: getrouwheid aan daardie beginnels, ens., wat vir jou Kerk heilig is.
- (iv) Elke Christen-ouer het die plegtige doopsbelofte afgelê om o.a. toe te sien dat sy kind „in hierdie leer *onderrig word*”.

Ons beveel dus aan:

- (1) Dat die H.E. Sinode sy instemming betuig met aanbeveling No. 3 van die Kommissie vir onderhandeling met die C.S.V., nl., dat beweeg moet word „in die rigting van 'n re-oriëntering van die C.S.V. op konfessionele grondslag”. Die bestaande grondslag is te vaag en bied geen waarborg teen leerstellige afwykinge nie (sien *Christ and the Colleges; Roman Catholic Penetration of Protestant Agencies*, ens.). In hierdie tyd van verwarring op elke gebied, het die jeug van ons Kerk behoeft aan gesonde prinsipiële leiding. Die Kerk het hier geen keuse nie. As hy glo dat sy belydenis waar is, moet hy toesien dat sy lidmate op geen ander grondslag onderrig ontvang nie. Ons glo dat ons met hierdie voorstel ook die beste belang van die C.S.V. dien.
- (2) Met die oog hierop wil ons verder aan die hand gee dat 'n sterk afvaardiging benoem word om die Hoofbestuur van die C.S.V. te ontmoet teneinde hierdie versoek aan hulle te rig. Oor die wyse waarop hierdie oogmerk in die praktyk verwesenlik moet word, wil u Kommissie geen uitsluitsel gee nie. Ons noem slegs as één moontlikheid dat die Afrikaanssprekende lede in 'n onderafdeling van die Vereniging georganiseer sal word (op grondslag van *die drie Formuliere van Enigheid*), terwyl die ander denominasies ook die reg sal hê om hulle — desverkiesende — op hul eie konfessionele grondslag te groeppeer, maar dan op so 'n wyse verbind dat nog steeds één Vereniging onder dieselfde Hoofbestuur behou word. Ons beoog dan m.a.w. onderskeid en nie skeiding nie; indeling maar geen verdeling nie. Die internasionale verband van die C.S.V. behoort hier geen oorwegende beswaar te wees nie, veral in die lig van wat hierbo i.v.m. die bestaande Federasie gesê is.
- (3) Aangesien evangelisasie in eerste instansie roeping van die Christelike Kerk is, moet die C.S.V. versoek word om toe te sien dat sy stranddienste, kampe, konferensies, ens., inoorleg met en onder beskerming van die plaaslike Kerkraad geskied. Sy reisende sekretaries moet, sover moontlik, hul opleiding ontvang in 'n inrigting wat op bogenoemde grondslag staan. U Kommissie stem voorts saam met Aanbeveling No. 5 van die Kommissie vir Onderhandeling met die C.S.V. (*Skema*, p. 153), nl. dat as beleid vir die toekoms neergelê sal word dat „die hoofsekretaris van die Beweging 'n leraar van die N.G. Kerk sal wees, met praktiese ondervinding van kerklike en gemeentelike werk”.
- (4) Aangesien die taak van die Christen-student allereers in verband staan met die feit dat hy *student* is, wil ons aan die hand gee dat die C.S.V.-Boekhandel hom daarop sal toelê om nog beter voorsiening te maak in die behoeftes aan leessof wat die toepassing van die Christelike beginsel op die verskillende lewensterreine in die lig stel.

(5) Wanneer hierdie genoemde versoek toegestaan word, wil ons aanbeveel dat van bevoegde kerklike sy 'n beroep gedoen sal word op Leraars, Kerkrade en Gemeentes om heelhartige steun vir die C.S.V.

Indien die H.E. Sinode met bostaande saamstem, wil ons ten slotte aanbeveel dat die afvaardiging verslag van sy bevindinge sal doen by die eersvolgende vergadering van die Sinodale Kommissie D.V.

Hiermee meen ons dat ons aan ons opdrag voldoen het.

Met Verskuldigde Hoogagting,

E. J. DU TOIT (Voors.).
A. J. VAN WIJK (met voorbehoud Punte B en C).
T. C. B. STOFBERG (met voorbehoud Nos. 1 en 2).
S. J. L. Marais.
E. A. VENTER (Scriba).

Punt A word vir kennisgewing aangeneem.

C.S.V.,
Doelstelling en
Werkmetode.

Internasionale
Verband.

C.S.V. en I.V.F.

Organisasie en
Publikasies.

Aanbevelings.

Besluit.

Punt B, 1 en 2 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt B, 3: Dr. K. W. Heese en Ds. W. A. Landman stel in hierdie verband voor:

„*Punt B, 3* word gewysig deur alle verwysings na die *I.V.F.* weg te laat. Die laaste twee volsinne word geskrap.”

As amendement stel Dr. D. R. Snyman en Ds. W. C. O. du Toit voor dat aan die end van *paragraaf B, 3* toegevoeg word:

„Die Sinode sien graag dat die C.S.V. ook kontak sal maak met die *I.V.F.*”

Die amendement word afgestem en die voorstel aangeneem.

Punt B, 4 en 5 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt C. — Aanbevelings: Di. J. S. Gericke en A. J. van Wyk stel voor in verband hiermee:

„Die H.E. Sinode neem met dankbaarheid kennis van (a) die groot en geseënde werk wat deur die Christelike Studentevereniging gedoen word op ons skole, kolleges en universiteite; en (b) die nouer samewerking wat daar gedurende die laaste jare gekom het tussen die vereniging en die Kerk, soos blyk uit die verslag van die Kommissie van Onderhandeling.

„Met die oog op bogenoemde, wil hierdie H.E. Vergadering die C.S.V. vra om voort te gaan op die ingeslane weg en om uitvoering te gee aan die gewaardeerde besluite wat deur die Hoofbestuur geneem is op versoek van die vorige Sinode in verband met die bestudering van die Belydenisskrifte en die opstelling van 'n Handleiding by Bybelstudie.

„Die Sinode aanvaar ook die besluit van die Raad van die Kerke in verband met die opstel van die studie van die leer van die Kerk, en wil die C.S.V. Gods rykste seën toebid op sy vyftigjarige viering in 1946.”

As amendement stel Ds. S. J. L. Marais en Dr. F. J. M. Potgieter voor die aanneming van *C Aanbevelings 1 en 2*.

Na drukke bespreking word die amendement verwerp en die voorstel word besluit van die vergadering met groot meerderheid van stemme.

Punt C (3): Di. J. du Preez en A. G. E. van Velden stel voor aanname van Hoofsekretaris.
 Punt (3), met rojering van die laaste sinsnede, nl. dat die hoofsekretaris sal wees „met praktiese ondervinding van kerklike en gemeentelike werk.”

Met meerderheid van stemme word die voorstel aanvaar.

Punt C (4): Di. L. P. Spies en Z. B. Loots stel hier voor: C.S.V.-publikasies.

„Die Sinode rig vertoe tot die C.S.V. om in sy publikasies, t.w. C.S.V.-Nuus, voorgestelde blad in Johannesburg; *Omnes Unum* en *Oorvloedige Lewe* die Ned. Geref. Kerk steeds te verdedig teen aanvalle van sektes en sektariesse rigtinge; asook om in genoemde publikasies die lede van die Ned. Geref. Kerk steeds aan te moedig om getrou aan hul eie Kerk te bly.”

Die vergadering verwerp dit.

Punt C (5): Di. J. D. Vorster en G. W. Koornhof stel voor dat dit vir kennis- Steun aan C.S.V.
 gewing aangeneem word.

As amendement word voorgestel deur Di. C. H. Latsky en W. A. Landman dat C (5) aangeneem word, met rojering van die eerste sinsnede, nl. „wanneer hierdie genoemde versoek toegestaan word.”

Die amendement word besluit van die vergadering.

Die *Verslag van Tydelike Kommissie insake die Afrikaner-Broederbond* word gelees, en saam met sy aanbeveling op voorstel van Di. F. J. Berning Malan en I. J. Viljoen aangeneem.

Afrikaner-
Broederbond,
Kommissieverslag.

VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE INSAKE DIE AFRIKANER-BROEDERBOND.

HoogEerw. Heer en Brs.,

U Kommissie het die eer om die volgende te rapporteer:

Na ernstige oorweging besluit u Kommissie dat, insoverre die saak wat in Beskrywingspunt 66 aangeroer is 'n uniale en nie 'n provinsiale saak is nie, dit by die H.E. Sinode aanbeveel word dat Beskrywingspunt 66 na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke van die Raad van die Kerke verwys word vir behandeling, en indien dit sedelike en godsdiensstige implikasies bevat wat die ernstige aandag van die Kerk vereis, vir 'n dienooreenkomsstige rapport.

Met die Meeste Hoogagting,

W. J. LUBBE (Kon.)
F. J. BERNING MALAN
J. S. GERICKE
W. A. VAN SCHOOR
S. S. ROOS
J. R. LUCKHOFF (Scriba).

In verband met die mosie van orde oor die kwessie van oornname van die Sendingwerk in S.W.A. (sien Notule, Agste Sitting) wat na die A.S.K. verwys is vir advies, word deur die vergadering die volgende besluit geneem:

Sendingwerk,
S.W.A., Oornname.

„Die HoogEerw. Vergadering heg sy goedkeuring aan die optrede van die Algemene Sendingkommissie in verband met die werksaamhede van die Rynse Sendinggenootskap in Suidwes-Afrika. Hy verklaar hom ten gunste van die oornname van die werk aldaar ingeval die Genootskap die Kerk daartoe mag versoek en by voorkeur op dieselfde grondslag waارlangs dit geskied het met die oornname van die gemeentes in Kaapland. Verdere onderhandelings word in die hande van die Algemene Sendingkommissie gelaat.”

Verhouding
tussen
Verskillende
Kerke,
Kommissieverslag.

Die Verslag van die Kommissie oor die Verhouding tussen die Verskillende Kerke kom nou onder behandeling.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR DIE VERHOUDING TUSSEN DIE VERSKILLENDÉ KERKE.

Opdrag: Aan bogenoemde Kommissie is opgedra om ondersoek in te stel en aanbevelings te doen vir verband met Beskrywingspunte Nos. 24, 61 en Addisionele Beskrywingspunt No. 19, asook re die Presbiteriaanse Alliansie.

A. Beskrywingspunt No. 24:

Hierdie Beskrywingspunt lui as volg:

- „(a) Die H.E. Sinode spreek hom in beginsel uit ten gunste van die uiteindelike eenwording van die drie Hollands-Afrikaanse Kerke.
- „(b) Die Sinode neem met dankbaarheid kennis van die beter gees wat daar reeds bestaan tussen die Kerke, soos blyk uit die rapporte van die Tussenkerklike Kommissie, wat die breuk betreur as ‚sondig’ en die bede uitspreek dat ‚dit in die waarheid en in die liefde geheel kan word’.”

U Kommissie het vergader tesame met die insender van die Beskrywingspunt en wens aan te beveel dat die Sinode as volg besluit:

„Punt (a) word aangeneem.”

Alhoewel hy deeglik bewus is van die volgende moeilikhede wat oorbrug sal moet word, t.w. (1) die verskille wat deur historiese ontwikkeling tussen die drie Afrikaanse Kerke ontstaan het, bv. in die gees en vorm waarin die kerklike lewe in al drie gevalle tot uitdrukking kom, en (2) die groot en velerlei praktiese moeilikhede wat die verwesenliking van die ideaal, in die Beskrywingspunt vervat, in die weg lê, bv. in verband met eiendomme, inrigtings en organisasie, ens., ens. — beveel u Kommissie die aanname aan en wel om die volgende redes:

- (i) Vooraanstaande kerklike leiers van die verlede en van vandag uit al drie die Kerke, het hulle reeds ten gunste daarvan uitgespreek, o.a. Ds. H. S. Bosman, Dr. J. D. du Toit, Dr. J. D. Kestell, Ds. Brandt.
- (ii) Omdat die kerklike verdeeldheid in die geval van die drie Afrikaanse Kerke nie in beginsel regverdig kan word nie.
- (iii) Omdat die nood van die praktyk en die eis van ons gemeenskaplike roeping dit noodsaklik maak.
- (iv) Op grond van die hoë belang van 'n gesamentlike optrede soos dit reeds deur die geskiedenis van die praktyk bevestig is.
- (v) Omdat dit die enigste wyse is waarop die huidige vooroordeel, wantroue en wantoestande uit die weg geruim kan word, en
- (vi) Omdat die eenheid van die liggaam van Christus dit vereis.

Van harte wens u Kommissie die uitspraak van die Tussenkerklike Kommissie te onderskryf, nl.: „Die sondige toestand van kerklike verdeeldheid in die boesem van ons boerevolk moet gevoel, bely en bestry word, sodat die breuk in die waarheid en in die liefde geheel kan word” (Handelinge van die Raad van die Kerke, 1943, bls. 96).

In verband met Punt (b) besluit die Sinode as volg:

„Die Sinode neem met dankbaarheid kennis van die samewerking tussen die Kerke, soos blyk uit die rapporte van die Tussenkerklike Kommissie en dank genoemde Kommissie vir alles wat dit tot dusver deur tydige optrede kon bereik.”

B. In verband met Addisionele Beskrywingspunt 19 (a) wat lui: „Die H.E. Sinode keur in beginsel die vereniging van die vier Gefedereerde N.G. Kerke goed” — beveel u Kommissie met nog groter vrymoedigheid die aanname aan, om klaarblyklike redes.

Addisionele Beskrywingspunt 19 (b) wat lui: „Die H.E. Sinode dra dit aan die Raad van die Kerke op om, na grondige ondersoek, konkrete aanbevelings daaromtrent aan die vier betrokke Sinodes te doen,” val weg en word deur Beskrywingspunt 61 vervang (met die nodige wysiginge), t.w.:

„Die Sinode verwelkom die stap deur die Raad van die Kerke gedoen, nl. om 'n kommissie te benoem ten einde na te gaan en 'n duidelike weg aan te wys hoe die

so gewenste hereniging van die tans Gefedereerde Kerke tot stand gebring kan word. Hy spreek die wens uit dat die poging mag slaag, en dra dit op aan die Algemene Sinodale Kommissie om, as die Verslag van die Raad van die Kerke ontvang is, dit in behandeling te neem vir rapport en konkrete aanbevelings by die eersvolgende Sinodale Vergadering."

Die Kommissie wat deur die Raad van die Kerke in hierdie verband benoem is, is die volgende: Di. W. Nicol, D. P. Ackerman, J. F. Naudé, W. A. Gräbe en W. F. de Vos (Handelinge, 1945, bls. 21).

C. In verband met die Presbiteriaanse Alliansie, het u Kommissie ondersoek ingestel en wens as volg te rapporteur:

- (1) Die „Alliansie van Gereformeerde Kerke met Presbiteriale Kerkregering” is in 1877 gestig.
- (2) Dit blyk dat afgevaardigdes van ons Kerk na 'n vergadering van die Alliansie ná die Tweede Vryheidsoorlog, daar onvriendelik ontvang is, op grond waarvan ons Kerk die band verbreek het.
- (3) Met die Sinode van 1924 is die saak andermaal bespreek, en is besluit om weer aan te sluit.
- (4) Verteenwoordigers van ons Kerk op die Alliansie is daarna gereeld aangestel tot 1932, maar sedert 1936 het dit nie meer geskied nie.
- (5) Sover ons bekend is niks konkreets vanweë die verteenwoordiging tot stand gebring nie.

U Kommissie wil egter aanbeveel:

- (a) Dat ons lid van die Alliansie sal bly, en dat 'n verteenwoordiger benoem word, en wel omdat niks sedert 1924 plaasgevind het waarom ons sal uittree nie.
- (b) Die benoemde deur die Sinode sal aan die Sinode gereeld verslag gee van sy werkzaamhede as verteenwoordiger op die Alliansie.

Met Verskuldigde Hoogagting,

P. A. M. BRINK (Voors.)
D. L. STEIJL
W. C. O. DU TOIT
LOD. P. SPIES
P. A. VERHOEF (Scriba).

Punt A. — Bp. 24: Dr. S. H. Rossouw en Ds. H. R. Cilliers stel aanname voor van Bp. 24 soos deur die Kommissie aanbeveel.

Kerkvereniging.

As amendement stel Dr. D. R. Snyman en Ds. G. P. van den Berg voor:

Kerklike „Verdeeldheid”.

„Die paragraaf na afdeling (vi) onder A, wat as volg lui: „Van-harte wens u Kommissie die uitspraak van die Tussenkerklike Kommissie te onderskryf, nl: „Die sondige toestand van kerklike verdeeldheid in die boesem van”, ens., word geskrap en wel om die volgende redes:

- „(a) Die bestaan van aparte afdelings van die Kerk kan nie as *verdeeldheid* assulks bestempel word nie.
- „(b) Die ontstaan van die vier Gefedereerde Kerke is gebore uit omstandighede waарoor die Kerk geen beheer gehad het nie. Die hof het indertyd gevind dat afgevaardigdes buitekant die Kaap-provincie geen reg van sitting gehad het ooreenkomsdig Ord. 7 van 1843. Die stigting van selfstandige kerke in die vier provinsies kan ook wel in die weg van Gods voorsienigheid geskied het.
- „(c) Dit is in stryd met die feit dat die Kerk van Christus pluriform is na die kerkhervorming (wat nie in stryd is met Gods voorsienigheid nie). Sy pluriforme gestalte is nie in stryd met sy eenheid nie. Eenheid berus nie op eenvormigheid nie. Die Kerkhervorming, wat 'n werk van God is, het huis die Kerk van Christus in pluriforme gestalte tevoorskyn laat tree.

„(d) Die feit dat daar vandag selfstandige Afrikaanssprekende kerke bestaan, kan met die oog op die geskiedenis en die voorsienigheid van God nie as 'n 'sondige toestand van kerklike verdeeldheid' bestempel word nie. As dit toegegee word, nl. dat die Kerk *in sonde* leef, dan moet sy die voorwerp van Gods misnoë wees, en tog lewer die geskiedenis en die ondervinding die oorvloedige bewys dat die seën van die Here ook op dié deel van sy Kerk waartoe ons behoort, kennelik gerus het.

„Net soos in die voorsienigheid van God die Hollands-Afrikaanse Kerk nie 'n eenheid in uiterlike vorm aangeneem het nie, en nog tot vandag toe so voortbestaan, mag dit ooreenkomsdig Gods raad wees om tans die Afrikaanssprekende N.G. Kerke met mekaar organies te verbind; maar die begeerte wat daar tot sodanige uiterlike eenheid mag bestaan, kan met die oog op die geskiedenis en voorsienigheid nie regverdig dat gespreek word van 'die sondige toestand van kerklike verdeeldheid' nie."

Die amendement word besluit van die vergadering.

Kerkvereniging.

Punt B — Add. Bp. 19 (a): Di. J. F. Naudé en W. F. de Vos stel in hierdie verband voor:

„Aangesien al die Sinodes van die Gefedereerde Kerke reeds in 1909 tot organiese vereniging van die Kerke besluit het en die gewenste vereniging tog nie tot stand gekom het omdat om een of ander rede nie driekwart van al die Kerkrade daarvoor gestem het nie, en

„Aangesien die drang na so 'n hereniging al sterker word en die redes daarvoor dringender, o.m. om te verhoed dat ons later heeltemal in afsonderlike Kerke met uiteenlopende opleidingskole vir lerare ontwikkel en sending-en armsorgwerkkringe skep, wat oorvleueling van werk, verwarring en wrywing veroorsaak, en magteloos staan wat toepassing van tug betref,

„So besluit hierdie vergadering andermaal, onder biddende opsien tot God, gedagtig aan die vrugbaarheid van die Kerk, die welvaart van ons volk en die eer van die Drieënige God tot 'n organiese hereniging met die Kerke in die naburige Provincies, soos in die Verenigingsakte van 1911 vervat. Hy verwelkom die stap deur die Raad van die Kerk gedoen, nl. om 'n Kommissie te benoem teneinde na te gaan en 'n weg aan te wys hoe die so gewenste vereniging van die tans Gefedereerde Kerke tot stand gebring kan word.

„Voorts spreek hy die wens uit dat die poging mag geluk, en dra dit aan die Sinodale Kommissie op, as die rapport voor die Raad van die Kerke verskyn, dit te oorweeg, en na bevind van sake te handel om die vereiste meerderheid van die Kerkrade te verkry en dan by volgende Sinode alles ter bekragting voor te lê."

Die vergadering is dit eens met die voorstel.

Presbiteriaanse Alliansie.

Punt C. — Presbiteriaanse Alliansie: Die saak met betrekking tot die Presbiteriaanse Alliansie word op voorstel van Di. F. R. Grobbelaar en W. J. Lubbe, deur die vergadering verwys na die Raad van die Kerke met die oog op eenstemmige optrede.

Teologiese Fakulteit,
Pretoria,
Erkenning terugwerkend.

Die volgende besluit, rakende die Teologiese Fakulteit te Pretoria, word deur die vergadering aanvaar, op voorstel van Dr. C. C. Nepgen en Ds. F. R. Grobbelaar:

„Om alle misverstand uit die weg te ruim insake die besluit om die opleiding van leraars deur die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika te Pretoria te erken, so besluit die H.E. Sinode dat hierdie erkenning ook die leraars geld wat reeds deur daardie Kerk gelegitimeer is.”

Staatkundige Strominge,
Kommissieverslag.

Die *Rapport van die Spesiale Kommissie oor Staatkundige Strominge*, handelende oor Bpp. 70 en 93, word vervolgens behandel.

RAPPORT VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR STAATKUNDIGE STROMINGE.

(Sien Bpp. 70 en 93.)

HoogEerwaarde Heer,

Ter uitvoering van sy opdrag wens hierdie Kommissie beskeidenlik aan te beveel dat hierdie vergadering van die H.E. Sinode as volg sal besluit:

- (1) Die H.E. Sinode spreek dit as sy oorwoë oortuiging uit dat, soos ook duidelik aan die lig kom in die gewaardeerde ondersoek van die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke van die Raad van die Kerke oor die onderhawige sake, die Kommunisme en Nasional-Sosialisme in uitgangspunt, wese en praktiese realisering, in stryd is met die duidelike beginsels van Gods Woord. Daarom word die lidmate van die Ned. Geref. Kerk ernstig gewaarsku om hulle nie skuldig te maak aan bewuste of onbewuste minagting van die lig van die Bybel deur met hierdie staatsideologieë en -stelsels te heul nie.
- (2) Die H.E. Vergadering versoek die Raad van die Kerke om, soos ook reeds gedeeltelik gedoen is en soos in Bp. 70 aan die hand gegee word, dit aan sy Kommissie vir Aktuele Vraagstukke op te dra om ook 'n deurtastende ondersoek in te stel na die uitgangspunt, wese en praktiese openbarings van die Liberalisme en Kapitalisme, asook om die Skrifbeginsels wat die koers vir 'n Christelik-Calvinistiese staatsbeskouing kan aandui, helder en bevatlik te stel.
- (3) Die Raad van die Kerke word ook beleefdelik versoek om die grootste moontlike publisiteit te verleen aan die waardevolle studies van sy Kommissie vir Aktuele Vraagstukke.
- (4) In verband met die skryf van die Partikuliere Sinode van die Geref. Gemeentes in Transvaal (Bp. 93) insake die Nuwe Orde, wens u Kommissie aan te beveel dat die H.E. Sinode dit as sy standpunt stel om hom nie uit te spreek oor bestaande staatkundige organisasies in ons land nie, maar slegs oor onderliggende beginsels.

Vertrouende dat ons aan ons opdrag voldoen het, en met Hoogagting,

A. D. LUCKHOFF (Voors.)
 P. GROBBELAAR
 N. E. NEL
 D. P. M. BEUKES
 J. DU PREEZ.

Punt 1 word deur die vergadering aangeneem.

Kommunisme en Nasional-Sosialisme.

Punt 2 word eweneens aanvaar.

Liberalisme en Kapitalisme.

Punt 3 word goedgekeur.

Studies Aktuele Vraagstukke.

Punt 4 word aanvaar. Di. P. J. Loots en F. R. Grobbelaar stel ook nog voor:

Positief-Christelike Staatkunde.

„Die Sinode beklemtoon die noodsaaklikheid van 'n positief-Christelike Staatkunde in ons land en doen 'n dringende beroep op ons owerheid en ons volk om uitvoering daaraan te gee.”

Die Eerste Rapport van die Fondsekommissie kom nou weer aan die orde.

Fondsekommissie, Eerste Rapport.

Punt III. — Salarisse van Sendingsekretarisse: Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

Sendingsekretarisse, Salarisse.

Punt IV. — Sinodale Saal: Dit word aangeneem.

Sinodale Saal.

Punt V (1) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt V (2), Bp. 305. — Pensioen van Predikante: Di. J. H. van Loggerenberg en Dr. D. J. Louw stel voor die aanname van die aanbeveling.

Predikante Pensioen.

Di. C. C. Kritzinger en J. G. Lochner stel voor as amendement:

„Die H.E. Sinode besluit dat die klasseverdeling van gemeentes, asook inleggelde en addisionele somme, soos bepaal in Artikels 4 en 6 van die Reglement vir die Predikante-pensioenfonds, afgeskaf word. Die bydrae,

jaarliks en andersins, van Kerkrade, Kommissies en ander liggamo wat deelneem aan die fonds, word dan bereken volgens 'n puntestelsel wat bereken is volgens die draagkrag van elke liggam."

As tweede amendement stel Di. S. J. Botha en N. F. P. Burger voor:

„n Heffing van 2s. per lidmaat word vir een jaar gehef van al die gemeentes, teneinde daardeur die Pensioenfonds te versterk.”

Die amendemente word beide afgestem en die voorstel word bsluit van die vergadering.

Pensioen van
Sendelinge.

In verband met paragraaf twee, handelende oor die pensioen van Sendelinge, word deur Di. G. J. Barnardt en G. H. P. Badenhorst voorgestel dat die aanbeveling van die Fondsekommisie aangeneem word.

As amendement stel Di. J. F. Mentz en F. R. Grobbelaar voor:

„Die Sinode neem hierdie aanbeveling in beginsel aan en verwys dit na die Sendingkerk vir goedkeuring. Indien die Sendingkerk nie die aanbeveling aanvaar nie, bly die pensioen van Sendelinge soos voorheen.”

Die amendement word afgestem en die voorstel aangeneem.

Di. C. C. Kritzinger en J. G. Lochner stel verder voor:

„Die H.E. Sinode besluit dat Predikante en Sendelinge van die Buitelandse Sending, en wat minstens vyftien jaar in die trope gedien het, vyf jaar eerder, d.w.s. op 60-jarige leeftyd, met pensioen mag aflatte.

„Hy mag op 55-jarige leeftyd aflatte, maar sonder pensioen. Vanaf 60-jarige ouderdom ontvang hy dan pensioen.”

Emeritaat weens
Swak Gesondheid.

Die voorstel word verwerp.

Punt V (2), Derde Paragraaf. — *Emeritaat weens Swak Gesondheid:* Di. J. F. Mentz en W. A. Landman stel voor dat hierdie aanbeveling nie aanvaar word nie.

So word besluit.

Punt V (3). — (*No. 13 van Rapport van Kommissie van Toesig en Kontrole, pag. 84*): Di. W. P. Roux en S. H. van der Spuy stel voor dat die Aanbeveling insover dit die Teologiese Seminarium betref, nie aangeneem word nie.

Die vergadering verwerp dit en aanvaar die aanbeveling van die Kommissie.

Kommissie van
Toesig en
Kontrole.
Art. 381.

Punt V (4), asook *Punt II (1)*, word aanvaar.

Reserwefonds.

Punt V (5) word aanvaar.

Afwesig.

Die Ouderlinge van Aberdeen, Deben, Die Vlakte, Marydale, Ds. H. A. de Wet en Ds. J. R. Luckhoff is almal weens ongesteldheid vandag awesig.

Verlof tot
Afwesigheid.

Verlof tot awesigheid word as volg toegestaan: Aan Ds. C. M. Oosthuizen vanaf Vrydagaand, 9 November; aan die Ouderling van Swellendam vanaf 12 November, en aan die Predikante van Prieska en Vanrhynsdorp vanaf 13 November.

Ds. G. W. Koornhof sluit die verrigtings met gebed.

Die aandsitting word afgesonder vir die viering van die H. Avondmaal in die Groot Kerk.

Heilige
Avondmaal.

Geresumeer en geteken op Vrydag, 9 November.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

SEVENTIENDE SITTING.

Vrydag, 9 November 1945.

Ds. P. de V. Grobbelaar lei die godsdiensige verrigtinge. Hy laat sing Ges. 46 verse 12, 13 en 17, lees Sagaria 1 verse 8 tot 14, en spreek enkele gedagtes uit oor die agtste vers, as beeld van die teenwoordigheid van Christus in die midde van Sy gemeente. 'n Aantal gebede volg.

Die Notule word geresumeer en na enkele wysigings goedgekeur en geteken.

Die H.E. Actuarius vra aantekening dat hy nie gister teenwoordig was by die behandeling van die Verslag insake die Teologiese Fakulteit te Pretoria, en dat hy protes aanteken teen die gevallen besluit daaromtrent.

Teologiese
Fakulteit,
Pretoria, Protes.

Die vergadering besluit, met suspensie van betrokke bestaande wetsartikels, om reeds vir hierdie sitting die nuwe reëling aangaande die bedrae vir reis- en dagtelde toe te pas.

Reis- en Daggelde.

Die Eerste Rapport van die Fondsekommissie is weer op tafel.

Fondsekommissie,
Eerste Rapport.

Punt V (6), Bankrekening, word goedgekeur.

Bankrekening.

Punt V (7). — Transport en Registrasie: Dr. P. F. Greyling en Oud. B. N. Volsteedt stel voor:

Transportakte,
Sinodale
Eiendomme.

„Van hierdie bepaling sal die S.A. Bybelvereniging in terme van Art. 6 van sy Konstitusie uitgesonder wees.”

Di. J. F. Mentz en W. N. van der Merwe stel as amendement voor dat die Aanbeveling van die Fondsekommissie aangeneem word.

Nadat aanvanklik die amendement en die voorstel ewevelle stemme op hul verenig het, word die saak eers na die Tydelike Regskommissie verwys vir latere advies.

Punt V (8), Eiendomsrekening van Kerkkantoor, word deur die vergadering aangeneem.

Eiendoms-
rekening,
S.A.B.V.-gebou.

Punt V (9) is na die Regskommissie verwys.

Koste,
Kommissies van
Ringe.

Sinodale Fonds,
Bedrag aan
George-gemeente.

Punt V (10). — Uitbetaalde bedrag uit Armsorgfonds aan George-gemeente:
Ds. G. J. Barnardt en die Oud. van Ladismith stel voor dat die aanbeveling van die Fondsekommisie aanvaar word.

As amendement dien die volgende van Dr. D. R. Snyman en Ds. T. N. Hanekom:

„Die Sinode besluit dat die aanbod van die Armsorgkommissie om £500 terug te betaal, aanvaar word.”

Die amendement word besluit van die vergadering.

Opleiding van
Kieurlingleraars.

Punt V (11). — Koste vir Opleiding van Kieurlingleraars: Di. G. J. Barnardt en S. S. Weyers stel aanname van die Aanbeveling voor.

Dit word egter deur die vergadering verworp.

Di. G. P. van den Berg en E. H. Botha stel vervolgens voor, en die vergadering verenig hom daarmee:

Sinodale Fonds,
Administratiewe
doeleindes.

„Die H.E. Sinode lê dit as 'n vaste beleid neer dat in die toekoms die Sinodale Fonds alleen vir administratiewe doeleindes gebruik sal word en nie as die geleentheidsfonds sal dien waaruit enige buitengewone uitgawes gedek kan word nie.”

Spaarfonds.

Predikante-
Weduweefonds.

Punt V (12) word aangeneem.

Punt V (13). — No. 27 van Verslag van Kommissie van Kontrole insake verdeling van Predikante-Weduweefonds word deur deelhebbers aan die Fonds alleen bespreek.

Verhoging van
bedrag aan
weduwees.

Bp. 298 word hierby behandel.

Di. P. J. J. Els en J. H. van Loggerenberg stel voor aanname van die eerste aanbeveling.

Ds. I. J. Viljoen en J. H. Frier stel as amendement voor:

„Die H.E. Sinode besluit dat elke Kerkraad 'n jaarlikse kontribusie van £2 10s. sal bydra tot die Predikante-Weduweefonds en dat die kontribusie van die Predikant £5 per jaar sal wees.”

Die H.E. Moderator reël laasgenoemde voorstel as nie ontvanklik nie.

Deelhebbers,
Transvaal.

Die deelhebbers van die Fonds aanvaar die voorstel wat oor die saak ter tafel is.

Die tweede aanbeveling (betreffende Transvaal) word deur die aandeelhebbers ook aanvaar, en die volgende besluit word op voorstel van Di. G. J. Barnardt en W. N. van der Merwe geneem:

„Met verwysing na Punt 27 van die Verslag van die Kommissie van Toesig en Kontrole, en die aanbeveling van die Rekenmeester in hierdie verband, besluit die vergadering dat die volgende aan die Reglement van die Predikante-Weduwe- en Wesefonds sal toegevoeg word:

- “(1) Dat as 'n basis van heffing vir die Transvaalse deelhebbers voortaan sal geld: Dat by die berekening van die bydrae wat jaarliks deur die Transvaalse Kerk vir die Fonds gelewer moet word, die totale bedrag wat deur gemeentes van die Kaapse Kerk aan heffinge gedurende daardie jaar in die Fonds gestort is, verdeel sal word deur die getal van die lewende, inbetalende aandeelhouers in die Kaapse Kerk en die resultaat vermenigvuldig deur die getal van die lewende inbetal-

lende aandeelhouers in die Transvaalse Kerk. Die bedrag also bereik sal deur die Transvaalse Kerk betaalbaar wees.

- ,,(2) Dat aan die Transvaalse Kerk verteenwoordiging in die beheer oor die Fonds verleen sal word deur aan sy afgevaardigde vir hierdie doel volle sitting te verleen wanneer die saak in die Sinode bespreek word."

Punt VI. — Kerkhostel by Groote Schuur: In dié verband stel Oud. Ds. P. du Toit en Ds. T. C. B. Stofberg die volgende voor:

Kerkhostel,
Univ. Kaapstad.

„Die Sinode spreek sy begeerde uit dat 'n losiesinrigting namens die Kerk in die lewe geroep word ten behoeve van ons studente aan die Universiteit Kaapstad, en dra dit aan die twee Ringe van Kaapstad en Wynberg op om so spoedig moontlik met raadpleging van die Kommissie vir Studente-arbeid ondersoek in te stel aangaande die moontlikheid, die koste en praktiese uitvoering daarvan, en verder dat in oorleg met die Sinodale Kommissie enige verdere stappe, indien moontlik, gedoen sal word.”

Die voorstel word deur die vergadering aanvaar.

Punt VII. — Stofberg-Gedenkskool: Die aanbeveling word aangeneem.

Stofberg-Gedenkskool.

Punt VIII. — Heffing: Di. G. J. Barnardt en D. F. van der Merwe stel voor die aanname van die aanbeveling van die Fondsekommisie.

Argief, Heffing.

Die vergadering aanvaar dit.

Jan Kriel-Tehuis,
Heffing.

Punt IX. — Bearbeiding van Studente (pag. 199), Aanbeveling D (1), Toelaag aan Stellenbosch: Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Dr. C. C. Nepgen stel voor die aanname van die aanbeveling.

Toelaag aan
Stellenbosch,
Gestaak.

Die vergadering aanvaar dit.

Aanbeveling D (2) (b). — Lewenskostetuelaag: Die vergadering stem toe.

Lewenskoste-toelaag.

Aanbeveling D (2) (c). — Woning, Studente-arbeider: Di. E. G. du Toit en W. S. Conradie stel voor:

Studente-arbeider,
Huistelaag.

„Die huistelaag van die Studente-arbeider op die Skiereiland word verhoog tot £200 per jaar tot die volgende Sinode.”

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Aanbeveling D (2) (d) word beskou as afgehandel.

Punt XI, Bpp. 257 en 258. — Doop- en Aanneming-registrasiefooie: Ds. W. S. Conradie en die Ouderling van Rondebosch stel voor die aanname van Bp. 258.

Doop- en
Aanneming-
registrasiefooie.

Di. P. A. M. Erink (jnr.) en J. G. van Rooyen stel voor die aanname van die aanbevelings van die Fondsekommisie, met dié verstandhouding dat die Sinode die aanbeveling insake die fooie as wenslik beskou. Die amendement word besluit van die vergadering.

Bp. 259 en Add. Bp. 59: Die vergadering aanvaar die aanbeveling van die Fondsekommisie met die toevoeging, na ,rapport' van:

Fondse,
Puntestelsel.

„aan die Sinodale Kommissie met opdrag en volmag om te handel.”

Bpp. 260—262 word beskou as afgehandel.

- Batig saldos,
Appropriëring.
- Bp.* 267: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.
- Sinodale Fonds,
Beleid.
- Bp.* 268 word aanvaar.
- Assuransieskema.
- Bp.* 269 word beskou as afgehandel.
- Reiskoste.
- Bp.* 270 aanvaar soos aanbeveel.
- A.S.K.-rekening,
Oortrek van.
- Bp.* 271. — *Reiskoste:* Die advies word aanvaar.
- Predikante-
Pensioen.
- Bp.* 272: Die aanbeveling word aanvaar.
- Predikante-
Weduwee-Fonds,
Afskrywing.
- Bp.* 273: Afskrywing van £50 sal geskied soos aanbeveel; aldus besluit deur die deelhebbers van die Fonds.
- Ohrigstad,
Gedenksaal.
- Bp.* 274: Die vergadering berus by die aanbeveling.
- Die Vlakte,
Aandeel
P.P.-fonds.
- Bp.* 275: Die aanbeveling word aanvaar.
- Dutoitspan,
Lening.
- Bp.* 276: Die aanbeveling word aanvaar.
- Daisyfield,
Kollekte.
- Bp.* 277: Die aanbeveling word aanvaar.
- F.A.K., Donasie.
- Bp.* 278 is teruggetrek.
- Bp.* 279: Die aanbeveling word aanvaar.
- Bp.* 280: Dr. S. H. Rossouw en Ds. H. R. Cilliers stel as volg voor:
 „Die H.E. Sinode stort jaarliks £25 in die kas van die F.A.K. en vereffent die reis- en verblyfkoste van die afgevaardigde na die Kongresse mits die F.A.K. sy koste dek na die vergaderings van die Afrikaanse Nasionale Kultuurraad.”
- Die voorstel word besluit van die vergadering.
- Sarel Cilliers-
standbeeld.
- Bp.* 281: Wat gevra word, word oorgelaat aan die afsonderlike Kerkrade.
- Brief J. D. Wahl.
- Bp.* 282 word vir kennisgewing aangeneem.
- Fondse, 1 persent
vir Adminisrasie.
- Bp.* 283: Art. 379: Die *Bp.* word besluit van die vergadering.
- Bp.* 284 word as afgehandel beskou (sien V 13).
- P.W.-fonds.
- Bp.* 285: Die aanbeveling van die Fondsekommisie word aanvaar.
- Ouderdom vir
emeritaat.
- Bp.* 286, ook 306 en 308 word nou in behandeling geneem.
- Ds. W. N. van der Merwe en die Ouderling van Wynberg stel voor die aanneming van *Bp.* 306 met die volgende wysiging:
- „Dié Sinode beskou dit *wenslik* dat hy op sewentigjarige leeftyd sy emeritaat sal aanvaar.”
- Die voorstel word afgestem.
- ’n Verdere voorstel is afkomstig van Di. W. N. van der Merwe en S. S. Weyers, t.w.:

„Dat Predikante op 55-jarige leeftyd met 25-jarige bediening sal toegelaat word op pensioen af te tree, met dié verstande dat hulle tot op 60 jaar die nodige premie sal stort om dan op 65 jaar pensioen te trek.”

Die voorstel word nie aanvaar nie.

Bp. 307: Ds. D. F. van der Merwe en Oud. P. J. Hugo stel voor:

„Die H.E. Sinode keur die beginsel goed dat 'n leraar na dertigjarige diens op sestigjarige leeftyd met pensioen kan aftree, en besluit dat dit van krag sal word sodra die P.P.-Fonds dit toelaat.

„Die Ouderlinge van die H.E. Sinode doen 'n dringende beroep op die verskillende Kerkrade om 'n spesiale storting in die Fonds ten einde dit vir Leraars moontlik te maak om op sestigjarige leeftyd met dertigjarige diens met pensioen af te tree.”

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Bp. 308 verval hiermee.

Bpp. 309 tot 312 is reeds voorheen afgehandel.

Add. Bp. 56: Die aanbeveling van die Fondsekommissie word aanvaar.

Hereregte.

Add. Bp. 59: Di. I. J. Viljoen en Oud. Ds. D. du P. Steyn stel voor die aanname van die aanbeveling van die Fondsekommissie.

Puntestelsel.

Dr. A. van Schalkwyk en Ds. J. G. Bezuidenhout stel as amendement voor:

Predikante,
Salarisse.

„Die Sinode dra dit op aan 'n Spesiale Kommissie om

„(a) in die reses ondersoek in te stel na die vergoeding wat Predikante ontvang;

„(b) die wenslikheid van wat in Add. Bp. 60 genoem word te oorweeg, en indien nodig

„(c) die volgende Sinode te dien met advies insake wetsverandering waar nodig.”

Hierdie *Bp.* en ook *Punt 11 (2)* van die *Byvoegsel* bly oorstaan vir behandeling saam met die Rapport oor die besoldiging van Predikante.

Ds. H. P. M. Steyn, Sekretaris van die B. en B. Bybelgenootskap, rig nou 'n woord aan die Sinode oor die werk van die B. en B. Bybelgenootskap. Hy deel o.a. mee dat die Skrif in die Unie van Suid-Afrika in 104 tale beskikbaar gestel word, en in 298 tale vir die hele Afrika. Gedurende die afgelope vyf jaar is daar 620,000 Afrikaanse Bybels of Skrifgedeeltes versprei. In 1941 is die volle Bybel in Braille in ontvangs geneem. Die Bybel word in sestien tale beskikbaar gestel vir die Sending van die N.G. Kerke. Bybels is ook beskikbaar gestel aan die Interneeringskampe en aan die Italiaanse en Duitse krygsgevangenes.

B. en B. Bybelgenootskap,
Groete.
Ds. H. P. M. Steyn.

Die volgende onbestrede mosie word deur Ds. I. J. Viljoen en Oud. Ds. D. du P. Steyn voorgedra en staande deur die vergadering aanvaar:

„Hierdie H.E. Sinode spreek sy hartlike dank en grote waardering uit teenoor die B. en B. Bybelgenootskap vir die geseënde werk wat die Genootskap gedoen het en nog doen deur die verspreiding van die Woord van God. As ons dink dat die Genootskap die verspreiding van die Bybel doen met 'n groot verlies, t.w. twaalf sjielings uit die pond, dan kan ons die Almagtige God nooit genoeg dank vir die bestaan van die Genootskap nie.”

Waardering.

Ds. H. P. M. Steyn,
Waardering.

„Die H.E. Vergadering spreek ook sy waardering uit teenoor die Sekretaris van genoemde Genootskap in Suid-Afrika, nl. Ds. H. P. M. Steyn. Ons is dankbaar dat hy as Predikant van die N.G. Kerk die plek as Sekretaris met waardigheid vul. Ons bid vir hom met sy Genootskap die seën van die Here toe.”

Regspersoonlik-
heid van
Gemeentes.

Die Saakgelastigde doen nou verslag oor die regspersoonlikheid wat ingewin is insake die *regspersoonlikheid van gemeentes*.

Die vergadering neem hierop die volgende besluit:

„Met betrekking tot die onsekerheid aangaande die regspersoonlikheid van gemeentes wat ná 1939 gestig is, en by die lig van die regspersoonlikheid wat in verband daarmee ontvang is, besluit die vergadering as volg:

Opdrag aan
Kommissie van
Toesig en
Kontrole.

„Aan die Kommissie van Toesig en Kontrole word opgedra om die vereiste stappe te doen tot die indiening deur 'n Volksraadslid van 'n wysigende wetsontwerp met betrekking tot Art. 4 bis van Wet 46 van 1926, sodat kerklike liggemeente deur die Wet uitgesluit sal word en hul regspersoonlikheid behou sonder die verpligting om as maatskappy geregisstreer te word. Intussen maan die Sinode die Kerkrade van dié gemeentes wat deur die genoemde Wet geraak word, om hulle van die regsgeldigheid van die transportakte van hul kerklike eiendomme te verseker deur hulself desnoeds as maatskappy te laat registreer.”

Christelike
Dagblad,
Kommissieverslag.

Vervolgens dien die *Verslag van die Kommissie oor die Christelike Dagblad*.

KOMMISSIE OOR DIE CHRISTELIKE DAGBLAD.

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

U Kommissie het in behandeling geneem Beskrywingspunt 49, 253 en 49 en 51 van die Addisionele Beskrywingspunte. U Kommissie het die eer om sy bevindings as volg te rapporteer:

1. In verband met *Bp. 49* beveel u Kommissie aan dat die Sinode met waardering kennis neem van die feit dat van ons Afrikaanse nuusblaale elke dag 'n gedeelte van die Skrif voor die aandag van sy lesers bring.

2. In verband met *Bp. 253* sien u Kommissie nie sy weg oop om die voorgestelde daarstelling van 'n Christelike Dagblad aan te beveel nie en wel om die volgende redes:

- (a) Dit sal vereis 'n beperkte maatskappy van moontlik £150,000.
- (b) 'n Kerklike dagblad sal genoodsaak wees om van dieselfde nuusdiens as die ander dagblaale gebruik te maak en dit mag so 'n blad, sowel as die Kerk wat die blad uitgee, op die politieke terrein bring.
- (c) Die ondervinding het geleer dat Afrikaanse nuusblaale *sonder meer* nie self-betalend is nie tensy hulle gesteun word deur bykomstige ondernemings. Die opbou van laasgenoemde strek oor baie jare en die blad loop gevaar om gedurende daardie tyd teen 'n groot verlies gepubliseer te word.
- (d) Verder moet rekening gehou word met die moontlike terugslae op ekonomiese gebied wat onvermydelik verwag kan word.

3. *Add. Beskrywingspunt 49.* — U Kommissie kan ook hierdie saak nie aanbeveel nie en wel om die volgende redes:

- (a) Die onkoste sal noodwendig verdubbel en gevolglik 'n verhoging van intekengeld verg tensy die sirkulasie dubbel die teenswoordige getal is.
- (b) So 'n halfweeklike blad sal moontlik die vorm en formaat van 'n koerant moet aanneem, want tydskrifte is in die reël week- of maandblaale.
- (c) Die ondervinding leer dat plattelandse lesers weens posgeriewe 'n weekblad verkieks terwyl stedelinge die nuus daagliks wil hê. *Die Kerkbode* beantwoord dus beter aan sy doel as 'n weekblad.

4. *Add. Beskrywingspunt 51.* — U Kommissie wens aan te beveel dat *Die Kerkbode* 'n weekblad sal bly, maar dat dit vergroot en verruum sal word.

Word hierdie aanbeveling besluit van die Vergadering dan beveel u Kommissie verder aan:

- (a) 'n Rubriek wat sal handel oor wêreldebeure in die algemeen;
- (b) 'n rubriek wat sal handel oor wat gebeur op Kerklike gebied oor die wêreld;
- (c) 'n rubriek oor gebeure in ons vaderland;
- (d) 'n rubriek oor wat gebeur op Kerklike gebied in Suid-Afrika;
- (e) 'n rubriek vir Jeugdaangeleenthede, en uitbreiding van die Kinderdeel;
- (f) 'n rubriek vir propaganda vir goeie boeke, Kerklike rigtings en inrigtings;
- (g) uitbreiding van die korrespondensie-kolom;
- (h) 'n rubriek vir 'n Christelike vervolgheraal;
- (i) gebruik moet gemaak word van ophelderende illustrasies sodra toestande dit moontlik maak;
- (j) uitbreiding van die redaksie tot drie lede ('n Redakteur met twee sub-redakteurs). Die tweede sub-redakteur — 'n predikant van ons Kerk — sal so spoedig moontlik benoem word om vir 'n tydlank ondervinding op te doen by die redaksie van een of ander Suid-Afrikaanse tydskrif;
- (k) vakkundiges sal van tyd tot tyd gevra word om artikels vir bogenoemde rubriek te skrywe, desnoeds teen 'n redelike vergoeding;
- (l) die offisiële nuus sal aan die einde van die blad geplaas word;
- (m) die bestaande formaat van *Die Kerkbode* sal in ooreenstemming met die besluit van die Raad van die Kerke omgeskep word;
- (n) *Die Kerkbode*-Kommissie sal sy aandag gee aan 'n aantrekliker indeling en rangskikking van die leesstof;
- (o) u Kommissie is van oordeel dat *Die Kerkbode*-Kommissie meer kan doen om die lezerskrywing uit te brei, bv. deur 'n persweek in die loop van elke jaar dwarsdeur die hele Kerk te organiseer.

F. MALAN (Voorsitter).

J. H. LANGE (met voorbehoud op Bp. 253).

H. J. OTTO.

P. F. GREYLING.

P. W. J. VAN JAARSVELD (Scriba).

Minderheidsrapport insake Bp. 253.

Minderheids-
rapport.

HoogEerwaarde Heer,

Hiermee wens ek beskeidenlik by die Sinode aan te beveel dat ons Kerk daartoe sal oorgaan om 'n eie Christelike Dagblad op te rig en wel om die volgende redes:

- (a) Ons Kerkorgaan is, as mondstuk van ons Kerk, sowel in sy opset as in die spoed waarmee dit verskyn ver agter sy tyd en leen hom derhalwe tot aansienlike misbruik deur die gewone pers en plaas ons Kerk so in 'n geweldige minderwaardige posisie;
- (b) ons lompe Presbiteriaanse stelsel van kerkregering maak in 'n vinnig bewegende wêreld 'n blad wat daagliks in ons belang kan spreek 'n dringende noodsaaklikheid;
- (c) die sosiale verrottungsproses wat aanleiding gee tot die opbloei van kommunisme en die voortplanting van die sonde verg die lig van 'n Christelike Dagblad;
- (d) die geestelike nood van ons tyd eis dat die Sondagprediking van ons kansels aangevul sal word deur 'n blad wat elke dag van die week die christelike gees kan verbrei;
- (e) die „rekonstruksie-werk“ en die „opbou van die gevalle mure“ van ons na-oorlogse volkslewe kan nie met hoop op sukses sonder so 'n blad aangepak word nie;
- (f) so 'n blad is noodsaaklik om die Kerk in die regte lig te stel in verband met die rassevraagstuk in Suid-Afrika;
- (g) die beskerming van ons Protestantse erfenis in 'n tyd waarin die Roomse Kerk met Pers, Bioskoop en Radio kragtige aanslag op die nuwe lande van die wêreld maak, verg 'n Protestantse dagblad as wapen van aanval en verweer;
- (h) die gevaar van met so 'n blad in die politiek te beland is denkbeeldig. Geen ander Kerk sal om hierdie rede 'n dagblad as middel om die Heer te dien opsy sit nie;
- (i) om te beweer dat dit vir die Kerk te veel sal kos, om so 'n blad in die lewe te roep toon (i) 'n gebrek aan vertroue in dié Heer wat gesê het: „Aan My behoort die silwer en aan My behoort die goud, spreek die Here van die leërskare“ (Hag. 2 : 8) en (ii) 'n gebrek aan begrip van die posisie wat ons reeds met betrekking tot ons boekhandel en bestelde drukpers bereik het;

- (j) hoe langer die Kerk uitstel om so 'n blad op te rig, hoe groter sal die moeilikhede, wat in die pad staan, word;
- (k) as die Kerk nie spoedig oorgaan tot die oprigting van so 'n Christelike Dagblad nie, sal dit buite-kerklik gedoen word, en dit sou die Kerk in 'n gevarelike posisie plaas ingeval van enige toekomstige stryd wat mag ontwikkel.

Met Verskuldigde Hoogagting,

Die Uwe in Christus,

J. H. LANGE.

Bpp. 49, 253 en Add. Bpp. 49 en 51 is hier onder bespreking.

Skrifgedeelte in Afrikaanse Nuusblaaise.

Christelike Dagblad.

Punt 1, Bp. 49: Die aanbeveling in verband met *Bp. 49* word aangeneem.

Punt 2, Bp. 253: In verband hiermee stel Di. J. H. Lange en G. J. Barnardt die volgende voor:

„Die Sinode verkeer diep onder die indruk van die verpligte wat die geestelike nood, sedelike verval, sosiale wanorde en klimmende kommunistiese en Roomse gevare van ons tyd op ons as Protestantse Kerk lê om met elke middel tot sy beschikking die lig van Christus die openbare lewe in te dra, en terwyl die Sinode ten seerste bewus is van die magtige invloed ten goede van die tydige geskrewe woord, so besluit hy om 'n eie Dagblad daar te stel en dra die uitvoering van hierdie besluit, asook die bepaling van die verhouding van die te word gestigte dagblad teenoor bestaande kerklike blaaise, aan 'n Spesiale Kommissie van twaalf lede in oorleg met die Sinodale Kommissie op.”

As amendement stel Ds. F. S. Malan en die Ouderling van Wynberg voor dat die Aanbeveling, vervat in *Punt 2*, besluit word van die vergadering.

As tweede amendement stel Di. P. W. Jordaan en G. I. Moolman voor dat hierdie Beskrywingspunt na die Interkerklike Kommissie vir oorweging en rapport verwys word.

'n Derde amendement word voorgestel deur Ds. S. J. L. Marais en Dr. S. H. Rossouw:

- „(a) Die H.E. Sinode sien sy weg nie oop om die stigting van 'n eie dagbladpers goed te keur nie, maar voel oortuig dat ons kerklike publiek aangespoor moet word om meer belang te stel in die bestaande kerklike blaaise en daarop in te teken.
- „(b) Voorts beskou ons die roeping van die Kerk om die bestaande Afrikaanse dagbladpers soveel moontlik te beïnvloed om 'n gesonde christelik-nasionale standpunt en 'n verhewe morele peil te handhaaf.
- „(c) Verder besluit die H.E. Sinode om een van sy Permanente Kommissies as 'n Publikasiekommisie aan te stel om as 'n skakelliggaaam tussen die Pers en die Kerk te dien, wat van tyd tot tyd die sienswyse en versoek van die Kerk aan die Pers sal voorlê; en om besluite of stukke wat vir algemene informasie bedoel is, langs die geskikste weg te publiseer.
- „(d) Hierdie Kommissie sal namens die Sinode die versoek tot die Pers rig om weekliks 'n rubriek vir die Kerk af te staan.”

Die eerste amendement word hierop teruggetrek ten gunste van die derde.

Kragtige toesprake word oor die saak gelewer. Ten gunste van die oprigting van 'n dagblad spreek Di. J. H. Lange, G. J. Barnardt, Dr. D. R. Snymans, Di. T. N. Hanekom, P. W. Jordaan. Teen die voorstel praat Di. J. F. Mentz, F. S. Malan, W. F. de Vos, S. J. L. Marais en Oud. H. J. Otto.

Die laaste amendement (Marais—Rossouw) word besluit van die vergadering met 'n groot meerderheid. Ten gunste van 'n Christelike Dagblad is 74 stemme uitgebring.

Punt 3, Add. Bp. 49, word aanvaar soos aanbeveel.

Kerkbode,
Halfweekliks.

Punt 4, Bp. 51: Di. J. F. Mentz en W. F. de Vos stel voor aanname van die aanbevelings met byvoeging dat hierdie rubriek aan *Die Kerkbode*-kommissie vir oorweging aanbeveel word.

Kerkbode,
Vergroting.

Di. P. J. Loots en die Ouderling van Noorder-Paarl stel as amendement voor die aanname van die aanbeveling met byvoeging van die woord „voorlopig” na die woorde: „*Die Kerkbode*”.

Die voorstel word besluit van die vergadering.

Dr. S. H. Rossouw gee kennis van 'n voorstel wat hy sal indien in verband met die Pers.

Kennisgewing van voorstel i.v.m. die Pers.

Afwesig was vandag weens krankheid Di. E. A. Venter, H. A. de Wet, Ouderlinge van Marydale, Die Vlakte en Hopetown.

Afwesig.

Verlof tot afwesigheid word as volg toegestaan: Aan Ds. F. B. Odendal om vandag te vertrek, en aan Ds. G. W. Koornhof om op 13 November te vertrek.

Verlof tot afwesigheid.

Ds. G. de C. Murray sluit die verrigtings met gebed.

Geresumeer en geteken op Maandag, 12 November.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarious.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

AGTIENDE SITTING.

Maandag, 12 November 1945.

Ds. W. L. Steenkamp lei die godsdiensoefening. Hy laat sing Psalm 146 vers 3 lees 'n paar verse uit Psalm 56, en spreek enkele besielende gedagtes uit oor die tiende vers. Die slotsang is Psalm 146 vers 8, nadat enige gebede gedoen is.

Die Notule van die Sewentiende Sitting word geresumeer, goedgekeur en geteken.

Uit die *Vierde Rapport van die Tydelike Regskommissie* word eers net aangehandel as spoedeisende geval die tweede punt, handelende oor *Kleurlingleraars Morkel en September* (*Skema van Werksaamhede*, p. 106, Par. 8).

Regskommissie,
Vierde Verslag.
Kleurlingleraars.

Die advies van die Regskommissie op hierdie Punt word sonder teëstem aangeneem.

Die *Rapport van die Sinodale Sondagskoolkommissie* (p. 208) word onder behandeling geneem.

Sondagskool-
kommissie,
Verslag.

Punte 1—6 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 7. — Aanbevelings:

Kinders in
Sondagskool
te kry.

Sondagskoolsale.

Sondagskool-
konferensies.

Kollekte Sending-
sondag, Concordia.

Gefedereerde
Sondagskool-
kommissie,
Verslag.

Derde Sondag-
skoolsekretaris.

Kindermanument.

Katkisasieboek
en S.A.B.V.

Pastoriefonds.

Aanbeveling (1) word aangeneem.

Aanbeveling (2) word vir kennisgewing aangeneem.

Aanbeveling (3) word goedgekeur.

Aanbevelings (4) en (6) bly oorstaan tot by die behandeling van die Verslag van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

Aanbeveling (5) word aangeneem.

Hiermee is die Rapport afgehandel, en kom die *Verslag van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie aan die orde*.

Punte 1—2 word vir kennisgewing aangeneem.

Onder *Punt 3, Ampotenare*, stel Dr. D. J. Louw en Ds. W. L. Steenkamp voor die aanname van *Bp. 234*, nl. dat die Sinode toestemming verleen tot die aanstelling van 'n derde Sondagskoolsekretaris.

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Punte 4—9 word vir kennisgewing aangeneem.

Onder *Punt 10, Kindermanument*, stel Di. G. J. Barnardt en M. B. Brink voor:

„Die HoogEerw. Sinode herroep sy besluit in 1940 geneem insake die Kindermanument (sien Acta 1940, pagina 288).

„Tewens neem die Sinode met waardering kennis van die plan van die Gefed. Sondagskoolkommissie om 'n monument ter nagedagtenis van die Kinderhelde van ons volk daar te stel, asook van die som wat reeds ingesamel is daarvoor.

„Ook wil die Sinode dit as sy gevoele uitspreek dat, nie utiliteit nie, maar besieling wat daarvan sou kon uitgaan, die aard daarvan moet bepaal. Verder doen die Sinode 'n beroep op al die gemeentes van ons Kerk om hierdie onderneming hartlik te steun.”

Die voorstel word met meerderheid van stemme aangeneem.

Punte 11—15 word vir kennisgewing aangeneem.

Onder *Punt 16 (2)* word gerapporteer dat 'n bevredigende ooreenkoms met die S.A.B.V. getref is insake die Katkisasieboek wat in wording is, en dat hierdie Punt (2) nou teruggetrek word deur die Gefed. Sondagskoolkommissie.

Onder *Punt 17, Algemeen*, word ook *Aanbeveling (4)* van die Rapport van die Sinodale Sondagskoolkommissie, handelende oor 'n *Pastorieëfonds*, bespreek. Di. G. W. Koornhof en G. J. Barnardt stel in hierdie verband voor:

„Die H.E. Sinode besluit dat 'n hartlike beroep op ons gemeentes gedoen word om deur middel van die kinders hul finansiële steun te gee aan die Pastorieëfonds van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

Bp. 236 word nou ook behandel, en op voorstel van Dr. D. J. Louw en Ds. G. J. Barnardt word dit besluit van die vergadering.

Reglement
Sondagskool-
sekretaris.

Aanbevelings 2 en 3 word aangeneem.

Statistiek

Aanbeveling 4: Di. D. J. Erasmus en F. R. Grobbelaar stel voor en die vergadering aanvaar dit:

Bybelkennis-
eksamen.

„Die H.E. Sinode dring ernstig by Kerkrade daarop aan dat deelname aan die jaarlikse Bybelkenniseksamen in alle gemeentes aangemoedig word.”

Sondagskool-
onderwysers,
Kursusse.

Aanbevelings 5 en 6 word aangeneem.

Bydraes, Dank.

Aanbevelings 7 en 8 is reeds afgehandel.

Kategetiese
onderrig.

Aanbevelings 9—11 word aangeneem.

Met *Aanbeveling 12* word *Add. Bp. 65* (sien Byvoegsel tot Skema) behandel, asook die *Rapport van die Sondagskoolkommissie in verband met Bp. 65*.

Sondagskool-
kommissie,
Rapport Add.
Bp. 65.

RAPPORT VAN SONDAGSKOOLKOMMISSIE I.V.M. ADDISIONELE BP. 65.

HoogEerw. Heer,

Nadat ons die Predikant van Fraserburg aangehoor het i.v.m. *Addisionele Bp. 65*, en waar u Kommissie die belangrikheid en waarde van deeglike Kategetiese Onderwys besef, beveel u Kommissie aan dat hierdie saak aan die Gefed. Sondagskoolkommissie opgedra word vir rapport en leiding.

G. J. BARNARDT (Voors.).
D. VAN N. THERON.
D. J. ERASMUS.
F. R. GROBBELAAR.
D. J. LOUW (Scriba).

Bp. 65, met die aanbeveling in bogenoemde Rapport vervat, word deur die vergadering aangeneem.

Kategetiese
onderrig.

Aanbeveling 13. — Psalm- en Gesangvers: Die volgende voorstel van Di. P. J. Loots en J. R. Luckhoff word aangeneem:

Psalm- en
Gesangvers,
Sing van.

„Dat die Sinode vriendelik daarop sal aandring dat ons Psalms en Gesange in ons Sondagskole gesing sal word en in die besonder die Psalm- en Gesangvers wat vir die Sondag gememoriseer word.”

Onder *Aanbeveling 14, Dankbetuiging*, word die volgende voorstel van Dr. D. J. Louw en Dr. Jac. J. Müller eenparig deur die vergadering aanvaar:

Dankbetuiging.

„Die H.E. Sinode neem met blydschap kennis van die vermeerdering van Sondagskoolonderwysers(esse) en Sondagskoolkinders, en wil sy dank uit-spreek teenoor:

Sondagskool-
personeel.

„(a) die lede van die Sondagskoolpersoneel vir oopoffering en getroue bearbeiding en geestelike versorging van die lammers van die Kudde van Christus;

„(b) die ouers wat hul doopsbelofte getrou uitvoer, ook deur die stuur van hul kinders na die Sondagskool;

Ouers.

Kerkrade.

„(c) Kerkrade wat die Sondagskoolarbeid op elke manier in die gemeente bevorder, en deur 'n ernstige beroep op die ouers, Kerkradslede, Leraars en Sondagskoolonderwysers om alles in hul vermoë te doen om toe te sien dat kinders wat bo die ses jaar is, en nie in die Sondagskool is nie, te besoek. Die toekoms van ons Kerk en christelike huisgesin is hier op die spel.”

Ook die volgende, afkomstig van Dr. D. J. Louw en Ds. W. A. Landman, word besluit van die vergadering:

„Godsdiensonderwys in die Kerk”, deur Dr. E. Greyling.

„Die H.E. Vergadering het met dankbaarheid kennis geneem van die verskyning van die boek „Godsdiensonderwys in die Kerk”, deur Dr. E. Greyling, en beveel dit baie hartlik aan vir gebruik in ons Kerk.”

Geldelike state.

Die geldelike state word ook goedgekeur, soos voorgelê.

Dr. E. Greyling en Ds. A. C. Stegmann, Adviserende stem.

Dr. E. Greyling en Ds. A. C. Stegmann woon die verrigtings betreffende die Sondagskool by met adviserende stem, en rig ook 'n woord tot die vergadering oor hul groot werk. Aan hulle word deur die H.E. Moderatuur dank toegebring vir hul bekwame en toegewyde arbeid.

Arbeid aan die Jeug, Kommissieverslag.

Vervolgens dien die *Rapport van die Sinodale Kommissie vir Arbeid aan die Jeug* (p. 223).

Opdrag.

Punt A, Opdrag, word vir kennisgewing aangeneem.

Organisasie.

Punt B, 1—6 word vir kennisgewing aangeneem.

Federale Jeugraad, Konstitusie.

Punt B, 7 en 8, Konstitusie van Federale Jeugraad, word aangeneem, met byvoeging soos aanbeveel onder (7).

Bydrag van £10 deur elke gemeente.

Punt B, 9 (a) en (b): Die aanbeveling word goedgekeur, met dié verstande dat die bydrae alleen vir één jaar sal geld.

Voorligting.

Punt B, 10 word toegestem.

Punt B, 11 was verwys na 'n *Tydelike Oppvoedingskommissie* vir rapport (sien Punt 5 van die genoemde Rapport).

Aanstelling van 'n Sekretaris.

Die aanbeveling van die Kommissie dat die tyd nog nie ryp is vir die aanstelling van 'n sekretaris of organiseerde vir dié werk nie, word deur die vergadering aangeneem.

Ledetal van die Kommissie.

Verder stel Dr. P. F. Greyling en Ds. N. J. S. van der Merwe voor:

„Die Sinode dra dit aan die te word aangestelde Kommissie vir Arbeid onder die Jeug op om hom te beywer vir die praktiese toepassing van hierdie skema. Met die oog hierop sal die Kommissie uitgebrei word in die gees van die besluit van die Sinode van 1940 met byvoeging van drie lede.”

As amendement word voorgestel deur Di. J. F. Mentz en F. S. Malan dat die Kommissie uit alleen vyf lede sal bestaan.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Di. Ph. J. du Plessis en H. C. Hopkins stel verder voor, en die vergadering neem dit aan:

„Die H.E. Sinode betuig sy hartlike dank en waardering aan Kerkrade wat reeds voorsiening gemaak het in die sosiale behoeftes van die jeug, soos met die stigting en ondersteuning van jeugklubs en gemeenskapshuise.

Jeugklubs en Gemeenskapshuise.

„Voorts beveel hy aan dat veral in groter omgewings waar daar 'n same-loop van jongmense is, in dié rigting gewerk sal word.”

Bp. 231 word as afgehandel beskou.

Christelike
Strewersunie.

Die *Verslag van die Kommissie van Toesig en Kontrole* (p. 83) word vervolgens voorgelê vir behandeling.

Kommissie van
Toesig en
Kontrole, Verslag.

Punte 1—6 word vir kennisgewing aangeneem.

Punte 7—27 is reeds afgehandel.

Die verslag word met dank aanvaar.

Die *Verslag van die Saakgelastigde* (p. 86) word ook voorgelê en met dank aanvaar nadat die Kommissie oor Fondse daaroor gerapporteer het.

Saakgelastigde,
Verslag.

Die *Rapport van die Kommissie vir Psalm- en Gesangwyses* (p. 237) word vervolgens voorgelê.

Kommissie vir
Psalm- en
Gesangwyses,
Verslag.

Punte 1—7 word vir kennisgewing aangeneem, aangesien 'n Tydelike Kommissie ook nog die vergadering met 'n verslag oor die onderhawige sake sal dien.

Die *Rapport van die Spesiale Kommissie oor Kerksang en -musiek* word nou ook behandel.

Spesiale
Kommissie oor
Kerksang,
Verslag.

RAPPORT VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR KERKSANG EN -MUSIEK.

(Add. Bp. 48, Bpp. 255, 256 en Laat Ingekome Stukke 9, 10.)

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer i.s. die Beskrywingspunte wat vir behandeling aan hom opgedra is:

I.—Add. Bp. 48: U Kommissie beveel aan dat 'n Sinodale Kommissie vir Kerksang en -musiek aangestel sal word en dat dit die huidige Kommissie vir Sangwyses sal vervang. Aan hierdie Kommissie word opgedra om

- (a) hom te beywer vir die algemene verbetering en bevordering van ons kerklike sang en musiek,
- (b) in medewerking met twee verteenwoordigers van die S.A.B.V. en verteenwoordigers van die ander gefedereerde N.G. Kerke, wat daar toe bereid mag wees, 'n grondige ondersoek in te stel na die skriftuurlike, musikale en letterkundige inhoud van die Hallelujabundel en dit te hersien met die oog op die verwydering van minder geskikte melodieë en liedere, en die aanvulling van die hersiene bundel deur byvoeging van goedgekeurde liedere.

In hierdie ondersoek sal die Kommissie die reg hê om hom van deskundige hulp te bedien.

II.—Bp. 255: U Kommissie beveel aan dat hierdie Beskrywingspunt nie aangeneem sal word nie en wel om die volgende redes:

- (a) Daar bestaan reeds 'n seleksie van liedere, opgestel deur die Revisiekommisie van die N.G. Kerke wat saamgewerk het aan die opstelling van die Gesangboek. Weens omstandighede moes afgesien word van verdere vertalings teneinde die bundel so spoedig moontlik beskikbaar te stel.
- (b) Neteenstaande dit, is die huidige Afrikaanse Psalm- en Gesangbundel in werklikheid uitgebri ommdat heelwat van die ou Nederlandse Gesange wat nie by ons omstandighede pas nie deur geskikte Afrikaanse berymings vervang is.
- (c) Om op hierdie stadium reeds vir ons mense 'n vergrote bundel in die vooruitsig te stel, is bereken om verwarring en ontevredenheid te skep.
- (d) Die betrokke Kerke het buitendien ooreengekom dat slegs 'n meerderheid van hulle enige wysigings op veranderings in die bestaande bundel mag aanbring.

III.—*Bp. 256:* U Kommissie beveel aan dat hiërdie Beskrywingspunt ook nie aangeneem sal word nie omdat:

- (a) Wat hier gevra word alleen met toestemming van die Geref. Kerke aangebring kan word en volgens informasie aan u Kommissie verstrek, is dit hoogs onwaarskynlik dat sodanige toestemming verleen sal word.
- (b) Al sou sodanige toestemming verkry word, geld verder ook van hierdie saak wat onder *Bp. 255 (p)* gestel is.
- (c) In elk geval is die musiek van die Koraalboek koralies getoonset, behalwe waar die oorspronklike toonsetting ritmies is. Waar sang by die openbare erediens in die reël met orrelbegeleiding geskied, lewer die ritmiese bewerking van die Psalmmelodie dus nie 'n onoorkomelike moeilikheid op nie.

IV.—*Laat Ingekome Stuk No. 9:* U Kommissie beveel aan dat (a) aangeneem sal word met toevoeging van die volgende: „Mits die toestemming van die ander betrokke Kerke verkry kan word”, en (b), (c) en (d) aan bogenoemde Kommissie opgedra sal word vir ondersoek tydens die reses en rapport by die volgende Sinodesitting.

V.—*Laat Ingekome Stuk No. 10:* U Kommissie beveel aan dat hierdie vir kennisgewing aangeneem word.

Met Hoogagting,

Die Uwe,

M. J. DE KOCK (Voorsitter).

D. T. HAMMAN.

J. R. HOLZAPFEL.

P. J. LOOTS (Scriba).

Kommissie vir
Kerksang en
-musiek.

Addisionele
liedere.

Musiek
sopraan-edisie.

Ou wysies naas
nuwe wysies.

Brief van O. van
Oostrum.

Predikante,
Onderrig in sang
en musiek.

Kommissie van
Revisie oor
Beskrywings-
punte, Verslag.

Regl. van Orde:
Art. (27).

Regl. Kerklike
Ondersoek:
Art. (8).

Punt I, Add. Bp. 48: Ds. P. J. Loots en Dr. C. C. Nepgen stel voor aanname van die aanbeveling in Punt I vervat. Die vergadering aanvaar die voorstel.

Punt II, Bp. 255: Die aanbeveling van die Kommissie word deur die vergadering aangeneem.

Punt III, Bp. 256: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.

Punt IV, Laat Stukke, No. 9: Op voorstel van Di. J. H. van Loggerenberg en Joh. van der Merwe aanvaar die vergadering die aanbeveling van die Kommissie.

Punt V, Laat Stukke, No. 10: Die brief word vir kennisgewing aangeneem, soos aanbeveel.

Hiermee is die verslag afgehandel.

Di. D. P. Hamman en Z. B. Loots stel in verband met die saak onder besprekking nog voor:

„Die Eerw. Sinode het kennis geneem van die gebiedende noodsaklikheid dat die Predikante van ons Kerk nie alleen onderrig sal ontvang in die spraakkuns nie, maar ook in sang en musiek in die algemeen, en dra dit aan die Kuratorium van die Kweekskool op om in dié verband voorsiening te maak, sodat dit sal moontlik wees vir die studente van die Kweekskool om, al was dit maar vir 'n halfuur per week, onderrig te ontvang in genoemde vakke.”

Die vergadering aanvaar egter nie die voorstel nie.

Die *Verslag van die Kommissie van Revisie oor Beskrywingspunte* (p. 233) kom weer op tafel.

Bp. 152: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.

Bp. 153: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.

Bp. 154: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.	Regl. Kerklike Ondersoek : Art. (13).
Bp. 155: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.	Regl. Kerklike Ondersoek : Arts. (18, 24, 25, 26, 27).
Bp. 156 is reeds afgehandel in die verslag van die Kommissie oor Ringsvorms.	Regl. Kerklike Ondersoek.
Bp. 157 word aangeneem.	Regl. Reëling van Sinodale Vergadering (q). Beroepsbrief.
Bp. 159 word aangeneem.	Professore, Adviserende stem.
Bp. 160: Die aanbeveling van die Kommissie van Revisie word aangeneem.	Kweekskool, Hooftaal vir lesings.
Bp. 161 word aangeneem.	Kweekskool, Getal proefpreke.
Bp. 162 word aangeneem.	Sending-Instituut, Curatore.
Bp. 163 word aangeneem.	Argivaris onder toesig van Argiefkommissie.
Bpp. 164—168 is reeds afgehandel.	Plaaslike Sendingwerk.
Bp. 169 word aangeneem.	Sendingleraars, Beroeping van.
Bpp. 170—172 is reeds afgehandel.	
Bp. 181 is verwys na die Sendingkommissie.	
Bp. 182 is reeds afgehandel.	
Bpp. 183 en 184 is reeds afgehandel.	
Bp. 185 word aangeneem.	
Bp. 196 is reeds afgehandel in die rapport van die Tydelike Regskommissie.	
Bp. 197 is reeds afgehandel.	
Bp. 198 bly oorstaan vir later oorweging, saam met die rapport van die Regskommissie.	Algemene Armesorg.
Bpp. 199 en 200 is reeds afgehandel.	
Bpp. 201 en 202 is reeds afgehandel.	
Bp. 203 word aangeneem.	Kweekskool, toelating tot.
Bp. 204 is afgehandel.	
Bpp. 205—209 is afgehandel.	
Bpp. 210 en 211: Bp. 211 word aangeneem, en daardeur verval Bp. 210.	Simonie.
Bp. 212: Die advies van die Kommissie word aangeneem.	Preek in ander parogie.
Bpp. 213—214 word aangeneem.	Verklaring en belofte by toelating.

- Bpp.* 216 en 217 is reeds afgehandel.
- Bp.* 235 is reeds afgehandel.
- Sondagskool-
sekretaris,
Reglement.
- Bp.* 236 word aangeneem.
- Bpp.* 237—240 is reeds afgehandel.
- Verantwoording
van kontribusies.
- Bp.* 283 word aangeneem.
- Saakgelastigde,
Pligte.
- Bp.* 284 word aangeneem.
- Ouditeurs.
- Bp.* 285: Die advies van die Kommissie word aangeneem.
- Sinodale
eiendomme,
Voorlē van state.
- Bp.* 286 word aangeneem.
- Bp.* 287 is reeds afgehandel.
- Beheer van
Kerklike goedere
en fondse.
- Bp.* 288 word aangeneem.
- Kommissie van
Toesig en
Kontrole,
en Geneeskundige
Sertifikaat.
- Bpp.* 289 en 290 word aangeneem.
- P.P.-fonds, Vorm
van Skuldbewys.
- Bp.* 291: Die aanbeveling van die Kommissie word aanvaar.
- P.W.-fonds, Vorm
van Skuldbewys.
- Bp.* 292 word aangeneem.
- Saakgelastigde,
Reglement.
- Bp.* 293 word aangeneem.
- Bp.* 294 is reeds afgehandel.
- P.W.-fonds,
Reglement.
- Bp.* 295 word aangeneem met wysiging van die bedrag £5 tot £6 in onder-
afdeling (4).
- Huwelik, Leges,
Buitengewone tyd.
- Bp.* 296 word aangeneem.
- Bp.* 297 is reeds afgehandel.
- Bpp.* 298 en 299 is reeds afgehandel.
- Bp.* 300 is afgehandel.
- P.P.-fonds.
Regl. 12.
- Bpp.* 301—303 word aangeneem.
- P.P.-fonds,
Regl., wysiging.
- Bp.* 304: Die aanbeveling word aanvaar, soos voorgestel.
- Bpp.* 305 en 306 is reeds afgehandel.
- Bpp.* 307—312 is reeds afgehandel.
- Kommissie van
Revisie, Verslag
oor Add. *Bpp.*
- Die Rapport van die Kommissie van Revisie insake Addisonale Beskrywings-
punte* (p. 235) dien vervolgens ook.
- Add. Bpp.* 1—4 en 7 word deur die voorsteller (Predikant van Namakwaland)
teruggetrek.
- Add. Bp.* 5 is reeds afgehandel.

Add. Bp. 6: Di. W. L. Steenkamp en F. J. B. Malan stel in hierdie verband voor:

Hulppredikers,
Ordening.

„Kandidate wat as hulppredikers aangestel word, mag nie georden word nie behalwe in heel buitengewone omstandighede waar, volgens die oordeel van die Ring, geen medeleraar kan beroep word nie en geen nuwe gemeente kan gestig word nie. Tot hierdie ordening sal die Ringskommissie verlof moet gee.”

Die vergadering verwerp egter die voorstel.

Add. Bpp. 8—10 en 12 is afgehandel.

Add. Bp. 11 word aangeneem.

Kleurlingleraars,
Ouderdom.

Add. Bp. 13 is reeds afgehandel.

Die Kommissie belas met die opstel van die *Herderlike Brief*, lê nou hul konsep voor die vergadering ter goedkeuring.

Herderlike Brief,

Die vergadering aanvaar dit, nadat nog enkele wenke uitgespreek en wysigings voorgestel is.

Aan die S.A.B.V. word 'n versoek gerig om, indien moontlik, die Herderlike Brief in pamphletvorm beskikbaar te stel vir verspreiding in die gemeentes.

Pamfletvorm,

Die *Verslag van die Spesiale Kommissie oor die Aanbevelings van die Raad van die Kerke* word nou voorgelê:

Aanbevelings
Raad van Kerke,
Kommissieverslag.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR DIE AANBEVELINGS VAN DIE RAAD VAN DIE KERKE.

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

U Kommissie het die aanbevelings van die Raad van die Kerke in behandeling geneem, en het die eer om as volg te rapporteer:

A. Handelinge van die Raad van die Kerke 1941:

Punt 1. Die aanname van hierdie aanbeveling word aanbeveel met die volgende byvoeging: „*behalwe in gevalle waar die landswet sodanige kind of kinders aan lidmate van ons Kerk as hulle eie toegeken het.*”

B. Handelinge van die Raad van die Kerke 1943:

Punt 1. In verband met die onderhawige saak beveel u Kommissie aan dat die H.E. vergadering besluit dat die Kaapse Kerk sy *pro rata* deel van die nog uitstaande skuld van £1,468, t.w. £686, betaal.

Punt 2. Dit word aanbeveel. U Kommissie verwys in hierdie verband die H.E. Vergadering na die aanbevelings vervat in aanhangsel B (p. 109) van die Handelinge van die Raad van die Kerke 1945, en beveel die aanname daarvan aan.

Punt 3. Die aanname hiervan word aanbeveel.

Punt 4. Dit word aanbeveel met weglatting van die woorde „... en in die opleiding van toekomstige leraars.”

Punt 5. Hierdie saak is reeds afgehandel.

Punt 6. Hierdie saak is verwys na die Spesiale Kommissie oor Bybelskole.

Punt 7 (a) en (b): Dit word aanbeveel.

(c) Met betrekking tot hierdie saak beveel u Kommissie aan dat die H.E. Vergadering besluit dat dit by die Ringsvergaderinge bespreek word.

Punt 8. Aanname hiervan word aanbeveel.

Punt 9. Die H.E. Sinode het hierdie saak verwys na die Saakgelastigde met die opdrag om regsadvisies hieromtrent in te win.

Punt 10 (i) (a) en (b): Dit word aanbeveel.

(2) en (3): Dit word aanbeveel.

Punt 11. Met betrekking tot die Afrikaanse viering van Kersfees, beveel u Kommissie aan dat die H.E. Vergadering die aanbeveling soos goedgekeur deur die Raad van die Kerke, aanvaar. (Sien p. 88 van die Handelinge van die Raad van die Kerke 1943.)

Punt 12 (i) en (ii): Dit word aanbeveel.

Punt 13. Dit word aanbeveel dat die H.E. Vergadering hom hieromtrent uitspreek.

C Handelinge van die Raad van die Kerke 1945:

Punt 1. In hierdie verband beveel u Kommissie aan dat die Sinode sal aandring by Kerkrade en jeugverenigings om die reeds bestaande christelike lektuur vir die jeug op 'n groter skaal te help versprei in hul gemeentes.

Punt 2. Reeds behandel onder *Punt B 1.*

Punt 3. Dit word aanbeveel dat die H.E. Vergadering hierdie aanbeveling nie aanvaar nie.

Punt 4 (i—iv). Hierdie saak is reeds afgehandel.

Punt 5. Dit word aanbeveel.

Punt 6. Hierdie saak is verwys na 'n Spesiale Kommissie oor 'n verkleinde Sinode.

Punt 7. Dit word aanbeveel.

Punt 8. U Kommissie beveel aan dat Art. 178 van die Wette en Bepalinge van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika so gewysig word om hierdie aanbeveling in te sluit.

Punt 9. Die aanname hiervan word aanbeveel.

Punt 10. Dit word aanbeveel met die verandering van *Kaapstad* in *Kaapland*. ...

Punt 11 (i), (ii) en (iii). Dit word aanbeveel.

Met Verskuldigde Hoogagting,

U Dienwillige Dienaars,

A. F. LOUW (Voorsitter).

P. B. SHAW.

A. S. CRONJÉ.

H. P. M. STEIJN.

J. D. BURGER (Scriba).

Doop van kinders waar ouers onbekend is.

A. Handelinge 1941. — *Punt 1:* Di. F. J. B. Malan en A. F. Louw stel voor dat die aanbeveling van die Kommissie hieroor aangeneem word.

Ds. F. S. Malan en Dr. Jac. J. Müller stel as amendement voor dat die advies van die Raad van die Kerke aanvaar word.

Ds. J. F. Mentz en Dr. S. H. Rossouw stel as tweede amendement voor dat die saak terugverwys word na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke van die Raad van die Kerke.

Beide die voorstel en die eerste amendement word hierop teruggetrek ten gunste van die tweede amendement, wat besluit word van die vergadering.

Verspreiding van die Evangelies onder die troepe.

B. Handelinge 1943. — *Punt 1:* In hierdie verband stel Di. F. S. Malan en A. F. Louw voor en die vergadering verenig hom daarmee:

„(1) Die Sinode keur die handelwyse van die Raad van die Kerke insake die druk en verspreiding van Bybels onder die troepe goed.

„(2) Hy aanvaar sy *pro rata* deel, nl. £686, van die nog uitstaande skuld in verband met onkoste in die saak.

„(3) Hy dra dit op aan die *Kommissie oor die Fondse* om staande die vergadering die Sinode met advies te dien insake die wyse waarop die geld gevind moet word.

„(4) Hy betuig sy hartlike dank en waardering aan die Sekretaris van die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap vir die wilwillende wyse waarop hy die Raad van die Kerke in hierdie saak tegemoet gekom het.”

Druk van rapporte van Kom. vir Aktuele Vraagstukke.

Punt 2: Die Sekretaris van die S.A.B.V. wys daarop dat die S.A.B.V. gewillig is om sulke stukke vir die Raad van die Kerke uit te gee, indien gevra. Ook *Die Kerkbode* kan dien as 'n middel tot bekendstelling.

<i>Punt 3</i> word goedgekeur.	Tugoefering.
<i>Punt 4:</i> Di. A. F. Louw en die Ouderling van Ladismith stel voor aanname van die advies van die Kommissie.	Tugoefering.
As amendement stel Dr. A. van Schalkwyk en Dr. Jac. J. Müller voor dat die advies van die Raad van die Kerke onveranderd aangeneem word.	
Die amendement word besluit van die vergadering.	
<i>Punt 5</i> is reeds afgehandel.	
<i>Punt 6</i> is ook reeds afgehandel.	
<i>Punt 7 (a), (b) en (c)</i> word aangeneem met die invoeging van „ook” vóór „by die Ringsvergaderinge”.	Verteenwoerding op Kerkrade, Kleiner gemeentes.
<i>Punt 8</i> word aangeneem soos aanbeveel.	Afset van Lerare, Kennisgewing.
<i>Punt 9</i> is reeds afgehandel.	
<i>Punt 10 (1) (a) en (b)</i> word aangeneem.	Huwelike, Bevestiging van.
<i>Punt 10 (2) en (3)</i> word eweneens goedgekeur.	Huweliks-bevestigers, Ander gesindtes.
<i>Punt 11</i> word aangeneem.	Kersfees, viering.
<i>Punt 12 (i) en (ii)</i> word ook aangeneem.	Liturgiese Geskrifte, Vertaling.
Onder hierdie Punt word voorgestel deur Di. P. de Vos Grobbelaar en W. C. O. du Toit:	
„Die H.E. Sinode beskou die toevoeging van die Liturgiese Geskrifte tot die Psalm- en Gesangboek as 'n saak van dringende belang, en spoedeisend. Gevolglik versoek hy die betrokke Kommissies om die nodige haas te beoefen, sodat hierdie Geskrifte, indien moontlik, opgeneem sal word in 'n ewentuele tweede uitgawe van die Psalm- en Gesangboek.”	Liturgiese Geskrifte, Opneem in Psalm- en Gesangboek.
Hierdie voorstel word aangeneem.	
<i>Punt 13</i> is reeds afgehandel.	
C. <i>Handelinge van die Raad van die Kerke 1945.</i>	
<i>Punt 1</i> word aangeneem.	Christelike Lektuur vir die Jeug.
<i>Punt 2</i> is reeds afgehandel.	
<i>Punt 3</i> word aangeneem soos aanbeveel deur die Kommissie.	Predikant, Buite sy Kerkressort.
<i>Punt 4 (i—iv)</i> is reeds afgehandel.	
<i>Punt 5</i> word aangeneem.	Predikant, Bekendmaking aan gemeente van emeritaat, bedanking, ens.
<i>Punt 6</i> is reeds afgehandel.	
<i>Punt 7:</i> Di. J. F. Mentz en F. J. B. Malan stel voor dat die advies van die Raad van die Kerke onder hierdie Punt nie aanvaar word nie.	Omskreve opdragte aan Raad van die Kerke.

Dr. D. R. Snyman en Ds. I. J. Viljoen stel as amendement voor die aanname van die advies, met wysiging en byvoeging as volg:

„Mits al die lede van die Raad van die Kerke vir die betrokke saak gestem het.”

Die amendement word afgestem en die voorstel word besluit van die vergadering.

Beroeping van Predikante.

Punt 8: Die advies van die Kommissie word aanvaar.

Spoorweg-arbeiders, Sondagarbeid.

Punt 9 word aangeneem.

Opening van Skole en Sondagreis.

*Punt 10 word aangeneem, met verandering van *Kaapstad* tot *Kaapland*.*

Studie aan buitelandse Inrigtings.

Punt 11 (1) word aangeneem.

Predikante in sekulêre amp, Colloquium Doctum.

Punt 11 (3): Di. J. F. Mentz en F. J. B. Malan stel voor dat die aanbeveling nie aangeneem word nie. Dit word besluit van die vergadering.

Mediese Vereniging, Korrespondensie met.

Hiermee is die verslag van die Tydelike Kommissie afgehandel.

Kommissie oor Radiodienste, Verslag.

Bp. 25 word hierby ook bespreek en by die bespreking gelaat.

Die Verslag van die Spesiale Kommissie oor Radiodienste word nou voorgelê:

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR RADIODIENSTE.

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:

1. Die taak om na te gaan wat die invloed van die radiodienste op ons kerklike lewe is soos in die Beskrywingspunt (No. 40) verlang, het u Kommissie vanweë die korte tyd tot sy beskikking nie uitvoerbaar gevind nie. Wel is die geleentheid aan persone uit hierdie H.E. Vergadering gebied om voor die Kommissie te verklaar aangaande die nadelige uitwerking van die radio vir sover dit aan hulle bekend is.

Twee besware het langs hierdie weg onder die aandag van die Kommissie gekom:

(a) Die wyse waarop soms vir die luisteraars gebid of gepreek word, wek die indruk by sommige dat hulle welkom is voor die radio en dus nie 'n dure plig het om hulle eie erediens, waar dit bekomaar is, by te woon nie.

(b) Die Kerk word op die huidige oomblik so aan bande gelê dat 'n feesdiens soos Hervormingsfees nie uitgesend mag word nie.

2. Kennis is geneem deur u Kommissie van hoe die radio in ander lande reeds in belang van die godsdiens aangewend word:

(a) In sommige lande van Noord- en Suid-Amerika (Ecuador, Venezuela, Alaska, Brazil, ens.) word dit in diens van die sending met klaarblyklike vrug aangewend. Sendingradiostasies is opgerig wat as hoofdoel het die bevordering van die Evangelie.

(b) In verband met die B.B.C. (Engeland), is daar 'n voltydse man wat verantwoordelik is vir die godsdienstige deel van die programme. Verder word die senders gedurende 'n sekere tyd van die dag aan kerke verhuur, gedurende welke tyd genoemde kerke dan die volle verantwoordelikheid vir die opstel en lewering van die program op hulle neem.

(c) In Australië het 'n ondersoek ingestel deur die „Australian Broadcasting Commission” tot die gevolgtrekking geleid dat 'n strenge keuring moet plaasvind van die predikers wat voor die radio mag optree, omdat nie alle mense wat hulle noem „'n radiopersoonlikheid” besit nie. Dit volg volgens hulle nie as vanself dat die prediker wat met sukses voor 'n gehoor kan optree, dieselfde sukses voor die mikrofoon behaal nie. Hierdie kommissie het verder aanbeveel dat die karakter van die oggend- en aanddienste respektiewelik so ingerig sal wees dat hulle sal aanpas by die behoeftes van die volgende groepe van mense, nl.:

- (i) die gewone kerkganger wat deur wettige omstandighede verhinder is om na die kerk te gaan en gevoglik doelbewus voor die radio gaan sit en die erediens saam deurleef, en
- (ii) die onverskillige wat gewoonlik veral in die aand nadat hy die dag buite in die natuur deurgebring het, vir tydkorting die radio aanskakel.

3. U Kommissie het ondersoek ingestel na die moontlikheid of die Kerk 'n eie sender (of senders) sal kan oprig vir die uitsending van godsdienstige programme. Dit het egter gevoglik dat die probleem van kompetisie met die bestaande Korporasie te groot sal wees. Die waarskynlikheid om van die Staat 'n lisensie te bekom is gering. Die koste verbonden aan die organisering en lewering van deeglike programme sal geweldige bedrae beloop, terwyl die Kerk nie geregtig sal wees op die invordering van lisensiegelde nie.

4. U Kommissie het verder 'n skrywe gerig aan die Programorganiseerder, Johannesburg, teneinde te verneem aangaande die moontlikheid van die afstaan van 'n bepaalde tyd — benewens die gewone erediense — op 'n Sondag, vir 'n uitsluitlik kerklike program, deur die Kerk self gereel. Op hierdie skrywe is nog geen antwoord ontvang nie.

5. U Kommissie beveel aan dat 'n permanente kommissie benoem sal word, bestaande uit Predikante van die Skiereiland en omgewing wat sal voortgaan met die ondersoek soos in die Beskrywingspunt verlang, en wat in staat sal wees om handelend op te tree indien omstandighede dit mag vereis.

JAC. CONRADIE (Voorsitter).

C. A. BEYERS.

H. F. M. LOUW.

H. R. CILLIERS (Scriba).

Punt 1 (a) en (b) word vir kennisgewing aangeneem.

Punte 2, 3 en 4 word eweneens vir kennisgewing aangeneem.

Punt 5: Die aanbeveling in Punt 5 vervat, word aanvaar met die byvoeging:

„Insake Punt 5 — Radiodienste — word die volgende woorde ingevoeg ná die woord 'ondersoek', nl.: ,in samewerking met die Kerklike Stads-ondersoekkommissie.'"

As addisionele voorstel dien die volgende van Di. H. R. Cilliers en Jac. Conradie, wat besluit word van die vergadering:

„Die H.E. Sinode dra die reëling van die oggendgodsdienste en Pinksterdienste oor die radio op aan sy Kommissie vir Radiodienste.”

Telegramme aan die Sinode word gelees van Mej. Olivier, L.P.R., en die Waaksamheidskomitee te Kakamas.

Ds. C. H. Stulting, snr., sluit die vergadering met gebed.

Die Aandsitting word gewy aan 'n Broederlike Onderhoud oor Jeugarbeid.

Die H.E. Assessor neem die Voorsitterstoel in. Hy laat sing Ps. 105 verse 3 en 5, en lees 'n paar verse uit Psalm 25. Ds. J. S. Theron gaan voor in die gebed.

Die eerste spreker is Dr. E. Greyling, Sondagskoolsekretaris. Sy onderwerp is: „Die Sondagskool as Kweekplek vir die Gemeente.” Die Sondagskool het 'n besondere roeping om die kind kerkbewus te maak. In die Sondagskool moet die kind vertrouyd raak met ons Belydenisskrifte, ons Psalms en Gesange, ons Feesdae,

Permanente
Kommissie vir
Radiodienste.

Oggend-
godsdienste en
Pinksterdienste.

Telegramme.

Broederlike
Onderhoud,
Jeugarbeid.

Dr. E. Greyling.

die openbare gebed en die werksaamhede van die gemeente. In die gemeente moet deur huisbesoek en prediking 'n Sondagskoolbewussyn geskep word.

Ds. E. A. Venter.

Weens die ongesteldheid van Ds. E. A. Venter dra Ds. P. A. Verhoef sy referaat voor. Die onderwerp is: „Die Studente.” Hy beskryf o.a. wat ons beoog, en wat ons bereik in ons arbeid onder die studente. Hy lê klem op die behoeftes in hierdie werk, o.a. die behoeftes aan geskikte lektuur, aan 'n koshuis in Kaapstad, en aan die biddende belangstelling van die Kerk.

Dr. P. F. Greyling.

Die laaste spreker is Dr. P. F. Greyling, Sekretaris van die S.A.B.V. Hy spreek die vergadering toe oor: „Ons Kerk en die Ryper Jeug.” Hy herinner ons daar-aan dat dit die Here-Jesus was wat ons oë op die kind toegespits het. In ons tyd is daar min huislike lewe. Die geestelike vorming van die kind word dus verwaarloos. Hy wys op die gevare en versoekings van ons jongmense. Dit is noodsaaklik dat die Kerk kontak moet behou met ons jongmense. Die Kerk moet toesien dat wat by die huis en die skool ontbreek, tog tot sy reg kom by die kind. Die Kerk moet die jeug opnuut ontdek en inspan.

Ds. C. H. Stulting, snr., rig 'n woord van dank aan die sprekers. Die slotsang was Ges. 62 : 4.

Afwesig.

Vandag was afwesig: Ds. J. J. Sieberhagen en die Ouderlinge van De Nieuwe Kerk en Hopetown.

Verlof tot afwesigheid.

Verlof tot afwesigheid word as volg toegestaan: die Predikante van Bothasrus, Sondagsrivier-Suid en Uitenhage (Ds. O. A. Cloete) vanaf Dinsdagoggend; die Ouderlinge van Kokstad en Stockenström vanaf Woensdagoggend; die Ouderling van Hopefield om Dinsdag afwesig te wees.

Ds. F. B. Odendaal,
Deelneming.

'n Telegram van deelneming word gestuur aan Ds. F. B. Odendaal by die afsterwe van sy vader.

Ds. A. F. Louw sluit die vergadering met gebed.

Geresumeer en geteken op Dinsdag, 13 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

NEENTIENDE SITTING.

Dinsdag, 13 November 1945.

Ds. D. J. Malan, Snr., lei die godsdiensoefening. Hy laat sing Gesang 52 vers 7, lees 'n paar verse uit Lukas 5, en spreek enkele gedagtes oor die vierde vers: „Vaar uit na die diep water.” Verskillende broeders gaan voor in die gebed.

Die Notule van die Agtiende Sitting word geresumeer, goedgekeur en geteken.

Die name van die lede van die *Permanente Kommissies* word nou vir goedkeuring voorgelê aan die vergadering deur die Breë Kommissie daartoe benoem.

Die vergadering heg sy goedkeuring aan die Kommissies, soos, na enige wysigings en toevoegings, saamgestel.

**VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE VIR DIE SAMESTELLING
VAN PERMANENTE KOMMISSIES.**

Permanente
Kommissies,
Verslag van
Tydelike
Kommissie.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie wens die volgende persone aan te beveel vir die verskillende permanente Kommissies:

1. *ARBEIDSKOLONIE*.—*Primarii*: Di. J. J. Wasserfall, F. S. Malan, Oudd. J. A. Pienaar, P. A. C. Weideman, P. du Toit.—*Koloniste*: Johannes Weyers, Andries Rykheer. *Arbeidskolonie*.

Secundi: Di. W. L. Steenkamp, J. S. Klopper, J. C. G. Burger, J. D. Roos, Mnr. A. J. de Waal.—*Koloniste*: Jan du Plessis, Ernst Theron.

Adviserende Lede: Ds. F. W. Liebenberg, Mnr. P. E. Beyers, Oud. P. J. Hugo.

2. *ALGEMENE ARMSORG*:

Algemene
Armesorg.

<i>Ring van</i> :	<i>Primarii</i>	<i>Secundi</i>
Kaapstad:	Ds. M. N. v. Rensburg	Ds. J. J. E. Koornhof
Tulbagh:	Ds. J. H. v. Loggerenberg	Ds. J. J. Fourie
Swellendam:	Ds. J. S. Gericke	Ds. A. J. Stals
Graaff-Reinet:	Ds. N. E. Nel	Ds. G. R. v. Rooyen
Albanie:	Ds. J. H. Malherbe	Ds. P. G. Rossouw
Beaufort-Wes:	Ds. A. B. Wessels	Ds. J. F. Myburgh
George:	Ds. G. J. Lötter	Ds. P. L. Cilliers
Burgersdorp:	Ds. G. H. P. Badenhorst	Ds. W. C. O. du Toit
Paarl:	Oud. P. J. Hugo	Ds. P. W. v. Jaarsveld
Colesberg:	Ds. P. J. du Plessis	Ds. R. J. N. v. Tonder
Dutoitspan:	Ds. J. R. Luckhoff	Ds. C. J. Odendaal
Clanwilliam:	Ds. J. C. v. Niekerk	Ds. C. du Toit
Queenstown:	Ds. D. J. Erasmus	Ds. J. D. de Bruyn Joubert
Caledon:	Dr. C. C. Nepgen	Ds. D. du Toit
Hopetown:	Ds. J. D. Stulting	Ds. W. T. Badenhorst
Grikwastad:	Ds. G. A. Weich	Ds. M. C. Hattingh
Dordrecht:	Ds. N. F. P. Burger	Ds. C. A. Beyers
Calvinia:	Ds. S. G. Basson	Ds. C. J. van Lill
Prins Albert:	Ds. J. W. du Preez	Ds. J. J. Sieberhagen
Kenhardt:	Ds. G. de Vos	Ds. A. L. Badenhorst
Stellenbosch:	Ds. J. H. Lange	Ds. S. S. Weyers
Uitenhage:	Ds. W. J. Lubbe	Ds. C. J. Bester
Gibeon:	Ds. S. H. v. d. Spuy	Ds. H. W. de Jager
Parow:	Ds. H. J. C. Snyders	Ds. F. P. du Toit
Port Elizabeth:	Ds. D. L. Steyl	Ds. G. I. Moolman
Wynberg:	Ds. F. S. Malan	Ds. P. J. v. d. Westhuyzen.

Ex-officio-lede: Die Sekretarisse van die Armesorg.

3. *DOWE- EN BLINDE-INSTITUUT*: Di. A. S. Cronjé, D. F. van der Merwe, G. P. van der Berg, H. E. du Toit, Mnr. J. J. Theron. *Secundi*: Di. J. J. Blomerus, J. S. Loots, S. J. L. Marais, Alec. de Villiers, D. W. de Villiers.

Dowe- en Blinde-Instituut.

- Admissie,
Kweekskool.
- Proponents.
- Admissie,
Instituut.
- Sendingleraars.
- Toelating
Kleurlingleraars.
- Kandidate,
Kleurlingleraars.
- Kerkkantoor.
- Kerkwet-Revisie.
- Opvoeding.
- Kommissie van
Orde.
- Sang en
Kerkmusiek.
- Regskommissie.
- Spesiale
Evangelie-
prediking.
- Spoorweg-
personeel.
4. *EKSAMEN: ADMISSIE TOT DIE TEOLOGIESE SEMINARIE.—Primarii:* Di. A. G. E. van Velden, E. A. Venter, Dr. A. J. Wagener, Di. T. N. Hanekom, P. A. Verhoef.
Secundi: Di. P. de V. Grobbelaar en P. van der Westhuyzen.
5. *EKSAMEN: Kandidate tot die Heilige Dienst.—Primarii:* Di. J. F. Mentz, J. F. Naudé, J. S. Theron, Dr. D. R. Snyman, Dr. S. H. Rossouw, Dr. G. Kikillus, Ds. J. W. Snyman.
Secundi: Di. G. J. Barnardt, F. R. Grobbelaar, Dr. D. J. Louw, Dr. A. van Schalkwyk, Di. E. J. du Toit, A. S. Cronjé, D. F. v. d. Merwe.
6. *EKSAMEN: Toelating tot die Sending-Instituut.—Primarii:* Di. S. S. Weyers, P. de V. Grobbelaar, J. D. Conradie.
Secundi: Di. S. P. Malan, D. P. M. Beukes, H. S. Pretorius.
7. *EKSAMEN: Sendelinge.—Primarii:* Di. D. J. Malan, I. J. Minnaar, J. J. Blomerus, J. J. D. Malan, W. C. O. du Toit en N. F. P. Burger.
Secundi: Di. M. Visser en A. E. van Niekerk.
8. *EKSAMEN: Toelating van Kleurlingleraars.—Primarii:* Di. J. C. N. Mentz J. C. Smit, J. G. F. van Rooyen.
Secundi: Di. J. D. W. Strydom, D. J. Gildenhuys en B. Visser.
9. *EKSAMEN: Kandidate vir Kleurlingleraars.—Primarii:* Di. P. H. Coetzee, J. L. Fourie, J. G. S. van Jaarsveld.
Secundi: Di. H. A. de Wet, P. W. van Jaarsveld, F. P. du Toit.
10. *KERKKANTOOR:* Dr. D. R. Snyman, Di. F. X. Roome, J. D. Conradie, J. A. Kriel, E. G. du Toit, Mnre. B. van M. Louw, A. B. Kriegler, Sen. D. H. van Zyl, die Saakgelastigde.
11. *KERKWET-REVISIE:* Di. J. F. Mentz, J. F. Naudé, H. J. Pienaar, Prof. Dr. B. B. Keet, Prof. Dr. E. E. van Rooyen, Dr. D. R. Snyman.
12. *OPVOEDINGSKOMMISSIE:* Di. A. J. Stals, J. C. du Plessis, J. D. Vorster, P. Grobbelaar (Nuwekerk, Graaff-Reinet), D. P. M. Beukes.
Secundus: Ds. H. J. Strauss.
13. *KOMMISSIE VAN ORDE:* Die Moderatuur, Dr. F. J. M. Potgieter, Dr. J. J. Muller, Di. C. Muller, J. G. Muller.
14. *SANG EN KERKMUSIEK:* Dr. P. F. Greyling, Di. P. J. Loots, Z. B. Loots, J. J. K. van der Merwe, J. R. Holzapfel, D. Hammann, A. D. Schutte, S. de Villiers, Prof. P. K. de Villiers, Mnre. A. C. van Velden, Dr. G. Cillie (Jnr.).
15. *REGSKOMMISSIE:* Prof. Dr. B. B. Keet, Dr. D. R. Snyman, Ds. J. F. Mentz, Adv. J. H. Conradie.
16. *SPESIALE EVANGELIEPREDIKING: Primarii:* Di. G. P. van den Berg, G. W. Koornhof, S. J. L. Marais, C. H. Latsky, F. J. B. Malan, M. S. Joubert, S. Murray.
Secundi: Di. H. L. Pepler, J. J. S. Botha, S. E. Terblanche, L. P. Lochner.
17. *ARBEID ONDER DIE SPOORWEGPERSONEEL: Primarii:* Di. A. P. Morgenthal, D. M. C. Smit, M. S. Louw, Dr. L. V. Rex, Di. J. H. Frier, W. P. Roux.

Secundi: C. Stulting, Jnr., Di. Leuvennink, J. N. W. de Jager.

18. *TEOLOGIESE KWEEKSKOOL — KURATORIUM:* Di. J. F. Mentz, W. F. de Vos, A. F. Louw, F. S. Malan, Dr. D. R. Snyman, Oud. D. G. Cillie. Kweekskool, Curatorium.

19. *ALGEMENE SENDINGKOMMISSIE:* Ringe van: Kaapstad, Di. G. de C. Murray; Tulbagh, W. F. de Vos; Swellendam, W. N. van der Merwe; Graaff-Reinet, J. A. van Z. le Roux; Alبانie, G. P. le Roux; Beaufort-Wes, C. H. Kruger; George, F. B. Odendaal; Burgersdorp, G. Barnard (Secundus, Ds. J. S. Theron); Paarl, W. A. Landman, Colesberg, G. C. le Roux, Dutoitspan, S. B. Buys; Clanwilliam, P. A. M. Brink; Queenstown, S. J. Botha; Caledon, J. Z. Eloff; Hopetown, J. G. Lochner; Grikwastad, A. M. Botha; Dordrecht, D. J. Retief; Calvinia, J. D. Burger; Prins Albert, Dr. W. L. D. Venter; Kenhardt, Di. P. B. Shaw; Stellenbosch, A. F. Louw; Uitenhage, J. W. Coetzee; Gibeon, J. T. Potgieter; Parow, J. C. N. Mentz; Port Elizabeth, P. J. Els; Wynberg, W. S. Conradie.

Verteenwoordigers vir: (a) *Institute:* Prof. Dr. G. B. A. Gerdener en Prof. A. C. van Wyk; (b) *Finansies:* Mnre. A. G. H. Loubser en Wynand Louw; (c) *Oppoedkunde:* Mnre. C. J. van der Merwe (Worcester); (d) *Deskundige:* Ds. A. J. van Wyk, Snr.

Sendingsekretarisse: Di. J. G. Olivier, G. L. van Heerde, W. A. Malherbe.

U Kommissie beveel aan dat die verteenwoordigers op die V.S.B. en M.S.B. deur die A.S.K. self benoem sal word.

20. *KURATORE SENDING-INSTITUUT:* *Primarii:* —Di. M. J. de Kock, W. N. v. d. Merwe, J. G. Olivier, M. G. Uys, T. I. van Wyk, W. A. Alheit, E. J. du Toit. *Secundi:* Di. M. B. Brink, D. W. de Villiers, P. H. J. Swart. Sending-Instituut, Curatorium.

21. *SENDING ONDER ISRAEL:* Di. P. S. Latsky, J. G. J. van Vuuren, J. J. E. Koornhof, C. J. du Raan (A.M.-sn.). Sending onder Israel.

22. *SONDAGSKOLE:* Ds. G. J. Barnardt, Dr. D. J. Louw, Di. J. P. du Plessis, D. W. Krynauw, J. F. Myburgh. Sondagskole.

23. *STUDENTE: UNIVERSITEIT EN KOLLEGES:* Dr. M. J. van der Westhuizen, Ds. T. C. B. Stofberg, H. F. M. Louw, J. A. McDonald, Lod. Spies, A. J. van Wyk (jnr.). Studente.

24. *SUID-AFRIKAANSE BYBELVERENIGING:* Di. H. J. Pienaar, F. X. Roome, Dr. A. J. v. d. Merwe, Prof. Dr. E. E. v. Rooyen, Ds. G. L. van Heerde, Prof. Dr. G. B. A. Gerdener, Di. J. H. Steenkamp, N. J. van der Merwe, J. S. Loots, A. P. M. van Heerden, Oud. D. J. Wium, Mnre. B. van M. Louw, B. N. Volsteedt, A. B. Kriegler, J. A. Faure, Dr. P. F. Greyling. S.A.B.V.

25. *WAAKSAAMHEID TEEN SOSIALE EUWELS:* Di. E. G. du Toit, H. J. C. Snyders, P. G. Wiid, J. J. Jordaan, P. W. Jordaan, J. T. Maartens, I. Retief. Sosiale Euwels.

26. *VOLKSHOSPITAAL:* Di. F. X. Roome, H. P. M. Steyn, J. A. Kriel, A. D. Luckhoff, C. W. Alheit, P. du Toit, Mev. Ds. J. G. Olivier, Mev. Dr. J. D. M. Claassens, Mev. Dr. F. Krone, Mev. Ds. P. M. van Heerden, Drs. J. Luckhoff, J. S. du Toit, F. D. du T. van Zyl, Adv. J. H. Conradie, Mnre. J. P. L. Volsteedt. Volkshospitaal.

27. *IN MEMORIAM:* Di. B. F. van der Merwe, P. G. R. de Villiers, J. L. Nel, P. A. de Wet. In Memoriam.

28. *ARGIEFKOMMISSIE:* Dr. A. J. van der Merwe, Prof. Dr. G. B. A. Gerdener, Dr. H. B. Thom, die Saakgelastigde. Argiefkommissie.

Pinkster-
onderwerpe.
29. *PINKSTERONDERWERPE*: Prof. Dr. B. B. Keet, Prof. Dr. G. B. A. Gerdener, Dr. M. J. van der Westhuizen, Dr. F. J. M. Potgieter, Dr. J. J. Muller.

Jeugraad.
30. *JEUGRAAD*: Dr. M. J. van der Westhuizen, Dr. K. Heese, Di. G. J. Barnardt, A. J. Stals, T. C. B. Stofberg, E. G. du Toit, Dr. P. F. Greyling.

Verdeenwoor-
digers, C.S.V.
31. *SINODALE VERDEENWOORDIGERS* op (a) C.S.V.-Universiteitskomitee: Dr. S. F. Weich; (b) C.S.V.-Provinsiale Bestuur: Ds. E. J. du Toit; (c) C.S.V.-Adviserende Raad: Ds. A. G. E. van Velden; (d) Volksinstituut vir Opvoeding en Onderwys: Dr. S. H. Rossouw.

Radio.
32. *RADIO*: Di. J. D. Conradie, H. F. M. Louw, H. R. Cilliers, J. H. Lange, D. L. Steyl.

Verkleinde Sinode.
33. *KOMMISSIE VIR VERKLEINDE SINODE*: Di. J. F. Naudé, G. P. v. d. Berg, Dr. D. R. Snyman, Di. I. J. Viljoen, W. L. Steenkamp, C. A. Beyers, Prof. Dr. B. B. Keet, Di. Unio Joubert, K. W. le Roux, J. J. D. Malan.

Verdeenwoor-
digers, Teologiese
Fakulteit,
Pretoria.
34. *SINODALE VERDEENWOORDIGERS* op: (a) Teol. Fakulteit, Univ. Pretoria: Ds. W. F. de Vos; (b) Adm. en Proponents-Eksamenskommisie: Dr. A. J. van der Merwe; (c) Kieskollege (Teol. Fak. Univ. Pretoria): Di. F. R. Grobbelaar en A. S. Cronjé.

Secundus: Ds. G. C. van Schalkwyk.

Leerkommissie.
35. *LEERKOMMISSIE*: Dr. J. J. Muller, Dr. F. J. M. Potgieter, Dr. A. van Schalkwyk, Dr. S. F. Weich, Prof. Dr. B. B. Keet, Ds. T. N. Hanekom.

Met die vertroue dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het.

Met Verskuldigde Hoogagtting,

A. J. VAN DER MERWE
A. S. CRONJE (Scriba).

Regskommissie,
Derde Verslag.
Die Derde Rapport van die Tydelike Regskommissie word onder behandeling geneem.

DERDE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

Bp. 33. — *Sinodale Amptnare*: Hersiene en aanvullende advies insake Bp. 33:

Laat asseblief die volgende die vroeër uitgebragte advies i/s. die bogenoemde Bp. vervang:

Die vraag word gestel wie onder die benaming „Sinodale Amptnare” begrepe is.

1. In Regl. 5 (q) — sien Kerkwet, p. 115 — word gespreek van Sinodale Amptnare wie se benoeming by die Sinode of Algemene Sinodale Kommissie berus.

2. Die Sinodale Amptnare wat in Regl. 5 (q) (bogenoem) vermeld word, is die volgende: „Die Saakgelastigde; die Sekretaris van die Algemene Sendingkommissie; die Sekretaris van die Algemene Armsorg; die Spesiale Evangelieprediker; die Argivaris; die Arbeider onder die Studente.”

Sinodale Amptnare in engere sin: Bogenoemde lys is egter nie volledig nie, want ander wat ook wel as Sinodale Amptnare in *engere sin* moet aangesien word, word nie hier genoem nie. Die nodige byvoeging behoort egter so spoedig moontlik te geskied, want onder Sinodale Amptenaar (*in engere sin*) verstaan u Kommissie ’n persoon wat tot ’n besondere werk benoem is deur die Sinode of die *Algemene Sinodale Kommissie*, en wat deur die Sinode *uit die betrokke fonds besoldig* word.

* 3. Die eerste alinea van afdeling (q), Reglement 5, behoort dus as volg te lees:

„Die aanstelling van die volgende Sinodale Amptenare berus by die Sinode of Algemene Sinodale Kommissie, t.w. (1) Die Saakgelastigde; (2) die Sekretaris van die Algemene Sendingkommissie; die Binnelandse Sendingsekretaris; die Organiserende Sendingsekretaris; (3) die Sekretaris van die Algemene Armsorg; die Organiserende Sekretaris van die Algemene Armsorg; (4) die Spesiale Evangeliepredikers; (5) die Argivaris; (6) die Arbeider onder die Studente.”

4. *Sinodale Amptenare in wyere sin:* Onder hierdie rubriek dien gerangskik te word dié Sinodale Amptenare wat deur een van die *Permanente Kommissies* van die Sinode benoem word, bv.: Die Spoorwegleraar; die Sekretaris van die S.A. Bybelvereniging; die Arbeider onder Israel; die Hoogleraars aan die Teologiese Kweekskool.

5. Insake die besoldiging van Sinodale Amptenare (in engere sin):

Die benaming Sinodale Amptenare bring in geheel nie mee dat sodanige persoon uit die Sinodale Fonds *assulks* besoldig word nie.

Vir die informasie van die H.E. Sinode word hier tussen hakies gemeld die fonds waaruit die bogenoemde Sinodale Amptenare (in engere sin) besoldig word: Saakgelastigde (*Sinodale Fonds*) Sendingsekretarisse (*Sendingfondse*); Armsorgsekretarisse (*Armsorgfondse*); Spesiale Evangeliepredikers (*Spesiale Evangeliepredikersfonds*); die Argivaris (*Sinodale Fonds*); Arbeider onder die Studente (die kollekte en bydrae word gestort in die Sinodale Fonds, en gevvolglik geskied die besoldiging uit *laasgenoemde fonds*).

Met Hoogagting,

J. S. THERON (Voorsitter).
M. S. JOUBERT.
J. A. PIENAAR.
G. VAN ZYL WOLFAARDT.
J. J. SCHOLTZ.
D. R. SNYMAN (Scriba).
A. J. STALS.

Sinodale Saal, Kaapstad,
1 November 1945.

Bp. 33.—*Sinodale Amptenare:* Hersiene en aanvullende advies word hieroor bedien.

Sinodale
Amptenare. Wie
daaronder
begryp word.

Punte 1 en 2 hieronder word aangeneem.

Aanstelling.

Punt 3 word goedgekeur.

Besoldiging.

Punte 4 en 5 word eweseer aanvaar.

Regskommissie,
Vierde Verslag.

Hiermee is die derde rapport afgehandel, en kom die *Vierde Rapport van die Tydelike Regskommissie* aan die orde.

VIERDE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

No. 3. (*Byvoegsel tot die Skema*):

Insake No. 3 in die *Byvoegsel tot die Skema van Werksaamhede*:

U Kommissie beveel die gevraagde kondonasié aan.

Kleurlingleraars I. D. Morkel en W. A. September. Skema van Werksaamhede, p. 106, paragraaf 8:

Die H.E. Sinode het die handelwyse van die Sendingkommissie reeds goedgekeur, en die opdrag aan u Kommissie is alleen om advies te gee insake die *beroepbaarstelling* van die bogenoemde persone (sien Notule van die Sinode, Sewende Sitting, Vrydag, 26 Oktober 1945).

U Kommissie gee die volgende prosedure aan die hand:

- (1) Dat die betrokke persone (wat *kleurlinge* en nie naturelle is nie) hulle aanmeld by die Eksamenskommissie vir die Toelating van Kleurlingleraars (Art. 329) en dat hulle die plegtige verklaring vervat in paragraaf (10), p. 85 van die Kerkwet, onderteken.
- (2) Daarna stuur die Scriba van die bogenoemde Kommissie die name van die persone aan die Moderatuur van die Sendingkerk, in terme van paragraaf (11).

- (3) In plaas van vyf jaar te werk onder die toesig van die Skakelkommissie, soos vereis deur die teenswoordige afdeling (12), word 'n tydperk in hierdie geval van nie langer as twee jaar vereis, aangesien, soos die verslag van die Sendingkommissie verduidelik, die betrokke persone na die Stofberg-Inrigting gegaan het voordat die teenswoordige bepalings van ons Kerkwet van krag was. (Hier dien ook gemeld te word dat hierdie Sinode reeds besluit het om die tydperk van vyf jaar te verkort tot *drie jaar*).

Nadat aan die tweejaar-vereiste voldoen is, word gehandel in terme van paragraaf (13), met die verskil dat onder alinea (c) die Binnelandse Subkommissie (onder wie se toesig die genoemde persone werk) die nodige „verlof met aanbeveling” gee, en nie die Skakelkommissie nie.

Colloquium Doctum:

Sien Skema van Werksaamhede, p. 107, paragraaf 9. Vergelyk Skema, p. 120, Bp. No. 11.

Ook hierdie saak is na u Kommissie verwys vir advies (Sien Notule, Sewende Sitting van hierdie Sinode, 26 Oktober 1945, p. 3).

U Kommissie kan hierdie Bp. nie aanbeveel nie en is dit dus eens met die advies van die Kerwet-Revisiekommisie (sien Skema, p. 131).

- (a) Art. 173 eis dat 'n predikant wat 'n sekulêre amp of burgerlike betrekking aanvaar, nie weer beroepbaar is voordat hy aan sekere vereistes voldoen het nie; o.a. word vereis 'n *colloquium doctum*.

Dieselfde bepalings geld 'n Sendeling (Art. 325).

As die aanbeveling van die Sendingkommissie aanvaar word, dan word die Leraars van die N.G. Kerk ten opsigte van bogenoemde sake met *twee maatsawwe* gemeet, wat natuurlik nie behoort te geskied nie.

- (b) Die *heiligkeit* van die leraarsamp (Predikant en Sendeling) eis dat die teenswoordige bepaling van die Kerkwet sal bly bestaan, d.w.s. as 'n leraar (Predikant of Sendeling) 'n sekulêre amp of burgerlike betrekking aanvaar of hom vir die parlement verkiesbaar stel, sal hy nie weer beroepbaar wees voordat hy (i) die nodige getuigskrifte i.s. 'n godsalige wandel voorlê, en (ii) 'n *colloquium doctum* afgelê het by die betrokke kommissie.

Bp. 90:

- (a) Die Gemeente St. Stephens bestaan uit kleurlinglidmate, maar ressorteer onder die blanke Sinode. In die geval van hierdie gemeente het die Sinode dus te doen met 'n besondere geval.
- (b) Volgens Art. 79 is dit die werk van die Ring om kerklike grensskeidings vas te stel.
- (c) In vroeër tyd het die gemeente St. Stephens, soos ook met ander gemeentes die geval was, geen bepaalde grensskeidings gehad nie.
- (d) Die Ring van Kaapstad het egter later wel grensskeidings vir die gemeente St. Stephens vasgestel (in die *area Kaapstad*), wat in belang van die goeie orde dien gehandhaaf te word.
- (e) Onder die besondere omstandighede waaronder die genoemde gemeente verkeer (soos gesê: kleurlinglidmate ressorterende onder die blanke Sinode), het die Kaapstadse Ring St. Stephens egter toegelaat om sy lidmate tot by Bellville (wat as die grens van Kaapstad beskou is) te bly behou. In dié tyd het Bellville onder die *Ring van Kaapstad* gevallen.
- (f) Later, egter, is vanaf Goodwood (Bellville inkluis) gevoeg by die *Ring van Stellenbosch*; dus 'n ander Ring as dié waartoe St. Stephens behoort. Vandaar dan ook die teenswoordige versoek van St. Stephens.

U Kommissie het aan die leraar van St. Stephens die vraag gedoen of die verlangde vergunning nie die aanleiding kan wees tot wrywing met die Sendinggemeentes wat tans of later in die voorstedelike areas kan ontstaan nie. Sy antwoord was (i) nee; (ii) buitendien, wat gevra word, was usansie toe Bellville nog onder die Kaapstadse Ring geressorteer het.

Aanbeveling:

Onder die besondere omstandighede beveel u Kommissie aan dat wat gevra word verwys word na die betrokke Ring of Ringe, vir gunstige oorweging in terme van Art. 79 wat o.a. bepaal dat grensskeidings deur die Ringe vasgestel word.

U Kommissie is egter van gevole dat hierdie vergunning nie as 'n ewigdurende moet beskou word nie, maar alleen as 'n tydelike totdat die saak wat die betrokke Bp. opper in al sy implikasies ondersoek is.

U Kommissie gee dus verder aan die hand dat die inhoud van die betrokke Bp. verwys word na die Algemene Sendingkommissie om dit, in oorleg met die Moderator van die Sendingkerk, deeglik te oorweeg en verslag uit te bring aan die eersvolgende Sinodale Kommissie.

J. S. THERON (Voorsitter).
 M. S. JOUBERT.
 J. A. PIENAAR.
 A. J. STALS.
 J. J. SCHOLTZ.
 G. VAN ZYL WOLFAARDT.
 D. R. SNYMAN (Scriba).

No. 3 (*Byvoegsel*) word aangeneem soos aanbeveel deur die Kommissie.

Kimberley.
 Kondonasie.

Kleurlingleraars: Is reeds gister afgehandel.

Colloquium Doctum: Is reeds afgehandel saam met Verslag van die Kommissie van Revisie.

Bp. 90.— Grense van St. Stephens Gemeente: In hierdie verband stel Di. E. G. du Toit en P. S. Latsky voor:-

„Insake beskrywingspunt 90 (Vierde Rapport van die Tydelike Regskommissie) besluit die H.E. Vergadering as volg:

„(1) *Punte a, b, c en d* van die Rapport word aangeneem.

„(2) *Punte e en f* word vervang deur die volgende: „Onder die besondere omstandighede waaronder die genoemde gemeente verkeer, het die Ring van Kaapstad die Kerkraad van genoemde gemeente aangeraai om by hierdie H.E. Vergadering aansoek te doen om, met suspensie van Art. 67 van ons Kerklike Wette en Bepalings, toegelaat te word om sy lidmate wat buite die grense van die gemeente woon, maar nie verder as Bellville nie, te bly behou. Die Ring van Kaapstad steun hierdie aansoek, mits dat dit duidelik verstaan word dat die vergunning sal toegestaan word alleen ten opsigte van lidmate wat reeds aan die gemeente behoort en aan hul afstammelinge.”

„(3) Aan die gemeente St. Stephens word derhalwe die reg verleen om sy lidmate, wat buite die grense van die gemeente woon, maar binne die teenswoordige grense van die Ringe van Kaapstad, Wynberg en Parow, te bly behou mits dat dit duidelik sal verstaan word dat hierdie vergunning alleen geldig sal wees vir lidmate wat reeds aan genoemde gemeente behoort en hul afstammelinge, en dat geen lidmate wat by die Sendingkerk tuishoort in genoemde gemeente sal opgeneem word nie, om elke moontlike botsing met genoemde kerk te vermy.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

Die *Vyfde Verslag van die Tydelike Regskommissie* word vervolgens behandel.

Regskommissie,
 Vyfde Verslag.

VYFDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

Bp. 94: Kerkmoeilikhede in Gemeente Stilbaai.

- (a) U Kommissie het voor hom gehad: (1) Verslag gedateer 13 Julie 1944, onderteken deur die destydse ag. Moderator, Ds. A. F. Louw; (2) 'n skrywe gedateer Mei 1945, afkomstig van die Komitee van Beswaardes.
- (b) 'n Versoekskrif van beswaardes te Stilbaai het reeds gedien voor die Algemene Sinodale Kommissie (sien *Skema van Werksaamhede*, p. 69).

In die Verslag van die Scriba van die Alg. Sinodale Kommissie word die volgende in die slotparagraaf gesê: „U Kommissie beveel aan dat die saak weer terugverwys word na die Ring om opnuut 'n poging aan te wend om die beswaardes te ontmoet en vrede te bewerkstellig. Indien die Ring hierby die hulp van die Moderatuur sou wil inroep, staan die weg daartoe ook oop.”

- (c) 'n Lid van die destydse Moderatuur (Ds. A. F. Louw) het die betrokke Rings-kommissie en die beswaardes ontmoet. 'n Verslag is deur dié moderatuurslid uitgebring, gedateer 13 Julie 1944. Daarin word o.a. gesê: „'n Voorstel daar opgetrek . . . is . . . deur die vergadering aanvaar. Slegs dertien hande het opgegaan as nie instemmend met die voorstel. Ons vaste vertroue is dat die moeilikhede nou vir goed tot die verlede behoort.”
- (d) In die bogenoemde brief van die Komitee van Beswaardes, gedateer Mei 1945 (dus van resente datum) word o.a. gespreek van „daardie plegtige beloftes van die Kerkraad op 12/7/1944 waaraan geen uitvoering gegee is nie”, ens.
- (e) 'n Nuwe punt word dus nou voorgebring, naamlik: beswaar teen die wyse waarop die Kerkraad sy beweerde belofte nagekom het.
- (f) Uit die stukke blyk duidelik dat ons hier te doen het puur en simpel met 'n *kerklike geskil* tussen 'n kerkraad en lidmate, en dat gesoek moet word om die geskil te besleg in terme van Artt. 273—278 van die Kerkwet.
- (g) U Kommissie beveel aan dat die bogenoemde stukke (brief van die moderatuurslid en die brief van die Komitee van Beswaardes) gestel word in die hande van die betrokke Ring om te handel in terme van die bogenoemde Artt. van die Kerkwet.

Bp. 97: Klag- en Appèlskrif van Mn. F. P. Coetzee van Knapdaar teen die uitspraak van die Ring van Burgersdorp in verband met 'n klag oor Sabbatsontheiligung.

- (a) Genoemde persoon het 'n klag oor Sabbatsontheiligung ingedien; aanvanklik by 'n wyksouderling, wat dit onder die aandag van die leraar bring het.
- (b) Die saak is eindelik deur die Ring van Burgersdorp verhoor en uitspraak is gedoen.
- (c) Mn. Coetzee is oor die uitspraak van die genoemde Ring ontevrede. Die Ring het die optrede van die Ringskommissie, waarteen Mn. Coetzee hom beswaard gevoel het, in orde bevind en goedgekeur.
- (d) Hy wend hom toe tot die Sinodale Kommissie (*Skema van Werksaamhede*, pp. 44, 62).
- (e) Die vraag wat die Sinode moet beslis is die volgende:
Is in terme van die Kerkwet ter goedertrouw gehandel by die behandeling en verhoor van die saak: ja of nee?
- (f) As bevind word dat wel ter goedertrouw ooreenkomsdig die Kerkwet gehandel is, dan is die uitspraak van die Ring finaal, en het die klaer geen reg van appèl nie.
- (g) Die Sinodale Kommissie het bevind dat die klag van Mn. Coetzee teen die handelwyse van die Ringskommissie van die Ring van Burgersdorp (*Skema van Werksaamhede*, p. 62) — wat deur die Ring van Burgersdorp bekragtig is — nie steek hou nie. (Mn. Coetzee het die Ringskommissie beskuldig dat hy onreëlmatrieg gehandel het in verband met die behandeling van sy klag teen die Kerkraad, omdat die Kerkraad sou versuim het om as Kerkbestuur teen die aangeklagde op te tree.)
- (h) Die vraag is nou of die Sinode van dieselfde oordeel is?
- (i) U Kommissie is van gevoele dat die Sinode die bevinding van die Sinodale Kommissie moet bekragtig.

Die moeilikhede spruit aanvanklik uit die feit dat 'n sekere lidmaat van die gemeente Burgersdorp hom aan openbare Sabbatsontheiligung skuldig gemaak het. Dit is onder die aandag van die destydse leraar bring. Uit die stukke blyk dat die leraar met die betrokke persoon gespreek het om hom op die verkeerdheid van sy handelwyse te wys.

Die Kerkraad het van die optrede van die leraar kennis gedra, daarin berus en hom selfs bedank vir sy wyse van optrede. Mn. Coetzee voel beswaard dat die saak nie *formeel* deur die Kerkraad behandel is nie.

Skynbaar het die optrede van die leraar die gewenste uitwerking op die persoon wat hom aan die beweerde Sabbatsontheiligung skuldig gemaak het, gehad.

Die vraag is of die leraar in sy goeie reg was om só op te tree, en of die Kerkraad die saak as Kerkbestuur formeel moes behandel? U Kommissie is van gevoele dat die optrede van die leraar heeltemal te versoen is met die gees van Art. 218 van die Kerkwet, wat sê dat „kerkbesture . . . die toon en die houding van die burgerlike regsgespleging soveel moontlik (moet) vermy, en moet hul lede hulself meer as vaderlike opsiener dan as regters beskou”.

As met die beweerde Sabbatsonheilige voortgegaan is, wat (volgens die stukke) nie die geval is nie, dan natuurlik sou die Kerkraad as Kerkbestuur sensuur moes toegepas het. Soos gesê, egter, het die optrede van die leraar skynbaar die gewenste uitwerking gehad op die betrokke persoon.

- (j) As die H.E. Sinode akkoord gaan met die aanbeveling in (i), dan moet Mn. Coetzee in die uitspraak van die Ring berus, want Artt. 9, 253 en 287 (1) verleen nie aan 'n klaer (behalwe in *leerkwessies*) die reg op hoër beroep nie.
- (k) U Kommissie beveel verder aan dat 'n brief aan Mn. Coetzee sal gerig word waarin aan hom die uitspraak van die Sinode op simpatieke wyse sal meegedeel word, en dat die Sinode die versoenende gees van sy brief van 6 Augustus 1945 wat hy aan die Kerkraad van Burgersdorp gerig het, waardeer, gedagtig aan die Skrifwoord: „Verdra mekaar en vergeve mekaar as die een teen die ander 'n klag het; soos Christus julle vergeef het, só moet julle ook doen” (Kol. 3 : 13).

Bp. 98: Hierdie Bp. sien op 'n protes van Mev. J. M. F. Olivier van Potchefstroom teen die uitspraak van die Ring van Burgersdorp in verband met 'n klag van genoemde persoon teen die Leraar van Barkly-Oos en 'n dienende Ouderling.

- (a) Mev. Olivier was vroeër woonagtig op Barkly-Oos; tans is sy woonagtig op Potchefstroom.
- (b) Haar klag het ontstaan toe sy nog op Barkly-Oos woonagtig was.
- (c) Genoemde persoon het aan die Sinodale Kommissie kennis gegee dat sy 'n „appèl gaan indien teen die uitspraak van die Ring van Burgersdorp insake 'n klag wat sy daar ingedien het teen die Leraar en een dienende Ouderling” (Sien *Skema van Werksaamhede*, 1945, p. 55).
- (d) Die Ringskommissie van die Ring van Burgersdorp het die klag van Mev. Olivier oorweeg en tot die volgende bevinding gekom:

„Na deeglike oorweging van die ingehandigde stukke, het die Kommissie tot die slotsom gekom dat die aanklag teen Ds. G. J. Barnard as sou hy ,onware en valse getuienis' afgelê het, nie bewys is nie.”

Hierdie bevinding van die Ringskommissie is deur die Ring op sy sitting te Aliwal-Noord op 28 September 1944 eenparig bekratig.

- (d) Tensy die klaagster getuienis voorlê waaruit blyk dat die Ring in sy behandeling van die saak hom nie aan die voorgeskrewe prosedure in terme van die Kerkwet gehou het nie, verval haar saak, want volgens Artt. 9, 253 en 287 (1) het 'n klaer (klaagster) — behalwe in *leerkwessies* — nie reg van appèl nie.
- (e) 'n Appèl (soos die onderhawige) kan alleen slaag as die bewys gelewer is dat die Ring hom nie aan die voorgeskrewe kerklike prosedure gehou het by die behandeling van die saak nie.
- (f) Geen sodanige bewys is deur die klaagster voorgelê nie. Buitendien geen geskrif . . . wat inhoud die loop van die saak, die redes van . . . beswaar”, ens., is voor u Kommissie gelê nie, soos deur Art. 288 vereis word.
- (f) U Kommissie stel dus voor dat die H.E. Sinode die „protes” van die hand wys, en dat die besluit van die Sinode op baie beleefde wyse en in 'n gees van versoening aan die betrokke persoon sal bekendgemaak word.

Bp. 174: Insake die handhawing van die kopiereg van die S.A. Bybelvereniging.

U Kommissie kan wat hier aangevra word nie aanbeveel nie, omdat, indien die Sinode dit sou toestaan, dit o.a. sou beteken:

- (a) Dat die S.A.B.V. daardeur in 'n baie ongelyke posisie teenoor ander uitgewers geplaas sal word, terwyl laasgenoemde eweneens ten koste van die S.A.B.V. bevoordeel word;
- (b) dat dit vir die S.A.B.V. onmoontlik gemaak sal word om die trust waarmee die Kerk hom belas het, in die beste belang van die Kerk te beoefen;

(c) dat dit 'n inkorting sou wees van die regte wat die S.A.B.V. tot hiertoe onbelemmerd beoefen het en nou ook deur die Sinode by wyse van die Konstitusie vir die S.A.B.V. vasgelê is (sien *Skema van Werksaamhede*, Bp. 172, p. 15, wat reeds deur die H.E. Sinode aanvaar is — *Reglement vir die S.A.B.V.*);

(d) dat so 'n inkorting van sy wettige regte, onder bestaande omstandighede, ligtelik die onbelemmerde genot van sekere regte en voorregte wat die S.A.B.V. in belang van die Kerk verwerf het en vir ons van die uiterste belang is, in die gedrang kan bring, tot onberekenbare skade van die Kerk.

Bp. 179: Insake versoek van Eerw. J. J. Visser, B.A., om kwytskelding van een studiejaar aan die Teologiese Seminarium.

Die H.E. Sinode het voorheen besluit dat 'n broeder Sendeling een jaar studie-afslag aan die Teologiese Seminarium kan kry op die volgende voorwaardes:

- (1) Hy moet voldoen aan die *volle vereistes* van die Admissie-eksamen tot die Kweekskool, d.w.s. hy moet die Admissie-eksamen met goeie gevolg afle voor sy toelating tot die Kweekskool.
- (2) Hy moet ook die bewys voorlê dat hy die *volle* kursus in die Sending-Instituut met goeie gevolg deurloop het.

U Kommissie beveel aan dat hierdie vereistes van toepassing sal wees ook in die onderhawige geval.

Bp. 180: Insake versoek van Mn. D. J. F. van Schalkwyk om spesiale tegemoetkoming in verband met studie aan die Sending-Instituut.

Bogenoemde persoon is 41 jaar oud. Hy is 'n onderwyser en is in besit van die B.A.-graad. Hy is Scriba-Kassier van die gemeente Leipoldtville.

Sy versoek is dat hy slegs een jaar aan die Sending-Instituut sal studeer en daarna toegelaat word as Sendeling. Hy verklaar dat hy 'n innige begeerte het om as Sendeling op te tree.

U Kommissie is van gevole dat die Sinode sy studiebepalings in verband met sy teologiese inrigtings moet handhaaf, en dat afwyking daarvan tot die hoë uitsonderinge moet behoort.

Hy voel nietemin dat tegemoetkoming in hierdie besondere geval gewettig sou wees. Hy gee dus aan die hand dat die genoemde persoon (a) toegelaat word tot die Sending-Instituut nadat hy aan die toelatingsvereistes voldoen het; (b) 'n afslag van een studiejaar aan hom gegee word op voorwaarde natuurlik dat hy ingeskryf is as volle *bona fide* student en die hele kursus binnemuurs met goeie gevolg deurloop.

Add. Bp. 41: Insake versoek van die Kommissie vir die Sending Onder Israel dat Dr. P. Salzberg mag aansoek doen om 'n *colloquium doctum* by die betrokke Eksamenskommissie en daarna toegelaat word tot Sendeling van die N.G. Kerk.

Dr. P. Salzberg is die teenswoordige arbeider van die Sinode onder die Jode. Hy is 'n seun van wyle Eerw. W. Salzberg, in lewe arbeider van die Sinode onder die Jode. Na die dood van sy vader het Dr. P. Salzberg, wat as Mediese Sendeling in Angola diens gedoen het, die werk van sy vader as arbeider van ons Kerk voortgesit.

Die versoek van die betrokke Kommissie is dat Dr. P. Salzberg, net soos in die geval van 'n oorlede vader geskied het, na *colloquium doctum* as Sendeling toegelaat word.

Die betrokke Kommissie het by monde van een van sy lede die volgende aangevoer:

- (1) Dr. Salzberg is verstandelik 'n hoogontwikkelde man. Hy is 'n mediese dokter en is as geneesheer goed onderleg. As hy as geneesheer sou praktiseer, sou hy, so word gesê, vir hom 'n groot inkomste kan verseker. Sy liefde tot die werk van die Heer noop hom egter om in die diens van die Heer te bly.
- (2) Sy legitimasie tot die Evangeliebediening sal sy werk bevorder as hy as erkende Evangeliedienaar bekend staan (a) nie alleen onder die Jode nie, maar (b) dit sou hom 'n goede ingang besorg in die gemeentes van ons Kerk wat hy van tyd tot tyd in belang van sy werk besoek.
- (3) Voorts wys die betrokke Kommissie daarop dat Dr. Salzberg reeds sowat tien jaar sendingwerk gedoen het — drie jaar as Mediese Sendeling in Angola, en sowat $6\frac{1}{2}$ jaar as ons arbeider onder die Jode in Kaapstad. Hy is dus nie sonder praktiese ondervinding in geestelike arbeid nie.

- (4) Die Kommissie wys ook nog daarop dat Dr. Salzberg in Duitsland heelwat theologiese studies deurgemaak het, nadat hy op die hoërskool in Halle gedurende nege en ses jaar respektiewelik Latyn en Grieks bestudeer het. Ook het hy gedurende die jare 1925—1931, toe hy met sy mediese studies besig was, lesings in die volgende vakke bygewoon : Filosofie, Inleiding tot die Nuwe Testament, Sendinggeskiedenis (in Duitsland). Verder, gedurende die jaar 1940 het Dr. Salzberg, as hospiterende student aan die Kweekskool te Stellenbosch klasse geloop in Geref. Dogmatiek en Ensiklopedie, Inleiding tot die Ou Testament en Apologetiek, Inleiding tot die Nuwe Testament, Geskiedenis van die Kanon van die Nuwe Testament en Inleiding tot die Sendingwetenskap. Algemene Kerkgeskiedenis, Geskiedenis van die Etniese Godsdienste en Vaderlandse Kerkgeskiedenis.
- (5) Voorts word daarop gewys dat Dr. Salzberg 'n tere Christen is, sy werk hartlik liefhet en besonder goed aanpas by ons N.G. Kerk, en dat hy deur sy taktvolle optrede 'n gewilde arbeider is.

Aanbeveling: As die Sinode van gevoele is dat dit bevorderlik is vir die besondere werk wat Dr. Salzberg doen dat hy die status van 'n Evangeliedienaar moet hé (en na sorgvuldige oorweging is u Kommissie wel hierdie opinie toegedaan), dan is hy van gevoele dat die verstandelike ontwikkeling van die betrokke persoon en die feit dat hy, benewens sy praktiese ondervinding in geestelike werk, ook heelwat theologiese studies deurgemaak het, die toekenning van die status van Sendeling aan hom sou regverdig.

U Kommissie beveel dit beskeidenlik aan.

As die H.E. Sinode hiermee akkoord gaan, dan geskied legitimasie na *colloquium doctum*.

J. S. THERON (Voors.)
M. S. JOUBERT.
A. J. STALS.
J. W. SNYMAN.
G. VAN ZYL WOLFAARD.
D. R. SNYMAN (Scriba).

Bp. 94.— *Kerkmoeilikhede in Stilbaai:* Die advies van die Regskommissie word aangeneem.

Stilbaai,
Moeilikhede.

Bp. 97.— *Klagskrif van Mnr. F. P. Coetzee:* Die vergadering verenig hom met die aanbeveling van die Regskommissie.

Klagskrif van
F. P. Coetzee.

Bp. 98.— *Protes van Mev. J. M. F. Olivier:* Die vergadering besluit om die advies van die Regskommissie aan te neem.

Protes. Mev. J. M.
F. Olivier.

Bp. 174.— *Kopiereg van die S.A. Bybelvereniging:* Die advies word aangeneem.

S.A.B.V.,
Kopiereg.

Bp. 179.— *Versoek van Eerw. J. J. Visser:* Die vergadering stem saam met die aanbeveling van die Regskommissie.

Eerw. J. J. Visser,
Versoek.

Bp. 180.— *Versoek van Mnr. D. J. F. van Schalkwyk:* Die advies van die Regskommissie word aanvaar.

D. J. F. van
Schalkwyk,
Versoek.

Add. Bp. 41.— *Dr. P. Salzberg:* Di. P. S. Latsky en J. C. N. Mentz stel voor

Dr. P. Salzberg,
Toelating as
Sendeling.

„Dat die aanbeveling van die Tydelike Regskommissie aanvaar word, en dat Dr. Salzberg na *colloquium doctum* as Sendeling toegelaat word.”

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Die H.E. Actuarius versoek om aantekening dat hy in die minderheid gestem het.

Aktuarius,
Aantekening in
minderheid.

Die Sesde Verslag van die Tydelike Regskommissie word vervolgens voorgelê.

Regskommissie,
Sesde Verslag.

SESDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

I. Aanbeveling 2 (e), van die Studentebearbeidingskommissie. (Sien Skema, bl. 199) :

U Kommissie beveel aan dat die Studentebearbeidingskommissie die studente-arbeider in die Kaapse Skiereiland, by die te word gestigte gemeente, wat sal bestaan uit dele van die gemeentes Observatory en Rondebosch, sal inskakel, deur onderhandeling met die betrokke Kerkrade en die Sinodale Kommissie. Die Sinodale Kommissie moet, ingeval die betrokke Kerkrade gewillig is, die saak finaal afhandel deur die suspensie van die betrokke Wetsartikels in verband met die beroeping van die Leraar (soos geskied het in die geval van Stellenbosch, sien *Acta* 1940, pag. 290).

Verder word aanbeveel dat uitbetaling sal geskied solank as wat fondse beskikbaar is uit *Die Kerkbode*, maar met afskaffing van die Sinodale kollekte, wanneer die gemeente gestig is.

II. Die Inwoners van Ghanzi. (Sien Skema, bl. 171 (h)) :

Insake die inwoners van Ghanzi is u Kommissie van oordeel dat dit die taak van die Ringe van Gibeon en Dutoitspan is om vas te stel waar die inwoners van Ghanzi moet ressorteer.

Ooreenkomstig Art. 79 is dit die taak van Ringe om kerklike grensskeidings vas te stel, en twee Ringe is in die onderhawige saak betrokke, ooreenkomstig die getuenis van Ds. F. Hay, vroeër van Gobabis.

Die inwoners van Ghanzi het die grenskwessie aanhangig gemaak by die Scriba van die Ring van Dutoitspan, en die Scriba, Ds. J. R. Luckhoff van Kimberley, is oortuig daarvan dat die saak maklik in die reine gebring kan word deur die Ringe van Gibeon en Dutoitspan.

III. Punte 17 en 19 van die Verslag van die Kommissie van Toesig en Kontrole. (Sien Skema, bl. 85) :

(1) *Punt 17:* Na grondige oorweging van die saak, het u Kommissie tot die gevolgtrekking gekom dat die beste belang van ons Kerk, asook die gesonde groei en ontwikkeling van die S.A.B.V. dit vereis dat die regte en voorregte wat die S.A.B.V. tot hiertoe namens ons Kerk geniet het, en nou ook in die Konstitusie van die S.A.B.V. deur die Sinode vasgelê, gehandhaaf bly.

Na ingewonne regadvies voel u Kommissie egter dat dit moontlik is vir die S.A.B.V. om met behoud van bogenoemde regte nogtans sy vaste eiendom op naam van die Sinode te laat transporter, en wens derhalwe aan te beveel dat die S.A.B.V. versoek word om in oorleg met sy regadviseur na te gaan hoe sodanige oordrag die beste kan geskied, met behoud vir die S.A.B.V. van genoemde regte en voorregte, en dien ooreenkomstig met die Kommissie van Toesig en Kontrole te reël.

(2) *Punt 19:* Wat Punt 19 betref, wens u Kommissie daarop te wys dat ooreenkomstig Art. 86, 'n Ring kommissies kan benoem, wat geregtig sal wees om aanspraak te maak op die betaling van hul koste uit die Sinodale Fonds, mits die koste nie onnodig is nie (Reglement 13 (1)); maar u Kommissie is van opinie dat sodanige koste net binne 'n Ringsressort moet aangegaan word.

IV. Bpp. 187:

Met die oog op die huidige omstandighede in verband met die arbeidskolonie, beveel u Kommissie aan dat vir die teenswoordige daar geen naamsverandering sal plaasvind nie.

V. Bpp. 12, 125 en 126:

Die Bpp. verval weëns die besluit geneem op die 6de November.

VI. Bylae A. (Sien Skema, bl. 181) :

U Kommissie beveel aan die aanname van Bylae A, met 'n klein wysiging, nl. dat in Art. 350 (e) die woord „of” na „en” ingevoeg word, sodat Art. 350 (e) dan sal lui: „hy sal alle hulp verleen in verband met die hou van 'n jaarlikse Armsorgdag en of die insameling vir die gemeente.”

VII. Bp. 58 (wat terugverwys is na die Regskommissie):

U Kommissie beveel aan dat die H.E. Sinode sy goedkeuring daaraan sal heg dat die gemeente Protektoraat deur die Ring van Dutoitspan aansoek mag doen by die H.E. Sinode van die N.G. of H. Kerk, Transvaal, vir die inlywing by laasgenoemde Kerk, op die volgende voorwaardes:

(1) Die gemeente mag nie aansoek doen voordat alle gemeentelede geraadpleeg is, en niemand beswaar gemaak het nie.

(2) Die gemeente moet duidelik verklaar dat die regte en voorregte van die Sending van die Kaapse Kerk en alles wat daaraan verbind is, onaangetas moet bly, en dat die Kaapse Kerk die werk ook in die toekoms sal behartig.

Insake die pensioenregte beveel u Kommissie aan dat betreffende die aandeel van die gemeente, die saak verwys word na die Kerkkantoor-kommissie, met dié verstande dat die Sinodale Kommissie volmag sal hê om die saak tot finaliteit te bring.

Met Hoogagting,

J. S. THERON (Voors.).

J. W. SNYMAN.

M. S. JOUBERT (Scriba).

J. A. PIENAAR.

D. R. SNYMAN.

A. J. STALS.

Sinodale Saal, Kaapstad,

12 November 1945.

Punt 1. — Aanbeveling 2 (e) van die Studente-bearbeidingskommissie: Dr. D. R. Snyman en Ds. W. S. Conradie stel voor aanname van die aanbeveling van die Regskommissie oor die eerste paragraaf.

Studente-bearbeiding,
Kaapstad.

Die vergadering is dit eens daarmee.

Dr. D. R. Snyman en Ds. T. N. Hanekom stel voor die aanname van die advies in die tweede paragraaf vervat.

Di. W. S. Conradie en W. A. Landman stel as amendement voor die skrapping van die laaste paragraaf van die advies, handelende oor die Sinodale kollekte.

Die voorstel word besluit van die vergadering, en die Amendement afgestem.

Punt II.— Inwoners van Ghanzi: Die aanbeveling van die Regskommissie word aangeneem.

Ghanzi, Inwoners.

Punt III: Die advies oor *Punt 17 van die Verslag van die Kommissie van Toesig en Kontrole* word aanvaar.

Sinodale
Eiendomme,
Transportaktes,
S.A.B.V.

Die advies oor *Punt 19 van dieselfde Verslag* word ook aanvaar.

Koste,
Kommissies van
Ringe.

Punt IV. Bp. 187: Die aanbeveling word aangeneem.

Arbeidskolonie,
Benaming.

Punt V. Bpp. 12, 125 en 126 word beskou as afgehandel deur vorige besluite hieroor geneem.

Punt VI. Bylae A: Die aanbeveling word aangeneem.

Gemeentelike
Armesorg-
kommissie.

Punt VII. Bp. 58.— Protektoraat-Gemeente: In hierdie verband stel Di. G. W. Koornhof en G. de C. Murray voor:

Gemeente
Protektoraat,
Inlywing by
Transvaal.

„Die H.E. Sinode besluit om hierdie saak op te dra aan die Sinodale Kommissie om tydens die reses verder op die saak in te gaan.”

As amendement stel Di. A. D. Luckhoff en T. N. Hanekom voor dat die Aanbeveling van die Regskommissie in sy geheel nie aangeneem word nie.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Suid-Rhodesië,
Onderhandeling
met Vrystaatse
Kerk,
Kommissieverslag.

Die Verslag van die Kommissie vir Onderhandeling met die Vrystaatse Kerk insake Sendingaangeleenthede in Suid-Rhodesië word nou voorgelê.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR ONDERHANDELING MET DIE AFVAARDIGING VAN DIE VRYSTAATSE KERK INSAKE SENDINGAANGELEENTHEDEN IN SUID-RHODESIE.

H.E. Heer en Broeders,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:

Die Vrystaatse afvaardiging het bestaan uit vier lede, t.w.: Di. H. J. Reyneke (Assessor), D. P. Ackerman (Actuarius), C. W. de Wet (Scriba), D. G. van der Merwe (Voors. van die S.A.S.K.).

By die eerste gesamentlike vergadering het die Vrystaatse broeders 'n memorandum oorhandig waarin die hele saak, van hul kant besien, oorsigtelik gestel word. Ook het u Kommissie in hande gehad sekere stukke uit ons eie Sendingkantoor.

Sonder om al die voorstellings en beskouinge te aanvaar, soos gemeld in die Memorandum van die Vrystaatse afvaardiging, het u Kommissie oorgegaan tot 'n bespreking van die saaklike inhoud daarvan en die bron van die moeilikhede in verband met Sendingwerk van die Kaapse Kerk te Salisbury en omgewing. In hierdie breedvoerige en openhartige diskussie, wat met onderbreking sowat sewe uur geduur het, is die geskiedkundige, kerkregtelike en praktiese aspekte van die hele aangeleenthed in oënskou geneem.

U Kommissie wens nou om die volgende vir oorweging aan die H.E. Sinode voor te lê:

1. Aangesien dit vir beide die Vrystaatse afvaardiging en die Kaapse Kommissie duidelik geblyk het dat oorgawe van die betrokke Sendingwerksaamhede onder die huidige omstandighede onmoontlik is, so beveel u Kommissie aan:

(a) Dat die H.E. Sinode die bestaande omstandighede in verband met die Sendingwerk in Suid-Rhodesië aksepteer, en dat met die werk te Salisbury, Gwelo, Umtoli en omgewing sal voortgegaan word (vgl. Acta Synodi, 1940, p. 250).

(b) Dat dit aan die A.S.K. sal opgedra word om ook in die toekoms streng toe te sien:

(i) Dat die arbeid daar só sal geskied dat alles wat wrywing kan veroorsaak beslis sal vermy word;

(ii) Dat die weg oopgehou sal word vir verdere onderhandeling met die oog op 'n vreedsame skikking.

(c) Dat 'n vriendelike versoek aan die Vrystaatse Kerk gerig sal word om te handel in die gees van (b) (i) en (ii).

2. Met die oog op die volksgevoel en die taalonderskeid, gee u Kommissie in bedenking dat daar in daardie geweste waar die moeilikhede bestaan, in die rigting sal gewerk word van twee afsonderlike naturellekerke.

3. Voorts beveel u Kommissie aan dat die Moderature van die Kaapse en Vrystaatse Kerke gevra sal word om elk twee persone aan te stel, wat die opdrag sal hé om, in sover dit moontlik is, 'n basis van samewerking te vind met die oog op die uitskakeling van wrywing in verband met die werksaamhede van die twee Kerke in die gebied onder behandeling. Die vier broeders sal die reg hé om 'n vyfde broeder te koöpteer as voorzitter.

Wat die Kaapse Kerk betref, sal rapport uitgebring word by die Sinodale Kommissie.

Die Kerke sal gelyklik die koste dra.

4. Intussen gaan die Kaapse en Vrystaatse Kerke in 'n broederlike gees en met Christelike verdraagsaamheid voort met die werk. Dit is ons dure roeping om volhardend hierdie saak aan die Heer op te dra in die gebied, in die geloof en vertroue dat Hy, wat die nasies het as sy erfgoed en die eindes van die aarde as sy besitting (Ps. 2 : 8), en wat

sy Kerk beveel het om die hele wêreld in te gaan en die Evangelie aan die ganse mensdom te verkondig (Mark. 16 : 15), op sy tyd die weg tot 'n oplossing van die bestaande geskil tussen die Vrystaatse en Kaapse Kerke sal aanwys onder die leiding van die Heilige Gees (Hand. 15 : 28).

Met Verskuldigde Hoogagting,

A. J. VAN WYK (Voors.).
 W. F. DE VOS.
 A. F. LOUW.
 A. D. LUCKHOFF.
 J. A. VAN ZYL LE ROUX.
 F. S. MALAN.
 W. N. VAN DER MERWE.
 P. J. B. SHAW.
 PH. J. DU PLESSIS.
 G. J. BARNARDT.
 D. R. SNYMAN.
 G. B. A. GERDENER.
 J. J. SCHOLTZ.
 H. J. OTTO.
 G. L. VAN HEERDE,
 W. A. MALHERBE.
 J. G. OLIVIER.
 P. A. M. BRINK.
 G. DE C. MURRAY.
 J. S. THERON.
 D. J. ERASMUS.
 J. D. CONRADIE.
 G. DE VOS.
 E. J. DU TOIT (Scriba).

Punt 1: Die H.E. Actuaris en Oud. Ds. J. A. Pienaar stel voor die aanname van *Punt 1* met die wysiging in 1 (b) (ii), dat die woorde „'n vredesame skikking” vervang word deur die woorde „'n ewentuele oorhandiging”.

Di. W. F. de Vos en G. de C. Murray stel as amendement voor die aanname van *Punt 1*, sonder enige wysiging.

Die amendement word besluit van die vergadering met aansienlike meerderheid van stemme.

Punte 2 en 3: Di. S. J. L. Marais en J. C. du Plessis stel voor:

„Punt 3 van die Rapport van die Kommissie vir Onderhandeling met die Afvaardiging van die Vrystaatse Kerk insake Sendingaangeleenthede in Suid-Rhodesië word aanvaar; en hangende hierdie Kommissie se bevindings word die tweede Punt van die onderhawige rapport vir kennisgewing aange- neem.”

Die vergadering is dit eens daarmee.

Punt 4 word goedgekeur, soos gestel in die aanbeveling van die Kommissie.

As lede van die *Raad van die Kerke* word die volgende gekies:

Ds. W. F. de Vos, Dr. D. R. Snyman, Di. J. F. Mentz, J. W. Snyman, Dr. A. J. van der Merwe, Ds. J. S. Theron, Oud. Ds. P. du Toit, Di. F. S. Malan, W. A. Landman, J. D. Conradie, Dr. D. J. Louw, Di. J. F. Naudé, G. J. Barnardt, A. G. E. van Velden.

Voortgang van die Werk.

Afsonderlike Naturellekerke.

Voortgang van die Werk.

Raad van die Kerke, Lede

Secundi-lede.

As *Secundi-lede* word gekies, met suspensie van die betrokke Artikels,

Ds. A. F. Louw, Dr. S. H. Rossouw, Ds. P. de V. Grobbelaar, Dr. C. C. Nepgen,
Dr. G. T. Kikillus, Oud. H. J. Otto, Dr. L. V. Rex.

Opvoedings-
kommissie,
Derde Verslag.

Die *Derde Rapport van die Tydelike Opvoedingskommissie* word nou voorgelê.

DERDE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE OPVOEDINGSKOMMISSIE.

H.E. Heer en Broeders,

Aan u Kommissie is die opdrag gegee om in te gaan op die moeilikhede in verband met die koshuis te Namies.

U Kommissie het saam met die Ouderling van Kenhardt vergader, en het die geleentheid gehad om die getuenis van die Ouderling van Stellenbosch en die Leraar van Pofadder te hoor.

Na ernstige beraadslaging wens u Kommissie die volgende aan te beveel:

- (1) Dat die spesiale voorwaardes vir die oprigting van die nuwe koshuis, nl. dat daar geen grenslyne sal wees, en slegs kinders tot en met Std. IV opgeneem sal word, gehandhaaf word. Die A.A.K. moet dit met die Departement van Onderwys reël.
- (2) Dat die A.A.K. in oorleg met en op voordrag van die Kerkraad van Pofadder 'n Kommissie sal aanstel om die koshuis te administreer.
- (3) Die A.A.K. word gemagtig om, indien daar 'n tekort mag ontstaan, dit aan te siuwer uit die inkomste van die plaas of die rente van die De Korte-Opvoedingsfonds.
- (4) Die Plaaslike Kommissie sal gereeld verslag doen aan die A.A.K.

Met Verskuldigde Hoogagting,

P. DE VOS GROBBELAAR (Voor.).
J. C. DU PLESSIS.
J. D. VORSTER.
J. G. VAN JAARSVELD.
K. W. HEESE (Scriba).

Namies-plaas en
-Koshuis.

Die Namies-plaas en -Koshuis: Die advies van die Kommissie word bespreek.

Di. J. du Preez en M. B. Brink stel voor die aanname van die rapport. Dit word besluit van die vergadering.

Die volgende mosie van Di. J. C. du Plessis en A. J. Stals word ook deur die vergadering aangeneem:

N.I.O.O.,
Steun toegesê.

„Die Sinode het met waardering kennis geneem van die werk van die N.I.O.O. ter bevordering van die Christelike en Nasionale beginsels in die onderwys o.a. vir die betere behartiging van die godsdiensonderwys, en die handhawing van moedertaalonderwys in die skole, en beveel die heelhartige steun by die Kerk aan.”

Moffat-Instituut,
Gelukwense.

Ook die volgende word sonder teenstem aanvaar, op voordrag van Oud. Ds. A. D. Luckhoff en Dr. C. C. Nepgen:

S. J. Botha,
Waardering.

„Die Sinode wens die Bestuur, personeel en kinders van die Moffat-Instituut hartlik geluk met die kwarteeufees van die Inrigting; voorts spreek die Sinode sy hoë waardering uit jeens mnr. S. J. Botha vir sy getroue diens as hoof van die Inrigting en prinsipaal van die Kalahari-Hoërskool.”

Die Sewende Verslag van die Tydelike Regskommissie word voorgelê.

Regskommissie,
Sewende Verslag.

Dit lui as volg:

SEWENDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

Punt 8 van die Byvoegsel tot die Skema:

U Kommissie beveel aan dat geen afslag van vakke aan Oefenaar D. Kloppers sal toegestaan word nie.

Met Hoogagting,

J. S. THERON (Voors.).
A. J. STALS.
D. R. SNYMAN.
M. S. JOUBERT (Scriba).

Die vergadering aanvaar dit met die aanbeveling daarin vervat.

Oefenaar D.
Kloppers, Afslag
van vakke.

Die Derde Rapport van die Fondsekommissie word behandel.

Fondsekommissie,
Derde Verslag.

FONDSEKOMMISSIE.
(Derde Rapport.)

HoogEerw. Heer,

U Kommissie wens die volgende aan te beveel:

Verslag van die Spesiale Kommissie oor die Aanbevelings van die Raad van die Kerke (No. 23).

B (1) *Bybels vir Troepe*: Dat 'n heffing van 1d. per lidmaat vir 1946 sal bepaal word. Die moontlike voordelige balans sal in die Sinodale kas gestort word.

G. J. BARNARDT (Voors.).
P. J. DU TOIT.
J. J. D. MALAN.
S. H. VAN DER SPUY.
G. H. P. BADENHORST.
J. H. VAN LOGGERENBERG.
F. H. SCHIMPER.
W. P. ROUX.
E. G. DU TOIT.
N. J. OLIVIER.
D. F. VAN DER MERWE.
J. H. MALHERBE.
J. J. WASSERFALL.
J. C. SMIT.
C. H. KRUGER.
H. H. VAN DER SPUY.
C. MULLER.
L. P. LE GRANGE.
J. J. E. MULLER.
W. N. VAN DER MERWE (Scriba).

Die Verslag en aanbeveling word deur die vergadering aanvaar.

Bybels vir Troepe,
Heffing.

Die Tweede Rapport van die Fondsekommissie word ook voorgelê.

Fondsekommisie,
Tweede Verslag.

FONDSEKOMMISSIE.
(Tweede Rapport.)

HoogEerw. Heer,

U Kommissie wens die volgende te rapporteer:

1. *Rapport, Armsorgkommisie, Aanbevelings, bls. 180, Punt 20:*

Dat 'n Sinodale Kollekte vir die Jan Kriel-Tehuis die plek sal inneem van die kollekte vir Sending onder Israel, wat verval het. Hierby word die ½d. gevoeg, soos deur u Kommissie in Eerste Rapport aanbeveel (Sin. Argk., bls. 5).

2. *Eie Administrasie vir A.A.K., bls. 29, Bp. 50:*

Nie aanbeveel nie. Dit sou beleidsverandering beteken. U Kommissie wil graag, egter, aanbeveel dat die A.A.K. groot versigtigheid sal beoefen by die toekenning van skenkings.

U Dienswillige Broeders,

G. J. BARNARDT (Voors.).
P. J. DU TOIT.
J. J. D. MALAN.
S. H. VAN DER SPUY.
G. H. P. BADENHORST.
J. H. VAN LOGGERENBERG.
F. M. SCHIMPER.
W. P. ROUX.
E. G. DU TOIT.
N. J. OLIVIER.
D. F. VAN DER MERWE.
J. H. MALHERBE.
J. J. WASSERFALL.
J. C. SMIT.
C. H. KRUGER.
H. H. VAN DER SPUY.
C. MULLER.
L. P. LE GRANGE.
J. J. E. MULLER.
W. N. VAN DER MERWE (Scriba).

Jan Kriel-Tehuis,
Sinodale Kollekte.

Punt 1: Di. G. J. Barnardt en W. N. van der Merwe stel voor aanname van die aanbeveling van die Fondsekommisie.

Die H.E. Moderator reël die voorstel as nie ontvanklik nie, aangesien geen kennis van revisie gegee is in verband met die herroeping van die Sinodale Kollekte vir die Arbeid onder Israel nie.

Di. J. H. Lange en D. P. Laurie stel in verband met *Punt 1* voor dat 'n jaarlikse Sinodale kollekte vir die „Jan Kriel"-tehuis ingestel word.

Die vergadering aanvaar die voorstel.

Eie Administrasie
vir A.A.K.

Punt 2.— Eie Administrasie vir A.A.K: Die aanbeveling van die Kommissie hieroor word aangeneem.

Kommissie oor
Tugoefteling,
Verslag.

Voorts dien voor die vergadering die *Verslag van die Spesiale Kommissie oor die Tugoefteling*.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR DIE TUGOEFENING.

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

Aan hierdie Kommissie is opgedra die behandeling van *Bp. 50, Add. Bpp. 58, 64*, en paragraaf XIV (1) van die Verslag van die Kommissie vir Waaksamheid teen Sosiale Eeuwels (op pag. 230 van die Skema van Werksaamhede en Raporte).

Hierdie Beskrywingspunte vra (i) dat 'n ondersoek ingestel sal word na die toepassing van die tug deur Kerkrade in die praktyk, en (ii) dat stappe gedoen sal word om die tugpraktyk van die Kerkrade op 'n gesonder basis te laat plaasvind.

Bevindings:

1. In hierdie verband moet u Kommissie verwys na wat reeds op hierdie gebied gedoen is, t.w.:

- (a) 'n Verslag van sy Kommissie vir Aktuele Vraagstukke wat gedien het op die 1943-vergadering van die Raad van die Kerke, onder die titel „Kerklike Tug in die Gefedereerde Kerke: Praktyk daarvan by die Kerkraad.” (Sien Handelinge van die Raad van die Kerke, 1943, pp. 41—46.) Hierdie baie verdienstelike en baie belangrike stuk, waarvan, na ons mening, elke Kerkraad kennis behoort te neem, beantwoord o.i. aan die eise van die betrokke Beskrywingspunte nie, aangesien die Verslag van die Raad van die Kerke nie voorgee om gebaseer te wees op gegewens wat uit so 'n gedane ondersoek, na die toestand soos dit tans is, verkry is nie.
- (b) 'n Ondersoek wat ingestel is deur die Ring van Heidelberg (Tvl.) in 1937. Vraebrieue is gestuur aan al die ouere dienende Leraars in die Gefedereerde Kerke vir beantwoording, en die resultate is op dié antwoorde gebaseer.
- (c) 'n Ondersoek wat ingestel is deur 'n Permanente Kommissie van die Transvaalse Sinode, soortgelyk aan dié wat nou deur die Beskrywingspunte gevra word, en verslag is gedoen in 1944. Toestande mag egter sodanig verskil in hierdie Provinsie, dat dit nie beskou kan word dat hierdie ondersoek en verslag voldoen aan wat gevra word in die Beskrywingspunte nie.
- (d) U Kommissie het daarvan kennis geneem dat tenminste twee lede van hierdie Sinode besig is, elk met 'n onafhanklike en selfstandige ondersoek, soortgelyk aan dié wat deur die Beskrywingspunte gevra word, en dat albei persone ongeveer dieselfde, of 'n deel van die veld dek as wat deur die Beskrywingspunte gevra word.

2. U Kommissie het na oorweging van bogenoemde en bespreking van Beskrywingspunte bevind dat die H.E. Sinode hier te doen het met hoogsbelangrike Beskrywingspunte wat getuig van 'n toenemende belangstelling in dit wat vir die Kerk se welwese lewensnoodsaaklik is. Verslapping van die kerklike tug word bykans deur almal in eie gemeentes waargeneem, en daar word vermoed dat daar deurgaans 'n verslapping is, en dat daar ook groot verskil is in die wyse waarop tug toegepas word en gehandhaaf word deur die verskillende Kerkrade, maar tot watter mate, en in welke sin daar verslapping ingetree het, asook die redes waarom die toestand so is, is nog nie deur positiewe gegewens geopenbaar nie.

Dit is verder vir u Kommissie duidelik dat dit nie die taak kan wees van 'n Spesiale (Tydelike) Kommissie om 'n diepgaande ondersoek in te stel en aanbevelings te doen i.v.m. die handhawing van die tug nie, maar dat dit opgedra moet word aan 'n Permanente Kommissie om tydens die reses die nodige ondersoek in te stel, en verslag uit te bring aan die volgende Sinode.

3. U Kommissie is van oordeel dat so 'n ondersoek dringend nodig is, aangesien nie slegs die resultate van die ondersoek van groot belang vir die Kerk sal wees nie, maar ook die daadwerklike ondersoek self sal veel daartoe bydra om Kerkrade te laat ontwaak vir hul heilige roeping en groot verantwoordelikheid.

Aanbevelings:

U Kommissie wil derhalwe beskeidelik aanbeveel:

- (1) Dat so 'n ondersoek in die reses gedoen sal word deur 'n klein kommissie daartoe benoem deur die Sinode.
- (2) Dat die onkoste verbonde aan hierdie ondersoek die bedrag van vyftig pond (£50) nie te bove sal gaan nie.

- (3) Die ondersoek sal onder ander ook gaan oor die volgende sake in die besonder:
- Die sedelike vergrype wat tans oorsaak van die kerklike tug by die Kerkraad is.
 - Die prosedure wat gevolg word by die verskillende gemeentes by die uitoefening van die tug, getoets aan die Gereformeerde leer en die eis van Gods Woord.
 - Die bestrawwingsmiddels waarvan in die verskillende gemeentes gebruik gemaak word.
 - Die manier waarop die toegepaste tug in die verskillende gemeentes gehandhaaf word.
 - Die resultaat van die toegepaste tug.
 - Of daar 'n verslapping van die kerklike tug te konstateer is.
 - Indien daar wel 'n verslapping is, wat die oorsake van sodanige verslapping is.
 - In hoeverre veranderinge in die Wette en Bepalings van die Kerk aangebring moet word om die tug te laat geskied volgens die eis van Gods Woord, en om daarvoor sorg te dra dat, indien sodanige veranderings aangebring moet word, dit op behoorlike wyse voorgedra word by die aanstaande vergadering van die H.E. Sinode.
- (4) Om 'n handleiding vir die gebruik van Kerkraadslede en vir kerklike konferensies gereed te laat maak deur die kommissie met die ondersoek belas, op grond van die ondersoek wat ingestel is, en met die oog daarop om 'n gesonde tugpraktyk in ons Kerk te bevorder en te bestendig.

Die H.E. Vergadering die seën van die Here toebiddende,

U Broeders in die Heer,

M. B. BRINK (Praeses)
 N. F. P. BURGER
 J. C. VAN NIEKERK
 B. N. VOLSTEEDT
 A. VAN SCHALKWYK (Scriba).

Punte 1, 2 en 3 word vir kennisgewing aangeneem.

Kommissie van
Ondersoek.

Di. J. C. van Niekerk en C. H. Kruger stel voor aanname van *Aanbevelings (1), (2) en (3)* van die Kommissie.

Dr. L. V. Rex en Dr. K. W. Heese stel as amendement voor:

„Aanname van *Aanbeveling 1* met dien verstaande dat die Kommissie deur korrespondensie sal werk sodat daar aan die Sinodale Fonds geen koste berokken sal word nie. Vir die koste van skryfbehoeftes en frankering word £5 toegestaan.”

As tweede amendement dien Di. J. F. Mentz en F. S. Malan die volgende voor:

„*Punte 1, 2 en 3* word aanvaar. 'n Kommissie van *drie* word aangestel om die nodige ondersoek in te stel.”

Die voorstel word na bespreking teruggetrek ten gunste van die tweede amendement.

By stemming word die tweede amendement besluit van die vergadering.

Aanbeveling (4) word deur die vergadering aangeneem.

Handleiding vir
Kerkraadslede.

As Kommissie word benoem: Dr. A. van Schalkwyk, Di. M. S. Joubert en M. B. Brink.

Reiskoste en
Daggelde,
Kommissieverslag.

Die *Verslag oor Reiskoste en Daggelde* word ook ter kennis van die vergadering gebring.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR REISKOSTE EN DAGGELDE.

HoogEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie wil as volg rapporteer:

Aan afgevaardigdes na die Sinodale Vergadering het ons uitbetaal:

Aan reisgelde	£3,118 19 2
Aan daggelde	8,825 15 0
<hr/>	
Totaal	11,444 14 2

Verder wil u Kommissie die volgende aanbeveling doen, nl. dat dit by Kerkrade aanbeveel word om aan afgevaardigdes wat meer as 'n dagreis ver woon 'n toelaag te skenk gelykstaande aan twaalf sjielings en ses pennies vir elke dagreis.

L. J. HEYNS (Voors.).
L. W. LEHMKUHL.
IGN. C. SCHUTTE.
D. VAN N. THERON.
I. E. HEYNS (Seks.).

13 November 1945.

Die aanbeveling vervat in die verslag word nie deur die vergadering aanvaar nie.

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie oor Besoldiging van Predikante* word vervolgens behandel.

**RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE OOR BESOLDIGING VAN
PREDIKANTE (Bpp. 264—6, 272 en 282).**

Kommissie oor
Besoldiging van
Predikante,
Verslag.

HoogEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie het al die Beskrywingspunte met betrekking tot hierdie saak noukeurig bespreek met uitsondering van Bp. 282, omdat dit 'n radikale verandering voorstel, nl. dat alle salarisse as sulks afgeskaf sal word en dat die leraar sal lewe uit die tiende bydraes van gemeentes.

Die voorstelle in die ander Bpp. kan as volg saamgevat word:

I. *Verhoging van Salarisse is Wenslik*: U Kommissie is van oordeel dat die minimum salaris van £400 (Art. 185) te laag is, veral as in aanmerking geneem word dat daar moontlik Kerkrade mag wees wat wel meer kan gee, maar agter hierdie Artikel skuil. Die lewensstandaard vir die predikant in die algemeen sowel as eise aan die Pastorie in besonder gestel, is so hoog dat £400 ontoereikend is. Dit word wel besef dat 'n leraar op £400 kan bestaan, maar sy roeping en publieke optrede eis meer. Sommige leraars gaan gebuk onder 'n studieskuld; daar is nog die opvoeding van kinders en soms ook buitengewone beroepe wat kom, soos bv. siekte. Met 'n salaris van £400 is dit onmoontlik iets te bespaar vir die oudag, met die gevolg dat baie leraars moet aanhou werk, selfs wanneer die kragte nie meer daar is nie.

II. *Die Daarstelling van 'n Vaste, Klimmende Salarisskaal vir Alle Predikante Ooreenkomsdig Opleiding en Dienstyd*: U Kommissie besef dat dit ongetwyfeld die ideale stelsel sou wees, maar prakties op die oomblik deur baie moeilikhede gedruk word, bv.:

- (a) Dit vereis die skepping van 'n Sentrale Fonds, waartoe alle gemeentes dan op 'n *pro rata* basis of puntestelsel moet bydra, omdat o.a. al die gemeentes nie sal kan betaal volgens so 'n skaal nie. Hiertoe moet ook eers die samewerking van alle Kerkrade en gemeentes verseker word. Die skepping en instandhouding van so 'n Fonds lever op sigself heelwat moeilikhede op, afgesien van administrasie, organisasie, ekstra personeel en koste vir die gereelde maandelikse uitbetalings wat vereis sal word.
- (b) Eers sal die huidige beroepstelsel verander moet word, omdat so 'n stelsel moontlik die deur mag oopmaak vir onreëlmagtighede. Dit mag bv. die uitbring van beroepe nadelig beïnvloed deurdat gemeentes voorkeur sal gee aan leraars wat nog op laer

skaal uitbetaal word. Gemeentes mag ook in die versoeking gestel word om, selfs waar dit onnodig is, meer as een leraar te beroep, terwyl daar ondersteuning uit die Sentrale Fonds verkry kan word.

(c) Die vraag is in hoever dit die outonomie van die Kerkraad raak.

Tog voel u Kommissie dat hierdie saak meer aandag verdien, veral as die Sinode mag besluit tot 'n verandering van die huidige beroepstsel, en wil aanbeveel dat 'n Kommissie aangestel sal word of dat dit na die Kerkekantoor-Kommissie verwys sal word om ondersoek in te stel en dan by die volgende Sinode 'n rapport in te dien.

III. Die Minimum Salaris van £400 word Verhoog tot £500 (Art. 185): U Kommissie het die vrymoedigheid om hierdie Bp. (No. 2 onder „Laat Ingekome Stukke“) aan te beveel. Dit word nie alleen beskou as 'n billike salaris nie, maar laat die inisiatief nog in die hande van elke Kerkraad. Waar gemeentes dit nie kan bybring nie, sal die tekort aangevul word uit die Hulpbehoewende Gemeente-Fonds.

Verder word aanbeveel dat ingeval die Sinode bogenoemde aanbeveling of enige ander voorstel mag aanvaar wat die huidige salaris van enige leraar mag bevoordeel, die afgevaardigde Ouderling na die Sinode versoek word dit voor die betrokke Kerkrade te bring om so vir die leraar self 'n minder aangename taak te bespaar.

Met hoogagtig die uwe,

H. A. DE WET (Voors.)
M. G. UYS
M. M. J. SCHOLTZ
H. MINNAAR
D. A. VILJOEN
N. J. S. V. D. MERWE (Scriba).

Verhoging van
Salaris wenslik.

Punt I word vir kennisgewing aangeneem.

Salarisskaal.

Punt II: Di. H. A. de Wet en die Ouderling van Dordrecht stel die volgende voor, wat egter deur die vergadering afgestem word:

„I.v.m. Bp. 266 stel ons voor dat die aanbeveling van u Kommissie, en tewens ook die aanbeveling van die insender van die Bp., aangeneem sal word, nl. dat 'n Kommissie benoem sal word om in die interim 'n skema uit te werk van 'n eenvormige stygende salarisskaal vir diensdoende Predikante van die N.G. Kerk, dat al die Kerkrade geraadpleeg sal word en dan by die volgende Sinode verslag te doen.”

Minimum-salaris,
£500.

Punt III: In hierdie verband stel die Ouderlinge van Victoria-Wes en Richmond voor dat die minimum salaris van Predikante £500 per jaar sal wees, met die volgende byvoeging:

„Waar gemeentes dit nie kan bybring nie, kan aansoek gedoen word by die A.A.K. om, indien dit aanbeveel word deur die betrokke Ring, 'n aanvullende toelaag uit die Hulpbehoewende Gemeente-fonds te oorweeg.”

Veral die Ouderlinge neem lustig deel aan die bespreking.

Die vergadering spreek hom uit ten gunste van die voorstel, met meerderheid van stemme.

Reistroelae.

Die volgende voorstel van Di. D. L. Steyl en G. J. Barnardt word deur die vergadering aangeneem:

„In verband met die reisfasiliteite vir Predikante wil die HoogEerw. Sinode Kerkrade daarop wys dat van hulle verwag word om toe te sien dat tog minstens aan Predikante vergoeding sal geskied teen 7d. per myl.”

Lewenskoste-
toelae,
Professionele
skaal.

Die Ouderlinge van Victoria-Wes en Richmond stel voor dat die Sinode aan Kerkrade in ernstige bedenking gee om die lewenskoste-toelae van hul Predikante op die professionele skaal te stel.

Hierdie voorstel word besluit van die vergadering.

Di. F. R. Grobbelaar en W. A. Landman stel verder voor en die vergadering neem dit aan:

„Die H.E. Sinode besluit dat die Sinodale amptenare, sowel as die Professore van die Teologiese Seminarium en die Sending-Instituut, die professionele lewenskostetoelaag sal ontvang.”

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie oor Huwelik en Egskeiding* word nou behandel.

RAPPORT VAN TYDELIKE KOMMISSIE OOR HUWELIK EN EGSKIEDING.

Sinodale
Ampetenare,
Lewenskoste-
toelaag, Profes-
sionele Skaal.

Kommissie oor
Huwelike en
Egskeiding,
Verslag.

Aan die HoogEerwaarde Sinode,

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

U Kommissie het in uitvoering van sy opdrag en na aanleiding van die vrae gestel in *Aanvullende Beskrywingspunt 26* daarop te antwoord as volg:

- (1) Die Staat erken twee gronde vir egskeiding wat nie deur ons Kerk erken word nie, omdat dit geen steun vind in die Woord van God nie, t.w.:
 - (a) Wanneer een van die egliese gedurende sewe jaar aan die bepalings van die „Geestesgebrekewet 1916” onderworpe was en deur drie geneeshere gesertifiseer is as ongeneeslik;
 - (b) Wanneer een van die egliese ingevolge Artikel 344 van die Kriminele Prosedure en Bewysleveringswet 1917 'n gewoontemisdadiger verklaar is en gedurende minstens vyf jaar na daardie verklaring in die gevangeris aangehou is.
- (2) U Kommissie is van oordeel dat in dergelyke gevalle gehandel behoort te word soos aanbeveel in die „Ekstrakte en Aanbevelings” en soos uiteengesit op pagina 164 van ons Wetboek onder die hoof: „Hertrou en Tug in die Geval van Egskeiding op Ongeoorloofde Gronde.”
- (3) U Kommissie is van oordeel dat die bevestiger van 'n huwelik waarvan een of beide partye geskeides is op ongeoorloofde gronde, nie strafskuldig is nie, omdat hy optree as amptenaar van die Staat. Terselfdertyd wens u Kommissie aan te beveel dat die H.E. Sinode alle huweliksbevestigers van ons Kerk ernstiglik sal versoek om hulle liefs te weerhou van die voltrekking van alle sodanige huwelike van persone wat op Skriftuurlik-ongeoorloofde gronde geskei is.

U Kommissie het verder na aanleiding van *Aanvullende Beskrywingspunt 46*, die Konsep-wetsontwerp soos ingedien in die Volksraad deur Mev. Bertha Solomon, L.V., onder die titel „Kindervoogdywet 1945” nagegaan, asook die Konsep-wetsontwerp soos ingedien deur Adv. A. Davis, K.C., L.V., onder die titel „Wet oor die Eiendom van Gehude Vroue 1945”, en wens daaroor te rapporteer as volg:

U Kommissie voel verontrou oor die gees en strekking van beide Wetsontwerpe en die konsekwensies wat daaruit mag voortvloeи, en sien daarin die moontlike ondermyning van die heiligeheid van die huwelik as goddelike instelling, en 'n bedreiging vir die eenheidsband van die huwelik. Daarom voel u Kommissie temeer dankbaar dat die Wetsontwerpe tot dusver nog nie krag van wet erlang het nie en dat die Sinode derhalwe die geleentheid het om 'n tydige waarskuwing in dié verband te laat hoor.

Veral wens u Kommissie die aandag van die Sinode te bepaal by Artikel 2 van voor-nemde „Kindervoogdywet 1945” wat aan die vrou die reg verleen om geskille wat daar tussen haar en haar man mag ontstaan met betrekking tot die voogdyskap en sorg oor en onderhoud van 'n minderjarige kind aan 'n Gereghof voor te le vir beslissing, en u Kommissie voel dat baie sterk gewaarsku moet word teen so 'n bepaling in ons wetgewing, en wel om die volgende redes, tw.:

- (a) Die konsekwensies wat daaruit mag voortvloeи, sal afbreuk doen aan en onder-mynend inwerk op die *eenheid* van die gesin in sy grondslag en optrede, waardeur een van die belangrikste vereistes vir ware huweliksgeluk ingeboet word.
- (b) Die reg daarmee toegeken aan die vrou plaas 'n premie op rusies en twiste tussen man en vrou, wat nog vererger word wanneer sodanige twiste publieke besit word of in 'n hofsaal uitgepluis word.

- (c) Die reg om met sodanige verskille na die Hof te gaan, bied geen oplossing nie, omdat die verskille nie gaan oor een of ander regskwessie nie, maar alleen verskille van „mening“ is. Wat dus nodig is, is nie 'n regterlike beslissing nie, maar wel sedelike oorreding om tot eenstemmigheid te geraak. Die beslissing van die Hof kan hoogstens één van die egliede bevredig, maar sal nie noodwendig genoegsame sedelike orredingskrag besit om 'n verskil van mening uit die weg te ruim nie. Inteendeel 'n geringe verskil van mening kan op hierdie wyse gemaklik lei tot 'n ernstige breuk en 'n deur oopmaak vir verdere gesinsverbrokkeling.

In verband met Artikel 5 van dieselfde Wetsontwerp wens u Kommissie te konstateer as volg:

- (1) Die gesag van ouers oor hul minderjarige kinders is organies van aard en spruit direk uit die ouer-kind-verhouding. Dit is 'n gesag wat gedeel word deur die vader en die moeder en wat nie van die een of die ander behoort weggeneem te word nie as alleen deur 'n bevoegde Regbank na bewys dat sodanige ouer kennelik onbevoegd is om die ouerlike gesag uit te oefen.
- (2) Die gesag van 'n voogd dra 'n meer meganiese karakter insover dit nie noodwendig spruit uit geboorte of bloedverwantskap nie, maar aan 'n persoon opgedra word kragtens 'n ander gesag — hetsy dié van 'n ouer, van 'n Hof, ens.
- (3) Dit behoort dus enigeen van die ouers vry te staan kragtens ouerlike gesag om ten opsigte van sy of haar minderjarige kind 'n voogd aan te stel, maar dan alleen om as administrateur op te tree van die boedel wat hy of sy aan sodanige minderjarige kind nagelaat het, en sodanige aanstelling mag op generlei wyse afbreuk doen aan die natuurlike gesag wat die oorlewende ouer as ouer oor die kind het nie.

U Kommissie beveel aan die aanname van die volgende voorstel:

„Die H.E. Sinode spreek hom uit teen die voorgenome wetsontwerp soos in die Volksraad ingediend deur Mev. Bertha Solomon, L.V., onder die titel „Kindervoogdy wet 1945“, en meer bepaal teen Artikel 2 wat aan die vrou die reg verleen om geskille tussen haar en haar man met betrekking tot die voogdyskap en sorg oor en onderhou van 'n minderjarige kind aan 'n Gereghof voor te lê vir beslissing, en dra dit aan die Moderatuur op om sodanige stappe te doen wat hulle mag nodig ag ter bestryding van hierdie bepaling indien sodanige Wetsontwerp andermaal in die Volksraad aanhangig gemaak word.“

Voorts het u Kommissie ondersoek ingestel na die voorgenome „Wetsontwerp oor die Eiendom van Gehude Vroue 1945“, en wens in verband daarmee die volgende te konstateer:

- (a) Hierdie Wetsontwerp beoog om in sekere gevalle die maritale mag van die man oor die vrou uit te sluit en is dus in stryd met Gods Woord en met die bepaling in ons Huweliksformulier wat die eis stel dat die man as hoof van die gesin erken sal word.
- (b) Die Wetsontwerp gee aan die vrou die reg om sonder toestemming van die man kontrakte aan te gaan, insluitende die aangaan van borgaktes, dienskontrakte, en die reg om een of ander bedryf, besigheid of professie te beoefen. U Kommissie wys daarop:
 - (i) Dat hierdie bepaling die huwelik verlaag tot die opvatting dat dit nijs meer is as 'n toevallige kontraktuele verhouding tussen man en vrou en maak verder die deur toe vir alle eenheidsgesag en eenheidsoptrede.
 - (ii) Dat die saak ook besien moet word vanuit sy ekonomiese aspek en wel dat die vrou nie dan al haar aandag kan wy aan die huishouding nie. Ook word daarop gewys dat die kontrakte, borgaktes oor skulde tot gevolg kan hê, of die besigheid of professie kan misluk, en, hoewel dit waar is dat haar persoonlike inkomste in die eerste plek verantwoordelik is vir sodanige skulde of laste, wys u Kommissie daarop dat geen reggearde man tog sal wil toesien dat sy eggename vir skuld gedagvaar sal word of in die Insolvensiehof sal beland nie.
 - (iii) Daar is nog 'n aspek van die saak waardeur die huweliksgeluk bedreig word, en wel die reg wat aan die vrou gegee word om sonder toestemming van haar man 'n dienskontrak aan te gaan — enveral waar 'n vrou moontlik geneë kan voel om in 'n diensverhouding te tree wat nie in ooreenstemming is met die status wat die man sou wou begeer vir sy huisgesin nie.

U Kommissie beveel derhalwe aan die aanvaarding van die volgende voorstel:

„Hierdie H.E. Sinode spreek hom uit teen die bepaling hierin tevore genoem van die voorgenome „Wet oor die Eiendom van Gehude Vroue 1945“, en dra dit op aan die Modera-

tuur om indien genoemde Wetsontwerp andermaal in die Volksraad aanhangig gemaak word, sodanige stappe te neem wat nodig geag word ter bestryding van die voornoemde bepalings."

A. J. WAGENER (Voors.)
 J. Z. ELOFF
 J. F. MYBURGH
 L. F. WEICH
 D. W. KRIJNAUW (Scriba).

Sinodale Saal, Kaapstad,
 29 Oktober 1945.

Rè. Add. Bp. 26: Die aanbeveling van die Kommissie hieroor word aangeneem.

Hertrou en Tug.

Na aanleiding van *Add. Bp. 46, Kindervoogdywet*, neem die vergadering die advies van die Kommissie aan, en besluit om ook die volgende aanbeveling van die Kommissie aan te neem:

Kindervoogdywet.

„U Kommissie beveel verder aan in verband met Artikel 5 dat vertoe gerig word tot die betrokke owerheid om die bestaande wetgewing dienoorkomstig te verander, verkieslik deur die wysiging van Artikel 71 van Wet No. 24 van 1913, en wel so, dat die gesag wat die vrou as moeder het oor haar minderjarige kind alleen deur 'n bevoegde Regbank weggenoem sal kan word na bewys dat sy kennelik onbevoegd is om sodanige gesag te dra of uit te oefen."

In verband met die voorgenome *Wetsontwerp oor die Eiendom van Gehude Vroue* 1945 word die aanbeveling van die Kommissie deur die vergadering sonder teenstem aangeneem.

Wetsontwerp oor die Eiendom van Gehude Vroue.

Op die *Kieskollege vir die Kweekskool* word die volgende tien lede van die vergadering gekies: Ds. Ph. J. du Plessis, Dr. A. J. Wagener, Di. J. H. Steenkamp, C. H. Kruger, C. A. Beyers, J. A. Theron, J. S. Klopper, Dr. C. C. Nepgen, Di. S. G. Basson en P. J. B. Shaw.

Kieskollege vir Kweekskool gekies.

Die *Verslag van die Spesiale Kommissie oor Christelike Vakbonde* kom onder behandeling.

Christelike Vakbonde, Kommissieverslag.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE OOR CHRISTELIKE VAKBONDE.

HoogEerwaarde Heer en Broeders,

Volgens opdrag het u Kommissie Beskrywingspunte 73 en 74 (bls. 8) en Add. Bp. 45 (bls. 28) in behandeling geneem en ons het die eer om as volg te rapporteer:

1. *Die Ontstaan van Vakbonde.*—(a) Met die snelle industrialisering in sommige Europese lande onder die groot-kapitalistiese stelsel as gevolg van toenemende ontdekings op natuur-wetenskaplike gebied wat die natuurkrakte losgelaat het in belang van groot-skaalse produksie, het die kontras tussen kapitaal en arbeid, ryk en arm, werkgever en werknemer al groter afmetings aangeneem. In Engeland veral het die uitbuiting van die arbeider, veral deur vrou- en kinderarbeid, geweldige afmetings aangeneem.¹⁾ Deur die druk van die bedroewende levensomstandighede, en onder leiding van christelike filantropie en soms ook met medewerking van mensliewende groot-kapitalistiese maghebers, is die arbeidersklasse daartoe gedwing en gelei om hulself te organiseer in werkerverseniginge en sodoende hul lewe en belange te beskerm. Die eerste vakbonde het dan ook in Engeland ontstaan.

(b) Aangesien die vakbondstelsel ontstaan het om die maatskaplike en ekonomiese belang van die nie-besittende arbeidersklasse te bevorder en oor hul behoeftes 'n wakende oog te hou en waar moontlik by die werkgewers om beskerming en verbetering aan te dring, so moet hierdie nuwe ontwikkeling as 'n stap in die regte rigting gesien word, wat nuttige resultate kan oplewer. Die stryd het egter soms baie heftig geword aan-

¹⁾ Vide o.a. *The Life of Lord Shaftesbury* en *The Socialist Sixth of the World*.

gesien die winsmotief (die hoogste produksie teen die laagste koste) in die kapitalistiese stelsel veld gewen het en die werkgewers hulle ook in base-organisasies saamgesnoer het. Onder bestaande toestande kan dit dus nie anders as noodsaaklik en nuttig beskou word nie, dat werknemers hulself organiseer volgens die bedrywe wat hulle beoefen, d.w.s. in vakbond. Dit sou des te sterker aanbeveling verdien as die onderhandelings tussen werkgewers en werknemers op 'n gesonde en christelike wyse sou geskied.

2. *Die Vakbond op Suid-Afrikaanse Bodem.* — (a) Die vakbondstelsel is hieroor geplant van oorsee en het dus vir ons volk 'n vreemde smaak en het gevoldlik nie vertroue ingeboesem nie.

(b) Die vakbond is 'n stedelike verskynsel. Alleen daar waar groot getalle werkers van dieselfde bedryf saam gegroepeer kan word, daar vind die vakbondstelsel sy reg van bestaan. Ons volk was tot kort gelede by uitstek 'n landelike volk en ons stede volksvreemde stede, en gevoldlik het die vakbond in die stede ontwikkel sonder dat die Afrikanerwerker daar enige vorm of inhoud aan kon gee. Die Afrikanerwerker het dan ook in die begin meestal afsydig gestaan teenoor hierdie vreemde verskynsel. Hy was grotendeels onbekend met die felle stryd tussen werkewer en werknemer, kapitaal en arbeid.

(c) Met die toenemende industrialisering van ons land en die groei van ons stede, is daar gedurende die laaste 25 jaar 'n snelle verstedeliking van ons Afrikanervolk aan die gang. Namate ons land meer geindustrialiseerd raak na dié mate sal die getalle Afrikanerwerkers, lede van ons Kerk, in die stede en grotere dorpe aangroei en nodwendige ingetrek word in die bestaande vakbond.

(d) Dit word bereken dat daar reeds nagenoeg 200,000 Afrikanerwerkers en -werksters in die nywerhede van ons land betrokke is. Aangesien al hierdie werkers en werksters verplig is om aan te sluit as daar 'n vakbond vir hul bedryf bestaan, deur die geslotte geledere-beginsel, so word die aard van en lewensbeskouing in die vakbond van die uiterste belang vir Kerk en volk.

3. *Gevare wat die Vakbondstelsel inhou.* — Soos sake vandag in Suid-Afrika staan moet erken word dat die vakbond veral ten opsigte van die Afrikanerwerker en -werkster uiters gevaelike elemente inhoud.

(a) Die gevael bestaan dat dit vervreemding van die volksele in die hand werk. Die wortels van die stelsel lê in die vreemde. Dit word deur 'n vreemde lewensuitkyk beheers, en werk denasionaliserend, waardeur die kerklike en godsdienstige ankers van diegene wat daarin nooddgedwonge betrokke is, maklik losraak.

(b) Die kommunisme het 'n sterk houvas op die vakbond. Die Marxistiese kommunisme is by uitstek 'n stedelike en massa-verskynsel en wend hom veral tot die industriële werker. Die kommunisme vind sy vrugbaarste werkterrein onder die industriële werkers en werksters, wat met die toenemende verstedeliking van ons volk, meestal uit Afrikaners, lede van ons Kerk, bestaan. Hulle is van die platteland afkomstig en onbekend met die werkmetodes van die vakbondleiers, wat die gevael van kommunistiese beïnvloeding des te groter maak. Die werkerversband (deur die vakbond) neig om sterker te word as enige ander verband van bv. Kerk en volk. Die Afrikanerwerker en -werkster staan maar alte dikwels onder 'n volksvreemde werkewer en is dikwels genoodsaak om terwille van sy brood sy godsdienstige en nasionale gevoelens te verloën.

(c) Die kommunisme in S.A. is vir die werker en werkster gevaellik omdat dit alle kleurskeidslyne uitwis, en afstuur op volkome gelijkstelling tussen blank en nie-blank, en dit word toegepas in die vakbond. Verder is die rewolusionistiese gees en klassestryd-idee van die kommunisme vreemd en gevaellik vir die Afrikanerwerker en -werkster. Hulle is egter gedwonge om daarvan te behoort waar daar 'n vakbond bestaan as gevolg van die ooreenkoms tussen die werkversorganisasies en die vakbondleiers met die sg. geslotte geledere-beginsel.

4. *Bevindings.* — (a) Die vakbond as werkversorganisasie wat die belang van die werkvers moet behartig is nuttig en onder 'n kapitalistiese stelsel nodig.

(b) Vir die Afrikanerwerker is die vakbondstelsel soos dit in S.A. bestaan aan die een kant minder aantreklik, omdat hy hom nie daarin kan uitleef nie, en aan die ander kant gevaellik, omdat dit so sterk onder kommunistiese beïnvloeding staan en gevoldlik vervreemding van die geloof en die Kerk van die vaders, denasionalisering op taal- en kultuurgebied, en verlies van kleurgevoel in die hand werk.

(c) Die Kerk het groot belang by die vakbondswese, omdat so 'n groot getal van sy lede reeds in die industriële sentra werkzaam is en in toenemende getalle na die stede en grotere dorpe gaan om as werknemers hul brood te verdien.

(d) Die industrialisering van ons land kan nie gekeer word nie. In toenemende mate sal die Afrikaner verstedelik word. Die Kerk moet die Afrikanertrekker vergesel vanaf die land tot in die stad. Onmiddellike kontak moet met hom gemaak en behou word sodra hy hom in die stad kom vestig. Hy moet voel dat die Kerk in hom oral belangstel, nie net in sy kerklike lewe nie, maar ook in sy maatskaplike en beroepslewe. Gesinsverbrokkeling moet bestry word en die familie-, kerk- en volksverband versterk word. Soever enigsins moontlik moet gepog word om ons mense by volksgenote te laat werk. Ons streeve moet wees om as volk self werkewer vir ons eie mense te wees. Dit sal beteken minder negatiewe bekamping van die volksvreemde lewensbeskouing van die

kommunisme in die vakbonde en meer die gesonde positiewe uithouing van alle goeie kragte in die volkslewe self. Hier toe is die Kerk geroep. Veral moet kleiner gemeentes in ons stedelike gebiede beklemtoon word.

(e) Die Kerk moet tot 'n groter mate aktief belangstel in die werksamstandighede, beroepslewe en vakorganisasies van sy lede. Die geweldige vat wat volksvreemde elemente verky het is daaroor te wye dat huile aktief in hierdie sake belang gestel het en so is die skyn verwek dat hulle die eintlike kampvegters vir die belang van die arbeiders is.

(f) Die Kerk as instituut is nie geroep om self vakbonde te stig nie, maar die belangstelling van kerkweë is nodig, en die betekenis vir die Kerk is groot met betrekking tot die stigting van vakbonde of arbeidersvereniginge wat die volkseie handhaaf en op die christelike lewensbeskouing gegrond is.

5. Aanbevelings. — (a) Die H.E. Sinode verseker die Afrikanerwerker en -werkster in die nywerhede, fabrieke en sake-ondernehemings van ons groeiende stede en grotere dorpe, van sy oopregte belangstelling in hul persoon en werk, en bid hulle toe voorspoed op tydelike en geestelike gebied, standvastigheid in die geloof, en getrouheid aan die kosbare erfgoedere van die voorgeslag.

(b) Die Sinode betuig sy dank en waardering aan al die werkers en werksters, lede van ons Kerk, wat onder moeilike omstandighede as lede van volksvreemde vakbonde tog nog vasstaan by hul beginsels en geloofsoortuiginge en verseker hulle van die voorbidding en steun van die Kerk, en doen voorts 'n beroep op hulle om getrou te bly aan Kerk en volk as in hul eie hoogste belang en tot eer van God.

(c) Die Sinode verleen sy goedkeuring aan die stigting van vakbonde wat die volkseie eerbiedig, en gegrond is op ons christelike lewens- en wêreldbeskouing, en dra dit aan die A.A.K. op vir sy ernstige oorweging om namens die Kerk alle moontlike steun daaraan te verleen. Voorts doen die Sinode 'n beroep op die gemeentes om die A.A.K. van die nodige geldelike ondersteuning te verseker teneinde hierdie werk in belang van die Afrikanerwerker en -werkster in die stede en grotere dorpe te behartig.

(d) Die Sinode beveel sodanige christelike vakbonde by ons Predikante aan vir hul belangstelling, waar dit tot stand bring moet word of reeds bestaan in hul gemeentes.

(e) Die Sinode dra dit op aan Kerkrade om onderzoek in te stel na die behuising van Afrikanerwerkers en -werksters binne hul gemeentes en stapte te doen om medewerking toe te sê ten behoeve van hul beter behuising.

(f) Die Sinode moedig toekomstige predikante aan om gedurende hul voorbereidende studies besondere aandag te gee aan arbeidsvraagstukke en sosiale wetgewing om sodoeende op hoogte van die ingewikkelde vraagstukke te wees wanneer hulle later geroep mag word om die bediening in stede of grotere dorpe te aanvaar.

(g) Die Sinode ag dit noodsaaklik dat kennis gegee sal word van intrekkers van die platteland na die stede, en dra dit op aan Kerkrade om sover enigsins moontlik sodanige kennisgewing te rig aan die kantoor van die Christelik-maatskaplike Raad van die stad waarheen die intrekker voornemens is om te verhuis. Dit word verder opgedra aan die A.A.K. om 'n stelsel te ontwerp waardeur sodanige kennisgewing met die meeste spoed en doeltreffendheid kan geskied.

Met toebidding van die seën van die Heer,

U Dienswillige Dienaars en Broeders in Christus.

P. DU TOIT (Voorsitter).

G. W. KOORNHOF.

S. D. LE ROUX.

J. A. J. McDONALD (Scriba).

Punt 1 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 2, Vakbonde op S.A.-Bodem, word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 3, Gevare van die stelsel, word ook vir kennisgewing aangeneem.

Punt 4, Bevindings, word goedgekeur.

* *Punt 5.— Aanbevelings:*

Aanbeveling (a) word aangeneem.

Aanbeveling (b) word aanvaar.

Aanbeveling (c) word goedgekeur.

Aanbeveling (d) word aangeneem.

Aanbeveling (e) word aangeneem, met die verandering van „dra . . . op” tot „beveel . . . aan”.

Ontstaan van
Vakbonde.

In Suid-Afrika.

Gevare.

Bevindings.

Aanbevelings.

Belangstelling.

Dank aan
Werkers.

Stigting van
Vakbonde.

Behuising.

Studie arbeids-vraagstukke.

Kennisgewing van intrekkers.

Kommissie oor Rasverhoudings, Verslag.

Aanbeveling (f) word goedgekeur.

Aanbeveling (g) word aangeneem.

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie oor Rasverhoudings* word vervolgens behandel.

RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE OOR RASSEVERHOUDINGS.

U Kommissie het byeengekom en Beskrywingspunte No. 55, bl. 7 en No. 30, bl. 28, in behandeling geneem. Na deeglike bespreking is bevind dat die versoeke reeds, sover moontlik, beantwoord is deur die uitsprake van vroeëre Sinodes soos vervat in die Wetboek op pagina 172 onder die hoof „Kleurlinge” en op pagina 173 onder die hoof „Nagmaal.”

U Kommissie beveel dus aan dat ons by hierdie uitsprake sal volstaan.

G. DE C. MURRAY.
P. M. VAN HEERDEN.
D. P. LAURIE.
D. P. MALAN.
G. DE VOS.

Die rapport met sy aanbeveling word deur die vergadering geaksepteer.

Noodleniging Europese lande, Kommissieverslag.

Hierna word die *Verslag van die Tydelike Kommissie vir Stoflike en Geestelike Noodleniging in Holland en stamverwante lande* voorgelê.

VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE VIR STOFLIKE EN GEESTELIKE NOODLENIGING IN HOLLAND EN STAMVERWANTE LANDE.

Insake die opdrag van die H.E. Sinode om in verband met Punt 138 van die Verslag van die Moderatuur, 'n praktiese voorstel voor die vergadering te lê, wens u Kommissie as volg te rapporteer:

- (1) Al die stukke deur die Moderatuur ontvang en na ons verwys, o.a. die verslae van die *World Council of Churches*, Hoofkantoor, Genève, is behoorlik nagegaan.
- (2) Dit blyk dat daar in die onmiddellike behoeftes op geestelike gebied van Frankryk en België redelik goed voorsien is.
- (3) Dit kom u Kommissie verder voor dat die verwoesting van kerkgeboue en kerklike eiendomme in Nederland nie so groot is as wat verwag is nie. Daar word ook in dié verband effektiewe hulp uit Amerika verwag. Die afhanklikes egter van 'n aantal leraars wat in die stryd die lewe verloor het, verkeer in 'n onbenydenswaardige posisie.
- (4) Vir Duitsland en Finland, alwaar die Protestantse Kerk 'n sware stryd teen die kommunisme voer, word daar vir geestelike noodleniging nagenoeg nikks gedoen nie.
- (5) Die Ned. Geref. Kerk van Suid-Afrika het reeds — tot einde September — tot verligting van die stoflike nood in *Nederland*, die som van £7,447 4s. 4d. ingesamel. Behalwe hierdie hulp word vandag dwarsdeur die land en onder beskerming van 'n verantwoordelike kommissie, bygestaan deur plaaslike subkommissies (hoewel nie kerklike) 'n kruistog gevoer met die doel om fondse in te samel vir stoflike noodleniging in Holland, Frankryk en Duitsland.

U Kommissie wens die volgende aanbevelings te doen:

- (1) Dat ons Kerk 'n tweede poging moet aanwend vir noodleniging in die betrokke lande bo genoem, maar dat die gekollekteerde geldie bestee sal word uitsluitlik om in die geestelike nood van Protestantse-Kerke voorsiening te maak. In hierdie verband wil u Kommissie op die voorgrond die volgende stel:
 - (a) Hulp vir weduwees en wese van Predikante wat in Nederland tydens die oorlog omgekom het, en sonder middele agtergelaat is.
 - (b) Verligting van die geestelike nood in Duitsland en Finland, uitsluitlik in die Protestantse-Kerke.

- (2) Dat 'n spesiale kollekte in al die gemeentes sal geskied tussen Februarie en Mei 1946, en dat die Moderatuur deur middel van *Die Kerkbode* in 'n oproep die gemeentes sal aanspoor om die saak hartlik te ondersteun.
- (3) Dat die gekollekteerde geldte gelykop gedeel sal word ten behoeve van die drie genoemde sake, en gestuur sal word aan die hoofde van die Protestantse-Kerke in daardie lande, en om na hul goeddunke gebruik te word.

Vertrouende dat ons aan ons opdrag voldoen het, en met verskuldigde hoogagting,

A. D. LUCKHOFF
J. D. VORSTER (Scriba)
J. A. KRIEL
L. G. WIID
L. J. HEYNNS.

Punte (1) tot (5) word vir kennisgewing aangeneem.

Aanbeveling (1) (a) en (b) word aangeneem.

Aanbeveling (2) word ook aangeneem.

Spesiale Kollekte.

Aanbeveling (3) word ook besluit van die vergadering.

Ds. W. F. de Vos en Oud. H. J. Otto stel verder voor dat die Sinode besluit om die pogings van die Sentrale Noodlenigingskomitee by die Kerkrade aan te beveel. Die vergadering is dit eens daar mee.

Die vergadering aanvaar op voordrag van Ds. A. F. Louw staande die volgende voorstel as 'n onbestrede mosie:

„Onder die diepe besef van die ontsettende verwoesting wat deur die jongste wêreldoorlog aangerig is, sowel wat die onberekenbare skade aan materiële en kulturele waardes as die weergaloze vernietiging van kosbare menselewens betref — byname dié van honderdduisende weerlose vrouens en kinders — voel hierdie vergadering hom geroepe om in Naam van sy Meester, die groot Vredenvors en Stigter van sy Kerk op aarde, eenparig sy stem te verhef en met die diepste erns protes aan te teken teen:

„(a) die barbaarse wyse waarop hierdie oorlog van weerskante gevoer is, veral deur die grootskaalse lugaanvalle op digbevolkte stede en die aanwending van sulke onmenslike vernietigingswapens soos o.a. die V-2 en die atoombom, omdat sulke metodes van oorlogvoering nie alleen strydig is met die elementêrste begrippe van menslikheid, om van Christelikheid nie te gewaag nie, maar veral omdat die verdere volmaking van sulke duiwel se wâpens noodwendig moet uitloop op 'n algemene wêreldkatastrofe in die naaste toekoms;

„(b) die teregstelling van voormalige leiers van oorwonne volke as sogenaamde 'oorlogsmisdadigers', nie alleen omdat langs hierdie weg geen blywende wêreldvrede ooit geskep sal en kan word nie, maar veral omdat sodanige 'regspleging' enige Christenvolk onwaardig is en bowendien in lynregte stryd met die uitsprake van Gods Woord, soos o.m. duidelik blyk uit Rom. 12 : 19: Moenie julle wreke nie, geliefdes, maar gee plek vir die toorn; want daar is geskrywe: AAN MY KOM DIE WRAAK TOE, EK SAL VERGELD, spreek die HERE.

„(c) Voorts wil hierdie H.E. Vergadering sy innige deelneming betuig met sy geloofsgenote in Europa in die onherstelbare verlies van menselewens, en in die besonder in die onbeskryflike lyding in die algemeen. Hy verseker hulle van sy voorbidding in die bittere beproeing en smarte wat tans hul deel is. Hy bid hulle toe krag van omhoog en vertroosting van die God in Wie ons glo dat Hy die Syne ook in die

Sentrale Noodlenigingskomitee.

Protes insake die Oorlog.

Deelneming met geloofsgenote.

donkerste dae nie sal verlaat nie. Ons dink aan die woorde van die Apostel: Mag die God self van alle genade wat ons geroep het tot sy ewige heerlikheid in Christus Jesus nadat ons 'n kort tyd gely het, julle volmaak, bevestig en versterk en grondves."

Volkspiele,
Kommissieverslag.

Vervolgens dien die *Rapport van die Tydelike Kommissie insake Volkspiele*.

RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE INSAKE VOLKSPELE.

(Addisionele Beskrywingspunt No. 20.)

HoogEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie is van oordeel dat die HoogEerw. Sinode geroepe is om hom oor Volkspiele uit te spreek, nie net omdat twee Beskrywingspunte (*Add. Bp. 20*) daarom vra nie, maar veral omdat die Kerk hier te doen het met 'n saak wat werklik aktueel is en wat diep ingryp in ons volksontspanningslewe. Dit sal fataal wees as die Kerk weier om te waarsku teen gevare, of weier om die gewenste rigting aan te duï.

Uitgaande van die gedagte dat die asketiese ideaal vreemd is aan die Skrif en dat ons saam met Calvyn en ander Hervormers glo dat die natuurgegewe onsondig is, en in 'n verhewe kultuurtaak tot eer van God bearbei moet word, het u Kommissie soos volg geoordeel:

Die Christelike Kerk moet nie alleen die bestaansreg van lewensvreugde en vermaak erken nie, maar moet daadwerklik probeer om, waar in die wesentlike behoeftes van volksvrolheid, en met name gesellige verkeer, van die jong geslag voorsiening gemaak word, die lig van Gods Woord daar te laat val.

U Kommissie glo, dat solank as wat

enige spel volgens die Woord van God streng genormeer word,

die verhewe estetiese sin van die na God se beeld geskape mens daardeur bearbei word in die van Hom gegewe kultuurtaak, en

gemeenskaplike vreugdebetoon as gawe van die algemene genade van God geëerbiedig word,

solank mag niemand daarteen opkom sonder om hom teen die geopenbaarde wil van God te verset nie.

Getuienis: Wat ons ondersoek na Volksang en Volkspiele as kultuurvorm betref, het u Kommissie die geleentheid gehad om getuienis in verband met die saak te hoor, bv. dié van Dr. S. H. Pellissier (Direkteur van Onderwys van die O.V.S., en Voorsitter van die Uniale Raad vir Volkspiele), Dr. W. J. Pienaar (Hoof van die Opleidingskollege te Mombray, Voorsitter van die Wes-Kaaplandse Komitee vir Volkspiele) en andere, veral 'n aantal Predikante en Ouderlinge.

Doel en Organisasie: Die doel wat nagestreef word is volgens die konstitusie die aanleer, beoefening en uitbouing van Volksang en Volkspiele, en die opwekking van belangstelling daarin by die volk.

Die Uniale Raad vir Volksang en Volkspiele bestaan uit verteenwoordigers van vyf Provinciale Komitees. Op die Uniale Raad dien tans drie Predikante, een uit elk van die drie Hollandse Kerke.

U Kommissie het gevind dat daar by die Uniale Raad tot dusver 'n besliste streve bestaan om Volkspiele behoorlik te keur en te beheer. Die Uniale Raad besef die gevaar van ontaarding van die spele en daarom is in die konstitusie strenge bepalings neergelê, tewete:

- (1) Alle amptelike byeenkomste in erkende lokale moet in die drag geskied soos voorgeskryf.
- (2) Sterk drank word heeltemal belet.
- (3) Waar Volkspiele gespeel word, mag nie daarna gedans word nie of enige afwykende speelvorms beoefen word nie.
- (4) Grimering, gelakte naels, ens., pas nie by Volkspiele nie.
- (5) Leiers is verantwoordelik vir die nakom van bostaande reëls en die handhawing van die goeie orde in elke oopsig.

(6) Die laerkomitee moet dadelik optree teen wanpraktyke of enige persoon wat hom skuldig maak aan wangedrag of onordelikheid, en 'n rapport aan die wykskomitee doen oor die geval. Die wyksbond stuur op hul beurt 'n rapport oor alle gebeure betrekende Volkspele in hul wyk aan die Sentrale Komitee.

Die Uniale Raad onderskei baie beslis tussen Volkspele wat onder strenge beheer staan en die sg. Volksdanses wat sonder enige erkende beheer willekeurig beoefen word. By Volkspele bly die strewe om deur gesamentlike deelname en hartlike sang 'n vrolike atmosfeer te skep en om die aktiwiteit nie ander vorm as dié van doelbewuste spel te laat aanneem nie.

Ondanks al die bogenoemde feite, moet u Kommissie verklaar dat dit onder sy aandag gebring is dat daar op sommige plekke nie altyd behoorlike beheer uitgeoefen was nie. Daar mag moontlik verskeie redes daarvoor aangevoer word, maar die feit bly dat onder die naam van Volkspele soms afkeurenswaardige dinge voorgekom het. Dit word waardeer dat die beheerkomitees in gevalle waar wanpraktyke onder hul aandag gebring is, baie beslis en ferm opgetree het.

Ook is kennis geneem van die besluit van die Uniale Raad om eersdaags twee bekwame deskundiges deur die land te laat reis om alle plekke waar laers is te besoek, teneinde van afwykinge en besware kennis te neem en voorligting te gee.

Met die oog op die bogenoemde feite verlang u Kommissie dat die volgende besluit geneem moet word:

„Die Sinode weerhou hom daarvan om Volkspele as kultuurvorm, solank dit onder behoorlike toesig en volgens streng sentrale keuring beoefen word, sonder meer te veroordeel. Die vergadering wil egter baie beslis waarsku teen moontlike ontaarding van die spele, en verlang dus dat alle gesaghebbendes plaaslik sowel as andersins voortdurend 'n wakende oog daaroor sal hou.”

U Kommissie wil ook met beskeidenheid vra dat die Sinode een of ander kommissie verantwoordelik moet stel om spesiale navorsing te doen en deur geskrifte en rapport leiding te gee in verband met gesonde jeugvermaak. Genoemde kommissie kan dan ook in voeling bly met die Uniale Raad insake Volksang en Volkspele.

A. J. STALS (Voors.)
D. S. DU TOIT
D. W. DE VILLIERS
Z. B. LOOTS (Scriba).

Die vergadering aanvaar die eerste deel van die verslag met kennismassing, met skrapping egter van die vierde paragraaf, beginnende met „'n Kommissie glo . . .” tot „wil van God te verset nie”, en skrapping van die woord „onsondig” in die tweede paragraaf.

In verband met die Aanbeveling in die Verslag vervat, word die volgende voorstelle ingedien: Besluit.

Van Di. Z. B. Loots en D. J. Malan is die volgende voorstel afkomstig:

„Die Sinode weerhou hom daarvan om volkspele as kultuurvorm, solank dit onder behoorlike toesig en volgens streng sentrale keuring beoefen word, sonder meer te veroordeel.

„Die vergadering wil egter baie beslis waarsku teen moontlike ontaarding van die spele, en verlang dus dat alle gesaghebbendes plaaslik sowel as andersins voortdurend 'n wakende oog daaroor sal hou.”

Van Dr. K. W. Heese en Oud. W. A. van Schoor kom die eerste amendement:

„Die Sinode beveel volkspele as kultuurvorm aan, solank dit onder behoorlike toesig en volgens streng sentrale keuring beoefen word”, en verder word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

As tweede amendement dien Dr. D. R. Snyman en Ds. M. N. van Rensburg die volgende in:

„Aangesien die term 'volkspiele' 'n baie rekbare is, en dit uit die aard van die saak onmoontlik is om vas te stel wat presies daaronder begrepe is en wat later daaronder begrepe mag word, ag die Sinode dit nie gerade om verder te gaan as die Skriftuurlike standpunt wat die beginsels vir die Christelike lewe vir alle tye inhoud, nl. dat

- (1) die gelowige gebonde is om alleen deel te neem aan dinge wat hy tot Gods eer kan doen; en
- (2) dat die Christen nie van die wêreld is nie, en die wêreld nie mag liefhê nie, en dat hy selfs die skyn van die kwaad moet vermy.”

Aantekening in minderheid, Ds. H. E. du Toit.

Beide die amendemente word by die stemming verworp, en die voorstel word besluit van die vergadering.

Ds. H. E. du Toit vra aantekening dat hy in die minderheid gestem het.

Kommissie oor Roomse Kerk,
Verslag.

Die *Rapport van die Spesiale Kommissie oor die Roomse Kerk* word nou voorgelê.

RAPPORT VAN DIE SPESIALE KOMMISSIE OOR DIE ROOMSE KERK.

HoogEerwaarde Heer en Broers,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:

I. Insake die in die ban doen van die boek *The Roman Catholic System* van Dr. W. Hammond en die heruitsending in Suid-Afrika van 'n boodskap van die Pous van die Roomse Kerk (*Bp.* 11 en *bls.* 38, (100, 106); *bls.* 39, (116); *bls.* 70, (107)) is u Kommissie van ordeel dat die HoogEerwaarde Vergadering hom as volg sal uitspreek:

- (a) Die Sinode het met verbasing en ontsteltenis kennis geneem van die handelwyse van die betrokke owerhede wat:
 - (i) Die boek *The Roman Catholic System* van Dr. W. Hammond in die ban gedoen het nadat dit vir meer as vyftig jaar vryheid in Suid-Afrika geniet het.
 - (ii) Die Uitsaaidiens van en in 'n Protestantse land aangewend het vir die heruitsending van 'n boodskap deur die Roomse Pous.
- (b) Verder, die Sinode spreek sy diepe teleurstelling en afkeuring uit:
 - (i) Dat ons owerheid hom op dié wyse daartoe geleen het om in beskerming te neem en daardeur leerstellinge wat teen alle vryheidsbeginsels ingaan, rassegelykstelling beoog en indruis teen die godsdienstige gevoelens van ruim negentig persent van die blanke bevolking van Suid-Afrika.
 - (ii) Oor die diepe belediging en vernedering wat die Protestantisme en Leraars van ons Kerk aangedoen is deur ons owerheid, daarin dat 'n opdrag aan speurders gegee is om die betrokke boek van Hammond aan die Pastorieë op te eis.
- (c) Aangesien die tienduisende lidmate van die Afrikaanse Kerke deur hierdie onverklaarbare houding van die owerheid diep geskok is, so rig hierdie HoogEerwaarde Vergadering 'n dringende versoek aan die Regering om steeds die gevoelens van die Ned. Geref. Kerk in dié verband in ag te neem.
- (d) Met betrekking tot die in die ban doen van die boek *I Accuse the Priests and the Nuns of the Church of Rome*, van Dr. M. B. Shipsey, volgens 'n berig van September 11., rig die Sinode 'n belêefde versoek aan die Regering om volle besonderhede hieromtrent te verstrek.
- (e) Die Sinode betuig sy dank aan die Moderatuur, die Algemene Sinodale Kommissie en die Protestantse Vereniging van Suid-Afrika vir die tydige optrede en protest teen hierdie onverklaarbare handelwyse van die Regering.

II. Insake Add. Bp. 39 wil u Kommissie net met 'n paar syfers uit die *Southern Cross* van 17 Oktober 1945, die geweldige groei van die Roomse Kerk in Suid-Afrika gedurende die afgelope vyf-en-twintig jaar aantoon:

	25 jaar gelede.	Tans.
Kerke	408	1,321
Skole	474	1,563
Hospitale	10	59
Ander Inrigtings	15	247
Biskoppe	12	22
Priesters	317	881
Nonne	2,129	4,706
Monnike	324	602
Volgelinge	182,360	634,799

Verder wens u Kommissie te wys op die toenemende toegeeflikheid van die Regering teenoor die Roomse Kerk, veral gedurende die afgelope vier jaar, wat blyk onder meer uit:

- (a) Die opening deur 'n Kabinetsminister van 'n Roomse Katedraal in Kimberley (1941).
- (b) Die ontvangs deur die Eerste Minister van Aartsbiskop Spellman van Amerika (1943).
- (c) Die in die ban doen van die boek van Dr. Hammond (1943).
- (d) Die heruitsending van 'n boodskap van die Pous (1944), teenoor
- (e) Die verbod op die uitsaaidienste op Hervormingsfeeste.

Met die oog hierop, voel u Kommissie dat die Roomse Kerk 'n wesenlike gevaar geword het vir die Protestantisme en die geloofsvryheid van Suid-Afrika, en beskou u Kommissie dit noodsaaklik dat:

- (i) Die oorsake vir die vinnige uitbreiding van die Roomse Kerk en die verlies wat die Protestantisme daardeur ly, nagespoor sal word.
- (ii) Dat alle moontlike informasie insake uitbreiding en invloed van die Roomse Kerk ingewin en geordern sal word, sodat die Kerk gedurig op hoogte gehou kan word.
- (iii) Dat daar baie meer krag in ons Hervormingsfeeste moet gesit word.
- (iv) Publikasies in dié verband bevorder en versprei word om lede van ons Kerk te waarsku teen dié gevare.
- (v) Die vraag moet nagegaan word of ons die Doop van die Roomse Kerk nog kan erken of nie, en ook wat ons standpunt moet wees t.o.v. die optrede van die Roomse Kerk by die bevestiging van huwelike.
- (vi) Skemas op sub-ekonomiese basis moet ontwerp word om voorsiening te maak vir behoeftes soos dié aan tehuise vir moeilike meisies en vir haweloze kindertjies en aan kinderhospitale, losiesgeriewe vir jongmense in stede en sulke geriewe as wat die behoeftes van die kleurling- en naturellebevolking mag vereis.
- (vii) Beskikbare grond vir toekomstige uitbreiding van inrigtings, hospitale, ens., moet betyds aangekoop word.

III. *Aanbevelings*: Om bogenoemde behoeftes tegemoet te kom en die propaganda van die Roomse Kerk die hoof te bied, beveel u Kommissie aan dat:

- (a) Die Sinode 'n permanente Kommissie insake die Roomse Kerk sal benoem
 - (i) wat alle moontlike informasie sal insamel deur middel van vraestelle, tyd-skrifte, boeke, ens.
 - (ii) Dat hierdie Kommissie samewerking sal soek met (1) die ander Gefedereerde Kerke, en (2) met die Protestantse Vereniging van Suid-Afrika.
 - (iii) Dat aan die Kommissie die nodige fondse beskikbaar gestel word.

- (iv) Dat hierdie Kommissie te gelegener tyd voor elke Hervormingsfees sal vergader om die gegewens te koördineer en dit saam met 'n leidraad vir die viering van Hervormingsfees aan Predikante en Sendelinge stuur.
- (v) Dat die Kommissie ook alle moontlike wyse van positiewe optrede sal ondersoek.
- (b) Met die oog op die geweldige omvang van die bedrywighede van die Roomse Kerk asook van Sektes en ander afwykende geestesstrominge, wil u Kommissie dit aan die Hoog-Eerwaarde Vergadering in ernstige oorweging gee om die Raad van die Keike te versoek om in oorleg met die Noordelike Sinodes 'n Predikant af te sonder wat 'n diepgaande studie kan maak van die dwaalleer en bedrywighede van sodanige strydige strominge en die kerklike besture daaromtrent in te lig deur gemeentes te besoek, lektuur in dié verband te versprei en bydraes vir die werk te verkry. Die Sendinggemeentes moet hierby ingesluit word.
- (c) Ten slotte wil u Kommissie aanbeveel dat die Sinode sal toesien dat die volgende sake wat van fundamentele belang is in die bestryding van genoemde gevare, beklemtoon word :
 - (i) Dat gemeentes, waar enigsins moontlik, nie meer as 800 lidmate per Predikant sal wees nie.
 - (ii) Kategismusprediking moet met getrouwheid waargeneem en veral met die oog op bestryding van die Roomse dwaalleer ingerig word.
 - (iii) By kategetiese onderrig en met huisbesoek dien getrou klem gelê te word op die dwaalleringe van die Roomse Kerk en die Sektes.
 - (iv) Dat die inhoud van hierdie aanbevelings deur middel van die herderlike brief onder die aandag van die gemeentes gebring sal word.

Vertrouende dat ons aan ons opdrag voldoen het,

Met Verskuldigde Hoogagtig,

P. EKSTEEN (Voors.).

G. KIKILLUS.

J. S. LOOTS.

L. V. REX.

J. A. KRIEL (Scriba).

Optrede van
Owerheid wek
verbasing en
ontsteltenis.

Punt I, Bp. 11. — The Roman Catholic System:

(a), (b), (c) en (e) word goedgekeur.

(d) — *I Accuse the Priests, etc.,* word ook aangeneem.

Roomse Kerk,
Groei.

Punt II, Add. Bp. 39: Die punt word aangeneem, met uitsondering van (a) en (b) wat geskrap word.

Hierop verdaag die vergadering, na 'n dankgebed deur Ds. S. J. L. Marais.

Geresumeer en geteken op Woensdag 14 November 1945.

A. J. VAN DER MERWE, Moderator.

W. F. DE VOS, Assessor.

J. F. MENTZ, Actuarius.

JAC. J. MÜLLER, Scriba.

TWINTIGSTE SITTING.

Woensdag, 14 November 1945.

Ds. I. J. Viljoen lei die godsdienstige verrigtings. Hy laat sing Psalm 68 vers 9, lees Johannes 20 vanaf vers 19, en spreek oor die woorde „Vrede vir julle” in vers 19. Enige gebede volg, waarna Ges. 49 vers 4 as slotsang aangehef word.

Die Notule van die Neentiende Sitting word geresumeer, en na enige wysiginge goedgekeur en geteken.

Dr. Jac. J. Müller lê sy bedanking as Scriba Synodi op tafel, met die oog op sy benoeming as hoogleraar aan die Teologiese Kweekskool. Die Scribaat sal vakant wees vanaf 15 November 1945.

Die vergadering aanvaar die bedanking met leedwese, en met dank aan die Scriba vir sy toegewyde arbeid.

Kommissie No. 30, Jeugarbeid, word verwys na die Kommissie vir die benoeming van Kommissies om die getal lede te reduseer tot vyf, volgens Sinodale besluit.

Die *Rapport van die Spesiale Kommissie oor die Roomse Kerk* kom weer ter tafel.

Punt II. Di. P. Eksteen en G. J. Barnardt stel voor:

„Die H.E. Sinode neem die hele No. II van die Kommissie oor die Roomse Kerk vir ernstige kennisgewing aan, en vestig veral die aandag op Punt 5 met betrekking tot die doop en huwelik:

„(a) Aangesien die doop van die Roomse Kerk 'n onbybelse en bygelowige leer bevat, so besluit die H.E. Vergadering sodanige doop nie te erken nie.”

As amendement stel Di. J. F. Mentz en F. S. Malan voor dat die kwessie van die erkenning van die Roomse doop verwys word na die Leerkommissie vir ondersoek en rapport.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Punt III. Aanbevelings: Di. J. A. Kriel en F. W. Liebenberg stel voor die aannname van die *Aanbeveling III (a) (i)—(v)*.

Die vergadering verenig hom daarmee.

As Kommissie insake die Roomse Kerk word benoem: Dr. D. R. Snyman, Di. P. Eksteen, J. A. Kriel en D. J. Malan, Jnr.

Voorts aanvaar die vergadering ook nog die volgende voorstel van Dr. D. R. Snyman en Oud. D. A. Viljoen:

„Na III (a) (v) word die volgende nuwe paragraaf ingevoeg:

„(vi) Die Kommissie sal veral ook aandag gee aan dagskool-leerboeke wat ondermynend van die Protestantisme is, en sodanige boeke onder die aandag van die betrokke onderwysowerheid bring.”

Aanbeveling III (b) word verwys na die Raad van die Kerke.

Aanbeveling III (c) word vir kennisgewing aangeneem.

Scriba Synodi.
Dr. Müller bedank

Jeugraad. Getal
lede te verminder

Roomse Kerk.
Verslag Spesiale
Kommissie oor.

Doop. Erkenning
van.

Permanente
Kommissie insake
Roomse Kerk.

Dagskool-
leerboeke.

Aanstelling
predikant i.v.m.
bestryding
Roomse gevaar.

Wyse van
bestryding.

Roomse Kerk,
Toegeeflikheid
van Regering aan.

Dr. D. R. Snyman en Ds. P. Eksteen dien nog die volgende voorstel in, wat deur die vergadering aanvaar word:

„Die Sinode van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika het met ontsteltenis en verontwaardiging kennis geneem van die toenemende toegeeflikheid van die Regering teenoor die Roomse Kerk, veral gedurende die afgelope jare, wat blyk onder meer uit:

„(a) Die in die ban doen van die boek van Dr. Hammond (1944), wat gelukkig weer opgehef is.

„(b) Die heruitsending van 'n boodskap van die Pous (1944).

„Die Sinode wil met beskeidenheid maar met groot erns onder die aandag van die Regering bring die feit dat die Roomse geen vyf persent van die bevolking van Suid-Afrika verteenwoordig nie, en dus uit 'n numerieke standpunt beskou, die toeskietlikheid van die Regering in geheel nie regverdig nie.

„Verder, soos bekend uit die geskiedenis, was die Roomse Kerk die groot vervolger van die Protestantisme en het hy nie gaeaarsel om geweld te gebruik as hy daartoe in staat was nie.

„Die Roomse Kerk vra 'n verdraagsaamheid wat hy self nie bewys in lande waar hy in die meerderheid is nie. Dis 'n welbekende feit dat die Rooms-Katolismus na die verowering van Abessinië, Protestantse sendingwerksaamhede (sommige waarvan meer as 'n honderd jaar oud was), stopgesit het.

„Suid-Afrika is aangelê deur Protestante en het spoedig as 'n toevlugsoord gedien vir 'n deel van die Protestante wat hul land moes verlaat as gevolg van Rooms-Katolieke vervolging, getuie die aankoms van die Hugenote alhier. Suid-Afrika is 'n Protestantse land en wil 'n Protestantse land bly.

„Die Sinode versoek die Regering dus eerbiediglik om af te sien van sy beleid van toegeeflikheid teenoor die Roomse, en wil die vertroue uitspreek dat dinge soos dié wat hierbo genoem is, nie weer sal geskied nie.

„Hierdie besluit sal onder die aandag van SyEdele die Eerste Minister gebring word met die versoek dat die inhoud daarvan ook onder die aandag van die Regering as geheel sal gebring word.”

Hiermee is die verslag oor die Roomse Kerk afgehandel.

Leerkommissie,
Verslag.

Die *Verslag van die Spesiale Leerkommissie* is nou op tafel.

VERSLAG VAN DIE SPESIALE LEERKOMMISSIE.

HoogEerw. Heer en Brs.,

U Kommissie wens as volg te rapporteer:

1. By die oorweging van ingewikkelde leerstellige vraagstukke het die Kommissie dit as 'n behoefte aangevoel dat die H.E. Sinode daartoe sal oorgaan om 'n *Permanente Leerkommissie* waarop die Professor in Dogmatiek sal sitting hê, aan te stel met die oog op bestudering van bepaalde leerkwessies wat deur die Sinode na hom verwys mag word en om die Sinode met 'n verslag en advies te dien.

2. *Bp. 15 (a):* In antwoord op die vraag of „die Jode die uitverkore volk van God is”, wil u Kommissie antwoord dat die gelowiges van alle tye die uitverkore volk van God is, die geestelike „Israel van God” (Rom. 2 : 28, 29; Gal. 4 : 20—26; Fil. 3 : 3; Hebr. 8 : 8—10; Gal. 6 : 16). (Vgl. Handelinge Raad van die Kerke 1941, p. 94.)

(b) Die Kommissie is van oordeel dat die „British Israel”-Beweging 'n sektariese dwaling is wat op geen enkele skriftuurlike beginsel rus nie, en verwys na die uiteensetting van die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke van die Raad van die Kerke (Handelinge 1943, pp. 55 e.v.).

3. *Bp. 27:* U Kommissie het kennis geneem van die feit dat die Raad van die Kerke bepaalde veranderinge in die Apostoliese Geloofsbelofte oorweeg het, en die lesing „neergedaal ter helle” aanbeveel (Handelinge 1943). Ook in 1945 het die Raad van die Kerke veranderinge oorweeg en aanbeveel, maar daar die vraagstuk van die interpunksie verwys is na die Kommissie van Revisie vir die Liturgiese Geskrifte van ons Kerk, beskou die Kommissie hierdie saak as nog hangende en berus voorlopig daarin. (Handelinge Raad van die Kerke 1945, p. 9, 121).

4. *Bp. 28 en Addisionele Bp. 22:* Hierdie Beskrywingspunt bring onder aandag van die H.E. Sinode die vraag na die Skriftuurlike gronde vir die private bediening van die Heilige Sakrament van die Nagmaal. Gedurende die afgelope jare het hierdie vraag meermale die belangstelling van die Kerk geniet (vgl. *Die Kerkbode*, Sept. 1943 en Jan. 1944 asook die besondere aandag van die Ring van Uitenhage in 1943).

U Kommissie het gelet op die volgende oorwegings:

- (a) Daar is geen skriftuurlike gronde vir die private bediening van die Heilige Nagmaal nie; intendeel die Heilige Skrif lê steeds nadruk op die feit dat die Nagmaal as 'n gemeenskapsmaal bedien moet word en wel daar waar die gemeente as sulks vergader is (1 Kor. 10 : 16, 17).
- (b) Die ou Gereformeerde Kerk het steeds die grootste nadruk gele op die noodsaaklikheid om die Nagmaal te bedien in die vergadering van die gelowiges (Synode van Dordrecht 1574, Den Haag 1578, Middelburg 1581, Dordrecht 1618—'19), en het daarmee die private bediening van die Nagmaal selfs aan krankes afgeraai om so doeltreffend die Roomse bygeloof te bestry.
- (c) Gereformeerde teoloë het dan ook steeds nadruk gele op die gesonde skriftuurlike beginsel i.v.m. die Heilige Nagmaal en waarskuwende uitsprake teen die private bediening van die Nagmaal laat hoor (Voetius: Pol. Eccl. I, p. 758, Bavinck: Geref. Dogm. IV, p. 619).
- (d) Ook die Formulier vir die Nagmaal gaan uit van die veronderstelling dat die gemeente as sulks aanwesig is by die lees daarvan.
- (e) Ook het u Kommissie gelet op getuienis dat aansoeke om private bediening van die Nagmaal dikwels kom van diegene wat dit versuim het gedurende die jare toe hulle wel in geleentheid was om dit te gebruik.

Aanbevelings:

Met die oog op bogenoemde oorwegings wens u Kommissie aan te beveel:

- (1) Dat die H.E. Sinode hom onomwonne uitspreek teen die private bediening van die Nagmaal en Kerkrade daaraan herinner dat, volgens die Woord van God, die Heilige Nagmaal alleen pas in die boesem van die gemeente, waar dan ook die voorbereiding geskied het en die Woord van God bedien is.
- (2) Die Sinode verklaar as beleid dat die Heilige Nagmaal alleen by wyse van hoë uitsondering aan bejaardes en krankes, wat dit in die verlede gebruik het, bedien mag word op voorwaarde dat (a) vooraf telkens daarom by die Kerkraad aansoek gedoen word, (b) dit steeds op dieselfde Sondag, indien moontlik, waarop die Nagmaal bedien word, sal plaasvind, (c) die bediening altyd die vorm sal aanneem van 'n korte erediens, (d) geen nuwe aansoeke toegestaan sal word nie.
- (3) Die Sinode spreek dit as sy begeerde uit dat hierdie gebruik geen aanmoediging sal ontvang en spoedig in onbruik sal geraak.

5. *Bp. 23 (Addisioneel):* Die Kommissie wens aan te beveel dat hierdie Beskrywingspunt verwys word na die Leerkommissie om deeglik daarop in te gaan.

6. *Bp. 45:* Hierdie Beskrywingspunt is verwys na die Tydelike Kommissie m.o. die aanbevelings van die Raad van die Kerke.

7. *Bp. 60:* U Kommissie is van oordeel dat so min moontlik op hierdie stadium gesê sal word oor die s.g. Nuwe Protestantse Kerk (die s.g. De Vos-beweging) en verwys na die literatuur deur die Kerk in Transvaal en die O.V.S. daaroor gepubliseer, verkrybaar by die S.A.B.V.

8. *Bp. 96:* Met betrekking tot die Vrye Christelike Gereformeerde Kerk, wens u Kommissie aan te beveel dat die H.E. Sinode die skrywe van hierdie Kerk alleen vir kennisgewing aanneem.

9. Met betrekking tot die uitleg wat gevra word van Art. 52 (b) van die Wette en Bepalings, is u Kommissie van oordeel dat

- (a) die volgorde by die Doop van Volwassenes soos die Algemene Sinodale Kommissie dit aangee (vgl. *Skema van Werksaamhede*, p. 58), nie aanbeveel kan word nie en wel om die volgende redes:
- Aanneming en voorstelling is volgens die woordverklaring van ons Kerkwet één handeling wat nie geskei kan word deur 'n ander liturgiese handeling nie (p. xii).
 - Die Doopsformulier vir Volwassenes gaan uit van die veronderstelling dat die „openlike belydenis” reeds by die doop afgelê is (vgl. Vraag 5).
- (b) U Kommissie is van oordeel dat die juiste volgorde by die doop van volwassenes as volg is: *katkisasie* (d.i. onderwys in die christelike leer), *aanneming* (d.i. onderzoek na kennis van die christelike leer en geloofsoortuiginge), *voorstelling* (d.i. bevestiging voor die gemeente) en *doop, sodat, in geval van volwassenes, nie die voorstelling nie, maar die doop die liturgiese handeling voltooi.*

Die vraag of die openbare voorstelling as 'n aparte liturgiese daad dan wel as inbegrepe by die doop beskou moet word, beskou die Kommissie as van geen wesenlike belang nie en laat dit oor aan die vryheid en keuse van die bedienaar van die doop.

10. U Kommissie het gelet op die feit dat volgens Artt. 52 en 58, kinders tussen 7 en 16 jaar nie gedoop mag word nie, en wil by die H.E. Sinode aanbeveel om hierdie saak na die Leerkommissie te verwys om onderzoek te doen na die gronde hiervoor en by die volgende Sinode verslag te doen.

Met Verskuldigde Hoogagtig,

S. H. ROSSOUW (Voors.).
C. C. NEPGEN.
F. J. M. POTGIETER.
W. S. CONRADIE.
T. N. HANEKOM (Scriba).

Permanente
Leerkommissie.

Punt 1 word vir kennismeting aangeneem, aangesien 'n Leerkommissie reeds benoem is.

Jode, Uitverkore
volk?
„British Israel”.

Punt 2, Bp. 15, word aangeneem.

Geloofsbelijdenis.

Punt 3, Bp. 27: Op voorstel van Dr. C. C. Nepgen en Dr. Jac. J. Müller besluit die vergadering om die lesing „neergedala ter helle” in die Apostoliese Geloofsbelijdenis te aanvaar, soos deur die Raad van die Kerke aanbeveel.

Nagmaal, Private
bediening.

Punt 4, Bp. 28 en Add. Bp. 22.—Private Bediening van Avondmaal: Di. D. L. Steyl en T. N. Hanekom stel voor dat die aanbeveling van die Leerkommissie besluit word van die vergadering.

As amendement stel Dr. D. R. Snijman en Oud. Ds. D. du P. Steyn voor dat in *Aanbeveling 2* die woorde „wat dit in die verlede gebruik het”, geskrap en vervang word deur die woorde „wat dit innig begeer.”

As tweede amendement word voorgestel deur Di. D. F. van der Merwe en A. F. Louw dat *Punt 4, Aanbevelings (2) en (3)* geskrap word.

As derde amendement word voorgestel deur Di. D. J. Malan en P. A. de Wet dat *Aanbeveling 2 (d)* geskrap word.

Die voorstel word besluit van die vergadering, terwyl al die amendemente verwerp word.

Punt 5, Add. Bp. 23, word deur die vergadering aanvaar.

Heilsorde,
Wedergeboorte.

Punt 6, Bp. 45, is reeds in die vorige sitting afgehandel.

Nuwe
Protestantse
Kerk.

Punt 7, Bp. 60: Hierdie aanbeveling word aanvaar.

Vrye Christelike
Gereformeerde
Kerk.

Punt 8, Bp. 96, word deur die vergadering aanvaar.

Punt 9 — Doop van Volwassenes: Di. J. F. Naudé en T. N. Hanekom stel voor die aanname van die advies van die Kommissie.

Doop van Volwassenes.

As amendement stel Di. Jac. Conradie en W. F. de Vos voor dat dié punt vir vollediger advies verwys word na die permanente Leerkommissie.

Die amendement word besluit van die vergadering.

Punt 10 word besluit van die vergadering, en die saak verwys na die Leerkommissie vir rapport.

Doop bo 7 jaar oud.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Die volgende voorstel in verband met *Volkspele* dien ook nog voor die vergadering:

Volkspele.

„Die H.E. Sinode dra dit op aan die Kommissie vir Jeugarbeid om in die *interim* spesiale navorsing te doen en deur geskrifte aan die jeug en rapport aan die volgende Sinode leiding te gee i.v.m. gesonde jeugvermaak, en om ook in voeling te bly met die Uniale Raad insake Volksang en Volkspele.”

Dit word aanvaar.

Die *Tweede Rapport van die Tydelike Opvoedingskommissie* word vervolgens voorgelê.

Opvoedings-kommissie,
Tweede Verslag.

TWEEDE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE OPVOEDINGSKOMMISSIE.

Die H.E. Moderator Sinodi,

HoogEerw. Heer,

INSAKE LEERPLAN VIR GODSDIENSONDERRIG OP SKOOL.

U Kommissie wil graag die volgende memorandum aangaande die leerplan vir godsdiensonderwys in ons skole aan u voorlê ter oorweging van die H.E. Sinode.

1. *Waardering:* U Kommissie het met waardering en dankbaarheid kennis geneem van die instelling van hierdie leerplan, en vertrou dat dit daadkragtig uitgevoer sal word. (Sien besluite van die Sinode geneem by die Elfde Sitting op voorstelle Di. P. J. Els—J. D. Conradie en Di. Stals—Koornhof.) Ons waardeer ook dat die Onderwysdepartement in die opstel van die leerplan saamgewerk het met ons Sinodale Opvoedingskommissie (*Skema van Werksaamhede*, pag. 80).

2. - *Beoordeling van die Leerplan:* Na ons oordeel is die leerplan besonder gelukkig en gepas opgestel. Dit bied vir eers 'n deurlopende kursus in Bybelgeskiedenis vir die laerskool aan. Dan word dieselfde veld in die hoërskool herhaal, maar nou word daar grondiger op die saak ingegaan. Die kursus bied 'n skema vir sistematiese behandeling van die Bybelkennis wat vir ons skoolgaande jeug van onskatbare waarde kan wees, en waarin ook die hoofwaarhede van Gods Woord op eenvoudige wyse uiteengesit en beklemtoon word.

Ons is van oordeel dat enige kind wat hierdie kursus deeglik deurloop het, 'n kosbare grondslag in Bybelkennis sal besit, waarop veral die Katkikasiewerk met vrug gebou kan word.

3. *Bedenkinge:* Ons moet egter ook wys op moontlike bedenkinge en gevare wat by die uitvoering van die leerplan mag opkom.

- Deur wie en op hoedanige wyse sal hierdie kursus in ons skole doseer word? Uit die aard van die leerplan en die rooster van werksaamhede, sal daar in die praktyk net een moontlikheid wees, nl. dat elke klasonderwyser(es) dit in sy (haar) eie klas sal doen. Nou is die vraag dadelik of al ons onderwysers(es) die nodige toerusting vir hierdie gespesialiseerde werk besit. Verder is dit vir elke onderwyser(es) moontlik om op grond van gewetensbesware te weier om die werk te doen. (Die Ordonnansie maak daarvoor voorsiening.)

- (b) Die probleem van kinders behorende aan verskillende kerke, ontstaan ook hier, alhoewel dit in die geval van ons Afrikaanse Kerke nie so 'n groot beswaar is nie, daar ons geloof en belydenis wesenlik dieselfde is. Waar kinders egter uit huisgesinne van sekte-gesindes kom, kan daar moeilikhede ontstaan. Dit bly egter altyd vir sodanige ouers vry om te versoek dat hul kinders nie deel het aan godsdiensonderrig op skool nie.

4. *Praktiese Wenke:* Hierdie omstandighede, sowel as die moontlikhede van hierdie leerplan vir ons as Kerk, maak dit nodig om ons houding teenoor die saak duidelik te stel, en veral by die praktiese uitvoering daadkragtig op te tree. By so 'n optrede kan o.a. aan die volgende gedink word:

- (a) Samewerking tussen kerk en skool. Die plaaslike Predikant(e) kan in hierdie saak nou saamwerk met die skoolhoofde van alle skole waarin merendeels Afrikaanse kinders skoolgaan.
- (b) Doeltreffende toerusting van die onderwysers(es). Hier dink ons aan die hou van normaalklasse waar die plaaslike Predikant(e) aan die onderwysers raad en wenke in verband met die kursus kan gee. Verder kan geskikte boeke as handboeke aanbeveel word, en 'n geestelike naslaanboekery kan by elke skool ingerig word. Hieronder val ook die aanbeveling van geskikte handboeke wat mettertyd deur kerklike medewerkers geskryf en uitgegee sal word.
- (c) Waaksamheid teen afwykings van die letter en die gees van die Ordonnansie. Ons dink hier aan skole wat nie die kursus invoer nie, onderwysers wat die werk nie in die regte gesindheid doen nie, voorstellings van Bybelwaarhede wat nie juis is nie, ens.
- (d) Samewerking met die ouers. Hier sou dit kostelik wees indien die ouers in hul huisgodsdien kon aansluit by die lesse van die kinders op skool.
- (e) Samewerking met die jeugverenigings, veral in soverre hierdie verenigings hul voorgeskrewe Bybelstudie kon laat aanpas by die skoolkursus.
- (f) Samewerking met die Sondagskool. Hier kan die memoriseer van Skrifgedeeltes, die maak van Bybelmodelle, en die gebruik van prente en illustrasies in die Sondagskool die werk van die dagskool aanvul.

5. *Samenvatting:* U Kommissie is van oordeel dat die instelling van hierdie leerplan 'n geleentheid bied vir die koördinering van die Godsdiensonderrig van ons skoolgaande jeug waarvan ons as Kerk tenvolle gebruik moet maak. So sal ook langs 'n positiewe samewerking tussen Kerk, skool, jeugverenigings, Sondagskool en huisgesin, die moontlike gevare verbonde aan hierdie saak afgeweер kan word.

Met Verskuldigde Hoogagting,

P. DE V. GROBBELAAR (Voors.).

J. D. VORSTER.

J. G. VAN JAARSVELD.

K. W. HEESE (Scriba).

Leerplan vir
godsdien-
sonderwys.

Punte 1 en 2 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 3 word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 4 — Wenke: Die punt word aanvaar soos deur die Kommissie gestel.

Punt 5 word aangeneem.

Hiermee is die Verslag afgehandel.

Vrymesselary.
Kommissieverslag.

Die *Rapport van die Tydelike Kommissie insake Vrymesselary* word nou behandel.

RAPPORT VAN TYDELIKE KOMMISSIE INSAKE VRYMESSELARY.

HoogEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie het sy aandag gegee aan die volgende stukke:.....

1. Bpp. 65, 95 en 99 (laasgenoemde twee Punte na aanleiding van die brieve van die Dunedin-Losie, Cradock, en van br. Ouderling J. A. van Zyl Bruwer, Robertson).

2. Verslag van die Kommissie oor Vrymesselary, Acta 1940.

3. 'n Oorsig van die Verslag van die Sinodale Kommissie van die N.G. Kerk oor Vrymesselary, 1942. ('n Verweerskrif uitgegee deur vier groot Meesters van Suid-Afrikaanse Konstitusies.)

4. Antwoord op hierdie Verweerskrif deur 'n Interim Kommissie benoem deur die Moderatuur.

5. 'n Aantal boeke oor die onderwerp.

Ook het u Kommissie getuienis ingewin van 'n afgevaardigde br. Ouderling op die Sinode wat na 'n lidmaatskap van 30 jaar uit die Vrymesselary getree het. Verder het sommige lede van u Kommissie informele gesprekke gehad met twee aktiewe Vrymesselaars, albei lede van die N.G. Kerk, een 'n dienende Ouderling in 'n voorstedelike gemeente.

AANBEVELINGS: Na deeglike bespreking van die beskikbare gegewens wens u Kommissie die volgende aanbevelings te doen:

- (1) Die H.E. Sinode versek die Raad van die Kerke om 'n wetenskaplike ondersoek in te stel na die wese van Vrymesselary met spesiale verwysing na vraagstukke wat in die Gefedereerde Kerke in verband daarom voorkom, soos bv. die wenslikheid dat Vrymesselaars gekies sal word tot kerkraadslede al dan nie.
- (2) Hangende die advies van die Raad der Kerke word die besluite van die Sinode van 1940 insake Vrymesselary gesuspendeer.

U Dienswillige Dienaars,

S. F. WEICH (Voors.)
O. A. CLOETE.
F. J. HAY.
D. J. W. WIUM.

Kaapstad,
9 November 1945.

MINDERHEIDSRAPPORT INSAKE VRYMESSELARY, BPP. 65, 95 EN 99.

HoogEerw. Heer en Broeders,

Vrymesselary,
Minderheids-
verslag.

Hiermee wens ek beskeidenlik by die Sinode aan te beveel:

- (1) Aangesien die Kommissie i.s. Vrymesselary vir die H.E. Sinode van 1940 'n deeglike verslag voorgelê het aan die vergadering, wat aanvaar was, en aangesien die Verweerskrif van die Vrymesselaars ('n Oorsig van die Sinodale Kommissie van die N.G. Kerk (Kaapland) oor Vrymesselary) op geen kardinale punt die Verslag van 1940 afdoende weerlê nie, en die feite dus nog onveranderd bly staan, so handhaaf die H.E. Sinode die Verslag van 1940 met sy besluite daaromtrent geneem.
- (2) Verder dat die H.E. Sinode aan S.A.B.V. opdra ter voorligting van die lede van sy Kerk die volgende te publiseer, t.w.,
 - (a) die Interim Verslag, antwoord van Dr. G. T. T. Kikillus op die Verweerskrif van die Vrymesselaars;
 - (b) die Wese van die Vrymesselary deur D. J. van der Merwe—'n Tesis wat goedgekeur was deur Professore van die Teologiese Kweekskool (Stellenbosch) vir die M.Th.-graad.

Met Verskuldigde Hoogagtig,

Die uwe in Christus,

P. H. COETZEE.

Kaapstad,
9 November 1945.

Bylae tot Minderheidsrapport.

INTERIM RAPPORT I.V.M. VRYMESSELARY.

Kan 'n Gelowige in Jesus ook Vrymesselaar wees?

Vir ons vorige Sinode het ons op versoek van die Moderatuur van ons Sinode 'n stuk opgestel in verband met die Vrymesselary. Dit was as gevolg van 'n sekter Beskrywingspunt, nl. of 'n Vrymesselaar ook kerkaadslid van ons Kerk mag wees. Hierdie stuk is deur die Sinode aangeneem en goedgekeur, en twee aanbevelings was aan die hand gedoen, nl.

(1) „Dat die H.E. Sinode 'n beroep op sulke lede van ons Kerk sal doen om, terwille van Jesus Christus en sy evangelie, en terwille van ons volk, te bedank as lede van die Vrymesselary, en alleen met die geloofsgenote in Christus 'n heilige gemeenskap sal vorm tot eer van ons Here Jesus Christus, tot uitbreiding van Gods koninkryk en tot heil van ons volk.”

was deur die vergadering goedgekeur, en aanbeveling

(2) „Dat die H.E. Vergadering sal besluit dat in die toekoms geen Vrymesselaar tot enige kerklike amp sal gekies of aangestel word nie”,
was deur die Sinode as volg gewysig en aangeneem:

„Dat dit uiters wenslik is dat in die toekoms geen Vrymesselaar tot enige kerklike amp gekies of aangestel sal word nie”. (Sien Acta 1940 bl. 341).

'n Antwoord van Vrymesselaarskant is gegee teen hierdie besluit van die Sinode. Hulle het 'n stuk opgestel „n Oorsig van die Verslag van die Sinodale Kommissie van die N.G. Kerk (Kaapland) oor Vrymesselary”. 'n Kopie hiervan is gestuur aan die Sin. Kom, en op versoek van laasgenoemde is 'n antwoord opgestel deur die Kommissie wat benoem was in verband met die Vrymesselary. Hierdie antwoord het ons breedvoerig gemaak veral met die doel om soveel moontlik aanhalings uit gesaghebbende geskrifte deur Vrymesselaars te gee. Die Sin. Kom, egter het ons versoek om terwille van die tekort aan papier die antwoord te verkort tot 'n derde of 'n kwart. Dit het ons gedoen hoewel onder protes, daar ons gevoel het dat die krag van ons redenasies veral daarin steek dat ons soveel moontlik aanhalings uit hul werke vir u voorlê. Hierdie verkorte verslag bied ons u aan hieronder, onder die titel: *Kan 'n Gelowige in Jesus ook Vrymesselaar wees?*

Hierdie vraag het baie mense van ons Kerk in twyfel gebring, veral omdat daar Vrymesselaars is wat ons jongmanne aanraai om by die losie aan te sluit. Ook word vir hulle gesê dat Predikante van ons Kerk in die verlede Vrymesselaars was, en dat vandag baie Predikante van ander kerkgenootskappe dit nog is. Ook word vir hulle voorgehou dat die Vrymesselary nie teen die Christelike Geloof gekant is nie, maar simpatiek is, en dat die twee maklik met mekaar kan saamwerk. Daar word ook gewys op sekere voordele wat geniet word deur die wat Vrymesselaars word: invloed van hoër beampies wat agter hulle sal staan, deelname aan opvoedingsfondse en hospitaalfondse ens. En die gevolg is dat baie van ons seuns, verblind deur hierdie dinge, hulself inlaat met 'n saak wat beslis vyandig is teen Christus, en sy Kerk en koninkryk.

(1) Die Ontstaan van die Vrymesselary.

Baie opinies is hieroor uitgespreek deur Vrymesselaars: twaalf of meer teorieë word aan die hand gegee. Waaroor alle Vrymesselaars egter saamstem, is dat die Vrymesselary van die begin af bestaan: Pike, bld. 18, een van hul groot manne sê: „In its symbolism which, and its spirit of brotherhood are its essence, Freemasonry is more ancient than any of the world's living religions”. Newton, bld. 233, sê: „Older than any living religion, the most widespread of all orders of men. It is the spiritual descendant of the great ancient orders”.

Die Vrymesselary staan dus nie op Bybelse bodem nie, maar is verwant aan en afkomstig in sekter mate van die ou heidense gelowe en bygeloewe.

Van die begin was daar onder die mensdom twee rigtings: die een wat sy eie sondige gang gegaan het, die heidendorp; en dan die ander rigting van geloof in God soos geopenbaar deur sy profete en deur Jesus Christus.

Hierdie laaste—geloof in Jesus—word heeltemal deur die Vrymesselaars opsy gestoot. Hulle wil nikks weet van Gods geopenbaarde wil in die Bybel nie, nikks van Jesus Christus, die belooфde Messias nie, nikks van die saligheid deur geloof in sy soendood nie. Hulle beroem hulle daarop dat hulle nie-christene is, weg van Christus, die Weg, die Waarheid en die Lewe.

Newton (1916) leer: „The Masons, tiring of the endless quarrels of sects, turned for relief to the Ancient Mysteries as handed down in their traditions—the old high heroic faith in God and in the soul of man, the one unconquerable thing upon this earth”.

Die Christendom word dus deur hulle beskou as een van die sektes, net soos die Mohammedanisme en Boeddhistisme.

Ons weet dat by die heidene van die begin daar oorblyfsels te vind is van kennis van God, naamlik dat daar 'n God is, en dat die mens 'n onsterlike siel het.

Geloof in hierdie twee sake word vereis van elkeen wat Vrymesselaar wil word. Dan ook dat hy bewys lewer dat hy 'n fatsoenlike lewe lei. Let wel: Daar is niks hier van Petrus se antwoord: „As julle wil salig word, glo in die Here Jesus en laat julle doop in sy Naam”. Jesus Christus is vir die Vrymesselaars een van die sekte-leiers, sy leer is een van die sektes s'n. Vir hulle is Hy niks slechter of beter as Mohamed. Mev. Baker Eddy of Confucius nie. Alle heidene het in meer of minder mate hierdie twee leerstukke behou, en dis ook al wat die Vrymesselary eis. Verder sal hulle self lerings gee vir hul lede.

Daar is skrywers wat 'n christelike kleur aan Vrymesselary wil gee soos Ashe in sy *Masonic Manual*, en Arnold in sy Filosofie van Vrymesselary; maar dit doen hulle net om gelowiges in Christus na hulle te lok. Arnold pleit baie dat jongmanne moet aansluit, want dan sou hulle 'n ware geestelike tuiste in besit kry. Maar hulle twee word weer sprekkendeur al die ander groot skrywers. Mackey, *Encycl. Art. Christianisation and Freemasonry*, sê dat Ashe en Arnold 'n groot fout begaan, waar hulle meen dat die „Master Mason"-graad 'n christelike is. Al wat dit bevat is geloof in God en geloof in 'n opstanding: maar dit glo alle heidene, sê hy. Verder sê hy: As dit 'n christelike was, hoe sou Jood en Mohammedaan, Brahman en Boeddhis kan toegelaat word as lede? Daar mag enkele christelike gedagtes ingesluip het, maar hy ontken ten sterkste dat dit iets met die Christelike Geloof te doen het. Dit is dus oorgeneem uit die heidense gelowe en bygelowe; daartoe is bygevoeg lerings en handelinge van die Joodse Talmud (Mackey, *Encycl. onder art. Talmud*). Ook van die Algemiste (Mackey, *Encycl. Freemasonry and Alchemy*). Onder ander: „The 28th Degree of the Scottish Rite is entirely a hermetic degree”. Ook die Joodse Kabbala het sy deel daartoe bygedra (Mackey, *Encycl. Kabbala*). Sy tipiese oorsprong is dus te vind in die gelowe en bygelowe van die heidene, Joodse legendes en dergelike. Dit het niks van die Bybel, niks van geloof in die God en Vader van Jesus Christus nie.

(2) Wie is hul God?

Nie die God en Vader van ons Here Jesus Christus nie! Dié ken hulle nie. Maar God is vir hulle die losse, onsekere beskouings wat te vind is by die heiden. Daarom neem hulle aan as benaming vir hul god die term: *Jaobulon*. Hierdie naam bestaan uit drie name: *Jao*, *Bul*, *On*.

Wat *Jao* betref, dit is die naam van God by die Jode, en by heelwat ander volke, soos die Griekse, ens. *Bul* is 'n veranderde vorm van Baäl, die verfoeisel van die Kanaäniete, teen wie die profete van ouds die Joodse volk so gewaarsku het. Die Vrymesselaars aanbid bewus as god iemand teen wie God sy volk steeds gewaarsku het, iemand wie se diens die Kanaäniete tot allerlei vuilheid en onsedelikheid verlaag het. Dis hierdie god Baäl wat gemaak het dat die sondes van die Kanaäniete na die hemel geroep het, sodat God besluit het om hulle uit te roei.

Ward in sy *Explanation of the Royal Arch*, bld. 86, sê: „The Hebrew prophets never tired of denouncing vigorously any among their flock who dared to worship God under the Babylonian name of Baal or Bel. The joining of this name to the Hebrew word would have aroused the furious indignation of any of the three characters: Serubbabel, etc. who are presented by the principals of our Royal Arch Chapter, for they would have considered it idolatrous and almost blasphemous. The same is true of the Egyptian word”.

Hierdeur bedoel hy die woord *On*, wat die naam is van 'n Egiptiese afgod, wie se diens steeds tot sonde en afval en gruwelikheid vir Israel was. Ons sien dus dat juis wat God verbied, daarop roem hulle die vereer en as god beskou. Die hele gees van die Vrymesselary is dus direk teen dié van die Bybel: d.w.s. 'n gees van ligsinningheid teenoor die erns en verhewenheid van geloof in die ware God en in sy Seun Jesus Christus.

(3) Wat is hul verhouding tot die Here Jesus?

Dit is een van algehele ignorering. Hulle ken en erken Hom nie. Hy bestaan nie vir hulle nie. Hulle weet in hul boeke aan te haal van Boedha en Plato en ander heidense leermeesters, maar nêrens vind ons melding van Jesus nie, want Jesus pas nie in by 'n godsdiens wat die saligheid soek in sy eie goeie werke nie.

Hulle het iemand anders in sy plek nl. Hiram Abif. Soos ons weet, vertel die Bybel ons dat toe Salomo die Tempel wou laat bou, hy 'n boukundige, Hiram Abif, van Tirus laat kom het. Hy was die seun van 'n weduwee. Omdat die Vrymesselaars navolgers is van Hiram Abif, daarom word hulle dikwels genoem die Seuns van die Weduwee. Maar Seuns van die Allerhoogste ken hulle nie. Nog minder Jesus as die Seun van God.

Van hierdie Hiram Abif word min vertel. Mackey (*Encyclop. Art. H. Abif*) sê: Ons weet niks van hom behalwe die paar verse in 2 Kron. 2:13 en elders; wat ons verder het is legendes waarvan hy skugter is om die outentisiteit daarvan te konstateer. Tog word in die *Book of Constitutions* breedvoerig uitgewei oor al die bekwaamhede van hierdie man; dit alles is pure versinsels. Op hierdie bietjie gegewens word deur die

Vrymesselaars 'n groot gebou van leerstellings opgerig, wat hulle na God en sy hemel moet bring. H. Abif sou deur enkele bouliese vermoor geword het, omdat hy vir hulle die Naam van God nie wou openbaar nie. Die hele strewe nou van die Vrymesselary is om die Naam van God terug te vind. Daarom wil hulle geen sekerheid hê wat deur Christus gegee is nie, hulle wil hul eie kragte en kennis gebruik, salig word deur hul eie werke. Hiram Abif sou dan uit die dood opgestaan het en na die hemel gegaan het. Hy is dus die groot Voorbeeld vir die Vrymesselaars, en in seker sin ook hul middelaar. Sy ondervindings gee hulle dan die sekerheid dat as hulle sterf, hulle ook weer sal opstaan. Om hierdie geloof in 'n opstanding te toon, word met hul begrafnis 'n akasia-takkie gedra. Dis al sekerheid wat hulle het van 'n wederopstanding uit die dode. Daar is geen kennis van Jesus, wat gesterf het aan die kruis en op die derde dag opgestaan het en gesê het: „Omdat ek leef sal julle ook leef“. Geen goddelike versekering nie. Hul hele stelsel is gebou op sand, waarvan die grootste deel wildesand, ontoutentieke legendas is. Dit is hul hoop vir saligheid.

(4) *Maar wat van 'n Middelaar wat hulle met God versoen?*

Hulle het Jesus nie nodig nie! Hulle word salig deur hul eie werke. Hulle het die versoeningsdood van Christus nie nodig nie, net soos al die ander heidense gelowe en bygelowe meen Christus nie nodig te hé nie. Churchward in die boek *Treasury of Masonic Thought* sê insake die groot piramide dat die Christene die Nagmaal heeltemal verkeerd uitlê. Dit laat dan vanself blyk dat Churchward homself vir 'n Vrymesselaar uitgee, maar beslis nie vir 'n christen nie. Dan vervolg hy: „It is a Christian belief that life and immortality were brought to light, and death, the last enemy, was destroyed by a personal Jesus only 1900 years ago.“ Dit is heeltemal verkeerd, want, sê hy, „the same revelation has been accredited to Horus, the anointed, at least 300,000 years before“. Die Egiptinare het nie die betekenis van die Nagmaal verdraai nie, en daar was nooit 'n sondeval nie. „Consequently they had no need of a Redeemer from the effects of that which never occurred. They did not rejoice over the death of their suffering Saviour, because his agony and shame were falsely supposed to rescue them from the consequences of broken laws“. Daarom weet die Vrymesselaars nie om God te dank vir die gawe van sy Seun en van sy Heilige Gees, wat die goeie in hulle werk nie. Hulle ken God die Vader nie, ken die Here Jesus nie, ook nie as Verlosser nie; weet niks van die Heilige Gees nie, maar roem in hul eie werke en meer daardeur salig te word. Daarom kan hulle sing in die losie: „When in the Lodge we're met, And in due order set, Happy are we. Our works are glorious, Deeds meritorious, Never censorious, But always free.“ So al roemende hul eie deug en goedheid meen hulle in Gods hemel te kom.

Daarom skryf Ward in *Second Degree Handbook*: „This is the great lesson of the 2nd Degree, that by ourselves and in ourselves we can discover and realise God“. Newton en Wilmhurst se boeke wemel van hierdie gedagte dat die mens salig word deur sy eie goeie werke sonder te sien op Jesus. Dit is 'n natuurlike uitvloeisel van die heidense gelowe, en staan dus direk teenoor die Christendom.

(5) *Maar wat van hul Verhouding tot die Bybel?*

Het hulle dan nie die Bybel in hul losies nie? Sekerlik, want toe die losies hervorm is deur Eerw. Anderson het hy gebruik gemaak van enkele uittreksels uit die Heilige Skrif. Daarom word die *Volume of Sacred Law* („V.S.L.“) skielik by hulle op die altaar gelê. Maar dit word nie gebruik nie. Dis net 'n oëverblindery. Dis net om gelowiges onder die waan te bring dat hul saak iets christeliks is. Watter gebruik maak hulle dan van die Bybel? Nie om leersame geestelike lesse daaruit te haal nie. Nie om die Here Jesus daarin te sien nie, nie om te lees van God die Vader en Jesus en die Heilige Gees nie. Die Bybel kan daar weg wees sonder om enige verandering by hul godsdiens en geloof te veroorsaak.

Mackey erken: „By an ancient usage of the Craft the Book of the Law is the great light of Masonry.“ Maar dan gaan hy voort om te sê dat die Bybel nie daar is om gelees te word nie, dis daar net vir 'n simbool, „The Book of the Law is not opened at random“. Dit word gebruik net om by elke graad 'n passende vers of stuk te kry. Die Bybelse leerstellings gaan hulle verby, dis alles nijs, sodat ongelowige, heiden, Jood, Mohamedaan, almal kan sê dat die Bybel daar is, en dat hulle darem nie geérger word deur die gebruik daarvan nie.

Met ander woorde: die Bybel is van nul en geen waarde vir hulle nie, hulle maak nie die minste gebruik van sy leerstellinge nie, hulle het hul eie beskouings, wat heeltemal teen dié van die Bybel s'n gaan. Maar die aanwesigheid van die Bybel daar is bedoel ook om onkundiges te lok met die gedagte dat hulle Gods Woord daar ontvang. In werklikheid ontvang hulle daar net heidense oorlewing.

Tog maak hulle gebruik van Bybelse terme, dit ook weer om onkundiges te bedrieg. Wilmhurst maak groot misbruik hiervan. Hy spreek steeds van jou Golgota, Jakobsleer, ons Verlosser, ens. Net so maak Ashe dikwels gebruik van die woord Christene, en daar word uit Gods Woord sekere deugde gesteel: Geloof, Hoop en Liefde. Maar dit alles het nijs met geloof in Jesus Christus te doen nie. Daar is bv. 'n afbeelding van hul Vernuwing

of Wedergeboorte. Die persoon word in 'n donker kamer gebring, ontkleed, daar word lawaai gemaak en dergelike, en dan word hy met 'n lig bestraal en opgehelp en omhels, en nou is hy voortaan 'n Verligte, 'n Nuwe Mens. Hierdie kinderspelletjie moet dan die plek inneem van bekering in die hart bewerk deur Gods Heilige Gees. Die nuwe mens moet nou sy eie saligheid bewerk, hy moet preke aanluister, hoe om deugsaam te leef, maar alles in eie krag. Hy weet van Christus nikks, weet van die heiligmakende Heilige Gees nikks, weet nikks van al die goeie dinge wat God gee deur sy Woord; die Vrymesselaar het homself uitgesluit buite die genade van God, buite die werking van die Heilige Gees. Hy staan op homself, en dus sterf hy in sy sondes.

(6) *Wat is hul Verwagting na die Dood?*

Hulle moet iets voorhou vir hul aanhangars, al beteken dit alles nikks voor God nie. In die Initiasie van die „Master Mason” word o.a. gesê: As die dood nader „with joy shall we obey the summons of our Grand Wardens in heaven (dis waarskynlik Hiram Abif) and go from our labours on earth to everlasting refreshment in the paradise of God. Then by the benefit of a pass, viz. a pure and blameless life, shall we gain ready admission into that celestial lodge above, where the Supreme Grand Architect of the universe presides”.

Dus, hulle bereik die hemel deur hul goeie werke. Hiram sal sorg vir alles, Jesus Christus is nikks. Tog leer die Seun van God self: „Wie in die Seun glo, het die ewige lewe; wie in die Seun van God nie glo nie, is alreeds veroordeel en kom in die verdoemenis.” Dis 'n besonder swakke hoop wat hulle het om in Gods hemel te kom. Net so min is daar 'n hemel vir die Vrymesselaar as wat die Mohammedane voorgee te hê, waar hulle elk soveel honderde vroue kan aanhou!

(7) *Die Houding van die Vrymesselary Teenoor die Christelike Kerke.*

Waar die Predikante aansluit by die Vrymesselary, daar het hierdie Christuslose beweging kans om sy nadelige invloed te laat geld. Wie Vrymesselaar word, het sy rug tot Christus gekeer, het daardeur ook verklaar dat hy die Kerk nie meer nodig het nie. Vandaar moontlik dat vername Vrymesselaars in ons land so tekere gaan teen die Kerk. Paulus vra: Watter ooreenstemming het Christus met Belial? of watter aandeel het die gelowige met die ongelowige? of watter ooreenkoms het die tempel van God met die afgode? Want julle wat in Christus glo, is die tempel van God in wie die Gees van God woon! Maar Paulus, wat toe meer van die ou Misteries geweet het as die Vrymesselaars vandag, maak die duidelike skeidings tussen Christen en heiden, gelowige in Christus en ongelowige buite Christus, God en Belial. En die Vrymesselaars val stellig nie onder die gelowige Christene nie. Hul god is Baäl, On, of ook Belial.

Ongelukkig is daar heelwat Predikante van die Wesleyaanse Kerk, Anglikaanse Kerk, en ander Kerke wat deur hul ongeloof in Christus en hul aansluiting by hierdie Christuslose godsdienst ander mislei en maak dat hulle aansluit, waardeur hulle dan hul Kerk ontru word. Christus verloën, die Bybel opsy skuif en also die prooi word van enige en elke ander misleiding. Ons kan dit in seker mate aan die invloed van die Vrymesselary wyt dat baie lede van die Kerk verflou het, onverskillig omtrent hul verhouding tot Jesus, en selfs vyandig teenoor die Kerk. Dus, maklike prooi vir die godlose Kommunisme.

(8) *Die Politieke Aktiwiteite en Stewe.*

In de Poncins se boek *Secret Powers behind Revolution* (1929) lees ons: „At the present time the Jews and Freemasons are working in collaboration throughout the whole world for the triumph of the Universal Revolution. The high Masonic posts are for the most part held by Jews in various countries”. Dan noem hy op wie aan die hoof staan, en vervolg: „The Jewish spirit dominates Masonry and imprints upon it that anti-Christian hatred, the fierceness of which would otherwise be difficult to explain. Masonry everywhere upholds and defends Jewish interests”.

Nesta Webster in haar boek: *Secret Societies and Subversive Movements* (1924) gee heelwat voorbeeld. So sê Poncins elders in sy boek: „Those who worked for the overthrow of the monarchy in Portugal, belonged to families which held important posts in Spain, Holland, England, America, and which were united by Masonry and by l'Alliance Israélite Universelle”. Toe Hermelin sy voorlesings in New York in 1917 gee oor die Russiese Revolusie sê hy o.a.: „The Russian Revolution was brought about by Jews. We formed secret societies, we Jews suggested the reign of terror, we Jews made the revolution a success at last by our convincing propaganda and by means of terror, assassination or otherwise, intending to make a government of our own”.

Op die Internasionale Masonieke Kongres 1889 te Parys belê om die eeu feesviering van die Franse Revolusie te herdenk sê Francolin, orator van die „Grand Orient van Frankryk”: „The day will come when among peoples who had not an Eighteenth Century nor a 1789, monarchies and religions will collapse. That day is not far off, and we are expecting it. That day will bring about Masonic Universal Fraternity of Peoples, the ideal which we set up for ourselves. It is our business to hasten its coming.”

Die *Jewish Encyclop.* sê: „Jews have been most conspicuous in connection with Freemasonry in France since the Revolution”.

Le Matin, 1893, beweer: „We may affirm without being overbold that the majority of the laws to which the French submit, we speak of important political laws, have been examined by Freemasons before they appear in the official Gazette.” Ons het deur aanhavings uit hul eie werke trag te bewys dat wie homself by die Vrymesselary aansluit dit doen tot ewige sielskade, want hierdie beweging lei weg van Christus, weg van die Kerk en weg van die ewige saligheid. Dus betaam dit stellig geen christen, nog minder 'n kerkraadslid, om hierby aan te sluit.

Weens tekort aan papier moes ons ons stuk baie kort maak anders kon ons uit hul eie boeke aanhaal, nie slegs die onbetaamlike ede wat hulle moet afle nie (onbetaamlik vir gelowiges in Christus) maar ook die gevaar waarin nuwelinge verkeer deur aan die drink te raak, asook groot somme geld wat hulle moet bestee aan feesmale, en dergelyke meer.

Ons betoog is vir gelowiges in Christus, om te waarsku teen 'n beweging wat wel vernaam manne van ons land as lede het, maar wat die siel tot vloek en nooit tot seën kan of sal wees nie.

Boeke geraadpleeg:-

Kenning: *Cyclopedia of Freemasonry*, 1878.

Mackey: *Encyclopedia of Freemasonry*, 1912.

Wilmhurst: *The Masonic Initiation*, geen datum.

Newton: *The Builders*, 1916.

Ashe (Oliver): *The Masonic Manual*.

Arnold: *History and Philosophy of Freemasonry*.

Cowan: *The X-Rays in Freemasonry*.

Penny Hunt: *The Menace of Freemasonry to the Christian Faith*.

Dark and Essex: *War Against God*, 1937.

J. v. Term: „Ontstaan, strewe en einddoel van Vrymesselary.”

Ook heelwat ander korter stukke.

Met Hoogagting en verskuldigde Eerbied:

G. KIKILLUS.

S. F. WEICH (Met voorbehoud).

JAC. J. BLOMERUS (Met voorbehoud).

Besluit.

Na lesing van die rapport stel Ds. J. D. Vorster en Dr. G. Kikillus voor dat die Sinode bly by sy besluit van 1940 insake Vrymesselary.

As amendement stel Dr. S. F. Weich en Ds. J. G. Bezuidenhout voor:

„1. Die HoogEerw. Sinode versoek die Raad van die Kerke om 'n wetenskaplike ondersoek in te stel na die wese van die Vrymesselary, met spesiale verwysing na vraagstukke wat in verband daarmee voorkom, soos, bv., die wenslikheid dat Vrymesselaars gekies word tot Kerkraadslede, al dan nie, en om eventueel die Gefedereerde Kerke daaromtrent van advies te dien.

„2. Hangende die uitbring van hierdie advies beveel u Tydelike Kommissie aan dat die besluite van 1940 insake die Vrymesselary suspendeer sal word.”

Die voorstel word besluit van die vergadering, en die amendement afgestem.

Sluitingsrede.
Ds. J. W. Snyman.

Nadat Psalm 130 vers 2 gesing is, lees SyWeleerw. enige verse van Jesaja 42, en van Matthéüs 28.

Na aanleiding van Jesaja 42 : 2—4 word die rede uitgespreek, wat as Bylae tot die Handelinge van die Sinode sal verskyn.

Die H.E. Actuarius doen hierna die slotgebed, waarop Ges. 153 : 1 aangehef en die seën uitgespreek word.

By die keuse van 'n *Scriba Synodi* word Ds. J. W. Snyman met meerderheid van stemme gekies teenoor Ds. W. A. Landman op die tweetal.

Scriba Synodi,
Ds. J. W. Snyman.

Die *Algemene Sinodale Kommissie* is, volgens voordrag van die verskillende Ringe, as volg saamgestel:

ALGEMENE SINODALE KOMMISSIE.

Algemene
Sinodale
Kommissie.

Die lede van die Moderatuur met die volgende:

<i>Ring</i>	<i>Primarii</i>	<i>Secundi</i>
1. Kaapstad:	Ds. E. G. du Toit Oud. Ds. P. du Toit	Ds. M. N. J. v. Rensburg Oud. L. F. Weich
2. Tulbagh:	Ds. A. S. Cronje Oud. Ds. J. A. Pienaar	Ds. J. H. v. Loggerenberg Oud. G. v. Z. Wolfaard
3. Swellendam:	Dr. D. J. Louw Oud. J. J. Scholtz	Ds. P. dè V. Grobbelaar Oud. J. Joubert
4. Graaff-Reinet:	Ds. N. E. Nel Oud. J. H. Conradie	Ds. G. J. Barnardt Oud. J. P. Steynberg
5. Albanie:	Ds. I. J. Viljoen Oud. Ds. D. du P. Steyn	Ds. J. H. Malherbe Oud. B. v. Niekerk
6. Beaufort:	Ds. C. H. Kruger Oud. J. F. van Wyk	Ds. A. B. Wessels Oud. P. W. Esterhuizen
7. George:	Ds. D. F. du Toit Oud. Hubert v. d. Spuy	Ds. G. J. Lötter Oud. Muller Heyns
8. Burgersdorp:	Ds. J. S. Theron Oud. L. J. S. v. Jaarsveld	Ds. G. H. P. Badenhorst Oud. J. W. Jansen
9. Paarl:	Ds. W. A. Landman Oud. P. J. Hugo	Ds. E. J. du Toit Oud. D. J. Wium
10. Colesberg:	Ds. G. C. le Roux Oud. P. J. J. Viljoen	Ds. B. F. v. d. Merwe Oud. H. Minnaar
11. Dutoitspan:	Ds. F. W. Liebenberg Oud. A. B. Terblanche	Ds. W. H. Oosthuizen Oud. A. J. Bosman
12. Clanwilliam:	Ds. H. S. Pretorius Oud. A. J. Stals	Ds. J. C. v. Niekerk Oud. J. S. Smit
13. Queenstown:	Ds. J. W. Snyman Oud. S. Olivier	Dr. L. V. Rex Oud. N. J. Odendaal
14. Caledon:	Ds. G. P. v. d. Berg Oud. J. J. E. Muller	Dr. C. C. Nepgen Oud. S. P. Roux
15. Hopetown:	Ds. C. C. Kritzinger Oud. P. W. Schutte	Ds. B. H. Visser Oud. J. G. Bornman
16. Griekwastad:	Ds. A. M. Botha Oud. B. J. du Plessis	Ds. G. A. Weich Oud. D. W. Schoeman
17. Dordrecht:	Ds. N. F. P. Burger Oud. P. J. Engelbrecht	Ds. G. C. v. Schalkwyk Oud. M. M. Scholtz
18. Calvinia:	Ds. W. L. Steenkamp Oud. J. Lutz	Ds. C. Muller Oud. I. S. P. v. d. Merwe
19. Prins Albert:	Ds. J. J. Sieberhagen Oud. S. D. le Roux	Ds. F. J. B. Malan Oud. J. J. Schoeman
20. Kenhardt:	Ds. P. A. C. Weidemann Oud. J. E. de W. Eksteen	Ds. P. B. Shaw Oud. C. J. Conradie
21. Stellenbosch:	Dr. D. R. Snyman Oud. Ds. A. D. Lückhoff	Ds. A. G. E. v. Velden Oud. J. A. L. Steyn
22. Uitenhage:	Ds. O. A. Cloete Oud. H. B. Meyer	Ds. J. W. Coetzee Oud. G. I. v. Rooyen
23. Gibeon:	Ds. S. H. v. d. Spuy Oud. H. P. Steyn	Ds. J. T. Potgieter Oud. J. N. Steyl

24. Wynberg:	Ds. F. S. Malan Oud. Dr. P. F. Greyling	Ds. N. J. S. v. d. Merwe Oud. S. S. Roos
25. Parow:	Ds. J. H. Steenkamp Oud. D. J. Conradie	Ds. J. C. N. Mentz Oud. C. J. W. Joubert
26. Port Elizabeth:	Ds. G. J. J. Boshof Oud. S. J. Kleu	Ds. J. J. Jordaan Oud. B. Potgieter.

Die verrigtings word voortgesit na afloop van die sluitingsrede.

Kommissie vir Jeugarbeid.

Leerkommissie,
Dr. Nepgen
bygevoeg.

Plaaslike
sendingwerk.

Kommissie No. 30 — Jeugarbeid: Die finale samestelling van die Kommissie word as volg goedgekeur: Dr. K. W. Heese, Di. G. J. Barnardt, A. J. Stals, T. C. B. Stofberg en H. J. C. Snyders.

By die *Leerkommissie* word ook Dr. C. C. Nepgen gevoeg.

In verband met *Bp. 181* word die volgende advies van die benoemde Kommissie, bestaande uit die Binnelandse Sending-subkommissie en Ds J. C. N. Mentz deur die vergadering aanvaar:

„Onder die diepe oortuiging dat die Binnelandse Sendingwerksaamhede van ons Kerk dan alleen met sukses bekroon sal word wanneer ieder moedergemeente binne sy eie grense daarin deelneem, besluit hierdie vergadering om Art. 311 van die Kerkwet as volg te wysig:

„(a) Die woorde „*Dit word aanbeveel dat daar*“ in Punt (2) word vervang deur die woorde „*Daar sal*“.

„(b) Die woorde „*kan*“ in Punt (3) (eerste lyn) word vervang deur die woorde „*sal*“.

„(c) Na die woorde „*plaaslike werksaamhede*“ in Punt (3a) word die woorde „*in oorleg met die Algemene Sendingkommissie*“ gevoeg.

„(Dit bring hierdie Punt in ooreenstemming met Punt (3b).)“

Bp. 59 word as afgehandel beskou.

Bp. 222: Ds. P. A. Verhoef en Dr. F. J. M. Potgieter stel aanname voor.

Dr. C. C. Nepgen en Ds. I. J. Viljoen stel voor as amendement aanname van die *Bp.*, met die byvoeging:

„Maar wil tewens waarsku teen die gevare van alle vorms van hiper-Calvinisme.“

Die amendement word verworp, en die voorstel word besluit van die vergadering.

Semitiese tale.

Toelating
opleidings-
studente,
Getuigschrifte.

Bp. 223 word deur die vergadering aanvaar.

Bp. 227: Di. C. C. Kritzinger en J. P. du Plessis stel die volgende voor:

„Die H.E. Sinode dra dit aan die Sinodale Opvoedingskommissie op om met die Departement van Onderwys te onderhandel insake die wenslikheid van ‘n getuigschrif van goeie sedelike gedrag van hul plaaslike leraar as een van die vereiste stukke van studente vir hul toelating tot Kolleges en Universiteite waar hulle as onderwysers(es) wil opgelei word.“

Die vergadering verenig hom daarmee.

Bp. 228: Die versoek word toegestaan.

Toelaag
Grahamstad,
Studente-
bearbeiding.

Bp. 233 word as afgehandel beskou.

Bp. 241 word as afgehandel beskou, na die behandeling van die Verslag van die Kommissie oor Sosiale Euwels.

Bp. 248 is teruggetrek deur die Ring van Gibeon.

Spesiale arbeider
S.W.A.

Bp. 249 word as afgehandel beskou.

Add. Bp. 24: In verband hiermee stel Di. C. H. Kruger en H. A. de Wet die volgende onbestreden mosie voor:

Konferensie van Evangeliedienaraars.

„Die HoogEerwaarde Sinode verkeer onder 'n diep besef van die geestelike nood van die Kerk van onse Here Jesus Christus in die tyd waarin ons lewe, en die behoefté aan 'n kragtiger geestelike lewe by Gods kinders.

„Daarom wil die Sinode die kinders van die Here opwek tot hartgrondige selfondersoek, tot diepe veroortmoediging, tot meer intensiewe Bybelstudie en tot vurige gebed om herlewing.

„Voorts spreek die Sinode die wenslikheid uit van samekomste in die verskillende Ringe, sover moontlik, met die oog op die verdieping van die geestelike lewe by Gods volk.

„Eindelik dra die Sinode dit aan die Moderatuur op om op 'n geskikte tyd en plek 'n samekoms te reël vir ons predikante en sendelinge tot versterking van hul eie geestelike lewe.”

Die vergadering verenig hom daarmee.

Add. Bp. 47: In hierdie verband stel Di. D. W. Krynauw en A. S. Cronje voor, en die vergadering aanvaar dit: Eedswering.

„Die H.E. Sinode yoel verontrus oor die onnodige vermenigvuldiging van eedsweringe oor allerlei ligvaardige en beuselagtige sake en versoek die Regering om geen eedsweringe te vorder, te laat afneem of toe te laat nie, behalwe waar die waarheid op dié wyse die beste gevind of gedien kan word, soos byvoorbeeld in 'n geregtelike ondersoek of verhoor. In alle gevalle van minder ernstige aard versoek hierdie H.E. Sinode die Owerheid om alleen 'n getekende verklaring te laat afneem of toe te laat.

„Voorts wens hierdie H.E. Sinode andermaal te beklemtoon die heilige erns van die eed en tewens die sondigheid van alle ligvaardige eedsweringe en dring aan by ons lidmate om, indien ooit, slegs by wyse van hoë uitsondering 'n eed af te lê — en dan alleen wanneer die saak waarom dit gaan van so 'n ernstige aard is dat dit so 'n heilige handeling regverdig. Waar dit nie die geval is nie, behoort ons lidmate daarop aan te dring om 'n getekende verklaring af te lê, met dien verstande dat sodanige getekende verklaring net so heilig en waaragtig moet wees asof 'n eed afgelê is.”

Add. Bp. 53 word deur die vergadering aangeneem.

Taalhelde,
Huldigung.

Hiermee is alle Bpp. afgehandel.

Die volgende voorstelle dien nog voor die vergadering:

(1) Van Di. P. J. Loots en F. R. Grobbelaar:

Staatkundige
lewe, Christelike
verhoudinge.

„Die Sinode dra dit vir oorweging aan die Federale Raad van die Kerke op om 'n Konferensie met die leiers van ons Regering en ander partye en groepe te belê waarop die standpunt van Gods Woord verduidelik en in die liefde gestel kan word ten opsigte van die Christelike verhoudinge in ons Staatkundige lewe en ten opsigte van die positiewe en praktiese uitlewing van die beginsels van Jesus Christus in ons Staatslewe.”

Dit word verwerp.

Kateder,
Draagbare.

(2) Van Dr. Jac. J. Müller en Ds. W. A. Landman:

„Die Sinode gee aan die Saakgelastigde opdrag om 'n ligte en draagbare kateder te laat maak vir gebruik van sprekers op die verhoog by Sinodale verrigtings.”

Dit word aangeneem.

Christelike
lektuur.

(3) Van Dr. D. R. Snyman en Ds. T. N. Hanekom:

„Die H.E. Sinode neem kennis van Beskrywingspunt VII (b) wat gedien het voor die jongste sitting van die Raad van die Kerke (Acta van die Raad van die Kerke, 1945, p. 98), en van die besluit van die Raad van die Kerke daaromtrent, t.w.: „Die saak in verband met die daarstelling van christelike lektuur vir die jeug van ons volk, word goedgekeur en na die Sinode verwys” (p. 15, Acta Raad van die Kerke, 1945), en, gesien die feit dat soveel van die literatuur wat in hierdie tyd vir die jeug uitgegee word, bereken is om geloof in die Woord van God en sy gesag te ondermy, spreek die Sinode dit as sy oorwoë oordeel uit dat die tyd aangebreek het om (vir korter of langer tyd) 'n aantal leraars aan te stel met die bepaalde opdrag om hulle te beywer (deur gesikte skrywers aan te moedig en ook self die pen op te neem) vir die daarstelling van christelike lektuur vir die jeug van ons Kerk.

„Met die oog op die behartiging van hierdie doelstelling benoem die Sinode 'n Kommissie van vier lede as een van sy permanente Kommissies om hierdie saak sorgvuldig te oorweeg en om die weg aan te wys waarlangs hierdie oogmerk kan bereik word.”

Die inhoud hiervan sal aan die kennis van die S.A.B.V. gebring word.

Brosjure-
kommissie.

Die S.A.B.V. sal sy Publikasie-kommissie opdragte in dié verband gee. Die Moderatuur sal die *Brosjure-kommissie* benoem, waartoe die Sinode reeds besluit het.

Dank en
waardering.

(4) Van die Ouderlinge van Hanover en Murraysburg:

„Hierdie HoogEerwaarde Vergadering wens met diepe ootmoed sy innige dank aan God te betuig vir die gees van Christelike liefde, broederskap en onderlinge verdraagsaamheid wat so kenmerkend op al die besprekings van hierdie 30ste sitting van die Sinode van die N.G. Kerk, Kaapland, gerus het.

„Voorts wil hy sy hoë waardering te boek stel vir die wyse waarop die HoogEerwaarde Moderator en die Moderatuur leiding gegee en alles so flink van stapel gestuur het.”

Dit word aangeneem.

Revisie, Aanvrae.

Kennisgewings van Revisie: Di. J. F. Mentz en H. A. de Wet stel voor dat geen aanvrae vir revisie behandel sal word nie.

As amendement stel Di. F. R. Grobbelaar en C. H. Kruger voor dat die aansoeke op hul meriete behandel word.

Die amendement word aangeneem, en die aansoeke tot revisie behandel.

Revisie gewei.
Sendelinge,
Salaris.

(a) *Ré Besoldiging van Sendelinge:* Di. A. M. Botha en G. A. Weich vra revisie van die besluit wat gevall het aangaande die salaris van Sendelinge.

Die revisie word nie toegestaan nie.

- (b) *Ré Spoorwegbearbeiding*: Di. J. H. Malherbe en W. J. Lubbe vra rojering van die gevalle besluit omtrent die Spoorwegpredikant.

Revisie geweiер.
Spoorweg-
bearbeiding.

Revisie word nie toegestaan nie.

- (c) *Ré Bp. 345, Opvoedingsfonds*: Di. J. C. du Plessis en J. D. Vorster vra verlof tot revisie van die besluit. Die vergadering gee verlof en die volgende voorstel van Di. A. J. Stals en J. du Preez word voorgelê:

Revisie verleen,
Opvoedingsfonds.

„Die H.E. Sinode herroep sy besluit geneem op sy Elfde Sitting (1 November 1945), p. 3 ré Beskrywingspunt 235 en gee opdrag aan sy Opvoedingskommissie om by sy opdragte vervat in Art. 357 b, ook voor-siening te maak vir geldelike hulp aan studente vir Admissie tot die Kweekskool, nadat hulle die 10e Standaard geslaag het.”

Admissiestudente,
Hulp aan.

As amendement stel Di. J. F. Naudé en C. H. Stulting, Snr., voor:

„Die H.E. Vergadering bly by sy vorige besluit en dra die administrasie van die Fonds op aan die Curatorium van die Kweekskool.”

Die amendement word afgestem en die voorstel word besluit van die vergadering.

- (d) *Ré Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans)*: Di. G. de C. Murray en W. F. de Vos vra revisie van die besluit met betrekking tot die prosedure in verband met die *quia*-standpunt van die Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans).

Revisie geweiер.
Kerk van Midde-
Afrika
(Presbiteriaans).

Die revisie word nie toegestaan nie.

Oud. Ds. P. du Toit lê die nuwe formulering voor van Art. 351 soos dit daar uitsien na die gevalle besluit daaromtrent.

Arbeidskolonie.

Art. 351. Daar sal 'n Arbeidskolonie-kommissie wees bestaande uit sewe lede waarvan twee koloniste is, deur die Sinode benoem. Daar sal ook drie adviserende lede vir die Kommissie benoem word. Aan hierdie Kommissie is opgedra die behartiging van al die belang van die Arbeidskolonie Kakamas.

Die Kommissie wat die Regering moet ontmoet in verband met Kakamas, sal Kakamas.
deur die Moderatuur benoem word.

Ds. A. F. Louw versoek dat 'n skrywe gerig word aan Ds. S. Latsky van Stellenbosch, wat geruime tyd krank is, om hom te verseker van die belangstelling en meegevoel van die Sinode.

Ds. S. J. Latsky,
Meegevoel.

- (e) Ds. A. S. Cronje vra verlof dat in revisie geneem word die besluit insake benoeming van *Verteenwoordigers van die Staat op Besture van Kerklike Inrigtings* (pag. 2 van Notule, Vyfde Sitting). Die volgende word in die plek daarvan gestel op besluit van die vergadering:

Revisie verleen.
Kerklike
Inrigtings, Staats-
verteenvoerdiging
op.

„Die Sinode besluit dat insake die benoeming van verteenwoordigers van die Staat op Besture van Kerklike Inrigtings, 'n dringende versoek gerig word dat

„(a) die benoemde lede ook lede van ons Kerk sal wees, en

„(b) dat die benoemde lede gekies sal word uit 'n dubbeltal wat deur die Kerk (nl. deur die betrokke verantwoordelike Kerklike Kommissie) aanbeveel word.”

Die Notule word hierop geresumeer en onderteken.

A. J. VAN DER MERWE (Moderator).
W. F. DE VOS (Assessor).
J. F. MENTZ (Actuarius).
JAC. J. MÜLLER (Scriba).

Kaapstad,
14 November 1945.

POST ACTA.

Afgevaardigdes
na Susterkerke.

Die volgende benoemings word gedoen as *Afgevaardigdes* na die Sinodes van die Susterkerke:

Na Transvaal: Dr. A. J. van der Merwe.
Na O.V.S.: Ds. F. R. Grobbelaar.
Na Natal: Ds. J. F. Mentz.

Sinode, volgende,
Sluitingsrede.

Die *Sluitingsrede* van die volgende Sinodale Vergadering sal gehou word deur Ds. J. A. van Z. le Roux. As Secundus word benoem: Ds. A. G. E. van Velden.

Dankbetuigings.

Deur enige lede van die vergadering word woorde van hulde en dank uitgespreek aan die adres van die lede van die Moderatuur.

Honoraria.

Die volgende honoraria word deur die vergadering gestem: Vir die Moderator £30, die Actuarius £15, die Assessor £15, die Scriba £20 en die Asst.-Scriba £15.

Aan die tikster van die Notule word 'n honorarium van £7 10s. gestem.

Dankbetuigings.

Benewens dankbetuiginge aan die Saakgelastigde, die pers, die bodes en ander helpers deur die vergadering, spreek die H.E. Moderator sy dank uit aan die lede van die Moderatuur en die lede van die vergadering vir hulle mede-arbeid en welwillendheid.

Sinode, Volgende
vergadering.

Die volgende gewone vergadering van die Sinode sal D.V. plaasvind in Oktober 1949 te Kaapstad.

Die vergadering hef as slotsang aan Gesang 92 vers 1, en Ds. A. F. Louw sluit met 'n dankgebed.

Hierop verdaag die Dertigste Vergadering van die N.G. Kerk in Suid-Afrika.

JAC. J. MÜLLER,
Scriba Synodi.

Kaapstad,
14 November 1945.

BYLAE A.

OPENINGSREDE

Deur Ds. A. F. LOUW, Assessor Synodi.

Geliefde Broeders, lede van die Sinodale Vergadering en almal hier teenwoordig!

Genade, barmhartigheid, vrede vir u van God die Vader, van Jesus Christus die Here, deur die werkinge van die Heilige Gees! Amen.

Groot is ons voorreg op hierdie dag dat ons, deur die goeie hand van onse God saamgebring uit alle oorde van die land, mekaar kan welkom heet as lede van die Algemene Vergadering van ons Kerk. Daar is blydskap in die hart by die wedersien van so vele welbekende aangesigte, en by die groet van so vele Broeders, wat vir die eerste maal sitting neem in ons Vergadering, wat gekom het van ander takke van ons Ned. Geref. Kerk, of wat sedert die vorige Sinode tot die Evangeliebediening toegelaat is.

En tog is daar by die vreugde 'n mate van teleurstelling omdat dit ons nie vergun word 'n woord van welkom vanmôre te verneem nie uit die mond van hom wat by ons vorige Sinodale Vergadering die Voorsitterstoel ingeneem het. Moes hy weens minder gunstige gesondheid uit die aktiewe diens van die Kerk, wat hy so vele jare trou gedien het, uittree, tog is ons die Heer dankbaar vir die mate van gesondheid wat hy weer geniet. Die Heer spaar sy kneg nog lank en gee hom genade om in die aand van sy lewe veel vrug te dra!

Dan is daar ook 'n mate van droefheid as ons dink aan gesigte wat ons mis. Van die geleenheid wil ons met 'n enkel woord herinner daaraan dat sedert 1940 nie minder as 36 predikante van ons Kerk ons deur die dood ontneem is. Van hulle was tien nog in diens toe die laaste uur geslaan het. Ons dank die Heer vir die mainne, verskeie van hulle wat jare lank 'n leidende aandeel gehad het in allerbelangrikste werksaamhede van die Kerk wat hulle lief gehad het. En hier dink ek ook aan waardige ouderlinge wat lede van die vorige Sinode was, dog deur die dood ons ontneem is. Onmoontlik is dit ons te weet wie hulle is. Hoe 't sy, die almal herinner ons vandag aan twee Skrifwoorde, t.w. dié van die wyse *Prediker* 9: 10: „Alles wat jou hand vind om te doen, doen dit met jou mag, want daar is geen werk of oorleg of kennis of wysheid in die doderyk waar jy heengaan nie“ en *Amos* 4: 12: „Maak jou klaar om jou God te ontmoet.“

Geagte Broeders, verlede jaar moes ons, maar kon ons kragtens besluit van die Sinodale Kommissie, nie vergader nie. Die werk is opgehoop en beskrywingspunte is meer as twee maal soveel as in 1940, 172 was toe die getal, tans het ons 376. Daar wag ons 'n swaarwigtige agenda, daar is allerbelangrikste werk. Besluite sal moet geneem word, nie alleen oor wetspunte en minder belangrike aangeleenthede nie, maar ook sake wat die beleid van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika raak en wat met die oog op die toekoms van die allergrootste gewig sal wees.

Die vreeslikste oorlog waar die menslike geskiedenis van weet, is, Gode sy dank, verby. Gans nuwe wêreldtoestande is geskep. Dit raak ook ons Vaderland. Ons Kerk kom in die gedrang. Groot, ja, veel groter verantwoordelikheid as in die verlede rus op ons, maar groter geleenthede is daar ook vir die Ned. Geref. Kerk in ons suidhoek om hom te laat geld.

1. Dink ek aan toestande en aan Hom, onder Wie ons staan, nie alleen om gelukkig en voorspoedig in die deur-God-vir-ons-gegewe tuiste te kan leef nie, maar ook om na Hom te luister, en sy bevele uit te voer, dan vind ek in *Rigters* 9: 29 die woorde wat ek sou sê kon wees die hartewens van Hom wat Sy hartebloed vir ons laat vloeï het en wat vir ons in belang van Sy Koninkryk nodig het: „Ag, was hierdie volk maar in My hand, dan sou Ek Abimeleg wegjaag.“ Sien daar 'n woord na aanleiding waarvan enkele gedagtes by hierdie geleenheid!

Gaal! Wie is hy en waarom spreek hy so? Ek gaan u nie vermoei nie met die geskiedenis van Abimeleg en sy val soos dit ons in *Rigters* 9 mee-

gedeel word. Alleen dit: Abimeleg, die seun van Jerubbaal, dit is Gideon, het bewerk die dood van 70 man, seuns van Gideon, alleen die jongste, Jotam, het oorgebly. Die burgers van Sigem en die huis van Millo maak Abimeleg koning. Nadat hy drie jaar oor Israel geheers het (vs. 22) kom daar moeilikheid tussen hom en die burgers van Sigem. Te voorskyn tree nou Gaal, die seun van Ebed. Met sy broers trek hulle oor na Sigem. Die burgers van Sigem vertrou op hom. Hy spreek teen Abimeleg en roep uit: „Ag, was hierdie volk maar in my hand, dan sou ek Abimeleg wegjaag!” Hy verlang daarna dat die volk in sy hand sal wees, dan sal hy Abimeleg verjaag.

As ek vandag dink aan die Abimelegs wat die kinders van Gideon vermoor, as ek dink aan al die Abimelegs wat daar vandag nog ook in ons land is, as ek dink aan daardie volkie waar ons aan behoort, aan ons Kerk met sy 238 gemeentes, met sy 244,352 lede, as ek hier voor my sien die 486 manne, knegte van ons Owerste Leidsman, as ek dink aan die moontlikhede wat vandag skuil in hierdie manne en as ek dink aan die vele Abimelegs, dan hoor ek die Saligmaker sê: „Ag, was julle maar in My hand.”

En vra u my wie is dan die Abimelegs, dan antwoord ek, om nikks meer te noem nie, wat van die vele maatskaplike euwels wat al meer wortel skiet in ons geliefde vaderland, Suid-Afrika, wat al meer verwoesting aanrig in die geledere van ons Kerk? Tekenend, voorwaar dat ons Susterkerk oor die Vaal so bewus is van die Abimelegs wat by die honderdtalle hul offers eis, dat die Susterkerk aangestel het 'n spesiale man om te help leiding gee in die heftige stryd teen die vele maatskaplike euwels. Tekenend, ja en ook voor ons vergadering kom daar 'n voorstel versoekend om die aanstelling van so 'n persoon.

Ek sê as ek aan al die dinge dink en ek sien hierdie bende, wat kan wees 'n Gideonsbende, en ek sien in die verbeelding vir Hom wie se Evangelie van verlossing uit sonde, en oorwinning oor sonde ons geroep is te verkondig, dan vind ek in die woorde van Gaal *sy hartewens uitgedruk*: „Ag, was hierdie volk maar in my hande dan sou ek Abimeleg wegjaag.”

Maar is hierdie volk, is ons Kerk, is ons dan nie in Sy hande nie? So hoor ek iemand vra. 'n Vraag wat wel kon gestel word.

Niemand van ons sal beweer dat ons Kerk, dat ons by die Leidsman hand uitgeruk het, dat ons Hom die rug toegekeer het nie. Nee, o nee, dit nie. Veral verlang ons gedurig die versekerings dat Sy beskermende hand oor ons uitgestrek sal wees, om deur die hand bewaar en geseën te word, om deur die hand veilig geleei te word, ja tot binne in die hemel!

Maar wie sal beweer dat ons Kerk as 'n geheel, dat ons soos ons vanmôre hier is elkeen geheel en al in die hand — soos Paulus dit uitdruk in Rom. 6: 13 — ons „tot beskikking van God” as mense wat uit die dode lewendig geword het.” Dink vir 'n oomblik, indien hierdie 486 man, indien die 250,000 lidmate van ons Kerk werklik in die hand was van Hom, wat sonde en hel en Satan en graf en dood oorwin het, van Hom aan Wie alle mag gegee is in hemel en op aarde — sou sake daar nie anders uitgesien het in ons so hoog geroemde geliefd Suid-Afrika? Sou dobbelary so 'n vat gehad het op ons samelewings, sou die renbaan en die hondereisies — ja hondereisies — sy duisende offers kon eis? Sou suur verdiende pennings by die honderduisende ieder maand in dobbelary verdwyn? Sou Suid-Rhodesië langer met Unie-geld sy God-onterende en menskarakter-verterende kwaad kon volhou? Sou daar binne die Unie nog etlike miljoene gewees het wat in die duister van die heidendorp voortleef en sterf? Sou die misbruik van sterke drank nog kon voortwoed soos 'n kanker ieder dag van die jaar hele huisgesinne in naamlose smart en ellende dompelende? Sou die onbeskryflike treurige toestande van duisende kleurlinge meestal veroorsaak deur misbruik van sterke drank, kon voortduur? Sou die geroep, die smeekstem van die ernstiges onder daardie seksie van ons samelewings langer by die meeste van ons as op dowe ore val? Sou daar, om nader by huis te kom, in ons Ringsverslae so min gehoor word van kragdadige bekeringe, van grotere mate van offervaatdigheid — nie maar om eie pragtige Kerke en orrels te besit sonder skuld en iedere Sondag te kan luister na 'n ernstige preek

en pragtige liedere nie — maar offervaardigheid om behoeftiges mild te help, om te sorg dat daar geen gebrek is aan middele vir die uitbreiding van Gods Koninkryk? Meer nog, was ons Kerk, was ons absoluut in Sy hand, geheel en al tot beskikking van die lewende God, sou daar so 'n arbeidernood wees as wat daar vandag helaas is?

Ons dink nie so nie. Nee, oortuig voel ek dat daar rede is vir ons Meester om die woorde op Sy lippe te neem: „Ag, was hierdie volk maar in My hande dan sou ek Abimeleg wegjaag.”

2. En wat sou die oorsaak wees dat Hy aldus oor ons kan kla? Ja, hoeveel kon as redes aangegee word!

Ons bepaal ons by een enkele rede wat ongetwyfeld oorsaak kan wees. In besonderhede gaan ons nie.

Is dit nie soos dit met Israel weleer was? Jehova moes gedurig kla: „Israel wou na My nie luister nie!”

In Ps. 95: 7 lees ek: „Ag, as julle vandag maar na Sy stem wou luister!”

Ps. 81: 9: „Israel, as jy tog na My wou luister.”

Vs. 12: „Maar My volk het na My stem nie geluister nie, en Israel was vir My nie gewillig nie.”

Vs. 14: „Ag, as My volk maar na My wou luister, Israel in My weë wou wandel!”

Vs. 17: Hy sou hulle tot seën gewees het, „die beste van die koring en heuning uit die rots,” sou hulle deel gewees het.

Jes. 48: 12: „Luister na My, o Jakob, en Israel wat Ek geroep het.”

Vs. 14: „Kom by mekaar, julle almal en luister!”

Vs. 18: „Ag, as jy maar na My geboorie geluister het, dan sou jou vrede gewees het soos 'n rivier en jou geregtigheid soos die golwe van die see.”

Luister ons! Hoor is een ding, maar luister en gehoorsaam wees is iets anders.

„Dit is My geliefde Seun, luister na Hom.” Aldus kom die stem uit die wolk. Ons het moontlik geluister toe Hy gesê het: „Kom na My toe en rus.” „Volg My.” Maar kort voor Sy dood het Hy gesê: „Bly in My en Ek in u.” Luister ek ook daarna? Doen ek werlik veel moeite om iets te begryp van hierdie veelbetekenende woord? Of moet Hy ook oor ons kla: „My volk wou na My nie luister nie!” En daarom is my volk so kragteloos in die aangesig van die vele Abimelegs. Daarom is die vrugte nie veel, veel meer nie, daarom is die lewe nie veel heiliger nie, die onderskeid tussen die ordentlike beskaafde wêreldling en die gelowige kind van God so gering. Daarom is die invloed van die Kerk in die samelewning nie veel sterker as wat dit is nie.

3. En nou, wat is ons voorneme? Met watter gesindheid, met hoeveel toegewydheid, met hoeveel geloof gaan ons die maand van belangrike en ernstige werk tegemoet? Daar is gebid vir ons Sinodale Vergadering. Gaan ons hierdie woord uit die Heilige Skrif neem en dit neem as die wens van die hart van ons Saligmaker en Meester? Hoe sal ons reageer op die wens, die sielsverlange, nie van 'n Gaal nie, nie van 'n mens nie, maar van Hom wat ons lief het, Sy lewe tot redding van ons siele gegee het?

Die alledaagse taal wat gehoor word *dat* die volkere wat woon op die aarde van God verbysterd staan by wat die afgelope ses jaar gebeur het, *dat* die mensdom handuitruk, *dat* regeerders en regeringe veelal magteloos staan, *dat* die magte van die duisternis by die dag toeneem in krag onder die nasies, ja *dat* nikanders as donker wolke die horizon bedek. Dis alledaagse taal, sê ons, en daarby kan gevoeg word dat die vraag allerweë gestel word: „*Wat van die Kerk van Christus?*” Ook in Suid-Afrika is die weerklank daar: „Wat van ons Kerk hier geplant enkele eeu gelede?” Dis nie vir my om hierop vandag antwoord te gee nie, maar een ding is by elkeen van ons 'n uitgemaakte saak — ons Kerk het nog 'n roeping, het 'n taak om te vervul. Die Heer eien haar nog

kennelik as sy duurgekogte eiendom, Sy Gees woon nog onder ons. Sy *oor* is nog gereed na ons te luister, Sy *hart* is nog vervul met Goddelike liefde jeens ons. Sy *arm* is nog magtig om te red en te gebruik elkeen wat tot Sy beskikking is.

Ek herhaal: hoe gaan ons reageer op hierdie wens — hartewens van ons Koning! Tas ek mis wanneer ek oordeel dat elkeen van ons hier vergader vanmôre gereed is om te antwoord aan die Meester in die woorde van die wapendraer van Jonatan (1 Sam. 14: 7): „Doen allës wat in u hart is, maak soos u wil; hier is ek by u volgens die wens van u hart.”

Geliefde Broeders, sal dit ons antwoord wees? Om iets minder as antwoord te gee sou ongetwyfeld wees dwaasheid, en die toppunt van ondankbaarheid.

Om Sy werk op aarde te verrig is deur die Koning van die Kerk Sy Heilige Gees gegee. Is Hy dan nie God self, en meen dit dan nie dat die Drieënige God aan die Kerk van Christus, aan elke gelowige, Homself tot beskikking stel vir die vervulling van die taak van die gelowiges op aarde. Aan die kant van die Heer ontbreek dit nie. Dit ontbreek aan ons kant. Die Almagtige stel Hom tot ons beskikking. Sal ons op hierdie dag onsself onvoorwaardelik tot sy beskikking stel? Geskied dit, dan kan ons moedig, gelowig met blydschap ons maand se werk tegemoet gaan. Alle rede is daar vir ons om in dié gesindheid die taak te vervul, om, wanneer die verrigtinge afgedaan is, blymoedig gelowig van oorwinning tot oorwinning tot ons werk in die verskillende gemeentes terug te keer, wetende dat vir die wapendraer van Jesus Christus lê die beste nog altyd voor.

4. In sy kostelike werkie *Sterrelig* noem Steinberger twee bome met hul eienskappe om aan te dui wat elke gelowige kind van God behoort te wees. Daar is, sê hy, 'n soort denneboom wat deur sy wortels harpuit uitstuur in die aarde waar hy geplant is. Die harpuit veroorsaak klein krakisselfs in harde, kalkagtige aarde. Kom die reën dan dring die water deur daardie barsies, wat geleenthed gee vir die worteltjies om dieper in te skiet. Hulle gee weer die harpuit uit wat verder barsies veroorsaak en geleenthed verskaf vir reënwater om dieper in te gaan. Die proses hou aan totdat later 'n kalkagtige, onvrugbare stuk grond verander is in vrugbare aarde. Die boom (aldus Steinberger) het sy verborge offers gebring, sy lewensap, daar waar mense-oog dit nie gesien het nie.

Die tweede boom waarvan gespreek word dra die naam van reënboom. Hy is, meen ek, bekend in Australië. Hy besit die eienskap om in die nag vogtigheid uit die lug op te neem en daardeur die grond onder sy takke as met dou te benat. Sien 'n vermoede reisiger te perd op 'n warm dag so 'n reënboom, daarheen gaan hy en vind skadu om in te rus en voedsel vir sy dier. Die boom kry vog uit die lug, maak die grond onder hom klam en laat die gras daar groei. 'n Beeld, waarlik, van wat elke Christen wat in daardie Hand is, behoort te wees, en kan wees. Hy moet sy verborge offers bring en sy omgewing vrugbaar maak. Hy moet die eienskap besit om van bo die onmisbare krag van die hemel te kry sodat hy skuiling kan gee vir die vermoede en voedsel vir die hongerige.

Dit geld ook vir die Kerk van Christus op aarde en hier is my hartewens in hierdie uur vir die geliefde Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika. Oorbring uit Europa, geplant in Suid-Afrika, sal die Kerk meer nog as in die verlede, sy verborge offers moet bring, en die eienskap van seëninge uit die hemel te kan kry in beoefening moet bring, ten einde in 'n toenemende mate te beantwoord aan sy bestemming.

Hoor ons die woorde „Ag, was hierdie volk maar in my hand, dan sou ek 'Abimeleg wegjaag!” Laat ons antwoord vanmôre wees: „Doen alles wat in u hart is; hier is ons by U volgens die wens van u hart!” Met ander woorde — in die Nuwe-Testamentiese woorde van Paulus: „Ons tot beskikking van die lewende God!”

Dit gewe die Drieënige God genadiglik!

BYLAE B.

SLUITINGSREDE VAN DIE SINODE

Deur DS. J. W. SNYMAN

Jesaja 42: 2—4: „Hy sal nie skreeu of sy stem op die straat laat hoor nie. Die geknakte riet sal Hy nie verbreek en die dowwe lamppit nie uitblus nie; met getrouwheid sal Hy die reg uitbring. Hy sal nie dof brand of geknak word totdat Hy die reg op aarde gegrond het nie; en die eilandie wag op sy leer.”

Johannes 20: 21 en 22: „Jesus sê toe weer vir hulle: *Vrede vir julle! Soos die Vader My gestuur het, stuur Ek julle ook.* En nadat Hy dit gesê het, blaas Hy op hulle en sê vir hulle: *Ontvang die Heilige Gees.*”

HoogEerw. Heer en Weleerwaarde Broers,

Andermaal het 'n baie belangrike sitting van die hoogste vergadering van die Kerk tot 'n einde gekom. Die ryke inhoud van die veelvuldige verslae in verband met die werksaamhede van die verskillende kommissies van die Sinode, het baie belangrike resultate gelewer, wat stem tot dankbaarheid en bemoediging. Ten opsigte van vele netelige en gevaarvolle geestesstrominge, het hierdie vergadering nie teruggedeins om, aan die hand van Gods Woord, die nodige waarskuwende leiding te gee nie. Ook het hy nie geaarsel om dieselfde soeklig van Gods Woord, verligtend en leidend te laat val op geestelike, sedelike, maatskaplike en sosiale vraagstukke, veral veroorsaak deur oorlogse en na-oorlogse toestande. Daar is met belangstelling kennis geneem van die belangrike werksaamhede van die afgelope vyf jaar. Vandaag kyk ons bemoedig en versterk vooruit na die voortsetting van die werkprogram op die skof wat nog vir ons wag. Vir sommige sal dit die laaste skof wees. Dog eerste of laaste skof, ons glo vas, dat hierdie werkprogram met sukses en seën uitgevoer sal word namate die werktuie van God, werk en lewe in ooreenstemming met die volmaakte voorbeeld van Jesus Christus, die geseënde Hoof van Sy duurgekogte Kerk.

Hierdie treffende voorbeeld vind ons nader beskryf in die welbekende woorde van Jesaja in hoofstuk 42 verse 2 en 4. Aangaande die Lydende Kneg van die Here, wat in die volheid van die tyd as die beloofde Messias gebore sal word, maak hy twee leersame voorspellings aangaande:

1. Sy Liefdevolle Werkwyse; en
2. Sy Volmaakte Leefwyse.

Jesaja maak 'n voorspelling aangaande:

1. SY LIEFDEVOLLE WERKWYSE

Dit blyk baie duidelik uit verse 2 en 3 van Jesaja 42: „Hy sal nie skreeu of uitroep of sy stem op die straat laat hoor nie. Die geknakte riet sal Hy nie verbreek en die dowwe lamppit nie uitblus nie.”

Die Heilige God is geduldig en lankmoedig. Groter as die geweldige openbaring van Sy Almag, is die geduldige beheersing en intoming daarvan. Sy ewige koninkryk sal kom nie met uiterlike lawaai en trompetgeskal nie. „Nie deur krag en geweld nie, maar deur sy Gees.”

Soos die doudruppels wat in die stilte van die nag geruisloos op die grasshalmpjes aankom, om op die môre van 'n nuwe dag, soos pêrels te skitter in die strale van die opgaande son; soos 'n mosterdsaad wat 'n man in sy tuin saai, en dit groei geruisloos tot 'n boom, sodat die voëls van die hemel in sy takkene kom maak; soos die suurdeeg wat 'n vrou neem en in drie mate meel inwerk, waar dit heeltemal geruisloos rys totdat dit gereed is vir die bakoond en vir die tafel; so is die werking van die Almag van die Heilige God. Dit sal ook die *werkwyse* wees, volgens Jesaja, van die Lydende Kneg van die Here, van die

Saligmaker van die wêreld. Wonderlik sal wees Sy selfbeheersing, Sy geduld, Sy lankmoedigheid, Sy sagmoedigheid, Sy nederigheid. Wonderlik sal wees Sy ontfermende hart, Sy simpatieke gees, Sy taktvolle optrede en Sy kalme en menskundige werkwyse.

Twee dinge sal Hy nie doen nie:

- (a) Hy sal die geknakte riet nie verbreek nie,
- (b) Hy sal die dawwe lamppit nie uitblus nie.

(a) *Hy sal die geknakte riet nie verbreek nie.*—Die hoof van 'n riet, gekneus en geknak deur aanhouende stormwinde, hang aan 'n dun draad; dit is egter nog nie afgebreek en verwyder van die stam nie. Daar is nog hoop op herstel en nuwe lewe. Daardie geknakte riet kan nog gered word deur verbindingswerk met teer hande. Met ontfermende liefde en simpatieke en taktvolle behandeling, kan die riet se hoof weer opgetel word, kan dit weer vasgroei aan die stam, weer leef om die ruisende lied van die ranke riet te sing. Treffende sinnebeeld is hierdie geknakte riet van geknakte harte, geknakte siele, geknakte liggame, geknakte lewens — geknak deur die stormwinde van versoeking en beproeing op die reis deur die woestyn van die lewe. Hierdie geknakte riete is hulpeloos maar nog nie hopeloos nie. Hulle is vatbaar vir herstelwerk, vir verbindingswerk, vir verlossingswerk. Ja hulle is nog binne die bereik van die liefde en bloed van Hom wat volgens Jesaja 61 getuig: „Die Gees van die Here Here is op My, omdat die Here my gesalf het om 'n blye boodskap te bring aan die sagmoediges; *Hy het My gestuur om te verbind die gebrokene van hart*, om vir die gevangene 'n vrylating uit te roep, en vir die geboeid opening van die gevangenis,... om al die treurendes te troos; om vir die treurendes in Sion te beskik dat aan hulle gegee word sieraad vir as, vreugdeolie vir treurigheid, 'n gewaad van lof vir 'n verslae gees; sodat hulle kan word eikebome van geregtigheid, 'n planting van die Here, tot sy verheerliking.” Daarom sal Jesus Christus die geknakte nie verbreek nie. Inteendeel, Hy sal met liefdevolle hart en tere hand verpleeg, verbind, genees en herstel. By die fontein van Jakob nabij Sigar sê Hy aan die geknakte riet van Samaria wat kom water haal met 'n kruik:

„As jy die gawe van God geken het en wis wie Hy is wat vir jou sê: Gee vir My water om te drink, sou jy Hom gevra het en Hy sou vir jou lewende water gegee het.” Hy het haar hierdie water gegee, en sy, die geknakte riet, het self 'n kruik geword, gevul met lewende water wat oopspring tot in die ewige lewe.

Geliefde Medewerkers van Jesus Christus, hierdie liefdevolle werkwyse moet ook ons werkwyse wees. Immers, soos die Vader Hom gestuur het, het Hy ons gestuur. Ons moet die volmaakte voorbeeld volg en Sy werkmetode toepas. Hy het dit toegepas op ons. Met weergaloze geduld, liefde en lydsamheid het Hy met ons tewerkgegaan. Sy goedertierenheid het ons groot gemaak. Die geskiedenis van ons geestelike en sedelike lewe is een van genade op genade, vergewing op vergewing, liefde op liefde. En, wat ons ontvang het, moet ons gewillig, nee meer, vurig begerig wees, om aan ander te gee. Ook ons moet die geknakte riet nie verbreek nie, maar verbind; nie verwerp nie, maar verpleeg, nie help veroordeel nie, maar help verlos. Immers, ons sing so dikwels:

„Hoe in skuld gebore,
hoe geheel verlore,
hoe geheg aan kwaad,
hoe deur vrees bevange —
kom met u verlange!
Hier is hulp en raad:
God vergeef, die Midd'laar leef!
Daar is vir ons skuld en sonde
heil in Jesus wonder.”

Jesus wat die geknakte riet nie verbreek nie; Jesus, wat as spotkoning, in die donker nag van sy bittere lyding, die spotsepter van die geknakte riet geduldig vasgeklem het, omdat Hy daarin 'n sinnebeeld gesien het van alle geknakte, gevalle en verlore sondaars; 'n sinnebeeld ook van u en my. Wel mag ons sing:

,O, Jesus, Man van Smarte,
die vadere se wens,
skryf diep in alle harte
die woord: „Aanskou die mens!
O, laat my nooit vergeet nie
die kroon, die kleed, dié riet!
geen groter troos in leed nie;
dis ook vir my geskied!”

Dog in verband met die liefdevolle werkwyse van die beloofde Messias, noem Jesaja nog iets wat Hy nie sal doen nie:

(b) *Hy sal die dowwe lamppit nie uitblus nie.*—Die lamppit is hier 'n sinnebeeld van die wedergebore siel, in wie en deur wie die lig van Gods genade reeds skyn. Maar die lig is dof en swak. Die aanpaksels van roet laat die lamppit meer rook as helder brand. Op hierdie dowwe lig sal Jesus Christus nie die versmorende demper plaas nie. Hy sal die rokende vlam nie uitblus nie. Hy sal ook daarmee geduldig en lankmoedig te werk gaan. Sy teer en versigtige hand sal die oortollige roet verwijder, sodat die dowwe vlam weer kan opflikker en helder skyn. Hy sal so die swakke dissipel geduldig verdra en taktvol bearbei. Sien dit in die praktyk by die see van Galiléa, waar Hy drie maal vra: „Simon, Seun van Jona, het jy My lief?” Wanneer die dissipel wat Hom drie maal verloën het, vir die derde maal antwoord: „Here, U weet alles, U weet dat ek U liefhet,” word hy met 'n drieledige opdrag weer herstel in sy diens. Ja, Goddank! Hierdie Jesus van Nasaret sal dowwe lampitte nie uitblus nie. Hy sal U en my ook nie uitblus nie. Deur die waarskuwings van Sy Woord, en die alwyse dissipel van Sy beproewings, sal Hy die oortollige roet verwijder, sodat die dowwe lamppit weer 'n helder skynende lig kan wees — 'n lig in die kandelaar van Sy tempel, gedurig gevoed en gesterk deur die olie van die Heilige Gees. So leer ons hierdie leersame lesse uit die werkmetode van Jesus Christus. Ook ons mag die geknakte riet nie verbreek nie, en die dowwe lamppit nie uitblus nie: nie uitblus nie maar verpleeg; nie veroordeel nie maar versorg; versorg met liefdevolle belangstelling en taktvolle bemoediging; versorg in die gees van die apostiese seënbede, wat hulle gedurig sal opdra aan die genade van Jesus Christus, die liefde van die Vader, en die gemeenskap van die Heilige Gees. Genoeg oor die voorbeeld van Jesus Christus se liefdevolle werkwyse.

Let vervolgens ook op die voorbeeld van:

2. SY VOLMAAKTE LEEFWYSE

Iimmers, in hierdie volmaakte leefwyse lê die hegte, sedelike grondslag van Sy werkwyse. Sy leefwyse word voorspel deur die woorde: „Hy sal nie dof brand of geknak word, totdat Hy die reg op aarde gegrond het nie; en die eilande wag op sy leer.”

Ons vind ook hier twee heerlike waarhede voorspel:

- (a) Hy sal nie dof brand nie.
- (b) Hy sal nie geknak word nie.

(a) *Hy sal nie dof brand nie.*—Hiermee wil Jesaja te kenne gee, dat die beloofde Messias 'n volmaakte openbaring en vertolking sal wees: „Immanuel: God met ons.” Van Homself het Hy dan ook later verklaar: „Wie My aanskou, aanskou Hom wat My gestuur het. Ek het as 'n lig in die wêreld gekom, sodat

elkeen wat in My glo, nie in die duisternis bly nie" (Joh. 12: 45). Ook die skrywer aan die Hebreërs bevestig die waarheid wanneer hy getuig: „Nadat God baie keer en op baie maniere in die ou tyd gespreek het tot die vaders deur die profete, het Hy in hierdie laaste dae tot ons gespreek deur die Seun. Hy, wat die afskynsel is van Sy heerlikheid en die afdruksel van Sy wese" (Hebreërs 1: 1 en 3). Ja, Sy lig sal nie dof brand nie, maar helder skyn as 'n volmaakte weerkaatsing van die goddelike Lig wat straal van die aangesig van die Vader.

Dog Hy sal nie alleen helder skyn in Homself nie, Hy sal ook die lig van die geskrewe Woord helder laat val op al die geestelike, sedelike en maatskaplike vraagstukke van sy tyd. Die soeklig van die Heilige Skrif, as geopenbaarde wil van God,werp Hy op al die verskillende vraagstukke wat vra en wag op oplossing. Nie alleen aan die Emmausgangers na sy opstanding nie, maar ook voor sy kruisiging is Hy gedurig besig, om van Moses en die profete af, uit te lê in al die skrifte, die dinge wat op Hom betrekking het. En saam met die Emmausgangers het miljoene uitverkorenes uit alle volke in alle lande kon getuig, onder die geklank van die Ewige Evangelie: „Was ons hart nie brandende in ons toe Hy met ons op die pad gepraat, en vir ons die Skrifte uitgelê het nie?"

Dit is hierdie Jesus wat op die aand van Sy opstanding aan die handjievol dissipels sê: „Soos die Vader My gestuur het, stuur Ek julle."

Voorwaar, 'n vererende opdrag wat, by wyse van implikasie, 'n groot verantwoordelikheid plaas op die skouers van al Sy diensknegte en diensmaagde — die verantwoordelikheid nl. om ten opsigte van hul leefwyse nie dof te brand nie, maar helder die ontvangen genadelig in hierdie donker wêreld te weerkaats.

Daarom het Hy Sy dissipels beveel: „Laat julle lig so skyn voor die mense, dat hulle julle goeie werke kan sien, en julle Vader wat in die hemele is, verheerlik" (Matth. 5: 16).

Ook die apostel Petrus beklemtoon die noodsaaklikheid van hierdie waarheid wanneer hy aan die Christene in die verstrooiing skryf: „Julie is 'n uitverkore geslag, 'n koninklike priesterdom, 'n heilige volk, 'n volk as eiendom verkry om te verkondig die deugde van Hom wat julle uit die duisternis geroep het tot Sy wonderbare lig." Uit dit alles is baie duidelik, dat die medewerkers van God moet wandel waardig die roeping waarnee hulle geroep is.

Die pasiënt mag nooit aan die heelkundige sê nie: „Medisynmeester, genees eers jouself." Immers, die grootste ramp wat 'n kerkdienaar kan tref, is dié wat Simson getref het. „En Delila sê: Die Filistyne op jou, Simson! En toe hy uit sy slaap wakker word, sê hy: „Ek sal vry uitgaan soos die vorige kere en my losruk. Want hy het nie geweet dat die Here van hom gewyk het nie." Aan die ander kant, is die grootste seën wat die dienskneg van God kan ontvang, die seën van Moses: „En toe Moses van die berg Sinaï afgaan — wis hy nie dat die vel van sy gesig blink, omdat hy met God gespreek het nie." Sy lig brand helder, want hy was op die berg alleen met God. Laat ons lig ook helder skyn. Dit mag, dit kan, dit sal as ons elke dag alleen met God op die berg verkeer. Onbewuste heiligheid sal dan blink op ons gesig.

Dog wanneer hierdie noue omgang met God en Sy Woord verwaarloos word, sal ons begin steun op die krag van ons eie haarslegsels, en eindelik kom tot die rampspoedige ontdekking van 'n ongemerkte kragverlies; 'n kragverlies tot ons eie skande, en tot skade van die Kerk van Christus. Dog die Christelike Kerk op aarde word ook, op die voetspoor van Jesus Christus, geroep om deur middel van Sy geroepe, afgesonderde en geheiligde dienaars, die lig van Gods Woord en Gees, helder te laat val op al die geestelike, sedelike en maatskaplike vraagstukke van die tyd.

Verder is dit tydig en ontydig sy taak, om aan die hand van hierdie Woord, en sy duidelik geformuleerde belydenisskrifte, te sê wat daar geskrywe staan. Langs hierdie weg het die kerkhervormers van die 16de eeu, en veral Johannes Calvyn, 'n geseënde en blywende werk verrig; 'n werk waarvan ons eie dierbare en geseënde Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, tot vandag nog die heerlike vrugte pluk. Gods Woord was, is en sal bly, van geslag tot geslag. 'n lamp vir die

voet en 'n lig op die pad van die pelgrimsreisiger na die ewigheid. Maar, dan moet die Kerk van Christus, soos die Christus self, nie dof brand nie. En:

(b) *Ook nie geknak word nie.*—Immers, die Satan het van die begin af probeer om Jesus, die kind van Bethlehem, te knak en te breek. Hy wou, deur middel van die wrede Herodes, hierdie kind in die wieg versmoor. Hy het listige planne beraam om die verlossingsplan te verydel. Dog geen uitwendige geweld kon Hom verhinder om die wil van Sy Vader volkome te volbring nie, en, ons in alles gelyk geword behalwe die sonde, kan Hy ook deur geen inwendige sondewonde geknak en gebreek word op die weg van volhardende gehoorsaamheid nie. Hy was gehoorsaam tot in die dood, die dood van die Kruis. Die verheugde vyande het hierdie knakkings en verbrekking aan die kruis beskou as die verydeling van die verlossingsplan. In werklikheid, egter, was dit die uitvoering daarvan. Want Hy het gesterf, sodat die uitverkore kinders van die Vader mag leef tot in alle ewigheid. Hy is in 'n graf gele sodat Hy deur Sy seëvierende opstanding kan verskyn aan Sy dissipels as die Grote Oorwinnaar van dood, graf en hel—'n oorwinnaar wat as verheerlike aan die regterhand van die Vader, kan getuig aan Johannes op Patmos: „Ek was dood, en kyk, Ek leef tot in alle ewigheid.”

Ja, die voorspelling van Jesaja is in Hom heerlik vervul. Hy het nie dof gebrand nie, en Hy is nie geknak nie! Dit is hierdie lewende Jesus, wat aan die dissipelkring op die aand van Sy opstandingsdag sê: „Soos die Vader My gestuur het, stuur Ek julle ook.” Ja, stuur ek julle ook, om nie dof te brand nie, en om nie geknak te word nie.

Immers, Hy het geweet dat die Vors van die duisternis alle pogings sou aanwend om die geloof en die standvastigheid van die dissipels te knak en te breek. Hy het geweet dat Satan met onvermoeide ywer aanslag op aanslag sou afstuur om die groei van die Christelike Kerk in die wieg te smoer. Hy het geweet dat verwoede en genadelose vervolgings sou kom. Die Kerk van Christus sou in sy wordingsperiode deeglik getoets word deur aanvalle van buite. En later, in sy mondigwording, ook getoets word deur aanval en verval van binne. Hy het geweet van die Middeleeuse sedelike verval, geestelike verslapping en vorm-godsdiens wat die groot Kerkhervorming van die 16de eeu sou voorafgaan. Hy het geweet van die deformasie wat na die reformasie weer in christelike kringe sou intree. Hy het geweet dat vele Christenbelyers op die slagvelde teen die magte van Satan geknak en verbreek sou word. Hy het geweet hoe doelbewus, skaamteloos, hewig en aanhouwend die Vors van die duisternis en sy bose aanhangars geen steen onaangeroerd sou laat nie om die Evangelieel van die koninkryk van God uit te blus en die ganse Christelike Kerk, as fakkeldraer van daardie lig te skud, te knak en tot in die heiligste fondamente te breek.

Daarom het Hy kort voor Sy hemelvaart, by die herhaling van die opdrag, aan sy dissipels gesê: „Aan My is gegee alle mag in hemel en op aarde. Gaan dan heen, maak dissipels van al die nasies, en doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees; en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het. En kyk, Ek is met julle al die dae tot aan die voleinding van die wêreld.” Hy bemoedig hulle, en die toekomstige werktuie van die strydende Kerk, hier tot getrouheid en volharding in die stryd. Hy bemoedig hulle, en ook U en my, met die *al* van Sy onbeperkte mag in hemel en op aarde. Met die *al* van Sy onbegrensde liefde, wat dissipels wil maak uit alle nasies, met die *al* van Sy onvermoeide waaksamheid oor die eer van sy hemelse Vader, deur aan te spoor tot onderhouding van, en gehoorsaamheid aan, Sy bevele. En, met die *al* van Sy gerusstellende versekering van Sy onafgebroke teenwoordigheid en gemeenskap. Daarom, vat moed, medeuitverkore werktuie in die diens van die Meester. Laat ons vasstaan! Vasstaan, wanneer die Satan u en my wil knak en breek; vasstaan, wanneer die Satan die Kerk van Christus wil knak en breek; vasstaan, ook wanneer die Satan die Ned. Geref. Kerk van Suid-Afrika wil knak en breek. Immers, die Satan en sy medewerkers sal hul sin nie kry nie. Jesaja voorspel in ons tekswoord die eindoorwinning. „Hy sal nie dof brand of geknak word totdat Hy die reg op aarde gegrond het nie; en die eilande wag op sy leer.” Ja, Goddank, Sy Kerk sal nie geknak of verbreek word nie, totdat Sy

reg, totdat Sy wil, totdat Sy wette, volkome geëerbiedig en gehoorsaam word; totdat Sy wil op aarde geskied soos in die hemel; totdat ook alle eilande wat wag op sy leer, vervul sal wees met die kennis daarvan, soos die waters van die see hul gemeenskaplike bodem bedek. Hierdie heilee sal daag. Die verlossingsplan sal uitgevoer word. Soos die triomferende Kerk in die hemel, so sal ook die strydende Kerk op aarde nie dof brand nie en nie geknak en verbreek word nie. Verloste uitverkore kinders sal rondom die troon van God en die Lam 'n nuwe lied van verlossing sing. Tot dan sing die krygsknegte van die strydende Kerk gelowig, vertrouend en volhardend:

„Hou Christus self sy Kerk in stand —
vergeefs die hel se woede!
Gesete aan Gods regterhand,
dra Hy hom in sy hoede.
Hy is in alle leed
steeds tot sy hulp gereed;
Hy staaf sy roem alom,
waak vir die Christendom,
al blaak die hel se woede.”

Amen.

BYLAE C.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE HERDERLIKE BRIEF.

Aan die H.E. Moderator,
Sinodale Saal,
Kaapstad.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie vir die Herderlike Brief wens u hiermee te laat toekom die stuk wat ons volgens u opdrag opgestel het.

Met toebidding van Gods rykste seën,

U dw. dnrs. in Christus,

D. DU P. STEYN,

B. F. v. d. MERWE,

G. W. KOORNHOF (Scriba).

DIE HERDERLIKE BRIEF

VAN DIE H.E. SINODE VAN DIE NED. GEREF. KERK IN SUID-AFRIKA, IN
SITTING TE KAAPSTAD OP 18 OKTOBER 1945 E.V.D.

AAN AL DIE GEMEENTES VAN ONS KERK.

„Genade, barmhartigheid en vrede vir u van God, onse Vader, en Jesus Christus, onse Here, deur die Heilige Gees.”
Geliefde Broeders en Susters in die Here,

Dit is met innige dankbaarheid teenoor die Hoof van die Kerk dat ons, as u verteenwoordigers, ná vyf jaar andermaal vergader het in belang van sy Koninkryk. Die gedagte aan die *strydende Kerk van Christus* het ons harte in die dae van die Sinodale Sitting vervul. In die bewussyn van die nood van die wêreld in hierdie tyd het ons met biddende ootmoed beraadslaag.

Onder die gedruis van die intuimelende toestande van 'n vermoede, bloedende en vyandige wêreld, het die Kerk van Christus weer opnuut van sy roeping bewus geword. Veral in hierdie ontwrigte tyd is dit dringend nodig om die reg en roeping van die Kerk van Christus weer duidelik te stel. Daarom roep hierdie hoogste vergadering van ons Kerk u toe: „Geliefdes, verhef u harte in dankbare aanbidding tot God en stel al u kragte tot beskikking van u verheerlike Koning; want sy strydende Kerk op aarde het nog sy aangewese taak onder die volkere, het nog die stryd teen die magte van die duisternis, het nog die waarborg van uiteindelike triomf.” In die vaste geloof dat dit so is, bring die Sinode die volgende onder u aandag:

I. DIE KERK EN SY WERKSAAMHEDE.

Die Kerk het deur genade nog nie uit die oog verloor dat hy 'n dienaar van Christus is nie. As sodanig het hy die hand aan die ploeg geslaan en albei in verskillende rigtings. Helder en klaar klink die Woord van God in ons oor en hart „Wat vra die Here van u anders as om reg te doen, liefde te betrag en ootmoedig te wandel met u God?” (Miga 6: 8). Hier toe is nodig dat die soeklig voor alle dinge gekeer word op

(a) *die Huisgesin.* Hier tog word die fondamente vir Kerk en staat gelê. Hier moet die Woord van God weer sy regmatige plek inneem. Meer as ooit word ons geroep om die heiligheid van die huwelik te handhaaf en die sinryke spreek van Geus en Hugenoot te bewaarheid: „*Huis en haard, voor God bewaard.*”

(b) Besonder sterk het die Kerk onder die indruk gekom van die geweldige worstelstryd wat *die Christelike Jeug vandag* moet voer. Hulle moet opgroei in die verstikkende dampkring van materialisme en geestelike vervlakkung. Temidde van die bouvalle van vergange glorie word hulle geroep om die skoonheid en die adel van hul jeug ongeskonde te bewaar. Daarom gaan die hart van die Kerk na hulle uit in begrypende liefde, en met priesterlike ontferming wil die Kerk die bewarende genade van die Almagtige God oor hulle afsmeek.

Groot is voorwaar die taak van die huisgesin, die skool, die Christelike verenigingswese! Maar die Kerk wil sy eie verantwoordelikheid nie ontdui nie; sy Godgegewe taak ten opsigte van ons jeug is tegelyk sy vreugde en sy besieling. Daarom benader die Kerk sy jongmense met *vertroue* en met *verwagting*. Die arbeid in Sondagskool, Katkisasie en persoonlike sielsorg *mag* dus nie verslap nie. Die stryd om die handhawing van die Christelike beginsel op skool en universiteit moet met verdubbelde ywer voortgesit word. Grootse planne in verband met Christelike jeugsentrums in ons stede, 'n Kerklike Koshuis by die Universiteit van Kaapstad, en so meer sal met die hulp van die Here verwesenlik word. Vir al hierdie sake sal geldelike offers nodig wees en bowenal die biddende belangstelling van al ons lidmate. Ook beveel die Sinode dit baie sterk aan dat Katkisante vroegtydig onderrig sal word in die Heidelbergse Kategismus en Kerkgeschiedenis. Die goeie ou gewoonte dat ouers hul kinders saambring kerk-toe, moet ook herstel word, anders word 'n kerklose geslag gekweek.

(c) *Die Armsorg.* Hierdie belangrike werk van ons Kerk het die afgeloop vyf jaar groot afmetings aangeneem, waarvoor ons die Here innig dank. Aan Ds. A. D. Luckhoff, die afgetrede Armsorgsekretaris, is die hoë waardeering en dank van ons Kerk betuig vir sy groot dienste in belang van Kerk en Volk.

Belangwekkende werksaamhede is aan die nuwe Algemene Armsorgkommissie opgedra. O.a. het die H.E. Sinode besluit ten gunste van die oprigting van 'n *Kerklike skool vir die opleiding van maatskaplike werksters*, 'n onderneming wat al dadelik £28,000 vereis. Die aandag van ons lidmate word ook gevëstig op die *Jan Kriel-Tehuis* waar kinders wat aan vallende siekte ly, ontvang, geherberg, gevoed, opgevoed en medies behandel word; *die Dorkas-Tehuis* wat 'n toevluggs-oord vir menige bejaarde moeder en suster is en waar ook volgens besluit groot uitbreiding sal plaasvind, sodat die Tehuis 100 inwoonsters sal kan bevat; *die Volkshospitaal* wat deur ons Kerk besit en bestuur word en enig van sy soort is in

ons land. Hierdie inrigtings van ons Kerk asook ander toenemende werksaamhede van ons Algemene Armsorgkommissie verdien die kragtigste ondersteuning deur voorbidding, belangstelling, vrywillige bydraes en bemakings in testamente van elke lidmaat van ons Kerk, gedagdig aan die Skrifwoord: „Wie volop saai, sal ook volop maai” (2 Kor. 9: 6).

Voorts word die Kerkrade opnuut op die hart gebind dat met die oog op die intensiever en doeltreffender bearbeiding van ons gemeentes, dit al meer uiters noodsaklik word dat nie meer as 800 lidmate aan die sorg van een Leraar opgedra sal word nie.

(d) *Die Sending.* Die H.E. Sinode het sy ernstige aandag gewy aan die belangrike rapport wat deur die Algemene Sendingkommissie voorgelê is en waarin nadruk gelê word op drie uitstaande gebeurtenisse van die afgelope vyf jaar, t.w. die ongekende belangstelling in die Binnelandse Sending, die snelle ontwikkeling van die Kerk in die Buiteland en die bemoedigende staat van die Sendingfondse. Die Sinode het dan ook sy opregte dank uitgespreek teenoor die Here vir hierdie seëninge, en teenoor almal wat in hierdie verband so getrou gearbei en so mildelik gegee het.

Ondanks onstuimige tye en vyandigesinde agitators, ondanks woelinge op ekonomiese en sosiale gebied, win die pogings van die Sendingkerk in die Binneland veld en het dit so uitgebrei dat dit tans 104 gemeentes, 53,636 lede en 170,000 siele tel. In Namakwaland en Boesmanland is daar sedert die vorige Sinode aansienlike vooruitgang gemaak, terwyl die werk onder die naturelle in die Trans- en Ciskei sodanig gevorder het dat die Sinode daartoe oorgegaan het om 'n grondwet vir 'n Ned. Geref. Bantoekerk te aanvaar.

Die gemeentes, uit die Heidendorp vergader, openbaar gesonde ontwikkeling en verbly die harte van die arbeiders(-sters) daar wat in die laaste tyd egter aanhoudend voel dat die oes groot is en die arbeiders *weinig*. Op hierdie feit verlang die H.E. Sinode om in sy boodskap aan die gemeentes ernstige nadruk te lê. Daar is 'n tekort aan werkkragte in Mashonaland, Nyasaland en die Soedan sowel as in die Binneland. Sal die jeug van ons gemeentes nie hul dienste by toeneming aanbied vir die groot saak van die uitbreiding van die Godsryk nie? Die nood is groot; die oes moet ingesamel word. Die Kerk in die Heidenlande het groot behoefte aan leiers en leidsters. Laat die antwoord van die Kerk hierop wees *meer* arbeiders — weltoegeruste en toegegewe arbeders en arbeidsters vir die Buite- sowel as die Binnelandse Sending.

Ook word sterk by ons lidmate aangedring om hul bediendes geestelik te bearbei deur die huisgodsdiens, ens., en hulle te help om die Sendingdienste by te woon. *Elke gelowige moet hom of haar as 'n sendeling beskou.* Laat ons lidmate die heerlike roeping en arbeid van die Sending onder Israel tog ook nie vergeet nie.

II. DIE KERK EN DIE GEVARE WAT HOM BEDREIG.

Verskeie sake het onder die aandag van die Sinode gekom wat in die kerklike en volkslewe nadelig werk en wat uitgesuiwer moet word. Ons kan nie ons roeping as gemeente van die Here vervul as ons aan skadelike en wêrelde dinge deelneem nie; ook kan ons die wêreld nie daarteen waarsku as ons self daaraan skuldig is nie. Ons dink hier o.a. aan die volgende:

1. *Verdeeldheid.* Oortuig daarvan dat daar by vele van ons volksgenote verwijdering gekom het, so wil die H.E. Sinode hiermee 'n *dringende* beroep op almal doen om tog die gees van verdraagsaamheid te beoefen en volkseenheid te bevorder. Ons kan nie altyd almal eners dink nie. Om eerlik met mekaar te verskil is nie sondig nie, maar om onverdraagsaam te wees en te twis is sondig en werk verbrokkeling en ondergang in die hand. Die Meester het gesê: „In Huis wat teen homself verdeeld is kan nie bestaan nie.” Daarom doen die Sinode

'n ernstige beroep op ons lidmate om nie vir mekaar op die pad kwaad te word nie. (Gen. 45: 24), maar in liefde die een die ander in die goeie voor te gaan.

2. *Sektiese Rigtigs.* Die Sinode het ook verneem dat die Kerklike lewe soms verstoor word deur buitekerklike predikers en sektegesindtes. Te betreur is dit dat enkele hulle deur die wind van vreemde leringe laat meevoer, en die Sinode voel hom gedring om u op te wek tot groter versigtigheid en waaksamheid teen diegene wat deur woord en geskrif afvalligheid en skeuringe soek aan te rig. Ons bede is dat elke lidmaat getrou sal bly aan die Kerk van die Vaders en Kerkvas, Bybelvas en Christusvas sal lewe. By Kategetiese onderrig en met huisbesoek dien getrou klem gelê te word op die dwaalleringe van *die Roomse Kerk en die Sektes*. Die Sinode waarsku teen die wyse waarop nonne en andere, honderde (en wellyk duisende) ponde insamel deur stelselmatige kolekte by die personeel van kantore, winkels, ens., en selfs aan die huise van lidmate van die N.G. Kerk.

3. *Skadelike Lektuur.* 'n Ander gevaaar wat ons bedreig is die kwistige verspreiding en die lees van ongesonde en skadelike boeke en tydskrifte wat nie rekening hou met die kiesheid, reinheid en welvoeglikheid wat kenmerkend is van ons Christelike lewensbekouing nie. Die Sinode wil andermaal die belangrikheid van meer Kolportasiewerk, ook deur ons Kerkrade, benadruk en waarsku teen die aankoop van verkeerde leesstof.

4. *Onbetaamlike Kleredrag.* Die volgende besluit is geneem: Die H.E. Sinode spreek hom uit teen die dra van mansklere deur vroue as in stryd met die Skrif (Deut. 22: 5) en dring by die Regering aan om die Wet wat geld vir mans wat vroueklere dra cok van toepassing te maak op vroue wat mansklere dra." Voorts waarsku die Sinode ons lidmate teen alle vorms van onbetaamlike kleredrag.

5. *Geboortebeperking.* Die geboortesyfer van ons volk daal in so 'n mate dat dit ons volksbestaan in gevaaar bring. Vir ons blankes in Suid-Afrika is die saak des te ernstiger. Geboortebeperking gepleeg uit valse motiewe en deur kunsmatige middels kan op godsdiestige, etiese en mediese gronde nie sterk genoeg veroordeel word nie. En daarom, Geliefdes — *waak!*

6. *Drankmisbruik.* Nadruklik wil die Sinode waarsku teen die ontsettende gevare van die drankeuwel en dranksmokkel, asook teen die misbruik van alkoholiese dranke by geleentheid van huweliksfunksies en skemerpartytjies.

7. *Die Dans-euwel.* Andermaal wil die Sinode dit beklemtoon dat dans 'n skadelike uitwerking het op die sedelike en godsdiestige lewe van diegene wat daaraan deelneem en wil by ons lidmate as Christenbelyers opwek om hulle daarvan te onthou.

8. *Dobbelary.* Hiermee het ons op die oog kaartspel, weddenskappe by perde- en hondewedrenne, alle vorms van lottery by basaars en alle spele of metodes aangewend om geld in te samel en wat bloot op geluk berus of wat nie steun vind in die Woord van God nie. Heiligeid van lewe is van groter belang as die insameling van geld. Voorts is besluit: „Die owerheid word versoek om te verbied dat Unieburgers mag deelneem aan lotterye in Suid-Rhodesië, Portugees-Oos-Afrika en Basoetoland." Staatslotterye is 'n gevaaar wat ons volk bedreig en die volksgevoel moet daarteen opgevoed word.

9. *Sabbatsontheiligung.* Die H.E. Sinode wil met al die erns waарoor hy beskik 'n beroep op sy lidmate doen om alles in hul vermoë te doen dat die dag van die Here meer in eer gehou sal word, dat die heiligeing van die Rusdag met nougesetheid beoefen sal word en dat die eredienste en bidure met getrouwheid en ywer bygewoon sal word.

III. DIE KERK EN SY GEESTELIKE LEWE.

Die boom word aan sy vrugte geken. Ons dank die Here vir die mate van lewe wat die Kerk deur sy werksaamhede openbaar. Ons mag dit egter nie vergeet nie dat dit in hierdie opsig met 'n Kerk gesteld kan wees soos geskrywe staan van die gemeente te Sardis: „Ek ken jou werke dat jy die naam het dat jy leef en jy is dood” (Openb. 3: 1). Die krag van die strydende Kerk van Christus op aarde lê in sy gesonde *innerlike lewe*.

Die eerste en hoogste roeping van die Kerk is *om die beeld van Christus* aan die wêreld te openbaar. Ons is verordineer om beelddraers van die Seun van God te wees (Rom. 8: 29, 30). So treffend stel die Apostel dit: „Julle is 'n uitverkore geslag, 'n koninklike priesterdom, 'n heilige volk, 'n volk as eiendom verkry om te verkondig die deugde van Hom wat julle uit die duisternis geroep het tot sy wonderbare lig (1 Petr. 2: 9), m.a.w. heiligeheid van hart en wandel is ons eerste roeping. Ongelukkig laat sommige nie altyd die klem hier val nie. Die wêrdegees rol soos 'n vuil vloed oor meer as een lidmaat van die Kerk. Tog bly dit die goddelike orde: ons moet eers *wees* voordat ons kan *werk*. Ons lewe is ons beste preek.

Hieruit vloeи as vanself ons tweede taak as *getuies van Christus*. Deur heilige, oortuigende lewes en onverskrokke getuienis moet ons die boodskap van lig, lewe en genesing indra in die wêreld met sy donkerheid, sy dood en sy wonde. Die Heilige Skrif wys ons die weg aan waarlangs dit verkry word. Dit kom deur die lewendige gemeenskap met die ewig geseënde Hoof van die Kerk, Jesus Christus. In sy twee groot gebede wat die apostel Paulus in sy brief aan die Efesiërs doen (Ef. 1: 16—23; 3: 14—21) begeer hy vir die gemeente en vir elke gelowige hierdie twee heilservaringe; *die Gees van Kennis* en *die Gees van Krag*. En hy wys ons daarop dat dit verkry word deur die inwoning in ons hart „van Hom wat aan die gemeente gegee is tot 'n Hoof bo alle dinge”. Daarom vermaan ons u dringend dat u met alle erns en van ganser harte sal soek na hierdie gemeenskap van die Gees met u Heer en Meester, sodat sy lewe met krag in u mag werk en Hy Hom deur u mag openbaar. Ons wil u aanmoedig om deur te dring tot die volle lewe van die Here Jesus waarvan Hysel self gesê het: „Ek het gekom dat hulle lewe kan hê en oorvloei van lewe” (Joh. 10: 10).

Hou sterk aan in die gebed. Word kragtig in die Here en in die krag van sy sterkte, terwyl julle met alle gebed en smeking by elke geleentheid bid in die Gees en huis daartoe waak met alle volharding en smeking vir al die heiliges.

Verder, Geliefdes, alles wat waar is, alles wat edel is, alles wat regverdig is, alles wat rein is, alles wat lieflik is, alles wat loflik is, dit moet julle bedink (Filipp. 4: 8).

En mag die God self van alle genade wat ons geroep het tot sy ewige heerlikeheid in Christus Jesus, nadat ons 'n kort tyd gely het, julle volmaak, bevestig, versterk en grondves!

Aan Hom die heerlikeid en die krag tot in alle ewigheid! Amen. 1 Petr. 5: 10 en 11.)

BLADWYSER

op die Handelinge van die
DERTIGSTE SINODE
gehou in
OKTOBER en NOVEMBER 1945

A.

Aanbevelings, Kommissie van Orde	3, 264
Aanbevelings van die Raad van die Kerke	239
Aanbevelings van die Raad van die Kerke, Kommissie oor:	
Aktuele vraagstukke verwys na	264
Verslag	389
Aandsitting	274
Aannemelinge uit ander gemeentes	288
Aanneming :	
Buitengewone tyd, Heffing (leges)	388
Registrasiefooie	375
Te velde	62
Verlof vir	288
Woordverklaring	288
Aanneming en Doop, Volwassenes	58, 266
Aantekening, Versoek om	405, 426
Actuariele Verslae:	
Pred. Pensioenfonds	244
Pred. Weduweefonds	241
Actuarius:	
Aantekening in minderheid	405
Dr. D. R. Snyman neem waar	342
Ongesteld	341
Protes teen besluit oor Teol. Fak., Pretoria	373
Verslag	42, 266
A.C.V.V.:	
Insake onderhoud oor nadere samewerking	34,
	35, 37
Koördinering van werk met C.M.R.	333
Waardering	333
Administrateur:	
Gelukwense	299
Mosie van Afkeuring	295, 301
Uitnodiging na Tuinparty	268
Admissie-eksamen, Kweekskool:	
Kommissieverslag	183, 277
Maatskaplike Werk as Vak	277
Toelating tot	277
Versoek van J. J. Fourie	277
Admissie-studente, Hulp aan	324, 445
Afgevaardigde na:	
Natal, Verslag	73, 267
O.V.S., Verslag	72, 267
Transvaal, Verslag	73, 267
(Sien vir gekose lede)	446

Afgevaardigde van:	
Natal	266
O.V.S.	281
Presbiteriaanse Kerk	355
Transvaal	355
Afgevaardigdes, Spoorwegkonsessies en Losies ..	42
Afgevaardigdes na Kongresse, Reisgelde van ..	360
Afrikaanse Nas. Kultuurraad, Verslag van ver- teenwoordiger op	186, 287
Afrikaner-Broederbond, Verslag van Spesiale Kommissie	367
Afrikanervolk, Verdeeldheid onder	57
Afjesig, Ouderlinge van	
Aberdeen	289, 372
Albertinia	341, 350
Barkly-Wes	335
Deben	372
Die Vlakte	335, 341, 361, 372, 381
George	350, 361
Hopefield	268, 278
Hopetown	341, 381, 394
Kimberley	341
Koringberg	294, 300
Loerie	350
Marydale	372, 381
Nieuwe Kerk	394
Oos-Londen	321
Paterson	341
Port Elizabeth	307
Rondebosch	341
Rossville	321
Strand	289
Upington	350
Afjesig, Predikante:	
De Wet, H. A.	372
Heyns, I. E.	341, 350
Heyns, L. J.	331
Koornhof, G. W.	294
Laurie, D. P.	350, 361
Luckhoff, J. R.	372
Roux, B. J. B.	307, 321, 331, 335
Sieberhagen, J. J.	394
Snyman, J. W.	300, 307, 321, 331, 335
Steyl, D. L.	289, 294
Strauss, H. J.	300
Venter, E. A.	381

Wasserfall, J. J.	289	Verslag	186, 277
Weich, G. A.	341	Versoek Vrystaatse Kerk	58
Weidemann, P. A. C.	321	Argivaris:	
Afwezigheid, Verlof gegee	288	Onder toesig van Argiefkommissie	387
Afwezigheid, Verlof gegee aan Ouderlinge van Aurora	321	Predikantenaamlys op te stel	276
Bredasdorp	331	Reglement vir	277
De Hoop	331	Verslag	82, 276
Delportshoop	321	Armesorg:	
Hopefield	394	Administrasie van eie Finansies	338, 412
Kenhardt	283	Alexanderbaai	332
Knysna	341	Algemene Fonds	332
Kokstad	394	Armesorgdag in Gemeentes	336
Nu-Bethesda	306	Behoeftige studente	335
Nuwerus	350	Broederlike Onderhoud	341
Oudtshoorn	294, 335	Christelike Tehuise	334
Stockenström	394	Christelik-maatskaplike Rade	333
Swellendam	372	C.M.R., Kaapse Skiereiland	333
Tzitzikamma	283	Dank aan Ds. A. D. Lückhoff	334
Upington	341	Fondse	338
Vaalharts	331	Fondse, Puntestelsel	338
Volmoed	341	George-nedersettings	336
Vryburg	335	Ghanzi	333
Wynberg	341	Goeie Hoop-Tehuise	335
Afwezigheid, Verlof gegee aan Predikante:		Hospitaalbearbeiding	337
De Wet, H. A.	381	Hulp aan Durban	338
Cilliers, L. M.	394	Hulpbehoewende Gemeentes	169, 332, 333
Cloete, O. A.	394	Jan Kriel-Tehuis	337
Du Toit, P. J.	306	Jeugsentrum	333
Jordaan, P. W.	394	Kleiner Gemeentes	333
Joubert, J. D. de B.	331	Moffat-Instituut	335
Koornhof, G. W.	381	Namies-Koshuiskommissie	335
Laurie, D. P.	372	Noodleniging	336
Lochner, J. G.	283	Onderwys	335
Odendal, F. B.	381	Opleiding van Maatskaplike Werksters	334
Oosthuizen, C. M.	283, 372	Opvoedingsfonds, Kerkrade	335
Smit, D. M. C.	283, 306	Repatriasie	337
Rossouw, P. L.	372	Robbeneiland-Fonds	337
Van Wyk, T. I.	306	Skenking, Moedertaal-Strydfonds, Natal	338
Weidemann, P. A. C.	341	Spoorwegkonstruksie-dorpies	333
Afwezigheid, Verlof geweiер: Liebenberg, Ds. F. W.	283	Staatsubsidie vir Maatskaplike werk	333
Aktuele Vraagstukke	264, 371, 390	Tehuise	334
Alexanderbaai, Salariëring van Hulpleraar	332	Tehuis vir moeilike meisies	335
Alkoholisme, Studie van	356	Teringbestryding	338
Amon, J. J., Klag teen Kerkraad Clanwilliam	44	Transkei	334
Apostoliese Geloofsbelijdenis	432	Vorm Z	330, 338
Appèl, afskrif van redes vir	321	Vrugteskemas	338
Arbeidskolonie, George	336	Wysigings in Kerkwet	181, 336, 387
Arbeidskolonie, Kakamas, sien onder Kakamas		Armesorgkommissie:	
Arbeidsvraagstukke, Studie van	422	Aanstelling van secundi-lede	62
Argentinië, Repatriasie	337	Aanvulling van vakatures	71
Argief:		Administrasie van geld	362
Afskrifte Doop- en Lidmateregisters	83	Dorkas-Tehuise, Oorneem van	341
Assuransie	58	Koshuise oorgeplaas na	327
Bewaring van stukke	277	Ledetal van	336
Heffing vir koste	358, 375	Sekretaris, Ds. A. D. Lückhoff bedank	63, 169
Hulp in	58, 277	Sekretaris, Ds. P. du Toit benoem	63, 169
Opstuur van gemeentelike argiewe	277	Verslag	169, 332, 336
Uitgaaf in	186, 277	Armesorgraad, Federale:	
Argiekommissie:		Algemene Werksaamhede	335
Aanvulling van vakatures op	62, 69	Koste van Stadsondersoek	335
Reglement vir	277	Sensusopname	335
		Assessor, Ds. W. F. de Vos gekies	261
		Assuransieskema, Kerkeindomme	359, 376

B.

Badenhorst, P. J., Insake aansnyding van phase
(Douglas) 55

Bantoekerk: 108

Grondwet 121

Grondwet, Verslag Kommissie van Revisie 132

Offisiële naam 293

Barnard, Ds. G. J., Telegram van deelneming aan 261

Barnard, W. H., Armesorg, Broederlike onderhoud 341

Basson, Eerw. G. J., Versoek om ordening 58

Batige Saldo's, Appropriëring van 376

Beaconsfield, Omrent 'n lening aan 35

Bedelaars, Bedrog deur 356

Behuising, Kleurlinge en Naturelle 302

Behuising, Ondersoek na 421

Belydenisskrifte, Opneem in Afrikaanse Gesangboek 34

Beroep, Afkondiging van 305

Revisie, Kennisgewing 305

Beroeping: 387

Evangeliedienare in sekulêre amp 267

Predikante 305

Beroepsbrief 387

Beroepstsel: 387

Beroep binne vier jaar 345

Kommissie van advies 343

Mosie van orde 343

Onveranderd bly 343

Ruiling van Standpase 345

Verslag, Spesiale Kommissie 342

Beskrywingspunte 5

Laat ingekome 249

Verslag van Kommissie van Revisie 233, 386

Beskrywingspunte, Addisionele 27

Verslag van Kommissie van Revisie 235, 388

Beyers, P. E., Dank aan 345

Bezuidenhout, Ds. J. G., Kom ter vergadering 300

Biddae, Internasionale, Besluit Ring van Graaff-Reinet 35

Biddag: 37

27 Junie 1943 37

Droogte 39

Geeteisterde Volke van Europa 42, 265

Holland 39, 61

Biduur, Sinodale, Verandering van tyd 351

Biesenbach, Dr. P. E., Proefskrif 279

Botha, S. J., Waardering 340, 410

Bothasrus, Aankoms van Ouderling 261

Brits en B. Bybelgenootskap: Groete en Waardering 377

Broederlike Onderhoud oor:

Armesorg 341

Geestelike Rekonstruksie 273

Jeugarbeid 393

Sending 299

Sosiale Euwels 361

Brosjure-Kommissie, Deur Moderatuur te benoem 444

Burger, Mev. Ds. J. P., Kondoleansie 57

Bybel, Ondermyning van Gesag van 327

Bybel, Afrikaanse Kanttekenings 68

Bybelkenniseksamen 383

Bybelskool:

Besluit 284, 329

Oprigting van 34

Verslag van Tydelike Kommissie 328

Bybelvereniging, S.A., sien onder S.A.B.V.

Bybelverklarings: Dank aan Ds. J. F. Mentz en

Dr. G. B. A. Gerdener 275

C.

Calvinistiese studiekring 442

Cedarville, Ouderling kom ter Vergadering 268

Christelike Dagblad:

Besluit 380

Kommissieverslag 378

Minderheidsverslag 379

Christelike Verhoudings, Staatkundige lewe 443

Christelik-Maatskaplike Raad:

In die lewe roep van 333

Koördinering van werk met A.C.V.V. 333

Maatskaplike Dienste 333

Kaapse Skiereiland 333

Port Elizabeth 334

Christelike Strewersunie 385

Christelike Lektuur 444

Christen-Studentevereniging:

Besluite oor 366

Hoofsekretaris 367

Ordening van Prop. F. J. Liebenberg 58, 322

Publikasies 367

Steun aan 367

Verslag:

Kommissie vir Onderhandeling 152, 282

Spesiale Kommissie 364

Verteenwoordiger op Adviserende Raad 250, 282

Verteenwoordiger op Prov. Bestuur 154, 282

Verteenwoordiger op Univ. Komitee 154, 282

Cillié, Wyle P. J., Waardering 352

Clanwilliam, Kerkraad: Klag van J. J. Amon 44

Coetzee, F. P., Klag 44, 62, 405

Coetzee, Gerrit, Versoek 31

Conroy, Sen. A. M., Insake Omsendbrief van 57

Cronjé, Ds. A. S., Meegevoel met 268, 281

D.

Daggelde:

Uitbetaling van 361

Verhoging, Sinodale Kom. 67

Sien ook onder Reis- en Daggelde

Dag van Verootmoediging 39

Daisyfield, Kollekte 376

De la Bat, Dr. B. J. G., "In Memoriam" 279

Departement van Mynwese, Salariëring hulp-

Ieraar, Alexanderbaai 332

De Rust, Geloofsbrief in orde 262

De Vos, Ds. W. F., Gekies tot Assessor 261

Diakoneshospitaal, Sluiting van 31, 71

Diamond Fields Christian Ministers Union:

Versoek i.v.m. Godsdiensonderwys 61

Diederich, Rev. D. A., Groete Presbiteriaanse

Kerk 355

Diensdoende Predikante, Verklaring van term 320

Die Vlakte, Aandeel in P.P.-Fonds	376	Du Toit, Ds. P.	
Dispensasie, Aansoeke om .. 58, 65, 69, 70,	71, 284	Armesorg, Broederlike onderhoud	341
Dispensasie en Suspensie, Woordverklaring ..	288	Benoem 'as Sekretaris, A.A.K.	63
Doofstomme- en Blinde-Instituut:		Dank en Waardering aan	347
Dank aan Stadsraad Worcester	279	Dutoitspan, Lening	376
Dr. P. E. Biesenbach spreek Sinode toe ..	280		
Kollektes deur Transvaalse Kerk	281		
Ooreenkoms Kerk en Staat	280		
Straatkollektes, Algemeen	280		
Straatkollektes deur Kerkrade	281		
Transportaktes van eiendomme	279		
Voorwaardes van Staatsubsidies	280		
Doofstomme- en Blinde-Instituut, Kommissie:			
Aanvulling van vakatures op .. 69, 71		E.	
Maandeliks te vergader	280	Eedswering	443
Verslag	192, 279, 281	Eerste Minister, Deputasie na	37
Doop:		Eloff, Ds. J. Z., Kom ter vergadering	268
Herregistrasie van blanke kinders in Sending-		Emeritaat, Ouderdom, vir	359, 376
kerk gedoop	320	Errata	249
Insake erkenning van doop deur Roomse		Europese Lande:	
Kerk	429	Biddag vir	265
Kinders bo sewe jaar	433	Noodleniging in	265
Registrasie van	64	Noodleniging, Kommissieverslag	422
Registrasiefooie	358, 375	Evangeliedienare:	
Volwassenes	433	Beroeping van in sekulêre amp	267
Waar ouers onbekend is	390	Konferensie van	443
Doop en Aanneming, Volwassenes	58, 266		
Doop en Lidmate, Kommissie oor Registrasie,		F.	
Verslag	330	Federasie vir Afr. Kultuurverenigings:	
Dorkas-Tehuise:		Donasie aan	287, 376
Armesorgkommissie neem oor	341	Verteenwoordiger op, Dr. S. H. Rossouw ..	32
Registrasie van eiendomme	85	Feneysey, Ds. F. S., Versoek oor Joodse	
Dorkas-Tehuise, Dameskommissie, Verslag	222, 341	vraagstuk	57
Dorkas-Tehuise, Kommissie:		Finansies, Vorms B en C	330
Aanvulling van vaktures op	62	Fonds, Sinodale, Storting van elke gemeente ..	360
Verslag	221, 341	Fondse:	
Douglas, Kerkraad, Insake aansnyding van plase	55	Administrasie A.S.K.- en A.A.K.-gelde ..	357, 362
Dowes, Nasorg, ens.	280	Administrasiefooie	359, 376
Dowes en Blindes, Straatkollektes vir	280	Appropiëring van Batige Saldo's	359, 376
Dronkenskap:		Beheer van Kerklike goedere en ..	234, 388
Besluit Drankkwessie	354	Puntestelsel	375, 377
Bestryding van	69	Reis- en Daggelde	359, 360
Dranklokale, S.W.A.	355	Reisgelde van afgevaardigdes na Kon-	
Licensierade	355	gresse	357, 360
Droogte, Biddag	39	Reserwe	358, 372
Droogte en ander Teenspoede, Mosie	290	Verantwoording van kontribusies	234, 388
Drukpers, Kerklike:		Verskillende	357, 360
Oprigting van	31, 59	Fondsekommisie, Verslae:	
Kennisneming	275	Eerste	356, 361, 371, 373
Revisie, Kennisgewing	307	Tweede	412
Duitse Sendelinge:		Derde	411
Geïnterneerde	35	Formulier, Diakens	269
Kommissie insake	306	Fort Hare, Aandeel in die werk te	109, 294
Durban-gemeentes, Hulp aan	338	Freymark, Dr., Dienste aangebied	38
Du Toit, Ds. G. D.			
Boekverspreiding deur	284	G.	
Dank aan	284	Gebedsonderwerpe, Opstel van	282
Du Toit, Ds. H. E., Aantekening in minderheid		Gebortebeperking	353
insake Volkspele	426	Geborteregistrasie:	
		Duplikaat aan regstreerde	64, 331
		Korreksies by	331
		Gebortesertifikate, Verkorte	63
		Gehude Vroue, Wetsontwerp oor eiendom van ..	419
		Geïnterneedes, Vrylating van	40, 41
		Geldelike Steun, Dien op Kommissie en ont-	
		vang van	321
		Geloofsbriefe:	
		Later ingehandig	262
		Verslag oor	255

Geloofsgenote in Europa, Deelneming met ..	423
Gemeentes:	
Armesorgdag in	336
Armesorgkommissies in	407
Hulpbehoewende	332
Kleiner	333
Kerklike voorregte in nuwe	306
Naamsverandering van Komgha	322
Naamsverandering van Namakwaland	322
Regadvies oor regspersoonlikheid van nuwe	283, 378
Verteenwoordiging op Kerkrade van kleiner	391
Gemeentes, Grensbepaling:	
Albanie en Somerset-Oos	49
Britstown en Richmond	55
Gemeentes, Grensynomskrywing:	
Greyton	56
Gemeentes, Grensverandering:	
Aliwal-Noord en Jamestown	48
Barkly-Wes en Kimberley	47
Bellville en Durbanville	48
Bulawayo en Mafeking	50
Caledon en Greyton	47, 49
Douglas en Dupoosburg	53
Durbanville en Bellville	48
Gobabis en Windhoek	48
Greyton, Caledon en Riviersonderend	47, 49
Jamestown en Aliwal-Noord	48
Keetmanshoop en Warmbad	48
Kimberley en Barkly-Wes	47
Mafeking en Bulawayo, Stella, Suidwes, Transvaal	50
Murraysburg en Richmond	52
Napier en Riviersonderend	47
Noorder-Paarl en Stellenbosch	47
Omaruru en Otjiwarongo	50
Paarl en Paarl-vallei	51
Paarl en Stellenbosch	47
Paterson en Sondagsrivier-Suid	52
Port Elizabeth en P.E.-Noord	47
Reivilo en Warrenton	45
Richmond en Murraysburg	52
Riviersonderend en Greyton, Napier ..	47, 49
Sondagsrivier-Suid en Paterson	52
Stella en Mafeking	50
Stellenbosch en Paarl, Noorder-Paarl	47
Warmbad en Keetmanshoop	48
Warrenton en Reivilo	45
Windhoek en Gobabis	48
Gemeentes, Stigting van:	
Bothasrus	48
Delportshoop	56
Eppingtuin	44
Gamtoosvallei	52
Gansbaai	54
Grootdrink	48
Grootfontein	54
Kameelboom	50
Kanoneiland	49
Kensington	55
Klipplaat	53
Kruispad	52
Leonard	54
Naauwpoort	54
Omaruru	45
Oos-Londen-Wes	45
Outjo	51
Paarl-Vallei	46
Pinelands	51
Protektoraat	51
Retreat	50
Stilbaai	49
Tierberg	46
Tzitzikamma	53
Vaal-Hartz	46
Vergelegen	56
Ysterplaat	45
George, Kerkraad, Nedersettings	336
Gesangboek, <i>sien onder Psalm- en Gesangboek</i>	
Ghanzi, Waar inwoners ressorteer	333, 407
Glen Lynden, Geloofsbrief in orde	266
Godsdiensonderwys:	
<i>Sien onder Onderwys</i>	
Versoek van „D.F. Christian Ministers Union”	61
Godsdiensonderwys in die Kerk, Dr. E. Greyling	384
Goeie Hoop-losieshuise:	
Beleid i.v.m.	340
Vrugteskema	340
Good Shepherd Home, Stuur van dogters na	61
Grensbewoners, Reg van Keuse	289
Grense, Bepaling van	289
Greyling, Dr. E., Jeugarbeid, Broederlike onderhoud	393
Greyling, Dr. P. F., Jeugarbeid, Broederlike onderhoud	394
Greyton, Kerkraad, Versoek	67
H.	
Heffinge:	
Aanneming en Huwelike buitengewone tyd (leges)	388
Argief en Jan Kriel-Tehuis	358, 375
Verspreiding van Bybels onder Soldate	411
Heilsorde	432
Heldedag	31
Heldedag-Kommissie, Versoek, Sarel Cilliers-Standbeeld	61
Herderlike Brief:	
Bylaag C	456
In pamfletvorm te versprei	389
Kommissie vir opstel van	270
Konsep voorgelé	389
Hereregte, Vrystelling van	377
Holland, Versoek om biddag vir	61
Hopetown, Geloofsbrief	256, 262
Hospitale:	
Bearbeiding	337
Opneem van pasiënte	57
Hugenote-Gedenkteken, Oue, Terugkoop van	68, 85
Hugo, Ds. D. J., Telegram van deelneming aan	261
Hulpbehoewende Gemeentes	332
Hulppredikers, Ordening van	389
Huwelike:	
Ander Gesindtes as bevestigers	391

Bevestiging van	391	Kommisie van Ondersoek	159, 295, 346
Gemengde	353	Landboukundige	352
Geskeides	356	Leningsfonds	349
Hertrou en Tug	419	Onteining	352
Leges buitengewone tyd	388	Oproepstelsel	345
Huwelike en Egskeiding, Kommissieverslag .. .	417	Reserwefonds	349
Huweliksdae, Vasstelling van	288	Rhenosterkop	347, 349
Huweliksinseening :		Rolprent oor	353
Nie net burgerlik te maak nie	63	Skuld aan Regering	349
Versoek Ring van Beaufort	66	Verkiesing van Skoolraad	352
Huweliks-wetsontwerp	40	Verteenwoordiger van Ring van Kenhardt	351
I.			
,In Memoriam":		Waardering vir wyle Mnr. P. J. Cillie ..	352
Dr. B. J. G. de la Bat	279	Winkels en Industriële ondernemings ..	351
Kommissieverslag	200, 269	Kakamas, Arbeidskolonie-Kommisie:	
Interkerklike Kommissie, Verteenwoordigers op ..	31	Aanvulling van vakaturen op	69, 71
Intrekkers, Kennisgewing van	422	Verslag	155, 345
J.			
Jaarboek, Jaar van aankoms op Standplaas		Kakamas, Tydelike Kommissie insake Finansiële	
aan te gee	344	Beleid :	
Jan Kriel-Tehuis:		Benoeming	264, 270
Aanvulling van vakature op Kommissie van ..	62	Verslag	347, 351
Benoeming van Bestuur	337	Verslag, Minderheid	349
Bouplanne	337	Kanoneiland, Geloofsbrief in orde	262
Deputaat A.A.K.	32	Kapitalisme	371
Heffing vir	358, 375	Kateder in Sinodale saal	444
Kindermanument	61	Kategetiese Onderrig	383
Ondersteuning van	65	Katkasisieboek	61, 382
Oorname van	33, 37, 59, 71	Keet, Dr. B. B., Spreker by Broederlike Onder-	
Sinodale Kollekte vir	412	houd	273
Jeug, Christelike lektuur vir	391	Kerk :	
Jeugarbeid, Broederlike Onderhoud	393	Calvinistiese standpunt	270
Jeugarbeid, Kommissie vir :		Karakter van sy optrede	270
Finale samestelling van	442	Kerk en Staat, Ooreenkoms, Doofstomme- en	
Geldelike bedrag toegestaan	65	Blinde-Instituut	200
Ledetal van	384	Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans) ..	296, 445
Ledetal te verminder van	429	Kerkbode, Die :	
Organisasie	384	Aanstelling ekstra hulp	267
Sekretaris, Aanstelling vir	327, 384	Advertensies	269
Verslag	223, 384	Intekengeld	269
Jeugklubs en Gemeenskapshuise	384	Halfweekliks	381
Jeugraad, Federale	384	Kinderdeel, Waardering	268
Joodse Vraagstuk :		Na kampe te stuur	33
Uitverkore volk?	432	Redaksie, Waardering	267
Versoek van Ds. F. S. Feneysey	57	Uitbreiding van	269, 381
Jordaan, Ds. P. H. G., Afsitting	322	Kerkbode, Kommissie :	
K.			
Kakamas :		Verslag	185, 267, 269
Afbetaling van skuld	349	Kerkhostel, Universiteit Kaapstad ..	327, 358, 375
Afkeuring oor optrede van Minister van ..		Kerkkantoor :	
Lande	346	Bankrekening	84, 373
Benaming Arbeidskolonie	352, 407	Eiendomsrekening, S.A.B.V.-Gebou ..	358, 373
Beroeping van predikante	352	Reserwefonds	84
Dank aan Mnr. P. E. Beyers	345	Spaarfonds vir Kerklike beampies ..	358, 374
Eiendomsreg	351	Werksaamhede in	357, 361
Erphouers, Lidmate, N.G. Kerk alleen ..	352	Kerkkantoor-Kommisie (Toesig en Kontrole) :	
Erphouers, Meer seggenskap	349, 351	Pligte van	360, 388
Finansiële Beleid	349	Verslag	83, 385
Formulering Art. 351	445	Kerklike Afvaardiging na die Noorde ..	38
Insake aantygings teen Beleid	65, 66	Kerklike Amptenare :	
Kommissie om Regering te ontmoet	445	Pensioenregte	59

Kerklike Ondersoek, <i>sien</i> Kerkvisitasie	
Kerklike Spaarfonds, Wysiging in Reglement	
69.	85
Kerklike „verdeeldheid”	369
Kerklike Verhoudings, Verslag van tydelike Kommissie	368
Kerklike voorrang	269
Kerklike werksaamhede, Rolprent-opnames	339
Kerkraad:	
Amptenare van kerkraad kan dien op	320
Familieskap in	321
Opvoedingsfonds	335
Pligsversuum	322
Samestellings van	288
Staatsubsidies vir maatskaplike werksters onder	333
Verteenwoordiging op	391
Wie verkiesbaar is	288, 306
Kerkraad, Gekombineerde:	
Aankondiging van vergadering	288
Kworum	320
Nominasielyst	322
Stemgeregtigdes op	288, 320
Kerkraadslede:	
Adviserende Kommissie by verkiesing van	320
Bly aan tot bevestiging van plaasvervanger	320
Buitekerklike bewegings	321
Buitengewone voorstelling	322
Handleiding insake tugoefening vir	414
Kleredrag	270
Ouderdomsbeperking by ouerlinge	320
Verkiesing van	270, 306, 307
Wie verkiesbaar is	288, 306
Kerkregering, Presbiteriale	270
Kerk sang en -musiek:	
Aanstelling van 'n Permanente Kommissie	386
Verslag van Spesiale Kommissie	385
Kerkvereniging	369, 370
Kerkvisitasie:	
Uitleg van vraag 24, Armesorgwerk	58
Vrae op vorm te laat druk	330
Kerkwet, Wysigings deur Armesorg	181, 336, 387
Kerkwetrevisie:	
Arts. 173, 177	305
Afkondiging van Beroep	305
Beroeping van predikante	305
Bestraftingsmiddels	306
Kennisgewing van Sinodale vergadering	304
Kerklike voorregte	306
Predikant, Sekulére amp	305
Publikasie van Verslae	305
Reg om klagtes in te dien	306
Sinode, Tyd en Plek	304
Verbeterings in Artikels	306
Verklaring tot lid van die Ring	305
Verlies van Status	305
Vervoerkoste. Terugbetaling	305
Kerkwetrevisie, Kommissie:	
Konvenor, Dr. D. R. Snyman	41
Verslag	304
Kersfees, Viering van	391
Kimberley, Kondonasiel	322, 401
Kindemonument	61, 382
Kindervoogdywet, Wysiging in	419
Kleurlinge en Naturelle, Behuising	302
Kleurlingleraars:	
Opleiding	32, 59, 85, 106
Opleiding, Koste	374
Opleiding, Reglement	274, 313
Ouderdom van	389
Toelating	106
Toelating van Morkel en September	292, 381
Kleurlingleraars, Inrigting vir Opleiding:	
Curatorium, Verslag	140, 274
Verslag van Kommissie van Revisie oor	312
Kleurlingleraars, Kommissie vir die Kandidateksamen	31, 265
Kleurlingleraars, Toelatingeksamen-Kommissie:	
Benoeming	31
Eksamining van vakke	281
Verslag	143, 281
Kloppers, D. (Oefenaar), Versoek	411
Kollegekommissie, Godsdiensonderrig te koördineer	328
Kolportasiewerk	275
Komgha, Naamsverandering	322
Kommissie van Toesig en Kontrole, <i>sien</i> onder Kerkkantoor	
Kommissie, Dien op en ontvangst van geldelike steun	321
Kommissies:	
Aanvulling van vakatures op	60, 62, 71
Benoeming van Secundi-lede	67
Kommissies, Permanente:	
Verslag van Tydelike Kommissie vir samestellings van	395
Kommissies, Tydelike:	
Benoeming van	262, 264, 270
Kommunisme:	
Afmetings van propaganda	68
Brosjure oor	61
Deputasie om Regering te nader	32
Sosiale Euwels, Kommissie	354
Stukke vir publikasie	37
Versoek, Ds. P. J. S. de Klerk	31
Kommunisme, Kommissie vir Bestryding van:	
Ds. P. du Toit benoem op	34
Verslag	184, 287
Kommunisme en Nasionaal-Sosialisme	371
Kondonasiel, Kimberley	322, 401
Konferensie van Evangeliedienenaars	443
Konsessieregistrateur, Vergoeding aan	357, 362
Konstituering van Sinode	256
Konsulent:	
Geen stemreg	305
Honorarium vir	305
Koraalboek	275
Koringberg, Geloofsbrief in orde	268
Korrespondensiekursus	275
Koshuise, Oorgeplaas onder A.A.K.	327
Koshuiskommissie, Verslag	235, 340
Kranke Leraars. Telegramme aan	261
Krygsgevangenes, Bearbeiding van	34, 35
Kultuurraad:	
Verteenwoordiger, Benoeming	287
Verteenwoordiger, Reiskoste	288
Verteenwoordiger, Verslag	186, 287

Kweekskool:	
Admissie	277, 387
Admissie-studente, Ondersteuning	324
Akademiese grade, Toekenning	75, 271
Attestaat vir Proponenteksamen	271
Biblioteek	272
Boekhou- en Elokusiekursus	76, 271
Finansiële ondersteuning aan studente	76
Geskenke	272
Gesondheidsertifikaat	84, 372
Getal proefpreke	387
Heldedag	272
Hooftaal vir lesings	387
Huisvesting vir studente	272
Jaarblad	76
Kieskollege	419
Klasgelde	272
Korrespondensiekursus	272
Leerplan, Reorganisasie	273
Lesings oor praktiese onderwerpe	76, 272
Maatskaplike werk as vak by Admissie	277
M.Th.-diploma, Lys van Skripsies	75
M.Th.-diploma, Publikasie van Skripsies	271
Praktiese ondervinding, Vierdejaar-studente	272
Prof. D. Lategan, Emeritus	281
Professore, Huistoelaag	272
Professore, Lewenskostetoelaag	417
Professore, Salaris	272
Rangskikking van vakke	271
Semitiese Tale	442
Vierdejaar-studente, Hulp met Pinkster	272
Vrystaatse Kerk versoek ekstra professor	271
Vyfde Professor	75, 271
Kweekskool, Admissie-eksamenkommissie, Verslag	183, 277
Kweekskool, Curatorium:	
Verslag	74, 270
L.	
Laatstukke, Ontvankelik	283
La Grange, Eerw. C. de W., Sending, Broederlike onderhoud	299
Landloery, Bestryding van	68
Landman, Ds. W. A., Gekies tot Assistent-Scriba	262
Lategan, Prof. D.:	
Emeritus	281
Waardering	286
Latsky, Ds. S. J., Meegevoel	445
„Leë Kerkbank”	356
Leerkommissie, Permanente:	
Benoeming van	432
Dr. C. C. Nepgen, bygevoeg	442
Leerkommissie, Tydelike, Verslag	430
Le Roux, Dr. J. M., Sosiale Euwels, Broederlike onderhoud	361
Letterkunde:	
Neiging by skrywers	64
Strekking van	327
Liberalisme en Kapitalisme	371
Lidmaatreghister, Kerkrade te sorg vir alfabetiese	331
Lidmaatsertifikate, Inlewer van	331
M.	
Lidmaatskap, Verval van	321
Liberty Cavalcade	38
Liebenberg, Prop. F. J., Ordening van	58, 322
Liturgiese Geskrifte:	
Opneem in Psalm- en Gesangboek	391
Vertaling van	59, 68, 391
Losies, Verkry van	265
Lotery en Dobbelary, Deputasie spreek Eerste Minister	41
Louw, Ds. A. A., Gelukwense met verjaardag	57
Louw, Ds. A. F., Waardering	262
Louw, A. W. S., Beswaar van	68
Lovedale Missionary Institution	32
Lückhoff, Ds. A. D.:	
Bedank as Sekretaris van A.A.K.	63
Dank en waardering	334
Gelukwensing met Eregraad	268
N.	
Nagmaal:	
Private bediening	432
Sinodale	373

Nagmaalsformulier, Verkorting van	57	Vry tot Std. VIII	324
Nagmaal-serviese, Vervaardiging van	66	Onderwys, Godsdienst:	
Namakwaland:		Handboek vir	323
Naamsverandering	322	Kommissie vir koördinering van onderwys,	
Sending	292	Kolleges	328
Namies-koshuis en -plaas	324, 335	Leerplan vir	323, 434
Nasionaal-Sosialisme	371	Rolprent en Radiolesse	328
Nasionale Instituut vir Opvoeding en Onder-		Versoek oor toegesegde tyd aan	328
wys (N.I.O.O.)	410	Waardering vir steun van Departement	323
Nasionale Pers, Waardering	267, 275	Onderwysdepartement, Waardering	279
Natalse Kerk:		Oorlog:	
Groete	266	Deelneming met geteisterde geloofsgenote	423
Versoek insake Sen. A. M. Conroy	33	Protes	423
Nederlandse Gesant, Versoek van	33	Oorlogsfondse, Dobbelaary en lottery vir	40
Newton-Weeshuis, Aanstelling van lede op		Oosthuizen, Ds. J. C., Sending, Broederlike	
komitees	61	onderhoud	300
Nicol, Ds. W., Groote Transvaalse Kerk	355	Opening van die Sinode	261
Noodhulpliga, S.A.S. en H., Steun toegesê	68	Openingsrede:	
Noodleniging, Europese lande	41, 265	Opgeneem te word in Acta	268
Spesiale Kollekte	423	Bylaag A	447
Tydelike Kommissie benoem	270	Opvoedingsfonds, Revisie	328, 445
Tydelike Kommissie, Verslag	422	Opvoedingskommissie:	
Noodlenigingskomitee, Sentrale	423	Boeke met gevaaarlike strekking	38
Nuusblaarie, Afrikaanse, Skrifgedeeltes in	380	De Wet-Fonds	81
Nuwe Gemeentes, <i>sien onder</i> Gemeentes		Namies-plaas	81
Nuwe Halleluja	276	Onderwysbeleid	81
Nuwe Protestantse Kerk	432	Opleidingskolleges	80
Nyasaland, Roomse indringing	110	Opvoedingsfonds	81
O.		Petisies omrent moedertaalonderwys	37
Odendaal, Ds. M. W., Ereplek aan en Groete		Opvoedingskommissie, Permanente:	
Natalse Kerk	261, 266	Verslag	80, 323
Odendal, Ds. F. B.:		Voortbestaan	327
Aankoms ter vergadering	321	Opvoedingskommissie, Tydelike:	
Deelneming	394	Eerste verslag	324
Oefenaarskursus, Gestaaik	274	Tweede verslag	433
Ohrigstad, Gedenksaal	39, 376	Derde verslag	410
Olivier, Mev. Ds. J. G., Meegevoel met	302	Sake opgedra aan	264
Olivier, Mev. J. M. F.:		Orde, Kommissie van, Aanbevelings	3, 264
Appèl, Kennisgewing	55	Ordening:	
Protes	405	Basson, Eerw. G. J.	58
Onderwys:		Liebenberg, Prop. F. J.	58, 322
Aftrekskema, Lenings	323	Smith, Prop. P. E. S.	71
Beleid	323	Ordonnansie 1843:	
Dagskool-leerboeke, Ondermyning Protes-		Feestelike herdenking	37, 64
tantisme	429	Verbetering in lesing, paragraaf 9	288
Drie-jaar-verblyfkwalifikasie, Protes	328	Ouditeurs, Benoeming van	388
Enkelmedium, Kongres	38, 39	P.	
Foëndse	335	Paarl-Vallei, Kerkraad, Insake lidmaatsregte	58
Godsdiensonderrig	64	Parlementslede, dank aan	269
Heropening van skole op 'n Maandag	354	Pauw, Mev. Ds. J. G., Meegevoel met	302
Lenings, Invordering	328	Pellisier, Dr. S. H., Verwelkom	269
Medium	64, 69, 327	Pensioen:	
Namies-plaas en -koshuis	324, 410	Predikante	371
Ondermyning van gesag van Skrif	327	Sendelinge	121, 372
Opvoedingsfonds deur kerkrade	335	Pensioen- of Spaarfonds, Kerklike beampies	63
S.G.O., Verwelkom	323	Pensioenregte, Kerklike beampies	59
Staking van beurse, Revisie	328, 445	Pensioenskema, Predikante en Sendelinge,	
Strekking van leesboeke	324	Memorandum	142
Toelaes aan Opleidingsinrigtings	323	Permanente Kommissies:	
Toelating van opleidingstudente, Getuig-		Kommissie vir benoeming van	289
skrifte	442	Kommissie vir benoeming, Verslag	395
Voorgeskrewe boeke	323	Verteenwoordiging van Ringe op	304

Pers, Kennisgewing van 'n voorstel	381	Smit, Ds. M. T. R.	62
Pienaar, Ds. B. J.:		Verdeling met Transvaalse Kerk	84
Spreek Sinode toe	304	Vorm van Skuldbewys	388
Waardering	303	Predikante-Weduweefonds:	
Pinksteronderwerpe, Opstel van	282	Aantal deelhebbers	85
Pinksteronderwerpe, Kommissie:		Actuariële Verslag	241
Aanvulling van vakatures op	62	Afskrywing vir Predikant van Aberdeen	
Secundi-lede	284	359, 376	
Verandering van naam	282, 284	Inbetalings na 2de en 3de huwelike	376
Verslag	188, 282, 284	Reglement	388
Pinkstertyd, Versoek oor opvoerings tydens .	35	Transvaalse deelhebbers	374
Portret, Neem van	274	Transvaalse Kerk, Versoek om verdeling .	85
Post Acta	446	Verhoging van Bedrag aan weduwees	374
Potgieter, Dr. F. J. M., Gekies tot Professor	361,	Vorm van Skuldbewys	388
362	Presbiteriaanse Alliansie	32, 34, 265, 370	
Predikante:		Presbiteriaanse Kerk, Groete	355
Afkondiging van beroep	305	Presensielys	256
Afset van, Kennisgewing	391	Professore:	
Bedanking van	319	Adviserende stem	387
Bedanking en beroepbaarstelling	322, 344	Huistoelae	272
Bekendmaking van emeritaat of bedanking .	391	Lewenskostetoelaag	417
Benaming eerste en tweede	269	Salarisse	272
Beroeping van	305, 392	Professore, Nuwe:	
Buite Kerkressort, Verval van legitimasie	391	Aankondiging en Gelukwense	361, 362
Bydrag tot Pensioenfonds	376	Proponente:	
Emeritaat weens swak gesondheid	372	Hulpieraars	273
Geneeskundige sertifikaat	388	Ordening as hulpieraars	389
Internering van	61	Ordening vir Sendingwerk	291
Konsulent geen stemreg by beroeping van	305	Proponentseksamen, Attestaat vir	271
Lewenskostetoelaag	416	Proponentseksamen-Kommissie, Verslag . .	183, 277
Mosie oor uitsluiting op skoolrade	301	Frotektoraat, Gemeente, Inlywing by Transvaal	
Onderrig in sang en musiek	386	322, 407	
Ondersteuningsfonds vir dié wat moet		Protes insake Oorlog	423
bedank	345	Psalm- en Gesangboek, Afrikaanse:	
Ouderdom vir emeritaat	376	Addisionele liedere	386
Pensioen	371	Gedenkplaat	265
Preek in 'n ander parogie	288, 387	Koralboek	275
Reistoelae	416	Musiek, sopraan-edisie	386
Ruiling van standphase	319, 345	Ou wysies naas nuwe	386
Salaris, Minimum	416	Onderteken van kontrakte	34
Salaris, Tydperk tussen demissie en		Ontvangsneming	40
bevestiging	321	Opneem van Belydenisskrifte	34
Salarisse	377	Opneem van Formuliere	65
Salarisse, Kommissieverslag	415	Ou wysies naas nuwe wysies	386
Sekuläre amp	305, 392	Voorwaardes gesamentlike afwerking .	58
Simonie	387	Psalm- en Gesangwyses:	
Studie aan Buitelandse Inrigtings	392	Brief van O. van Oostrum	386
Uitsluiting op Skoolrade	328	Psalm- en Gesangwyses-Kommissie, Verslag .	
Verklaring en belofte by toelating	387	237, 385	
Verklaring tot lid van die Ring	305	R.	
Verlies van status	305		
Vervoerkoste se terugbetaling	305		
„Vrywillige Afstand,” Verduideliking . . .	305		
Predikante-Broederkring, Skiereiland, Dank aan	265		
Predikantenaamlys, Opstel van	276		
Predikante-Pensioenfonds:			
Actuariële Verslag	244	Raad van die Kerke:	
Bydrae deur predikante	359, 376	Aanbevelings	239
Die Vlakte, Aandeel	84, 376	Aanbevelings, Kommissieverslag oor . . .	389
Gesondheidsertifikaat by Admissie	84	Lede van	409
Kalkbaai, Aandeel	59, 84	Lede, Secundi	410
Klassifisering van Gemeentes 59, 62, 69,		Omskrewe opdragte aan	391
71, 84		Publisiteit aan studies oor Aktuele Vraag-	
Reglement, Wysiginge	388	stukke	371

Rasseverhoudings	293	Ringsvorms, Nuwe :	
Kommissieverslag	422	Kommissieverslag	329
Reddingsdaadbond	37, 59, 63	Robbeneiland-Fonds	337
Registers :		Rolprent, Kakamas	353
Afskrifte van Doop en Lidmaat	276	Rolprentopnames van Kerklike Werksaamhede .	339
Alfabeties aan te lê	306, 307, 331	Rolprent en Radiolesse, Bybelse agtergrond ..	328
Rektifikasies	276	Rondebosch, Kerkraad, Aansoek dispensasie .	67, 322
Registrasiefooie, Doop en Aanneming	375	Roomse Kerk :	
Registrasie van Doop en Lidmate :		Aanstelling van 'n Predikant i.s. bestryding	
Kommissieverslag	330	van	429
Spelling van name	331	Erkennung van doop deur	429
Reglement :		Heruitzend van boodskap van die Pous .	39
Kerklike Ondersoek	386, 387	Indringing in Sendingvelde	110, 112
Reëeling van Sinodale Vergadering	387	Konfiskasie van „The Roman Catholic	
Van Orde	306, 386	System“	37, 38, 70
Regskommissie, Permanente :		Optrede van Owerheid	428, 430
Aanvulling van vakaturen	62	Verslag van Kommissie	426, 429
Verslag	208, 287	Permanente Kommissie insake	429
Regskommissie, Tydelyke, Verslae :		Rossouw, Dr. S. H., Verteenwoordiger op F.A.K. .	32
Eerste en Tweede	313	Roubeklag, Mosie van	268
Tweede	317, 322	Rynse Sending :	
Derde	398	Dr. Vedder	296
Vierde	381, 399	Hulde aan arbeid	296
Vyfde	401	Oorneem van gemeentes	106, 295
Sesde	406		
Sewende	411	S.	
Reis- en Daggelede	360, 373	Saakgelastigde :	
Kommissieverslag	414	Benaming by kerkrade	357, 360
Reiskoste, Ringsvergaderings	376	Dank aan	446
Rektifikasies in Registers	276	Konsessieregistrateur	357, 362
Reserwefonds	372	Pligte	234, 388
Revisie :		Reglement	234, 388
Kennisgegee	278, 283, 301, 305,	Verslag	86, 285
	307, 328, 332	Salzberg, Dr. P., Toelating as Sendeling .	141,
Geweier	444, 445		303, 405
Verleen	445	San Francisco-byeenkoms, Insake voorbidding .	41
Revisie, Kommissie van, Verslae :		Sarel Cilliers-standbeeld	39, 61, 376
Beskrywingspunte	233, 288, 386	Scriba Synodi :	
Beskrywingspunte, Addisionele	235, 388	Müller, Dr. Jac. J., Gekies	261
Geloofsbriefe	255	Bedank	429
Grondwet, Bantoekerk	132, 293	Waarnemend	39
Grondwet, Federale Sendingraad	132, 297	Murray, Ds. J. S., Bedank	39, 70
Inrigting vir Opleiding, Kleurlingleraars . .	312	Snyman, Ds. J. W., Gekies	441
Sendingkommissie, Aanbevelings	131	Verslag	44, 266
Ringe :		Verslag, Addisioneel	55, 266
Bestrafingsmiddels	306	Scriba Synodi (Assistant) :	
Kommissies vir Bestryding van Sosiale		Kiesing	261
Euwels	356	Landman, Ds. W. A., Gekies	262
Koste van Kommissies	373, 407	Semitiese Tale, Studie van	442
Reiskoste	85, 376	Sendelinge :	
Uitvoering van besluite	289	Dank en waardering	301
Verteenwoordiging op Permanente Kom-		Kwytskelding van studie aan Kweekskool	
missies	304		298, 299
Ringe, Herindeling :		Opleiding	121, 297
Kommissieverslag	339	Pensioen	84, 121, 299, 372
Ring, Nuwe :		Salaris	298, 301, 444
Parow, Port Elizabeth, Wynberg	339, 340	Status en Besoldiging	116, 121, 297
Ring van :		Status en Besoldiging, Kommissieverslag .	125
Dutoitspan, Katkisasieboek	61	Verdere studie	274
Dutoitspan, Versoek buitengewone verg. .	270	Sendelinge, Duitse, Geïnterneerde	295
Burgersdorp, Appèl van F. P. Coetzee . . .	62	Sendelinge-Eksamien :	
Graaff-Reinet, Internasionale Biddae . . .	35	Kommissieverslag	139, 277
Swellendam, Versoek deputasie te stuur . .	35	Vermeerdering van eksaminatore	277
Uitenhage, Insake opvoerings Pinkstertyd .	35		

Sending:	
Aandeel te Fort Hare	109, 294
Administrasie	291
Arbeid onder Mohammedane	107
Bantoekerk	120, 293
Binneland	291, 301
Broederlike Onderhoud	299, 300
Dank en Waardering	299
Geïnterneerde Duitse Sendelinge	295
Kaapse Skiereiland, Naturelle	107
Kerk van Midde-Afrika (Presbiteriaans)	296, 445
Kleurlingleraars	292
Kruistog van Sendingkerk	292
Mashonaland	112, 296, 297
Mochudi	113, 297
Mohammedane	107, 293
Namakwaland	107, 292
Naturelle in Skiereiland	293
Ned. Geref. Sendingkerk	292
Noord-Kaapland	109, 294
Nyasaland	109, 296
Opleidingskool buite Transkei	109
Ordening van Kandidate	120
Plaasskole	302
Plaaslike Werk	292, 295
Rasseverhoudings	293
Rynse Gemeentes	292, 295
Rynse Sending, Hulde aan	296
Soedan	114, 297
Steinthal	292
Stofberg-Gedenkskool	109, 294
Suidwes-Afrika	107, 292, 295, 296, 367
Tekort aan geordende Arbeiders	294
Trans- en Ciskei	293
Verband tussen Moeder- en Sendingkerk	292
Vorm D	330
Werk deur die Sinode	294
Sendingfondse	290
Sendinggenootskappe in Europa	31
Sending-Instituut:	
Admissie, Gesondheidsertifikaat	84, 372
Admissie, Keuring van Kandidate	298, 299
Admissie, Studentefonds	79
Kursus	79, 274, 277, 298
Oefenaarskursus, Afskaffing	80, 274
Professore, Benaming vir Dosente	298
Professore, Lewenskostetoelaag	417
Vierde Professor	298, 301
Sending-Instituut, Curatorium	387
Verslag	78, 273, 274
Sending-Instituut, Toelatingeksamen:	
Kommissieverslag	137, 277, 278
Honorarium aan Scriba	279
Sending-Instituut, Sendelinge-Eindeksamen:	
Kommissieverslag	139, 277
Sendingkerk:	
Christelike letterkunde	275
Kruistog	106
Transport van eiendomme	107, 120, 292
Sendingkommissie, Algemene:	
Aanbevelings	118
Aanvulling van vakatures	71
Administrasie van gelde	362
Biddag vir meer arbeiders	31, 32
Binnelandse Sending	105
Ex officio lede	291
Fondse	101
Kommisie vir spoedeisende sake	291
Kruistog van Sendingkerk	106
Oornname van Rynse Gemeentes	106
Oortrek van rekening	376
Ordening van Kandidate	105
Rekonstruksie van	105
Sekretaris	104
Subkommissies	291
Vergader eenmaal per jaar	291
Vermeerdering van ledetal	291
Verteenwoordiging op	119
Verslag	101, 290, 296
Sendingleraars:	
Beroeping van	387
Colloquium Doctum	292
Goedkeuring van beroep	107
Ordening van	105
Sending onder Israel, Kommissie:	
Aanvulling van vakatures	62
Verslag	141, 303
Waardering vir werk	303
Sendingraad, Federale:	
Afvaardiging na stigting van	31
Konstitusie	32, 60, 61, 120, 124, 297
Konstitusie, Verslag van Kom. van Revisie	132
Sekretaris	121, 299
Werksaamhede	115, 116, 297
Sendingraad, Kaapse Skiereiland	108, 293
Sendingsekretaris:	
Adviserende stem	290, 291
Binnelandse en Organiserende	291
Dank aan	300
Salarisse	291, 357, 371
Sendingwerk, Plaaslik	387, 442
Sendingwerk, Suid-Rhodesië:	
Besluit	409
Kommissie saam met A.S.K. vir Onderhandeling	292, 296
Kommissie gewysig	341
Kommissieverslag	408
Samespreking met Vrystaatse Kerk	40, 41, 111
Versoek van Vrystaatse Kerk	39, 66, 264, 270
Sendingwetenskap aan Sending-Inst.	277
Sensuur, Opheffing van	67
Sinodale Amptenare:	
Aanstelling en Besoldiging	399
Lewenskostetoelaag	417
Sitting in Sinode	320
Wie daaronder begryp word	320, 399
Sinodale Eiendomme:	
S.A.B.V.-gebou	85
Transportaktes	85, 373, 407
Voorlē van State	388
Sinodale Fonds:	
Administratiewe doeleteindes	374
Bedrag aan George-gemeente	85, 358, 374
Belegging van	69
Beleid vir Uitbetalings	359, 376

Betalings uit	66	Sondagskool	382, 383
Storting elke gemeente	357, 360	Sondagskoolkommissie, Gefedereerde:	
Sinodale Kollekte, Jan Kriel-Tehuis	412	Sekretaris(se), Adviserende stem	384
Sinodale Kommissie, Algemene:		" - Derde	382
Aanvulling van vakatures	69	" Pastoriefonds vir	382
Daggelde, verhoging	67	Verslag	209, 382
Lede deur die dood ontval	57	Sondagskoolkommissie, Sinodale:	
Personeel, 1945 gekies	441	Aanvulling van vakatures	69
Verslag van die Scriba	57, 266	Kategorieuse onderrig	264
Verslag van die Scriba, Addisioneel	71, 267	Verslag	208, 381
Sinodale Saal:		Verslag, Addisionele beskrywingspunt	383
Draagbare kateder vir	444	Sondagskoolsekretaris, Reglement	383, 388
Vergroting	37, 64, 267	Sondagsonthiligung	40, 353, 354
Verskaffing van sitplekke	358, 371	Sosiale Euwels:	
Sinode:		Advertensies van dansklubs	356
Dank en waardering	444	Alkoholisme, studie van	356
Herderlike Brief	389, 456	Bedelaars	356
Kennisgewing van vergadering	304	Broederlike onderhou	361
Konstituering	256	Drankkewessie	354, 355
Losies-moontlikhede	37, 38, 42	Dranklokale, S.W.A.	355
Opening	261	Drank op Bruilofte	355
Openingsrede	447	Geboortebeperking	353
Oproep tot	56	Gemengde huwelike	353
Publikasie van verslae	304	Kleredrag	356
Sendingwerk deur	294	Kommunisme	354
Sittingsure	260	Onbehoorlike opvoerings en publikasies	353
Sluitingsrede	440, 451	Publikasie van verslag oor	353
Sluitingsrede volgende te hou	446	Ringskommissies vir bestryding van	356
Spoorwegkoncessies vir afgevaardigdes	42	Sondagsonthiligung	353
Tyd en plek van vergadering	304	Staatsloterye	354
Vergader nie 1944	66	Tugoefering	356
Vergader 1945	29	Volkskongres oor	356
Vervroegde vergadering	40, 41	Waardering vir Kaapstadse Vereniging	353
Volgende vergadering	446	Sosiale Euwels, Kommissie vir Bestryding van:	
Sinode, Verkleinde of Streek-:		Aanvulling van vakatures	69
Verslag van Tydelike Kommissie	308	Ledetal	356
Verwys na Interim-Kommissie	310, 398	Kommissieverslag	226, 353, 355
Revisie kennisgewing	332	Sekretaris vir Openbare Sedelikheid	328
Skiereiland, Sendingraad	293	Sosiale Werksters, Opleiding van Kleurlinge en	
Skole, Heropening op 'n Maandag	354, 392	Naturelle	135
Sluitingsrede:		South African Jewish Board of Deputies	37
Gehou deur Ds. J. W. Snyman	440	Spesiale Evangeliepredikers:	
Bylaag B	451	Huistolaag	284
Volgende te hou	446	Verspreiding van lektuur	284
Smit, Ds. M. T. R., Predikantepensioen	62	Spesiale Evangelieprediking, Metode van arbeid	285
Smith, Prop. F. E. S., Verlof tot ordening	71	Spesiale Evangelieprediking, Kommissie:	
Smith, Eerw. W. H., Klaged teen	69	Aanvullings van vakatures	69
Snyders, Ds. H. J. C., Sosiale Euwels, Broederlike		Arbeid op vakansie-oorde	284
Onderhoud	361	Verslag	189, 284
Snyman, Dr. D. R., Waarnemende Actuaris	342	Spoorweé:	
Snyman, Ds. J. W.:		Dank aan administrasie	362
Gekies tot Scriba Synodi	441	Dank aan Minister van	304
Hou sluitingsrede	440	Kelnerinne op	40, 265
Soedan	114, 278, 297	Spoorwegleraar, Addisionele	303
Soldate:		Spoorwegpersoneel:	
Aanneming te velde	36, 62	Aanstelling van Kommissie	303
Afvaardiging na die Noorde	33, 37, 38	Afstaan van salaris vir bearbeiding	61
Christelike leesstof	38, 40	Aftrekordergelde	304
Dank vir arbeid onder	265, 286	Ander Kerke én sektewese	304
Heffing vir verspreiding van Bybels	411	Hostels	304
Kerkbode na kampe te stuur	33	Revisie gevra en geweier	307, 445
Verspreiding van Evangelies onder	390	Sondagarbeid	392
Sondag, Arbeid van spoorwegwerkers	392		

Spoorwegpersoneel, Kommissie vir Bearbeiding van:	
Verslag	231, 303
Waardering vir arbeid	303
Staatkunde, Positief Christelike	371
Staatkundige lewe, Christelike verhoudings . . .	443
Staatkundige Strominge:	
Kommisieverslag	370
Kapitalisme, Kommunisme, Liberalisme, Nasionaal-Sosialisme	371
Staatsloterye	354
Staatsubsidies:	
Maatskaplike werk	333
Voorwaardes	280, 283
Stadsondersoek, Aanstelling van 'n Kommissie	62
Stellenbosch, Kerkraad: Subsidie Studentebearbeiding	282, 375
Steyn, Ds. H. P. M., Waardering	378
Stilbaai, Moeilikhede	69, 405
Stofberg, Ds. T. C. B., Dank	282
Stofberg-Gedenkskool	109
Jaarlikse kollekte	294
Konstitusie	250, 294
Sinodale Kollekte	358, 375
Voltooiing van kursus deur twee kleurlinge	33
Strümpfer, Ds. J., Insake oefenaar G. Coetzee . .	31
St. Stephens, Gemeente-grense	401
Studentebearbeider:	
Huistoelaag	375
Kerkregtelike posisie van	198
Lewenskostetoelaag	65, 266, 375
Procedure by beroeping van	67
Studentebearbeiding:	
Aanbeveling van Kommissie	60
Dank aan Ds. T. C. B. Stofberg	282
Kaapstad	407
Toelaag aan Grahamstad	442
Toelaag aan Stellenbosch	282, 358, 375
Studentebearbeiding, Kommissie:	
Aanvulling van vakatures op	62
Verslag	198, 281
Suid-Afrikaanse Bybelvereniging:	
Aanvullings van vakatures op kommissie	62, 71
Bybelverklarings	275
Christelike lektuur vir Sendingkerk	275
Drukpers	275, 307
Katkisasieboek	382
Kiesing van Bestuurslede	275
Kolportasiewerk	275
Konstitusie	276
Kopiereg	276, 405
Koraalboek	275
Korrespondensiekursus	275
Nuwe Halleluja	276
Samewerking met susterkerke	31
Spaarfonds	275
Verslag	203, 275
Waardering	275
Suid-Afrikaanse Matighedsbond	65
Suid-Rhodesië, <i>sien onder</i> Sendingwerk	
Suidwes-Afrika:	
Sendingwerk en oorname daarvan	292, 295, 296, 367
Spesiale arbeider vir	443
Superintendent-Generaal van Onderwys, Verwelkom	323
T.	
Taalhelde, Huldiging	443
Telegramme:	
Aan kranke leraars	261
Van geluk- en seënwense	260, 261, 262, 268, 273, 283, 294, 393
Teologiese Fakulteit, Pretoria:	
Advies van Dr. D. R. Snyman i.s. erkenning	150
Erkenning	363, 370, 373
Te verwys na Sinodale Kommissie	266
Tydelike Kommissie benoem	270
Versoek om erkenning	66
Verslag van Kom. insake erkenning	144, 147
Verslag van Tydelike Kommissie	362
Teringbestryding	63, 338
Toneelgeselskappe, Opvoerings Pinksterdyd	35
Transvalse Kerk:	
Groete	355
Kollektes, vir Doofstomme- en Blinde-Instituut	281
Versoek om verdeling van P.W.-Fonds	85
<i>Sien ook onder</i> Teologiese Fakulteit	
Tugoefering:	
Sake verwys na Tydelike Kommissie oor	264,
	356, 391
Verslag van Tydelike Kommissie	412
Kommissie van Onderzoek benoem	414
Handleiding vir kerkraadslede	414
U.	
Ugie, Ouderling kom ter vergadering	268
Unieburgers, Internering van	33
United Youth Movement	39
V.	
Vaal-Hartz, Geloofsbrief	256
Vakansieoorde, Bearbeiding van mense	284
Vakbonde, Kommissieverslag	419
Van der Merwe, Dr. A. J.:	
Gekies tot Moderator	261
Reisuitgawes na die Noorde	38
Van der Merwe, Dr. W., Verwelkom	290
Sending, Broederlike Onderhoud	300
Van der Merwe, Ds. W. N.:	
Dank aan	265
Groete oor te bring aan V.S.B.	307
Van der Spuy, Ds. J. P., Groete Vrystaatse Kerk	281
Van Huyssteen, Ds. D. P.:	
Adviserende stem	332
Armesorg, Broederlike onderhoud	341
Waardering	337
Van Oostrum, O., Brief oor gesangwyses	386
Van Schalkwyk, D. J. F., Versoek	67, 405
Van Wyk, Ds. A. J.:	
Afskeid as Moderator	61
Verwelkom en adviserende stem	290

Van Rooyen, Dr. E. E., Spreker by Broederlike Onderhoud	273	Volkspiele:	
Coertse, Ds. A. G. O.	31	Vrae van Ringe	58
De Villiers, Eerw. A.	33	Kommissieverslag	424
Horn, Ds. M. J.	39	Besluit	425, 433
Veldpredikers, Aanbeveel:		Ds. H. E. du Toit teken in minderheid aan	426
Bekker, Eerw. N. J.	32	Volksraadsverkiesing	40, 65
De Villiers, Eerw. S. A.	34	Vorm A	288, 330
De Wet, Ds. H. A.	34	Vorm B en C	330
Grebe, Eerw. H. C. M.	33	Vorm D	289, 330
Oosthuizen, Eerw. B. F.	34	Vorm Z	289, 330
Oosthuizen, Eerw. G. C.	33	Vorm, Kerkvisitasie	330
Theunissen, Eerw. P. v. d. K.	32	Vrede:	
Veldpredikers, Aansoeke:		Biddag	40
Finlay, Eerw. F. A.	34, 35	Deputasie spreek Eerste Minister	41
Groenewald, Eerw. B. N.	36	Vrouesendingbond:	
Wiehahn, Eerw. S. P.	35, 41	Deelneming met afsterwe van Bestuurslede	302
Veldpredikers, nie aanbeveel nie:		Groete van die Sinode	307
Coetzee, Eerw. D. T.	38	Meegevoel met Mevv. Olivier en Pauw	302
De Kock, Ds. M. J.	34	Verslag	134, 302
Smith, Eerw. W. H.	32	Waardering	302
Wiehahn, Eerw. S. P.	34	Vrye Christelike Gereformeerde Kerk	432
Veldpredikers, Sake in verband met:		Vrymesselary:	
Basis vir aanstellings	32	Insake antwoord van Vrymesselaars	37, 40
Behoefte aan meer	33, 38	Insake besluit van Sinode	57
Getal van die hand gewys	39	Interim-kommissie om antwoord op te stel	66
Insake aanbevelings van Moderatuur	37	Interim-kommissieverslag verwys	265, 436
Insake Sendelinge wat aansluit	34	Tydelike Kommissie-verslag	434, 435
Kerkraad van Philipstown	37	Besluit	440
Oproep om vrywilligers	31	Vrystaatse Kerk, Groete	281
Posisie in verband met	66	„Vrywillige Afstand,” Verduideliking	305
Predikante genader	38		
Predikante-Pensioenfonds, Deelname	65		
Van Wyk, Eerw. J. H., Insake ontslag	35, 36		
Weeropname in hul werk	34		
Venter, Ds. E. A., Broederlike Onderhoud, Jeugarbeid	394		
Verkleinde of Streek-Sinodes, <i>sien onder</i> Sinode.			
Verpleegsters, Verpleegwerk aanbeveel	38		
Visser, Eerw. J. J., Versoek	405		
Vogel, Eerw. A. H. J. F., Pensioen	71		
Volkseenheid:			
Kommissieverslag	311		
Oproep aan volksgenote	312		
Volkshospitaal:			
Ondersteuning van	31, 341		
Versoek van Breë Komitee	32		
Volkshospitaal, Kommissie:			
Aanvullings van vakatures op	71		
Vergroting van	59		
Verslag	190, 340		
		Wahl, J. D., Insake brief van	376
		Wapenstilstonddag	41
		Warrenton, Kerkraad, Appèl	44, 58
		Wentzel, Eerw. W. J., Beroepbaarheid	67
		Wêreldtoestande	70
		Werkloosheidsbestryding	63
		Wessels, Ds. A. B., Kom ter vergadering	268
		Wetboek, Druk van	31
		Wet op Maatskappye, Regsadvies	283, 378
		Wette en Bepalinge, Artt. 26, 27, 48	288
		Worcester, Stadsraad, Dank aan	279
		Yule, Rev. J. D., Groete van Presbiteriaanse Kerk	355

W.

Y.